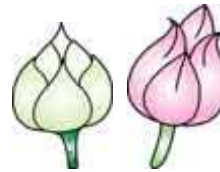

ประวัติหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ วัดดอยแม่ปิ้ง อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

ผู้จัดทำเว็บได้นำประวัติและคำสอนของหลวงปู่แหวน พระอริยสงฆ์องค์หนึ่งของภาคเหนือ ซึ่งท่านได้มรณภาพไปนานกว่า ๒๐ กว่าปี คนรุ่นหลังอาจจะยังไม่ทราบประวัติครูบาอาจารย์ โดยละเอียด และได้เพิ่มเติมภาพ บางภาพที่น่าสนใจไปด้วย และยังได้ link ไปยัง เว็บเพจของหลวงปู่แหวนอื่นๆที่พบ เพื่อสามารถค้นคว้าได้อย่างสะดวกอีกด้วย

ซึ่งผู้ทำเว็บได้ นำประวัติหลวงปู่แหวนมาจากหนังสือเรื่อง "หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ วัดดอยแม่ปิ้ง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เป็น ไครงการ หนังสือบูรพาจารย์ เล่ม ๓ เรียบเรียง โดย ร.ศ.ดร.ปฐม-รศ.ภัทรา นิคมานนท์ ซึ่ง วัดอุปถัมภ์จัดพิมพ์เป็นธรรมบรณการ สำหรับผู้ร่วมบริจาค ทำ พระมหาธาตุ มณฑปอนุสรณ์บูรพาจารย์ ที่วัดป่าอาจารย์มั่น(ภริทตโต) บ้านแม่กอย ต.เวียง อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ และโครงการหนังสือบูรพาจารย์

๑. พระคุณเจ้าหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ

พระคุณเจ้าหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ แห่งวัดดอยแม่ปิ้ง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพระอริยสงฆ์ที่เป็นที่เคารพสักการะอย่างสูงยิ่ง จากพุทธศาสนิกชนทุกเทศทุกวัย ทั้งในและ ต่างประเทศ

แม่หลวงปู่จะได้ลาชั้นขึ้นไป ตั้งแต่คืนวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๒๘ แต่ความทรงจำในกระแส เมตตา ปฏิปทาสัมมาปฏิบัติ จริยาวัตรทั้งดงาม พร้อมกับธัมมโฆวาทอันล้ำค่าของหลวงปู่ ก็ยังส่อง สว่างอยู่กลางใจของพวกเราชาวพุทธทุกผู้ทุกนาม

เมื่อน้อมระลึกถึงหลวงปู่ที่ไร ความสุข สงบ ความโลมณัส ชื่นบาน ความสมหวัง โชคดี ความเป็นสิริมงคล จะเต็มต่าอยู่ในจิตใจ อย่างไม่รู้ลืมรู้คลาย

ผู้ที่โชคด มีโอกาสกราบไหว้ องค์หลวงปู่ ได้เคยฟังการปรารภธรรม แสดง

ธรรม จากหลวงปู่ ต่างก็ประจักษ์ความไพเราะ นุ่มนวลละมุนละไม ประจักษ์ถึงทิพย์ที่
ไพบูลย์ด้วยธรรมะ อันเป็นสากลลัสจะ ยิ่งความอิมเอบ เบิกบาน และเป็นมงคลยิ่งแก่
ชีวิต

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ เป็นผู้สืบเนือนาบุญอันไพศาล นับเป็นพระอริยสาวก ที่
เคารพกราบ ไหว้บูชาอย่างแท้จริง

ท่านเจ้าคุณ พระวิบูลธรรมาภรณ์ แห่งวัดสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ ศิษย์ใกล้ชิดของท่าน
หนึ่ง ได้รจนมาถึงปฏิทาของหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ดังนี้ :-

" หลวงปู่แหวนท่านมีศีลที่สมบูรณ์ คือเป็นพระสงฆ์ที่มีความปกติครบถ้วนไม่เกิน
หรือขาด สภาพของท่านเปรียบเสมือนป่าใหญ่ที่มีต้นไม้ใหญ่เล็กนานาชนิด ทั้งยืนต้น
และล้มลุก มี ดอก ใบ ผล สมบูรณ์ ตามสภาพของพันธุ์นั้นๆ จะมีต่างอยู่ที่คือกลิ่น
ของดอกไม้ ในป่า หอมตามลม แต่กลิ่นศีลของหลวงปู่หวดตามลมและทวนลม และ
ไม่นิยมกาลเวลา หอมอยู่เสมอ

หลวงปู่มีจริยวัตร คือความประพฤติที่เรียบร้อย งดงาม เต็มพร้อมด้วยสิกขา
วินัย กุฎระเบียบ การปฏิบัติของท่านเรียบง่าย ถูกต้องทั้งในสมาคมสาธารณะ และในที่
รโหฐาน จะเป็นที่ชมชื่นใหญ่ เล็ก ท่านทำตนเป็นกลางเสมอเหมือน ความประพฤติ
ของท่าน เสมือนต้นไม้ใหญ่ ที่มีร่มเงามาก มีกิ่งก้านสาขาแผ่กว้างให้คนเดินทางได้
อาศัยร่มเงาพัก นกกาอาศัยเกาะกิ่ง มีกาฝากก็ขึ้นแซม บ้างบางครั้งบางคราว

หลวงปู่ท่านมีปฏิทา คือทางดำเนินสายกลางพอเหมาะพองาม ไม่ชอบระคนด้วย
กลุ่มชนมาก ชอบปลีกเร้นอยู่ในที่สงบ ชอบชีวิตธรรมชาติ ป่าเขาลำเนาไพร ชีวิตของ
ท่านอยู่กับป่ามาโดยตลอด แม้ในวัยชรา หลวงปู่จะปรารภเสมอว่า ขณะนี้บรรพชาชาติ
จะหายไป แต่มีปามนุษย์เข้ามาแทนที่ โดยท่านให้คิดว่า ต้นไม้ในป่าต่างต้นต่างเจริญ
เติบโต แสงหาอาหารเลี้ยงต้น ใบ ดอก ผลของมัน เอง ไม่แก่งแย่งเบียดเบียนกัน แต่
มนุษย์ก็มีทางดำเนินเลี้ยงชีวิตตรงกันข้ามกับต้นไม้ป่า

หลวงปู่ท่านมีเมตตาธรรมเป็นเลิศ มีสมาธิ มีพลังจิตสูงเปี่ยมด้วยเมตตา ถ้าได้
สนทนาธรรม กับท่าน สิ่งที่เป็นคำสอนอันสำคัญสำหรับชาวเราทั่วไป ก็คือ ท่านจะ
สอนให้หัดแผ่เมตตา ความปรานีแก่คน สัตว์ ศัตรูหมู่มาร จะสอนให้แผ่ให้ทั่ว
จักรวาล ยิ่งแผ่มากจะทำให้จิตใจ สบาย รักชีวิต ทรัพย์สินของคนอื่นเหมือนกับของ
ตนเอง หลวงปู่ท่านสอนให้แผ่ความปรานี ความสุขแก่ชนทุกชั้นทุกระดับ ใครจะ
ได้รับมากน้อยสุดแต่วาสนาบารมีของผู้คน

สรุปได้ว่า หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ท่านสมบูรณ์บริบูรณ์ด้วย ศีล จริยวัตร ปฏิทา
คุณธรรม แผ่จรขยายไปทั่วทุกสารทิศ ทั้งตามลมและทวนลม เกียรติคุณ บริสุทธิคุณ
ปรากฏในชุมชน ทั่วไป

คุณแห่งศีล และเมตตาของท่าน เป็นเสมือนมนต์ขลัง ก่อให้เกิดศรัทธาปสาทะ มี
คนจำนวน มากเดินทางไปกราบขอศีลขอพร ขอบารมีธรรม และบางรายขอทุกอย่างที่
ตนมีทุกข์ เพื่อจะให้ พ้นทุกข์

ทำให้เกิดศรัทธาสองทาง คือ คุณธรรม และวัตถุธรรม ผู้ใดต้องการธรรมะ ก็สดับ
ตรับฟัง ศึกษาเอา ผู้ใดต้องการของขลัง รูปเหรียญวัตถุมงคลที่ระลึก ก็แสวงหาเอา
ใครผู้ใดปรารถนาหรือ ศรัทธาอย่างใดก็ปฏิบัติอย่างนั้น ซึ่งก็คงสำเร็จประโยชน์ไม่มาก
ก็น้อย "

ในสมัยที่หลวงปู่ยังมีชีวิตอยู่ ประชาชนจากใกล้ไกล ต่างแห่แหนไปกราบ หลวงปู่
ซึ่งหลวงปู่ ได้ปรารภถามว่า " พวกคุณลำบากลำบากทำไม "

คำตอบจากประชาชนเหล่านั้นก็คือ " ต้องการบารมีธรรมของหลวงปู่ "

หลวงปู่ได้แนะนำว่า " บารมีต้องสร้างเอา เหมือนอยากให้มีมะม่วงของตนมีผลดก
ก็ต้องหมั่น บำรุงรักษาเอา ไม่ใช่เห็นไปชื่นชมต้นมะม่วงของคนอื่น ต้องไปปลูก ไป
บำรุงต้นมะม่วงของตนเอง การสร้างบารมีก็เช่นกัน ต้องสร้างต้อง ทำเอาเอง "

๒. แผ่เมตตาไม่มีประมาณ

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ท่านสอนให้ศิษย์ทุกคนได้หัดแผ่เมตตา คือส่งความปรา
ณานดีแก่คน สัตว์ ศัตรูหมู่มาร โดยแผ่ไปให้ทั่วจักรวาล ยิ่งแผ่มาก ก็ยิ่งทำให้ในสบาย
รักชีวิตและทรัพย์สิน คนอื่นเหมือนกับของตนเอง สังคมก็มีความสุขสงบอย่างถ้วน

การเทศน์การสอนของหลวงปู่ ท่านมักสอนให้ละอดีต ให้ละอนาคต โดยท่านบอกว่า "นั่นมัน ธรรมเมา ถ้าจะให้ เป็นธรรมมา ต้องให้จิตแน่วนิ่งลงในอารมณ์ปัจจุบัน"

ใครถามประวัติหลังของหลวงปู่ ท่านจะบอกว่า " ฮาบมืออดีต ฮาบมืออนาคต" ซึ่งแสดงว่า จิตของท่านตั้งมั่นอยู่ในอารมณ์ปัจจุบันเสมอ

ผู้รู้ในแนวทางพระพุทธศาสนา อธิบายว่า " ผู้ที่ตั้งมั่นอยู่แต่ในอารมณ์ปัจจุบัน ได้เสมอ ก็เลสเครื่องเศร้าหมองย่อมจะครองใจไม่ได้ แล้วก็เลสอะไรจะครองใจของหลวงปู่อยู่อีกละ ?"

ใครไม่เชื่อว่า หลวงปู่แหวน เป็นพระอรหันต์ ก็ตามใจ !

๔ ขาดภูมิ

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ มีภักมีลำเนาเดิมอยู่ที่บ้านโป่ง ตำบลหนองใน ปัจจุบันคือ ตำบลนาใน อำเภอ เมือง จังหวัดเลย

เมื่อตอนเด็ก หลวงปู่มีชื่อว่า ยาน เกิดเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ.๒๔๓๐ ตรงกับวันจันทร์ ขึ้น ๓ ค่ำ เดือนยี่ ปีกุน บิดาชื่อ นายใส รามสิริ ปู่และย่าไม่ปรากฏชื่อ มารดาชื่อนางแก้ว รามสิริ ยายชื่อ ยายขุนแก้ว ตาชื่อ ตาขุนแก้ว

อาชีพของบิดามารดาคือทำนา สืบเชื้อสายมาจากชาวหลวงพระบาง อพยพมานานแล้วหลาย ชั่วคน อาชีพพิเศษอย่างหนึ่งของนายใส ผู้บิดา คือ เป็นช่างตีเหล็ก มีความชำนาญในการหลอม เหล็ก ดีเหล็กมาก เป็นที่เลื่องลือของคนในถิ่นนั้น

หลวงปู่มีพี่น้อง ร่วมบิดา มารดาเดียวกันอยู่ ๒ คนคือ หลวงปู่กับพี่สาวชื่อ นางเบ็ญจราชอักษร

มารดาถึงแก่กรรมตั้งแต่หลวงปู่ยังเล็ก บิดาได้มีภรรยาใหม่อีก ๓ คน ตามลำดับดังนี้

ภรรยาคนที่สอง มีบุตร ๑ คน คือนายคำ

เมื่อภรรยาคนที่สอง ถึงแก่กรรมอีก บิดาก็ได้ภรรยาคนที่สาม มีบุตรสาว ๑ คนชื่อนางนำ

หลังจากคลอดลูกสาวไม่นาน ภรรยาคนที่สาม ก็ถึงแก่กรรมอีก บิดาจึงมีภรรยาคนที่สี่ มีบุตร ธิดา ๔ คน บุตรชายชื่อ นายฝ้าย และบุตรสาวชื่อ นางกองกาย นางตาด และนางพวง ตามลำดับ

๕. มารดาขอให้บวชตลอดชีวิต

เมื่อหลวงปู่แหวนอายุได้ประมาณ ๕ ขวบ โยมมารดาเริ่มป่วยกระเสาะระแสะ รักษาเยียวยาหมอบ้าน ตามที่มีในสมัยนั้น อาการก็ไม่ดีขึ้น มีแต่ทรงกับทรุด ลงเรื่อยๆ

แม้โยมมารดามีสุขภาพที่ไม่แข็งแรง แต่ท่านก็เป็นคนใจบุญสุนทาน ไหว้พระ ทำ

บุญเป็น ประจำ

โยมมารดาว่านางคงอยู่ได้ไม่นาน จึงเรียกลูกชายเข้าไปหา จับมือลูกรัก ไว้แน่น แล้วพูด เป็นการสั่งเสียว่า

" ลูกเอ๋ย แมื่อยินดีต่อลูก สมบัติใดๆในโลกนี้ จะเป็นก็ล้านก็โกฏก็ตาม แม่ไม่ยินดี แมื่อยินดีมาก ถ้าลูกจะบวชให้แม่ เมื่อลูกบวชแล้ว ก็ให้ตายกับผ้าเหลือง ไม่ต้องสึก ออกมามีลูกมีเมียนะ "

คำสั่งเสียของมารดาในครั้งนั้น เป็นเสมือนประกาศิตสวรรค์ ที่กำหนดแนวทางดำเนินชีวิต ของหลวงปู่ ท่านจดจำคำสั่งเสียของมารดาตรงแนบอยู่ในหัวใจ ไม่เคยลืม และคำสั่งนี้เป็นพลังใจ ให้หลวงปู่สามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ได้อย่างไม่เคยท้อถอย ส่งผลให้ท่านบรรลุถึงรัชชีย ในพระ พุทธศาสนา ได้อย่างน่าเลื่อมใสศรัทธาเป็นที่ยิ่ง

๖. ความฝันของคุณยาย

หลังจากสั่งเสียบุตรชายได้ไม่นาน โยมมารดาของหลวงปู่ก็ถึงแก่กรรม เด็กชาย ยาน และ พี่สาว จึงอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของคุณตา คุณยายต่อมา

คืนหนึ่ง คุณยาย (ชาวอีสานเรียกว่า แม่ใหญ่) ของท่านได้ฝันไปว่า เห็นหลานชายตัวน้อย นอนอยู่ในดงขมิ้น ผิวกายแลดูเหลืองอร่ามไปหมด

คุณยายเชื่อว่าเป็นฝันดี ถือเป็นบุญนิมิตแสดงให้เห็นว่า หลานชายของท่านคงจะได้มีวาสนา อยู่ในสมณเพศตามที่มารดาต้องการ

ตื่นเช้า คุณยายได้เล่าความฝันให้หลานชายว่า

" ยายฝันประหลาดมาก ฝันว่าเห็นเจ้าไปนั่งอยู่ในดงขมิ้น เนื้อตัวของเจ้าดูเหลืองอร่ามไป หมด เห็นแล้วน่ารักน่าเอ็นดูยิ่งนัก ยายเห็นว่า เจ้ามีอุปนิสัยวาสนาในทางบวชเรียน ยายจึงอยาก ให้เจ้าบวชตลอดชีวิต ไม่ต้องสึกออกมามีลูกมีเมีย ตามที่แม่เจ้าบอกไว้ เจ้าจะทำได้ "

นับเป็นประกาศิตครั้งที่สอง เด็กชายยานได้รับปากตามคำขอของยาย ทำให้ยายปลาบปลื้ม ยินดีเป็นอย่างยิ่ง

๗. ขอให้บวชพร้อมนำชาย

เด็กชายยานมีเพื่อนเล่นอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน แต่มีศักดิ์เป็นนำชาย ทั้งนำและหลานมี ความใกล้ชิดสนิทสนมกันมาก

วันหนึ่ง คุณยายได้เรียกเด็กชายทั้งคู่เข้าไปหา แล้วพูดอย่างเป็นการเป็นงานว่า

" ยายอยาก ให้เจ้าทั้งสองบวชเป็นเณร เจ้าจะบวชให้ยายได้บ่ ครั้นบวชแล้วก็ไม่ต้องสึก เจ้า จะรับปากยายได้บ่ "

ฝ่ายนำชายตอบรับตามที่ยายต้องการ แล้วยายจึงถามหลานชายอีกว่า

" แล้วเจ้าละจะว่าอย่างไร จะบวชให้ยายได้ไหม บวชแล้วไม่ต้องสึก "

เด็กชายยานตอบยืนยันตามที่เคยสัญญาไว้ว่า จะขอบวชจนตลอดชีวิต ตามที่แม่และยายต้องการ

๘. สามเณรแหวน

คุณยายแสนปลาบปลื้มยินดี เมื่อหลานทั้งสองรับคำว่า จะบวชตลอดชีวิต จึงได้จัดหาบริวาร สำหรับบวชเณรจนได้ครบ

คุณยายนำหลานชายทั้งสองไปถวายตัวต่อ พระอาจารย์คำมา ซึ่งมีศักดิ์เป็นนำของหลวงปู่ และเป็นเจ้าอาวาส วัดโพธิ์ชัย วัดประจำหมู่บ้านนาโป่งนั่นเอง เพื่อให้หลานทั้งสองได้ฝึกขานนาค และเรียน วัชรธรรมเนียมการอยู่วัด เตรียมตัวบรรพชาเป็นสามเณร

ต่อไป

ทั้งนำชายและเด็กชายยาน จึงได้บรรพชาเป็นสามเณรที่วัดโพธิ์ชัย แห่งนั้น ขณะนั้นอยู่ในปี พ.ศ. ๒๔๓๙ หลวงปู่มีอายุได้ ๙ ปี

หลังจากบรรพชาเป็นสามเณรแล้ว
สามเณรแหวน ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

เด็กชายยาน ได้รับการเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น

๙. เหตุสะเทือนใจครั้งที่สอง

หลังจากเข้าพรรษาแรกได้ประมาณสองเดือน สามเณรที่มีศักดิ์เป็นนำชายเกิดอาพาธ สดที่จะ เที่ยวยาได้ จึงมรณภาพในที่สุด การสูญเสียในครั้งนั้นทำให้ สามเณรแหวน สะเทือนใจอีกครั้งหนึ่ง เพราะสามเณรนั้นเป็น ทั้งญาติ เพื่อนเล่น และเป็นคู่ขนาดตอนบรรพชาด้วย เรียกว่าใกล้ชิดสนิทสนมกันมาตั้งแต่เกิด และ ไม่เคยแยกห่างจากกันเลย

เป็นการสะเทือนใจครั้งที่สอง หลังจากสูญเสียโยมมารดาเป็นครั้งแรก คุณยายพยายามพูดปลอบใจสามเณร รวมทั้งพูดเตือนย้ำคำขอร้องแต่เดิมว่า " หลานจะบวช อยู่ในผ้าเหลือง ไปจนตาย ตามที่เคยรับปากกับยายได้ไหม? " สามเณรแหวนยังคงรับคำหนักแน่นเช่นเดิม

๑๐. เดินทางไปเรียนที่อุบลราชธานี

การบรรพชาเป็นสามเณรอยู่ที่วัดบ้านเกิดนั้น สามเณรแหวน ไม่ได้ศึกษาอะไรมาก เพราะ ไม่มีผู้สอน เพียงแต่หัดไหว้พระ สวดมนต์รับใช้พระ รวมทั้งวิ่งเล่นบ้างตามประสาเด็ก

ในบันทึก ไม่มีหลักฐานว่า หลวงปู่ ได้ศึกษาเล่าเรียนอะไรมาบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ ศึกษาสายสามัญ ซึ่งยังไม่มีแพร่หลายเหมือนสมัยปัจจุบัน

กิตติศัพท์ในสมัยก่อน คือ " อุบลเมืองนักปราชญ์ โคราช ... เมืองนักมวย

ด้วยเหตุนี้ ท้าวแก้วแดนอีสานทั้งหมด ถ้าใครต้องการศึกษา เล่าเรียนทางบาลีทางธรรมะ จะต้องไปศึกษาเล่าเรียนตามสำนักเรียนต่างๆ ในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีสำนักที่มีชื่อเสียงอยู่ หลายแห่งด้วยกัน

ผู้ใหญ่ต้องการให้สามเณรแหวน ได้รับการศึกษา พระอาจารย์อ้วน ซึ่งมีศักดิ์เป็นอา จึงได้พา สามเณรแหวนหลานชาย เดินทางไปจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อไปศึกษา มวลักัจารย์ ซึ่งเป็น หลักสูตร สำหรับพระเณร ที่ขึ้นชื่อในสมัยนั้น

ในประวัติ ไม่ได้บอกว่า หลวงปู่ เดินทางไปอย่างไร ผู้เขียนเชื่อว่า ท่านต้องรอนแรมเดินทาง ไปด้วยเท้า บุกป่าฝ่าดงไป ชนิดที่ว่าค่ำไหนนอนนั่น

ถ้าดูตามแผนที่ในปัจจุบัน สามเณรแหวน น่าจะเดินทางจากจังหวัดเลย ตัดตรงมาทาง อุดรธานี เข้าสกลนคร มุกดาหาร (เป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดนครพนมในสมัยนั้น) แล้วเข้าจังหวัด อุบลราชธานี ในส่วนที่เป็นเขตจังหวัดอำนาจเจริญ ในปัจจุบัน

๑๑. สำนักเรียนมวลักัจารย์

ในสมัยนั้นอุบลราชธานี เป็นจังหวัดที่มีการศึกษามูลกัจจายน์ กันอย่างแพร่หลาย มีสำนัก เรียนที่มีชื่อเสียงหลายแห่ง ถือเป็นแหล่งผลิตครูอาจารย์ทางพระพุทธศาสนา อย่างเป็นหลัก เป็นฐาน

สำนักเรียนที่มีชื่อเสียงมาก และมีนักเรียนจำนวนมาก ได้แก่สำนักเรียนเวฬุวัน สำนักเรียน บ้านไผ่ใหญ่ สำนักเรียนบ้านเคิ่งใหญ่ สำนักเรียนบ้านหนองหูลี้ และ สำนักเรียนบ้านสร้างถ่อ พระเถระทั่วภาคอีสาน ที่ใฝ่ต่อการศึกษา ต่างเดินทางมาขัง สำนักเรียนเหล่านี้

การเรียนมูลกัจจายน์ เป็นการเรียนที่ยุ่งยากมาก ผู้เรียนต้องมีสมมตดี และมีความ พยายามสูง

ผู้ที่สามารถเรียนได้จบหลักสูตร จะได้รับการยกย่องจากคนทั่วไปว่า เป็นนัก ปรชาญ มีความ แตกฉานในธรรมะ และในภาษาบาลี สามารถแปลได้ทุกประเภท

ต่อมาภายหลัง สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงเห็นว่า การเรียน มูลกัจจายน์ นั้นยากเกินไป มีผู้เรียนจบหลักสูตรน้อย และต้องเสียเวลาเรียน นานเกินความจำเป็น

จึงทรงปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการเรียนเสียใหม่ จนได้กลายมาเป็นหลัก สูตรของการ ศึกษาฝ่ายคณะสงฆ์มาจนปัจจุบัน

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา การเรียนมูลกัจจายน์ จึงได้ถูกลืม ไปจากวงการศึกษาคณะ สงฆ์ ทั่วราบ จนทุกวันนี้

๑๒. ผากตัวกับพระอาจารย์สิงห์

เหตุการณ์อยู่ในปี พ.ศ. ๒๔๔๔ พระอาจารย์อ้วน ผู้เป็นหลวงอา ได้พาสามเณร แหวน เดิน ทางรอนแรมไปยังจังหวัดอุบลราชธานี โดยนำไปผากกับพระอาจารย์สิงห์ ขนยาคโม ศิษย์เอก สำคัญสูงสุดองค์หนึ่งของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต พระอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายวิปัสสนากรรมฐาน

ในสมัยนั้น ท่านพระอาจารย์สิงห์ ยังไม่ได้เข้ามาเป็นศิษย์ของหลวงปู่มั่น ท่านยังเป็น อาจารย์ สอนปริยัติ อยู่ที่สำนักเรียน วัดบ้านสร้างถ่อ อำเภอเกษมสีมา(ภายหลัง เปลี่ยนเป็น อำเภอม่วง สามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี)

พระอาจารย์อ้วน นำสามเณรขึ้นมาราบ พระอาจารย์สิงห์ แนะนำตนเองว่า มา จากเมืองเลย อันไกลโพ้น และเป็นอาของสามเณร เดิมสามเณรชื่อ ยาน พอบวชเป็น เณรแล้วเปลี่ยนชื่อ เป็นแหวน

" อ้อ! ชื่อสามเณรแหวนรี " พระอาจารย์สิงห์ กล่าวด้วยความชื่นชม " ชื่อแหวนนี้ ดี แหวนเป็น เครื่องประดับกายของมนุษย์ จึงเป็นของสำคัญ เปรียบได้กับสติปัญญา ของเราที่จะมาเสริมแต่งตัว เราให้รุ่งเรืองเปรี๊องปราด ต่อ ไปในอนาคต"

ต่อจากนั้น พระอาจารย์สิงห์ ก็ได้ซักถามเรื่องราว ของสามเณร แล้ว พระอาจารย์ อ้วน ได้แจ้ง ความประสงค์ว่า ต้องการนำสามเณรมาผาก เพื่อขอศึกษาดิลิธรรม ด้วย ว่าสำนักแห่งนี้มีชื่อเสียง โด่งดังมีพระเถระ จากหัวเมืองต่างๆ ในอีสาน เดินทางมาผาก ตัวเป็นลูกศิษย์ลูกหามากมาย

พระอาจารย์สิงห์ ทราบความประสงค์ แล้วก็มีความยินดี มองพินิจพิจารณา สามเณรน้อย รูป ร่างผิวพรรณเกลี้ยงเกลาสะอาด นัยน์ตาสุกใส บริสุทธิ ทำทางสำรวม มีสังาราคิริอย่างประหลาด

" นี่แหละช่างเผือกแก้ว เกิดในป่าแน่แล้ว "

จากนั้นจึงพาสามเณรไปที่กุฏิพระอาจารย์หลี่ เจ้าอาวาส แนะนำให้รู้จักไว้ตามธรรมเนียม พระอาจารย์หลี่ ยินดีอนุญาต ให้พระอาจารย์สิงห์ รับสามเณรไว้ศึกษา ในสำนักได้ตามปรารถนา

ขณะนั้น มีพระเณรเรียนอยู่ในสำนัก วัดสร้างถ่อหัวตะพาน ซึ่งมี พระอาจารย์สิงห์ ขนดะยากโม เป็นพระอาจารย์ใหญ่ สอนอยู่ประมาณ ๓๐ รูป
 ตอนนั้นพระอาจารย์สิงห์ ยังเป็นพระมหานิกาย ยังไม่ได้ปวารณาเป็นศิษย์กรรมฐานของ พระอาจารย์ใหญ่มั่น ภูริทัตโต

๑๓. หลวงปู่สิงห์ ขนดะยากโม

พระญาณวิศิษฐ์สมิทธิวีระจารย์
(หลวงปู่สิงห์ ขนดะยากโม)

ขออนุญาตท่านผู้อ่าน เขียนถึงประวัติ ของหลวงปู่สิงห์ ขนดะยากโม สักเล็กน้อย เพื่อความ เข้าใจของผู้ที่ใหม่ต่อพระป่า สายหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

หลวงปู่สิงห์ นับเป็นพระอาจารย์องค์แรกที่สอนพื้นฐานการภาวนาให้กับ หลวงปู่แหวน อันเป็นเหตุให้หลวงปู่ มอภกายถวายชีวิตให้กับการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน จนถึงที่สุดได้

หลวงปู่สิงห์ ท่านเป็นชาวอบลๆ บวชที่วัดสัทศนาราม ในเมืองอบลๆ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๒ โดย มีสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (อ้วน ดิสโล) ขณะดำรงสมณศักดิ์ ที่พระศาสนดิลก เป็นพระอุปัชฌาย์

หลวงปู่สิงห์ เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมมาก่อน ได้เข้าศึกษาด้านวิปัสสนากรรมฐาน กับ หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ในปี พ.ศ. ๒๔๕๘ จึงเลิกเป็นครูสอน แล้วออกปฏิบัติธรรมแสวงหาความ วิเวกตามป่าเขาลำเนาไพร ติดตาม หลวงปู่มั่น และ หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล

สธรรมมิกที่เป็นสหายคู่ใจของหลวงปู่สิงห์ คือ หลวงปู่ดูลย์ อตุโล แห่งวัดบูรพา ราม อำเภอบึง จังหวัดสุรินทร์

หลวงปู่สิงห์ ขนดะยากโม เป็นศิษย์ที่หลวงปู่มั่น ใ่ว่างใจมาก เมื่อหลวงปู่มั่น ปลีกตัวออก แสวงวิเวก ที่เชียงใหม่ นานถึง ๑๒ ปี ได้มอบหมายการปกครองคณะสงฆ์สายวิปัสสนากรรมฐาน ให้กับหลวงปู่สิงห์ และท่านได้ทำการเผยแผ่ธรรมมุต ออกไปอย่างกว้างขวาง ทั้งภาคอีสาน และในกรุงเทพฯ

หลวงปู่สิงห์ ขนดะยากโม ได้ชื่อว่า เป็นแม่ทัพใหญ่แห่งกองทัพธรรมสายหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

หลวงปู่สิงห์ ผู้เป็นศิษย์เอก จึงเป็นองค์แรกแทนหลวงปู่มั่น นำขบวนพระเณร ลูกศิษย์สาย หลวงปู่มั่น ในสมัยนั้นออกเผยแผ่พระธรรม เมื่อคณะของหลวงปู่สิงห์ ไปเผยแผ่ถึงที่ใด ก็จะมี เกิดวัดป่า ขึ้นที่นั่น นับจำนวนพันวัดทีเดียว

หลวงปู่สิงห์ เมื่อรับหน้าที่ หัวหน้ากองทัพธรรม แทนหลวงปู่มั่น จึงจำต้องสำแดงบุญฤทธิ์ ให้ประชาชนได้ชื่นชม และเชื่อมั่นในธรรม ถือเป็นกุศโลบาย ในการโน้มน้าว ชาวบ้าน ให้บังเกิดศรัทธาความเลื่อมใส

" ดังนั้น นามของพระอาจารย์สิงห์ จึงเป็นที่เลื่องลือ ระเบิดยิ่งใหญ่ ในยุคนั้น หากผู้เสมอเหมือน ได้ยาก ถ้าพูดกันตรงๆ ก็ต้องบอกว่า ในสมัยนั้น คนรู้จักพระอาจารย์สิงห์ มากกว่า ที่จะรู้จัก พระอาจารย์ใหญ่มั่น

ในช่วงสุดท้ายของชีวิต หลวงปู่สิงห์ ขนดะยากโม ได้มาพำนักประจำที่วัดป่าสาวัน อำเภอบึง จังหวัดนครราชสีมา จนกระทั่งมรณภาพ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๔ สิริรวมอายุได้ ๗๒ ปี ๗ เดือน ๑๒ วัน

สมณศักดิ์ครั้งสุดท้ายของท่าน เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ ฝ่ายวิปัสสนาธุระ ที่พระญาณวิศิษฐ์สมิทธิวีระจารย์

พระธาตุของหลวงปู่สิงห์ ขนดะยากโม ประดิษฐานอยู่บนบุษบกเดียวกับพระธาตุ

ของ อาจารย์ ของท่านคือ หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล และ หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ที่วัดป่าสา
ลวัน ในเมืองนครราชสีมา

๑๔. การเรียนมูลกัจจายน์ในสมัยก่อน

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ได้เล่าถึงการเรียนมูลกัจจายน์ว่า การเรียนในสมัยนั้น ไม่มี
ห้องเรียน เหมือนสมัยปัจจุบัน ครูที่สอนก็ไม่ได้อยู่ในที่แห่งเดียวกัน แต่จะแยกอยู่คน
ละที่

เมื่อถึงเวลาเรียน นักเรียนต้องแบกหนังสือ ไปเรียนถึงที่อยู่ของครูแต่ละท่าน
วันนี้เรียนวิชานี้ ก็แบกหนังสือไปเรียนกับครูท่านนี้ วันพรุ่งนี้เรียนวิชานั้น ก็จ
ต้องแบกหนังสือไปเรียนกับครูท่านนั้น แบกไปแบกมา จนกว่าจะเรียนจบ
ที่ว่าแบกหนังสือนั้น แบกกันจริงๆ

เพราะว่าในสมัยก่อน หนังสือพิมพ์เป็นเล่ม ไม่มีเหมือนสมัยปัจจุบัน หนังสือที่ใช้
ในการเรียน การสอน ก็ใช้คัมภีร์ใบลานเป็นพื้น

นักเรียนต้องเคารพหนังสือ เพราะถือว่าหนังสือคือพระธรรม จะดูถูกไม่ได้ ถือเป็น
บาป

เวลาวางจากการเรียน นักเรียน จะต้องเข้าป่าหาใบลานมาใช้ สำหรับทำคัมภีร์ เพื่อ
ฝึกหัด จารหนังสือ (ใช้เหล็กแหลมเขียนลงไป ให้เป็นรอย)

วิธีทำคัมภีร์ ก็คือ ไปหาใบลาน เลือกเอาเฉพาะใบที่อายุได้หนึ่งปีแล้ว ถ้าเอาใบ
อ่อนมา มักใช้ ไม่ได้ไม่ค่อยดี แต่ถ้าเอาใบแก่ไป ใบมักเปราะแตกง่าย

เมื่อได้ใบลานมาแล้ว ก็เอามากัด ริดใบเลาะก้านใบออก ตากน้ำค้างไว้ สามคืน
พอหมาด แล้วใช้ด้าย หรือเชือกร้อยทำเป็นผูกๆ มากน้อยตามต้องการ

เวลาไปเรียนกับครู ก็ใช้คัมภีร์ที่เตรียมไปนี้ สำหรับคัดลอกตำรา และหัดจาร
หนังสือพร้อมกัน ไปด้วย ดังนั้น ผู้เรียน จึงต้องจารหนังสือขึ้นเอง เอาไว้ท่องบ
ททวนต่อไป

๑๕. เพื่อนร่วมเรียนและครูผู้สอน

เพื่อนพระ-เณร ที่เรียนมูลกัจจายน์ ด้วยกันกับหลวงปู่ ตามที่ท่านเล่า ก็มี พระเฮีย
ง กับ พระเหลา ภายหลังเพื่อนทั้งสอง ได้พากันลาสิกขาไปหมด

สำหรับครูผู้สอน ที่หลวงปู่ เคยพูดไว้ มีดังนี้

พระอาจารย์เอี่ยม วัดเวฬุวัน บ้านไผ่ใหญ่ สอนวิชามูลกัจจายน์

พระอาจารย์ชม เป็นพระที่ใจเย็น เวลาสอนหนังสือ ก็ใจเย็น ลูกศิษย์ชอบท่านมาก

พระอาจารย์ชาติ เวลาสอนหนังสือจะดุมาก แต่แปลหนังสือได้พิสดาร เพราะเคย
ลงศึกษา อยู่ กรุงเทพฯ นานถึง ๑๐ ปี

พระอาจารย์อ้วน สอนไวยากรณ์ สอนแปล โดยยึดพระปาฏิโมกข์เป็นพื้น หัดแปล
กันจนคล่อง แคล้วชื่นใจ

หลวงปู่เล่าว่า ท่านเอง ไม่เคยท่องปาฏิโมกข์ แต่ท่านสามารถยกสิกขาบทขึ้นมา
แปลได้อย่าง คล่องแคล่ว โดยไม่ติดขัดเลย

สำหรับหลวงปู่สิงห์ ขนฺตยาคโม ในขณะนั้น ท่านเป็นครูสอนปริยัติธรรม ใน
ฝ่ายมหานิกายอยู่ ท่านมีภาระยุ่งอยู่กับการค้นคว้าตำรารับตำรา คัมภีร์ต่างๆ เพื่อเตรียม
ไว้สอนลูกศิษย์ จึงหาเวลาว่าง ที่จะอบรมกรรมฐานให้ไม่ได้

หลวงปู่สิงห์ ได้แต่เพียงแนะนำหลักกว้างๆ อันเป็นพื้นฐาน ในการทำสมาธิภาวนา เท่านั้น ซึ่งหลวงปู่แหวน ท่านให้ความสนใจมาก แต่ยังไม่มีโอกาส ที่จะปฏิบัติอย่างจริงจัง

๑๖. ความเห็นพระอาจารย์สิงห์

พระอาจารย์สิงห์ ท่านมีความคิดเห็นว่า ธรรมชาติของพระพุทธรองค์ที่ทรงค้นพบ สั่งสอนให้คน เราหลุดพ้นจาก วัฏสังสารทุกข์ คือความเวียนว่ายตายเกิด เพื่อไปสู่พระนิพพาน คือความดับสนิท

พระสงฆ์ผู้สืบทอดโนวาทของพระพุทธเจ้า พึ่งปฏิบัติด้วย กาย วาจา ใจ ให้บรรลุตามเป้า หมายของพระพุทธรองค์ ที่ทรงวางหลักบัญญัติไว้

ในขณะที่เดียวกัน ก็จะต้องไม่ลืมความจริงในข้อที่ว่า มนุษย์โดยมาก คือคนเราทุกวันนี้ ยังไม่ สามารถจะไปนิพพานกันได้ง่ายๆ ต่างก็ดำเนินชีวิตอยู่เป็นหมู่คณะ มีชุมชนเป็นหมู่บ้าน เป็นเมือง เป็นประเทศชาติ ต้องทำมาหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง ด้วยความเหนื่อยยาก มีโลก มีโกรธ มีหลง

ดังนั้นชาวบ้านทั้งหลาย จึงเป็นพระสงฆ์องค์เจ้า คือผู้ที่ปลดปล่อย ทุกข์ให้พวกเขาไปเสียแทบ ทุกอย่าง เห็นพระเป็นครูบาอาจารย์ เป็นหมอยา เป็นตุลาการตัดสินปัญหาของชาวบ้าน และเป็น อะไรต่อมิอะไร ที่จะต้องช่วยชาวบ้าน แก้ปัญหา ร้อยแปด ซึ่งพระก็ต้องจำใจอนุโลม ตาม เพื่อช่วย เหลือญาติโยม ชาวบ้าน ไปตามมีตามเกิด

เพราะถ้าไม่ช่วยแล้ว ชาวบ้านก็จะกล่าวหาได้ว่า พระสงฆ์องค์เจ้า ไม่เห็นมีประโยชน์อะไร ช่วยเหลือชาวบ้านไม่ได้

สิ่งใด มีประโยชน์ บางอย่าง ทางไสยเวทวิทยาคม เราต้องยอมรับ เอาไว้ใช้ในพระพุทธรศาสนา บ้าง ไม่ควรจะเหยียดหยามสิ่งที่มีคุณค่าของลัทธิอื่นๆ โดยไม่อยากจะเอาความรู้สึกดีๆ ของคนอื่น มาใช้อำนวยประโยชน์ด้วย

ด้วยเหตุนี้พระอาจารย์สิงห์ ซึ่งเป็นพระคณาจารย์ที่มีชื่อเสียง ทางธรรมบาลี อักษรสมัย และไสยเวทวิทยาคมในสมัยนั้น จึงได้ถ่ายทอดวิชาไสยเวท อำนาจจิตให้พระเถรลูกศิษย์ ที่สนใจ ในทางนี้ ควบคู่ไปกับบาลีธรรมด้วย เพื่อที่พระเถร จะได้นำไปสงเคราะห์ชาวบ้านป่า เมืองดง ชนบท ที่ห่างไกลความเจริญ ที่ได้รับทุกข์ภัย เจ็บไข้ได้ป่วยด้วยโรคร้ายนานา

บ้างก็ถูกคุณไสยต้องอาถรรพ์ บ้างก็ถูกสัตว์ร้ายขบกัด บ้างก็ต้องอุบัติเหตุกระตุกหักรักษา ไม่หาย พระก็ต้องใช้เวทมนต์คาถาประสานกระตุกให้ บ้างก็ปิดรังควานและสะเดาะกรรมารตาย ในครรภ ใดๆ ซึ่งแพทย์สมัยใหม่ ไม่สามารถจะเดินทางเข้าไปเยียวยารักษาให้ได้ เพราะอยู่ห่าง ไกล

" เป็นวิชาพิเศษ ที่พระเถร จะต้องเรียนรู้ไว้แน่ เพราะพระเถร และวัดเป็นที่พึ่งทางกาย ทางใจของชาวบ้าน ถ้าชาวบ้านเขาขอความช่วยเหลือ ฟังพาอาศัยแล้ว เราช่วยเหลือเขาไม่ได้ ชาวบ้านก็จะกล่าวหาเอาได้ว่า พระเถรบวชเรียนแล้ว ไม่เห็นทำประโยชน์อะไรให้ชาวบ้านได้ บวชเปลืองผ้าเหลือง เปลืองข้าวสุกชาวบ้าน ไปเปล่าๆ เอาสบายแต่ตัวเอง "

พระอาจารย์สิงห์ กล่าวทำนองนี้กับ สามเณรแหวน ผู้เป็นศิษย์ ด้วยความเมตตาเอ็นดู

๑๗. อย่าหลงไหลไสยศาสตร์

สามเณรแหวน มีความสนใจใคร่รู้ในศาสตร์ลึกลับมหัศจรรย์ ในพระศาสนา ตามที่ พระอาจารย์สิงห์แนะนำ พระอาจารย์สิงห์ ก็เล็งเห็นนิสัยใจคออันบริสุทธิ์ ของสามเณร อยู่แล้วว่า มีความเหมาะสมที่ควรจะได้รับวิชาพิเศษนี้ จึง ได้ถ่ายทอดประสิทธิ์ประสาท ให้จบสิ้นตำราเลย ทีเดียว

แต่ได้กำชับว่า

" วิชาไสยเวทวิทยาคมนี้เป็นเพียงโลกียวิชา เท่านั้น ไม่ใช่วิชาประเสริฐ ให้เรียนรู้ ไว้ด้วยใจ มั่น เพียงเพื่อเอาไว้สงเคราะห์ชาวบ้านเท่านั้นนะ แต่เมื่อสามเณรออกอุทิศ กรรมฐานเมื่อไร ขอให้ปล่อยวางวิชาไสยเวทนี้เสีย อย่ายึดมั่นถือมั่น อย่าติดใจ หลงใหลว่าเป็นวิชาประเสริฐ เพราะเป็นเพียงโลกียวิชาเท่านั้น เป็นวิชาที่ขัดขวาง โลกุตระธรรม ขัดขวาง มรรค ผล นิพพาน

สามเณรแหวน รับคำสอนของพระอาจารย์สิงห์ ทุกประการ

พระอาจารย์สิงห์ กล่าวต่อไปว่า " ธรรมดา พระเณรที่บำเพ็ญเพียรด้านกรรมฐาน จนบรรลุ ธรรมแก่กล้า ได้ฌานสมาบัติ ได้วิโมกข์ ได้อภิญญาจิต ข้อใดข้อหนึ่งแล้ว ถ้าคิดจะสงเคราะห์ ชาวบ้านเมื่อไร ไม่จำเป็นต้องใช้เวทมนตร์คาถาเลย เพียงแต่นึก อธิษฐานจิตขอबारมี พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ ให้ช่วยขจัดปิดเป่า ปัญหาต่างๆ ก็จะสำเร็จประโยชน์ในพริบตา เป็นที่ น่าอัศจรรย์ "

ด้วยเหตุนี้เอง สามเณรแหวน จึงเป็นผู้รอบรู้ทางไสยเวทวิทยาคม อีกแขนงหนึ่ง ควบคู่ไปกับ การเรียนบาลีธรรมตั้งแต่เยาว์วัย เมื่อมีญาติโยมมาขอรดน้ำมนต์สะเดาะ เเคราะห์ จากพระอาจารย์ สิงห์ ที่วัด พระอาจารย์มักจะให้สามเณรแหวน ทำหน้าที่รด น้ำมนต์แทนท่าน อยู่เสมอ เป็นการ ทดสอบวิชาความสามารถของลูกศิษย์ไปด้วย

๑๘. อุปนิสัยของสามเณรแหวน

ปฏิทาจริยาวัตรของสามเณรแหวน จัดเป็นผู้ถือเคร่งในพระธรรมวินัย พุดน้อย ขอบใช้ ความคิด เจ็บขริม รักสงบ ชอบอยู่ในที่สงัดวิเวก ไม่ชอบร่วมคลุกคลีกับหมู่ คณะ มักจะหาโอกาส แยกตนออกไปนั่ง ในที่สงัดนอกวัดเสมอเป็นต้นว่า ตามไต้ร่ม ไม้ในทุ่ง ตามป่าช้า โคนต้นไม้

บางวัน ภายหลัง จากเรียนบาลีธรรมกับพระอาจารย์แล้ว สามเณรแหวน จะออก จากวัดเข้าไป นั่งสงบอยู่ในป่าช้า แต่ลำพัง โดดเดี่ยว ตลอดทั้งคืน จนพระอาจารย์สิงห์ ออกปากกับพระอาจารย์ หลี เจ้าอาวาส ว่า

" สามเณรน้อยนี้กล้าหาญมาก มีจิตใจองอาจไม่กลัวอะไรเลย เป็นมหานิกาย ที่ถือ เคร่งเหมือน ธรรมยุต อาหารก็ฉันมือเดียว ไม่สนใจอาหารประเภทเนื้อเลย

สามเณรแหวน ตื่นนอน ประมาณตีสาม ตีสี่ เป็นประจำ ถ้าคืนไหนไม่ได้ออกไป นั่งสมาธิ ในป่าช้า จะลงจากกุฏิไปเดินจงกรมประมาณ ๑ ชั่วโมง แล้วกลับขึ้นกุฏิ นั่ง สมาธิให้จิตใจสงบ ตามหลักสมถกรรมฐาน จนสว่าง แล้วจึงออกจากสมาธิ ไปทำ กิจวัตรประจำวันต่อไป

ปฏิทาจริยาวัตร ของสามเณรแหวน นี้น่ารัก น่าเลื่อมใสเป็นที่ชื่นชมเมตตา ของ พระอาจารย์สิงห์ และพระอาจารย์หลี ผู้เป็นครูบาอาจารย์ยิ่งนัก

๑๙. เห็นแจ้งโดยธรรมชาติ

หลังจากฉันอาหารเช้าวันหนึ่ง พระอาจารย์สิงห์ ได้ถามสามเณรแหวนว่า " ขอบ กรรมฐาน มากหรือ จ้าน้อย" (จ้าว เป็นคำอีสาน ใช้เรียกสามเณร)

สามเณรแหวน พนมมือตอบนอบน้อมว่า " กระผมชอบความเรียบง่าย ชอบพิจารณา ต้นไม้ ใบหญ้า แล้วคิดเปรียบเทียบกับชีวิตมนุษย์ และสัตว์ แล้วเห็นว่าธรรมชาติกับใบไม้ใบหญ้า นี้ คล้ายชีวิตคนเรา มีเกิดมีดับ หากความเที่ยงแท้แน่นอนไม่ได้เลย ยิ่งคิดยิ่งพิจารณา ก็มีความ เพลิดเพลินเจริญใจ เกิดสติปัญญาแปลกๆ ผุดขึ้นมาให้คิดให้ขบ เหมือนน้ำไหลรินไม่ขาดสาย"

พระอาจารย์สิงห์ ฟังแล้วเห็นอัจฉริยะ อิทานในใจว่า เณรน้อยรูปนี้มีอารมณ์วิปัสสนา ทั้งๆที่ เรายังไม่ทันได้สอนเลย เป็นปัญญาเห็นแจ้ง ซึ่งสภาวะธรรมโดยธรรมชาติคือ เห็นชาติ ชรา มรณะ ผู้เห็นแจ้งอย่างนี้ เรียกว่า เริ่มมองเห็นมรรค ผล นิพพาน ได้รำไรแล้ว

พระอาจารย์สิงห์ รู้สึกยินดี กล่าวกับสามเณรแหวนว่า " จ้าน้อย ปฏิบัติชอบแล้ว ถูกทางแล้ว การปฏิบัติธรรม ถ้าเราได้อยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ย่อมจะเปลี่ยนจิตใจเรา ให้ไปอยู่ในลักษณะที่จะ เข้าถึงธรรมชาติ รู้จักความจริงตามธรรมชาติ การเข้าถึงธรรมะก็ง่ายเข้า

เปรียบเหมือนต้นไม้ในภาพเขียน ย่อมจะไม่เหมือนกับต้นไม้จริงๆ ในป่าฉันใด ปรียัตกับการ ปฏิบัติก็ฉันนั้น

ปรียัต ปรียัตได้กับต้นไม้ในภาพเขียน ส่วนการปฏิบัติเปรียบเหมือนต้นไม้ในป่าจริงๆ

พระพุทธเจ้าท่านประสูติท่ามกลางธรรมชาติ กลางดิน โคนต้นไม้ ท่านตรัสรู้ ที่พื้นดิน ที่โคน ต้นไม้แห่งหนึ่ง ท่านปรินิพพานที่ได้ต้นไม้ กลางพื้นดินระหว่างโคนต้นไม้สองต้น ในสวนป่า อุทยานแห่งหนึ่ง

ธรรมชาตินี้แหละช่วยให้คนเรามีจิตใจสงบ เมื่อมีจิตใจสงบแล้ว การศึกษาไม่ว่าจะเป็นทาง ธรรมชาติ หรือทางใดก็บรรลุได้ดียิ่งขึ้น

สามเณรแหวน ได้สดับอรรถธรรม ที่พระอาจารย์สิงห์ เทศน์ โปรดแล้ว ก็ให้มีความอึ้งเอิบ ซึนบานใจ มั่นใจในหนทางที่ตนดำเนินยิ่งขึ้น เห็นว่าการที่ได้บวชเรียน สละความสับสนทางโลกนี้ เป็นการดำเนินที่ถูกทางแล้ว มองเห็นทางวิมุตติสุข หรือความหลุดพ้น สำหรับผู้เดินตามรอย พระพุทธองค์ ได้รำไรอยู่ไกลโพ้น หากวาสนาบารมีค้ำชูเราคงจะได้พบกับวิมุตติสุข ในวันข้างหน้า อย่างแน่นอน

นี่แสดงว่า ให้เห็นว่า หลวงปู่แหวน ท่านเกิดมาเพื่อที่จะเป็นสมณะ นักบวชผู้แสวงหาบุญ ตามรอยบาทพระพุทธเจ้าโดยแท้ มิมีโนปนิธาน แน่วแน่ ต่อการปฏิบัติธรรม นำสรสรเสรี

๒๐. เข้าพิธีอุปสมบท

ขณะที่หลวงปู่แหวนกำลังเรียนหนังสืออยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานีนั้น อายุท่านครบ บวช คือมี อายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ ท่านจึงได้อุปสมบทในพัทธสีมา วัดบ้านสร้างถ่อ ที่ท่านพำนักอยู่นั่นเอง

หลวงปู่ บวชในคณะมหานิกาย มีพระอาจารย์แวน เป็นพระอุปัชฌาย์ ส่วนพระกรรมวาจาจารย์ และพระอนุสาวนาจารย์นั้นไม่ทราบชื่อ

ตอนหลังหลวงปู่ ได้ออกธุดงค์ ไปคู่กับหลวงปู่ตื้อ อจลธมโม อยู่หลายปี เทียวไปตามป่าเขา ลำเนาไพร ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และได้แปรญัตติ เป็นพระฝ่ายธรรมยุติกนิกาย ที่วัด เจดีย์หลวง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะได้กล่าวถึงโดยละเอียดต่อไป

๒๑. แนะนำให้ครูสึกไปครองเรือน

เมื่อหลวงปู่แหวน บวชเป็นพระแล้ว ท่านก็ยังเรียนหนังสือต่อ ด้วยความขมักเขม้นอยู่

ในระหว่างที่ท่านเรียนหนังสืออยู่นั้นเอง ครูสอนสองท่าน คือ พระอาจารย์อ้วน กับพระอาจารย์เอี่ยม ได้อาพาด้วยโรคนอนไม่หลับ หมอทั้งหลายช่วยกันรักษาอย่างไรก็ไม่หาย สุขภาพของท่านมีแต่ทรุดโทรมยิ่งขึ้น

หลวงปู่แหวนได้เฝ้าพยาบาลครูของท่านอยู่ ได้พิจารณาถึงเหตุผลแล้ว จึงแนะนำให้ทั้งสอง ท่านสึกออกไปเป็นฆราวาสเสีย บางทีอาจหายจากการป่วยไข้ หากยังมีความอาลัยนสมณเพศอยู่ ค่อยกลับมาบวชใหม่ก็ได้

พระอาจารย์ทั้งสองท่านทำตาม ได้สึกออกไปมีครอบครัว ปรากฏว่าโรคภัยไข้เจ็บก็หายในที่สุด

คงจะได้หมอดี และยาดี ถูกกับโรคของท่านอย่างแน่นอน

๒๒. ครูที่เหลือป่วยเป็นโรคเดียวกัน

หลังจากพระอาจารย์อ้วนกับพระอาจารย์เอี่ยม ลาสิกขาไปแล้วไม่นาน บรรดาครูอาจารย์ ที่เหลือก็ป่วยด้วยโรคอย่างเดียวกัน

พระอาจารย์ชม พระอาจารย์ซาลี และพระอาจารย์องค์อื่นๆ ต่างก็พากันลาสิกขาไปหมด

เมื่อครูอาจารย์ที่สอนหนังสือลาสิกขาออกไปหมดแล้ว การเรียนมูลกัจจายน์ของหลวงปู่ จึง ต้องหยุดชะงักลง ตอนนั้นท่านรู้สึกว้า จิตใจว้าวุ่น รวนเร และขาดที่พึ่ง

ส่วนพระอาจารย์สิงห์ ขนตยาคโม ก็เปลี่ยนญัตติเป็นพระฝ่ายธรรมยุต และออกธุดงค์ติดตาม หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต กับหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ออกไปแสวงวิเวกตามป่าเขาห่างไกลจากผู้คน จึง ทำให้หลวงปู่ ว้าวุ่นมากยิ่งขึ้น

หลวงปู่ก่อนข้างสับสน คิดถามตนเองว่า " เราจะอยู่ที่อุบลฯ ต่อไป หรือควรจะย้ายไปอยู่ที่อื่น"

เรื่องจะลาสิกขาคงไม่ต้องพูดถึง เพราะได้รับปากกับแม่และยายอย่างมั่นคงมาแล้ว ในใจของ ท่านเองก็ไม่อยากสึก

ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าจะทำอย่างไรดี ?

๒๓. วิเคราะห์สาเหตุที่ครูอาจารย์ต้องสึก

หลวงปู่แหวนได้พิจารณาถึงสาเหตุที่ครูอาจารย์และเพื่อนพระของท่าน ต้องลาสิกขาออกไป ว่าเป็นเพราะเหตุใดหนอ

เมื่อได้พิจารณาทบทวนไปมา ก็ได้คำตอบที่ชัดเจนว่า

" บรรดาครูอาจารย์เหล่านั้น ที่สึกออกไป ล้วนแต่เพราะกามทั้งสิ้น เป็นไปตามอำนาจของ กาม กามนี้เป็นอุปสรรคเครื่องขัดขวางบุคคลผู้มุ่งมั่นต่อความดี ในแนวทางของพระพุทธศาสนา

บรรดาสัตว์ทั้งหลายยอมตาย ก็เพราะกามนี้มากต่อมาก เพราะความสำคัญผิดไม่รู้จักโทษ ของกามที่แท้จริง ปล่อยใจปล่อยกาย ให้ตกไปสู่อำนาจของกามเข้า

เมื่อถูกกามครอบงำจิตแล้ว ก็ยังไม่รู้สึก สำคัญผิดคิดว่าดี จึงยอมตัวลงสร้างบำเรอทำยที่สุด ก็ ถอนตัวไม่ออก

๒๔. ทำอย่างไร จึงจะบวชได้ตลอด

หลวงปู่ ได้ย้อนระลึกไปถึงความตั้งใจ ที่ได้รับปากไว้กับแม่และยายว่า จะบวชไปจนตาย กับผ้าเหลือง

ท่านใคร่ครวญในใจว่า " มีทางใดบ้างที่จะทำให้เราบวชแล้วอยู่ได้ตลอดไป จนตาย กับผ้าเหลือง ตามที่รับคำไว้กับแม่และยาย"

จากการที่หลวงปู่ได้รับรู้ถึงแนวทางปฏิบัติกรรมฐานมาบ้าง จากหลวงปู่สิงห์ ขนตยาคโม ท่าน จึงตัดสินใจได้ว่า

" การออกปฏิบัติ น่าจะเป็นทางเดียว ที่ทำให้เราบวชอยู่ได้นานตลอดชีวิต เหมือนครูบา อาจารย์ สายกรรมฐาน ที่ได้ปฏิบัติกันมา

ท่านเหล่านั้นได้ออกปฏิบัติกันอยู่ตามป่าเขาลำเนาไพร ไม่ได้อาศัยอาวรณ์ อยู่กับหมู่คณะ

เราน่าจะเลือกทางนี้ "

๒๕. พระอาจารย์สิงห์ ติดตามหลวงปู่มั่น

พระอาจารย์เสาร์ กนตสีโล
พระอาจารย์ของหลวงปู่มั่น

ย้อนกลับไปกล่าวถึงพระอาจารย์สิงห์ ขนตยาคโม ท่านได้เลิกสอนบาลีธรรม ที่วัดสร้างถ่อ เพราะทางหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล(พระอาจารย์ของหลวงปู่มั่น) ได้นิมนต์ให้พระอาจารย์สิงห์ เข้า ไปอยู่วัดเลียบ ในเมืองอบข่า เพื่อให้ช่วยสอนบาลีธรรมพระเถระ ซึ่งเพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกวัน จน ครูไม่พอสอน

ที่วัดเลียบนี้เอง พระอาจารย์สิงห์ ได้พบกับหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต เป็นครั้งแรก ซึ่งหลวงปู่มั่น ได้กลับจากธุดงค์ฝั่งลาว มาเยี่ยมพระอาจารย์ใหญ่เสาร์ กนตสีโล

พระอาจารย์สิงห์ ได้ยิน ได้ฟังกิตติศัพท์ของหลวงปู่มั่นมานานแล้วว่า ท่านเป็นพระมกน้อย ถือ เครื่องในธรรมวินัยอย่างยิ่งยวด มุ่งบำเพ็ญเพียรเพื่อแสวงหาทางหลุดพ้น อย่างเด็ดเดี่ยวกล้าหาญ ดุจราชสีห์ ทองเที่ยวไปในป่ากว้าง ไม่เกรงกลัวอันตรายใดๆ

พระอาจารย์สิงห์ เมื่อพบกับหลวงปู่มั่น ได้เสพเสวนาธรรมกัน เป็นที่สขสัรยาศัยกันอย่างลึกซึ้ง เพราะทางฝ่ายหลวงปู่มั่น เก่งทางภาคปฏิบัติ ส่วนพระอาจารย์สิงห์ เก่งทางปริยัติแตกฉานในทาง ตำรา เรียนรู้พระสูตร พระวินัย พระอภิธรรม อย่างเจนจบ

ถ้าเปรียบไปแล้ว ก็เหมือนกับพระอาจารย์สิงห์ เก่งทางตำราเหมือนเราเรียนตำราอาหาร ตำรา แผนที่ ตำรายา เป็นต้น ฝ่ายหลวงปู่มั่น นั้นได้ลงมือทำตามตำราอย่างจริงจัง เปรียบได้กับการ เดินทางตามแผนที่ หรือเหมือนการลงมือปรุงยาตามตำราแล้วรับประทานได้เลย จึงเลื่อมใส

ความจริงนั้น ก่อนหน้านี้ พระอาจารย์สิงห์ เคยปฏิบัติกรรมฐาน ได้ฉันทสมาธิมาแล้ว แต่ยังไม่แก่กล้าช้านะอินทรีย์สมใจหวัง เพราะยังขาดพระอาจารย์ผู้ชำนาญช่วยแนะนำชี้แนวทาง

ดังนั้น เมื่อได้พบหลวงปู่มั่น ผู้ชำนาญเปรี๊ยะปราดในด้านสมณะและวิปัสสนากรรมฐาน ได้ฟัง ท่านเล่าถึงชีวิตการจาริกธุดงค์ไปตามป่าเขา ลำเนาไพร ถิ่นลึกลับ อารมณ์ต่างๆ จึงเกิดความตื่น เต็มใจจริงจังเลื่อมใสศรัทธา จนชนลกชนชั้นที่เดียวได้ปวารณาฝากตัวขอเป็นศิษย์ติดตาม จาริกธุดงค์ และหลวงปู่มั่นก็รับพระอาจารย์สิงห์ เป็นศิษย์หรือสหธรรมมิกด้วยความเต็มใจ

พระอาจารย์สิงห์ จึงละการเป็นครูสอนบาลีธรรม ออกปฏิบัติในป่าเขาลำเนาไพรติดตาม หลวงปู่มั่น ตั้งแต่บัดนั้น

๒๖. จะหาครูกรรมฐานได้ที่ไหน

ฝ่ายหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ เมื่อตัดสินใจจะออกปฏิบัติกรรมฐานแล้ว จึงมาคิดทบทวนดู ครูอาจารย์ทั้งหลายที่มีชื่อเสียงในด้านกรรมฐานในสมัยนั้น ว่ามีอยู่ ณ ที่ใดบ้าง

เท่าที่เคยได้ยินกิตติศัพท์ ก็มีอยู่หลายแห่งด้วยกัน ที่มีชื่อเสียงในเวลานั้นมีอยู่ ๓ แห่ง มีอยู่ทาง เวียงจันทน์ อยู่ทางอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม และอีกแห่งอยู่แถบจังหวัดสกลนคร

หลวงปู่แหวน มีโอกาส ได้พบปะกับพระธุดงค์อยู่บ่อยๆ บ้างก็มาจากถิ่นไกลๆ เช่น ขอนแก่น ร้อยเอ็ด สระบุรี นครพนม และที่ข้ามโขงมาจากฝั่งลาวก็มี ท่านได้พบปะสนทนาธรรมแลกเปลี่ยน ความรู้กัน

พระธุดงค์ที่หลวงปู่แหวน ได้พบปะพูดคุย ปรากฏว่า อยู่ในสาย หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต มากที่สุด ทำให้ได้ยินกิตติศัพท์ความเปรี๊ยะปราดเพ่งเพียร อันยิ่งใหญ่ของ " พระอาจารย์ใหญ่มั่น " อยู่เสมอ

นอกจากนี้ยังทราบว่ พระอาจารย์สิงห์ ขนตยาภโม ผู้ให้ความรู้ด้านกรรมฐานองค์แรกแก่ ท่าน ก็อ้างจากการเป็นครูสอนปริยัติธรรม และกำลังติดสอยห้อยตาม พระอาจารย์ใหญ่มั่น ในฐานะศิษย์เอกผู้ใกล้ชิดด้วย

" แสดงว่า พระอาจารย์ใหญ่มั่น ท่านต้องเก่งจริง ไม่เช่นนั้น พระอาจารย์สิงห์ อาจารย์ของเรา คงไม่ยอมฝากตัวเป็นศิษย์แน่ "

ก็ยิ่งเพิ่มความศรัทธาและกระหายจะได้ฝากตัวเป็นศิษย์พระอาจารย์ใหญ่มั่น ให้เร็ววัน เมื่อ พิจารณาทบทวนแล้ว จึงได้ตัดสินใจไปหาครูบาอาจารย์ทางจังหวัดสกลนคร คือ พระอาจารย์ใหญ่ มั่น ภูริทัตโต

๒๗. อธิษฐานให้ได้พบกับครูอาจารย์

เย็นวันนั้น หลวงปู่แหวน ธิษฐานน้ำเต้าวัน คำลงก็เข้าที่สวดมนต์ตามปกติ เสร็จแล้วได้ตั้ง สัจจาธิษฐาน ตั้งจิตตรงต่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

" ข้าพเจ้าขออุทิศชีวิตพรหมจรรย์ของข้าพเจ้า ถวายแด่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ด้วยอำนาจของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ และด้วยอำนาจบุญบารมี ของ "

ข้าพเจ้า ที่เคยได้อบรม สั่งสมมา ขอให้ข้าพเจ้าได้พบ หรือได้ข่าวครอาจารย์ผู้ปฏิบัติปฏิบัติชอบ ผู้สามารถแนะนำ สั่งสอนข้าพเจ้าได้ แม้ท่านจะอยู่ ณ ที่ใดๆ ก็ตาม ขอให้ข้าพเจ้าได้พบ หรือได้ยิน ข่าวของท่านใน เร็ววันนี้ และเมื่อข้าพเจ้าออกปฏิบัติกรรมฐานแล้ว ขออย่าได้มีอุปสรรคขัดขวางใดๆ แก่ข้าพเจ้าเลย "

หลังจากตั้งสัจจะอธิษฐานแล้ว ท่านบอกว่า เกิดอาการขนลุกชูยืนซาบซ่านไปทั้งตัว เบาใจ จิตใจปลอดโปร่งทั้งคืน

๒๘. ได้ข่าว หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

รุ่งขึ้นเช้า หลวงปู่แหวน ออกบิณฑบาตโปรดสัตว์ ตามปกติ ได้เล่าถึงความตั้งใจ และการ อธิษฐานจิตของท่าน ให้แก่แม่กาสิ โยมอุปัฏฐากฟัง โยมแม่กาสิรู้สึกเห็นชอบ และอนโมทนา ในความตั้งใจออกปฏิบัติกรรมฐานของหลวงปู่ พร้อมกับรับปากว่า จะช่วยสอบถามข่าวคราวเกี่ยวกับพระอาจารย์สิงห์ หากได้ยินข่าว หรือรู้ว่า พระอาจารย์ใหญ่มัต ภูริทัตโต อยู่ที่ใด จะรีบบอกให้ทราบทันที

หลังจากนั้นอีกเพียง ๒-๓ วัน โยมแม่กาสิ ก็เล่าให้ฟังว่า พระอาจารย์จวง วัดชาติเทิง อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี ได้ไปกราบหลวงปู่มั่น เพิ่งจะกลับมาได้ไม่กี่วันนี้เอง

ให้ไปสอบถามพระอาจารย์จวงดู คงจะทราบข่าวของหลวงปู่มั่นอย่างแน่นอน

นับเป็นข่าวที่น่ายินดีมาก สำหรับหลวงปู่ ความหวังที่จะได้พบพระอาจารย์ผู้ปฏิบัติปฏิบัติชอบ และสามารถสั่งสอนท่านได้ เริ่มได้เค้าความเป็นจริงขึ้นมาตามคำอธิษฐานแล้ว

๒๙. ไปสอบถาม พระอาจารย์จวง

เมื่อกลับจากบิณฑบาต ฉันเสร็จ หลวงปู่ก็จัดบริหารสำหรับเดินทาง กราบลาท่านเจ้าสำนัก บอกลาผู้คุ้นเคย แล้วเดินทางเพื่อไปพบ พระอาจารย์จวงที่อำเภอเชียงในทันที

พระอาจารย์จวง ได้เล่าเรื่องที่ท่านไปกราบและฟังธรรมกับหลวงปู่มั่นว่า " บรรดาครูอาจารย์ที่ออกปฏิบัติเวลานี้ คงไม่มีใครเกินญาณคุณัน ไปได้ ครั้งแรกผมก็ได้ยิน แต่กิตติศัพท์ มีผู้เล่าให้ฟังว่า ท่านเทศน์เก่ง รู้ใจคนฟัง มีผู้ไปฟังธรรมจากท่านมากมาย ตอนแรก ผมเชื่อบ้าง ไม่เชื่อบ้าง

ต่อมา เมื่อผมมีโอกาสเดินทางไปอุดร ผมจึงไปกราบนมัสการฟังธรรมจากท่าน พอผมไปถึง ยัง ไม่ได้พูดอะไรเลย ท่านก็พูดว่าอย่างนั้นอย่างนี้ ตามที่ผมคิดไว้ จนผมไม่กล้า พูดอะไร ผมกลัวท่านมาก ท่านรู้ใจเราจริงๆ

เมื่อผมกราบนมัสการและฟังธรรมท่านแล้ว ผมก็ลากลับ มาถึงวัดไม่กี่วันมานี้เอง "

พระอาจารย์จวง แนะนำต่อไปว่า :-

" ผมไม่กล้าอยู่กับท่านญาณคุณัน นานวัน เพราะท่าทาง คำพูด ของท่านน่ากลัว

หากท่านจะไปศึกษา กับท่านญาณคุณัน ก็ไปเถิด ผมยังมองไม่เห็น ใครเวลานี้ ที่ปฏิบัติได้ดีไปกว่าท่าน

ท่านญาณคุณัน ท่านปฏิบัติได้เด็ดเดี่ยวจริงๆ ท่านชอบไปองค์เดียว ไม่ชอบไปเป็นหมู่คณะ มีนิสัยหลักเร้น ปรารถนาความเพียร ไม่ท้อถอย

มีพระภิกษุ สามเณร และประชาชน จำนวนมาก ไปกราบนมัสการ และฟังธรรมจากท่าน เสมอไม่ได้ขาด"

๓๐. ออกเสาะหา หลวงปู่มั่น

จากคำบอกเล่าของพระอาจารย์จวง ทำให้หลวงปู่ ยิงศรีธธา หลวงปู่มั่น มากยิ่งขึ้น กระหาย อยากไปฝากตัวเป็นศิษย์ให้เร็วที่สุด

หลวงปู่แหวน พักอยู่ที่วัดบ้านธาตุเทิง แค่ออกให้หายเหนื่อยจากการเดินทาง แล้วกราบลา พระอาจารย์จวง ไปเสาะหา หลวงปู่มั่นต่อไป ท่านออกเดินทางบวษา ฝ่าหนามไปโดยลำพังองค์เดียว ด้วยหัวใจแน่วแน่ว่าจะต้องไปหาครูบาอาจารย์ให้พบ

เป็นการเดินทางที่ยาวไกล ไปองค์เดียวเป็นครั้งแรก โดยออกจากอำเภอเชียงใน รอนแรม ผ่านอำเภอม่วงสามสิบ คำเขื่อนแก้ว ยโสธร เข้าเขตจังหวัดนครพนม ทางอำเภอเลิงนกทา อำเภอ มุกดาหาร คำชะอี นาแก แล้วเข้าสกลนคร ติดตามเสาะหา หลวงปู่มั่น ด้วยความหวัง

นับเป็นการเดินทางที่มุ่งมั่นและทรหดอดทนอย่างยิ่ง

๓๑. พบกับ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม
(พ.ศ. ๒๔๓๑-๒๕๑๗)

วัดป่าพระอาจารย์ตื้อ อ.แม่แตง
จ.เชียงใหม่
วัดอรัญญิวีแหวน อ.ศรีสงคราม
จ.นครพนม

ครูบาอาจารย์บางองค์เล่าว่า หลวงปู่แหวน ได้พบกับ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ก่อนที่จะได้ไป กราบ พระอาจารย์ใหญ่มั่น ภูริทัตโต

หลวงปู่แหวน ออกธุดงค์ เสาะหาหลวงปู่มั่น กับหลวงปู่สิงห์ แต่ไม่พบสักที เพราะพระอาจารย์ ใหญ่ และลูกศิษย์ ได้จาริก ธุดงค์ไปยังที่ต่างๆอยู่ตลอดเวลา ไม่ได้พำนักปักหลักอยู่กับที่ ประกอบ กับการไปมาหาสู่กัน ในป่าดง ถิ่นห่างไกลทุรกันดาร เป็นไปไม่สะดวก ทำให้ต้องคลาดกันบ่อยๆ

ระหว่างออกเดินทางค้นหา พระอาจารย์ใหญ่นี้ ท่านก็ได้พบกับพระธุดงค์หนุ่มรูปหนึ่ง มาจาก วัดบ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

หลวงปู่แหวน กับพระธุดงค์รูปนั้น มีความประสงฆ์ และปฏิบัติทากคล้ายกัน และถูก อธิษาศัยกัน ซึ่งต่อมาก็คือพระธุดงค์สพรหมมิกองค์สำคัญในอนาคต ซึ่งก็คือ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม นั่นเอง

หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ พบกันครั้งแรกที่ป่าภูพาน ขณะนั้น หลวงปู่ตื้อ จาริกธุดงค์มาจาก พระบาทบัวบก จังหวัดอุดรธานี ได้สนทนารธรรมแลกเปลี่ยนความรู้กันเป็นที่ชอบอรรถาศัยถูกใจ กันเป็นอันดี

หลวงปู่ตื้อเอง ก็ใฝ่ใจปรารถนาอยากจะพบ พระอาจารย์ใหญ่มั่น ให้ได้เหมือนกัน เพราะได้ยืม ได้ฟังกิตติศัพท์ เกี่ยวกับพระอาจารย์ใหญ่ มามาก แต่ก็ยังไม่ได้พบ พระอาจารย์ใหญ่มั่น ตามที่ หวังไว้

๓๒. ธุดงค์คู่กับหลวงปู่ตื้อ

หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ ซึ่งยังเป็นพระหนุ่มทั้งสององค์ได้ปรึกษากันว่า หากวาสนา ยังมี คงจะได้พบกับ พระอาจารย์ใหญ่มั่น สมใจหวัง เรออย่างเร่งรัดตัวเองให้มากเลย จะธุดงค์ ไปเรื่อยๆ ถ้าไม่ตายเสียก่อน จะต้องได้ฟังธรรมจากพระอาจารย์ใหญ่อย่างแน่นอน

ในระหว่างนี้ เราควรจะจาริกธุดงค์ไปตามทางของเรา ก่อน บำเพ็ญเพียรสร้างบารมี กันไปตาม แนวทางที่พระธุดงค์วางไว้ หากความรู้ด้านกรรมฐานจากป่าดงพงพีธรรมชาตรอบกายเรานี้แหละ เมื่อมีปัญหารธรรม อันใด ที่เกินวิสัยสติปัญญา ก็เก็บเอาไว้คอยถาม พระอาจารย์ใหญ่มั่น เมื่อ มีโอกาส

เมื่อปรึกษาตกลงกันได้เช่นนี้แล้ว หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ ก็พากันจาริกธุดงค์

แสวงหา วิเวกบำเพ็ญสมณธรรมมุ่งหน้าข้ามแม่น้ำโขงไปทางสุวรรณเขต ฝั่งประเทศลาว

คืนแรกที่ข้ามไปฝั่งลาว หลวงปู่ทั้งสอง ได้เลือกเอาชายป่าแห่งหนึ่งเป็นที่กางกลด พักบำเพ็ญ ภาวนา วันรุ่งขึ้นก็ออกเดินทางต่อไป จิตมุ่งในธรรมะอย่างเดียว จิตราเริง สดชื่นกระปรี้กระเปร่า ไม่กลัวความลำบาก ไม่กลัวตาย

ธรรมชาติในป่า ล้วนให้ความเพลิดเพลิน มองไปทางไหนมีแต่ป่าเขา เขียวชอุ่ม ป่าไม้แน่นขนัด ล้วยเย็นตาเย็นใจ

ฝากกายฝากใจไว้กับพระธรรม พร้อมทั้งจะพลีชีวิตเพื่อธรรม อย่างตั้งมั่นเด็ดเดี่ยว ไม่กลัวตาย

หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ มีจิตนิสัยคล้ายกัน คือยิ่งอดอาหารขบฉัน จิตก็ยิ่งสงบ เข้าสมาธิ เร็วขึ้น มันคงขึ้น แม้จะเป็นการทรมานตน แต่ก็ไม่รู้สึกรู้หาย หรือกังวลใดๆ

จิตมีแต่ความเพลิดเพลิน ก้าวหน้าอาจหาญในธรรมภาวนา จะพิจารณาสิ่งใดก็ แยกกาย ปัญญาก็ว่องไวกว้างขวาง

บางครั้งไม่ได้ฉันอาหารติดต่อกัน ๗-๘ วันก็มี หรือแม้แต่ประสพอันตราย เช่น ไปในที่มียูธู ด้วยความกลัวก็เร่งภาวนา เร่งบริกรรมพุทโธ ให้มากขึ้นจนลืมเรื่องเสือ จิตเข้าสู่สมาธิ พอจิตคลายตัวจากสมาธิก็ไม่พบเสือ ไม่ได้ยินเสียงร้อง ของมัน ทำให้เกิดความมั่นใจว่า พุทโธ อัมโม สังโฆ ช่วยให้พ้นจากเสือได้

เลยเกิดความรู้ ความเชื่อมั่นว่า พระพุทโธคัมอันตรายได้จริงๆ ก็บังเกิดความกล้าหาญ หาย หวาดกลัวภัยอันตรายต่างๆ ได้ปัญญาว่า " ตัวเรานี้มีจิตนิสัยชอบทางให้ความกลัวบังคับแก่ๆ จิตจึงจะได้สงบนิ่ง เกิดความรอบรู้ จะพิจารณาอะไรต่อไป ก็แยกกายรู้เหตุรู้ผล และเห็นโทษของ ความกลัว เป็นเรื่องน่าละอาย และเห็นคุณของ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ อย่างซาบซึ้งใจ

๓๓. ผจญสัตว์ประหลาด

มีเหตุการณ์นำขนพองสยองเกล้าครั้งหนึ่ง เขียนในนิพนธ์สารโลกทิพย์ดังนี้
ในเช้าวันหนึ่ง หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ ได้อาศัยบิณฑบาตที่หมู่บ้านชาวป่า มี ๔-๕ หลังคาเรือน ชาวบ้านพากันมาใส่บาตรด้วยความดีใจ เพราะนานๆ จะมีพระอุปัชฌาย์มาโปรดสักที

ชาวบ้านถามว่า พระคุณเจ้าทั้งสองจะไปไหน หลวงปู่บอกว่า จะมุ่งไปทางเทือกเขาที่มองเห็น แล้วจะลองไปทางสุวรรณเขต (อยู่ตรงข้ามกับมุกดาหาร)

ชาวบ้านแสดงอาการตกใจ พร้อมทั้งทัดทานว่าอย่าไปทางโน้นเลย เพราะกำลังมียักษ์ปีศาจ คุร้ายสิงอยู่ คอยทำร้ายคนและสัตว์ที่ผ่านไปทางนั้น

หลวงปู่กล่าวขอใจในความหวังดี และบอกว่า ท่านทั้งสองได้มอบกายถวายชีวิตให้ พระศาสนาแล้ว ขออย่าได้ห่วงตัวท่านเลย แล้วท่านก็ออกเดินทางไปในทิศทางดังกล่าว

หลวงปู่ออกเดินทางโดยข้ามลำน้ำสองแห่ง แต่เป็นที่น่าสังเกตุว่า ป่าแถบนั้นเงียบกริบ ไม่ได้ยินเสียงสัตว์ต่างๆเลย แม้แต่นกก็ไม่มี ผิดประหลาดมาก

พอใกล้ค่ำ หลวงปู่ทั้งสอง ก็มาถึงยอดเขาสูง ที่มีลักษณะประหลาดมาก คือยอดเป็นสี่ด้า คล้าย ถูกไฟเผา รูปลักษณะดูตะปมตะป้า คล้ายตัวคนบ้าง หัวตะโหนกข้างบ้าง แปลกไปจากเขาลูกอื่นๆ

หลวงปู่ทั้งสอง เลือกปักกลดค้างคืนข้างลำธารที่มีน้ำใสไหลผ่าน อยู่ที่เชิงเขาลูกนั้น ปักกลดห่าง กันประมาณ ๑๐ เมตร เมื่อสร้งน้ำพอสดชื่นแล้ว ต่างองค์ก็นั่งสงบภายในกลดของตน ทั้งสององค์ ตระหนักในความประหลาดของสถานที่นั้น ไม่ได้พูดอะไร

กันเพียงแต่นั่งสงบอยู่ภายในกลด

ประมาณ ๕ ทุ่ม หลวงปู่แหวน ก็ออกจากกลดเตรียมจะเดินจงกรม หลวงปู่ก็ออกมาตามและ พูดว่า " ผมรู้สึกว่ที่นี่เวกผิดสังเกตนะ"
หลวงปู่แหวนตอบ " ผมก็รู้สึกอย่างนั้นเหมือนกัน"
พูดกันแค่นี้ต่างองค์ต่างก็เดินจงกรมในทางของตน
ต้อจากนั้น ไม่นาน ก็มีเสียงกรีดแหลมเยือกเย็น ดังลงมาจากยอดเขารูปประหลาดนั้น เสียง นั้นแหลมลึกบีบเค้นประสาท จนรู้สึกเสียวลง ไปถึงรากฟันทีเดียว

หลวงปู่ก็ถามพอได้ยินว่า " ท่านแหวนได้ยินแล้วใช่ไหม"
หลวงปู่แหวน ตอบด้วยเสียงเรียบๆว่า " ผมกำลังฟังอยู่"

เสียงกรีดร้องนั้นใกล้เข้ามาทุกที ฟังแล้วน่าขนพองสยองเกล้า ทั้งสององค์คงเดินจงกรม อยู่เฉยๆ ตามปกติเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น

ปานนั้นเงียบสงัดจริงๆ เสียงนกเสียงแมลงไม่มี ครั้นแล้วเกิดพายุปั่นป่วนมาอย่างกระทันหัน ชนิด ไม่มีเค้ามาก่อนเลย ต้นไม้โยกไหวรุนแรง รวกับจะถอนรากออกมา อากาศพลันหนาวเย็น วิปริตขึ้นมาทันที

พลันปรากฏร่างประหลาดขึ้นร่างหนึ่ง ตัวดำมะเมื่อม สูงราว ๗ ศอก มีขนยาวรุงรัง คล้ายลิง ยักษ์ แต่หน้าคล้ายวัวควาย ตาโปน มือสองข้างยาวลากพื้นดิน มันก้าวเข้ามาอยู่ห่างจากหลวงปู่ ทั้งสองประมาณ ๑๐ เมตรเห็นจะได้

สัตว์ประหลาดนั้นส่งเสียงร้องโหยหวนขึ้น พลันพายุนั้นก็สงบลง แสดงว่า มันมีอำนาจเหนือ ธรรมชาติ

สัตว์นั้นส่งกลิ่นเหม็นรุนแรงร้ายกาจเหมือนกลิ่นศพที่กำลังขึ้นอืด มันกระเทิบเท้าสนั่น จนแผ่นดินสะเทือน

หลวงปู่แหวนเล่าในภายหลังว่า ท่านไม่รู้สึกกลัว แต่ชนลุกซู่ไปหมด เพราะไม่เคยเห็น สัตว์ประหลาดอย่างนั้นมาก่อน ยังไม่รู้ว่า เป็นปีศาจ หรือสัตว์อะไรแน่ ท่านได้กำหนดสติไม่ให้ ใจควออกเวก ทอดสายตา ไปยังสัตว์ประหลาดนั้น กำหนดจิตแผ่เมตตาไปยังร่างนั้น

สัตว์ร่างยักษ์นั้นหยุดร้อง หยุดส่งกลิ่นเหม็น แสดงว่ารับกระแสเมตตาได้ มันค่อยๆทรุดร่าง ลงนั่งยองๆเอามือยันพื้นไว้ ทำท่าแสดงความอ่อนน้อมต่อท่าน

หลวงปู่ก็พูดพอได้ยินว่า " ท่านแหวนทำดีมาก" พร้อมทั้งเดินมาสมทบ แล้วพูดว่า " เขา แแบกหามบาปบาปทุกซอกซอมนั่นให้ เขามาหาเรา เพื่อให้ช่วยปลดทุกข์ให้เขา นะ เขาสร้างกรรมไว้ มาก เมื่อตายจากมนุษย์ แล้วต้องมาเป็นปีศาจจสุรกาย ทนทุกข์ทรมานอยู่ที่นี่

หลวงปู่แหวนได้กำหนดจิตถามดู ก็ได้ความว่า สมัยเป็นมนุษย์ เขามีการกระทำที่ มากล้น ด้วยตัณหา และความโลภ คือละเมิดศีลข้อ ๒ และข้อ ๓ อยู่เสมอ จึงต้องมาเป็นปีศาจจสุรกาย รับ ทุกข์อยู่ที่นี่มากกว่า ร้อยปีแล้ว

ปีศาจจสุรกายนั้นดูท่าทางอ่อนลงมาก มันร้องไห้คร่ำครวญน่าสงสาร ขอความเมตตา จาก พระคุณเจ้าทั้งสอง ให้เขาได้พ้นทุกข์ทรมานนั้นด้วยเถิด

หลวงปู่แหวน ได้พิจารณาเห็นว่า เขาสร้างกรรมซบซ้อนเหลือเกิน ใครจะช่วยเขาได้ พลัน หลวงปู่ก็ ตอบมาในสมาธิว่า " กรรมเป็นเรื่องสลบซบซ้อนลึกซึ้งอยู่ก็จริง บางทีพระผู้มีศีลบริสุทธิ์ และมีบารมีเช่นท่านแหวน ก็อาจจะช่วยให้เขาพ้นทุกข์ได้ ลองอ่านพระคาถา หรือเทศนาธรรม ให้เขาฟังดูสิ "

หลวงปู่แหวนได้กำหนดจิตว่าพระคาถา แล้วเทศนาให้เขาสำนึกบาปบุญคุณโทษ เขาค่อยๆ คลายความกังวลลง ก็มลงกราบด้วยความซาบซึ้ง

" พระคุณเจ้า ข้าพเจ้าได้กำหนดจิตพิจารณาตามกระแสธรรม ของท่านแล้ว เกิดแสงสว่าง กับข้าพเจ้าอย่างมหัศจรรย์ และข้าพเจ้าได้เห็นสภาวะธรรม คือ ขาติ ขรามณะ อันเป็นทุกข์ เป็น ธรรมชาติของสรรพสัตว์ทั้งหลายแล้ว พระคุณเจ้า "

สีหน้าเขาดูสดชื่น ก้มลงกราบหลวงปู่ทั้งสององค์ แล้วร่างนั้นก็หายไป

๓๔. ผจญผีกองกอย ชาวบ้านข่าระแด

มีเหตุการณ์สะเทือนขวัญอีกครั้งหนึ่ง ได้เขียนไว้ในหนังสือ พระธาตุปาฏิหาริย์ ของ นิตยสารโลกทิพย์ ซึ่งขอนำมากล่าวโดยสรุปดังนี้ :-

เมื่อหลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ จาริกมาถึงเทือกเขาใหญ่โตทิศใต้ แขวงเมืองคำม่วน เป็นป่า ดงเย็นอึมครึม เชื่อมโยงลงไปถึงสุวรรณเขต

ในตอนเย็น พบสถานที่เหมาะ จึงปักกลดพักภาวนา ที่หุบเขาใต้เงื้อมผาแห่งหนึ่ง ทั้งสององค์ ปักกลดห่างกันพอสมควร คิณนั้นต่างองค์ต่างบำเพ็ญเพียรอยู่ในกลดเป็นปกติ

ประมาณ ๓ ทุ่ม ในป่าดงเช่นนั้น ดูเงียบสงัดวังเวง ก็ได้ยินเสียงประหลาดคล้ายเสียงนกกกลาง คิณร้อง " ก้อย ก้อย ก้อย "

เสียงนั้นดังใกล้เข้ามา แล้วดังรับกันล้อมรอบไปทั่วทิศ เสียงบีบเข้ามา " ก้อย ก้อย ก้อย และมี แสงคบไฟนับสิบลูกดวงมาจากเสียงนั้น ทำให้มองเห็นตัวผู้ถือได้ถนัด

ร่างนั้นเป็นมนุษย์ร่างประหลาด ขนาดเด็กอายุ ๑๓-๑๔ ปี ผอม พุงโร ผิวคล้ำ ผมเผ้ารุงรัง จมูกแบน บ่งบอกว่าเป็นคนป่า ทุกคนมีอาวุธประจำตัว "หน้าหิน" คล้ายธนู แต่เล็กกว่า ใช้คล้องตัว ในบ่า พวกเขาสะพายกระบอกไม้ ไม้ใส่ลูกดอกอาบยาพิษ

คนร่างเล็กนั้นส่งเสียงรับกันเป็นทอดๆ โอบล้อมกลดรุกคืบเข้ามา พอได้ระยะก็พากันยก หน้าหิน เล็งเข้ามายิงกลดทั้งสอง

หลวงปู่ตื้อร้องบอกพอได้ยินว่า " ท่านแหวนระวัง " แล้วทั้งสององค์ก็กำหนดจิตหลับตา เข้าฌานทันที เป็นไปโดยอัตโนมัติ ปรากฏว่าลูกดอกอาบยาพิษ ที่ระดมยิงมานั้น ตกร่วงพรวนห่าง จากกลดทั้งสองเป็นวา เป็นที่อัศจรรย์ยิ่ง

พวกเขาป่าต่างแปลกใจ ร้อง ก้อย ก้อย ก้อย ดังกระหึ่ม แล้วระดมยิงลูกดอกอีก ๒-๓ รอบ ก็ปรากฏผลเช่นเดิม คือลูกดอกตกลงดินก่อนจะไปถึงกลด ทำเอาพวกเขาตกใจกลัว ร้อง " ก้อย ก้อย ก้อย " แล้วต่างก็วิ่งหนีหายไป ในความมืด

เมื่อคนป่าหนีกลับไปหมดแล้ว หลวงปู่ทั้งสอง จึงได้ออกมานอกกลด หลวงปู่ตื้อถามว่า " เป็น ไงท่านแหวน ตับไตไส้พุงของท่าน ยังดีอยู่หรือ ? "

หลวงปู่แหวน ตอบไปว่า " ผมนั่งรอสวยในกลด ให้พวกเขาเอาตับไตไส้พุงผมไปกิน ทำไมมัน ไม่เอาก็ไม่รู้ "

ทั้งสององค์ได้เดินจงกรม ไปจนดึก แล้วเข้าทำสมาธิต่อภายในกลดไปจนสว่าง

ตอนเช้าพวกคนป่ากลุ่มนั้นเข้ามาต่อมๆ มองๆ ด้วยความเกรงกลัวหลวงปู่ แสดงทำให้พวกเขา เข้ามา ต่างค่อยๆ เข้ามาด้วยเนื้อตัวสั่นเทา มาหมอบนั่งเอาหัวซุกดิน คล้านสำนึกผิด และขอขมา

พวกเขาเป็นพวกข่าระแด เป็นคนป่ากลุ่มหนึ่ง ชอบล่ามนุษย์เผ่าอื่นที่ลวงล่าเข้ามา แล้วเอาเนื้อ แบ่งกันกิน

พวกข่าระแด ได้นิมนต์หลวงปู่ทั้งสอง ไปยังที่พักของพวกเขา จัดอาหารนำมาถวาย ก็มีเนื้อ อย่าง ๒ ก้อน ได้ความว่า เป็นเนื้อของคนแก่ ซึ่งยอมสละชีวิตของตนเอง ให้เป็นอาหารของ ลูกหลาน

หลวงปู่ อยู่โปรดพวกชาวป่าหลายวัน ทรมานและสอนพวกเขา ให้เลิกการฆ่ามนุษย์ด้วยกัน เมื่อเห็นว่า พวกเขาเชื่ออย่างจริงใจแล้ว ท่านทั้งสองก็ออกเดินทางต่อไป ด้วยความอาลัยอาวรณ์ ของพวกเขาอย่างยิ่ง

(อ่านเรื่องโดยละเอียดใน พระธาตุปาฏิหาริย์ ของนิตยสารโลกทิพย์)

๓๕. ฤกษ์ดีในป่าดงพงไพร

หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ ได้อำลาจากพวกชาวป่าช่าระแแต่ ในเวลาต่อมา ท่ามกลางเสียง ร่ำไห้อาลัยจากพวกเขา ท่านได้รุดงค์มาทางสุวรรณเขต แสวงหาความวิเวกตามป่าเขาลำเนาไพร

ป่าดงพงไพรเป็นสถานที่กำจัดความเกียจคร้านและความกลัวต่างๆได้ดี การอยู่ป่าชุกชุมไปด้วยสัตว์ร้าย และภัยอันตรายต่างๆ พระรุดงค์จึงต้องตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา มีสติควบคุมกายและใจ ไม่ให้ประมาท

สัตว์ป่าที่เป็นอันตราย เป็นเครื่องเตือนสติไม่ให้พระรุดงค์เกียจคร้าน ต่อการเพ่งเพียรภาวนา ไม่เช่นนั้น อาจถูกสัตว์ป่าเหล่านั้น คุกคามทำอันตรายได้ ด้วยเหตุนี้ พระรุดงค์ที่เข้าป่าใหม่ๆ จึงได้สภาพแวดล้อม ในป่าช่วยในด้านสมาธิภาวนา เป็นอย่างมาก เพราะกลัวตาย จึงต้องเร่งภาวนา

ส่วนพระรุดงค์ ที่แก่กล้าในการบำเพ็ญเพียร ท่านย่อมอยู่เหนืออำนาจความกลัวใดๆ แม้แต่ ความตายท่านก็ไม่กลัว ท่านจึงสามารถไปไหนๆ ตามลำพังองค์เดียวได้ เพราะจิตใจท่านมั่นคง ผ่านเหตุการณ์ต่างๆมากมาย ย่อมพิจารณาคุณและโทษไปในทางอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เล็งแลเห็น สัตว์ป่าทั้งหลายเป็นเพื่อนร่วมเกิด แก่เจ็บตายด้วยกันทั้งหมด ทั้งสิ้น ท่านจึงแผ่เมตตา ให้สัตว์ทั้งหลายไม่มีประมาณ

การพิจารณาต้นไม้อันใหญ่ ธรรมชาติแวดล้อม รอบกายอันมี ความสัจวิเวก ช่วยขจัดให้สงบ ย่อมจะทำให้เกิดปัญญาแจ่มในธรรม เห็นมรรค ผล นิพพาน ได้ง่ายกว่าอยู่ในบ้าน ในเมือง ที่มี ความพลุกพล่าน วุ่นวาย ด้วยประการทั้งปวง

การเข้าป่า บำเพ็ญ ภาวนา อดๆอยากๆ อดหลับอดนอน พารา่างกายเดินบุกป่า ฝ่าดง ขึ้นเขา ลงห้วย ให้หยิ่งกัตบ้าง ให้เสียร่องขมชุกคุดคามาบ้าง เหล่านี้จัดเป็นอุบายแยกกาย ที่จะทรมาณร่างกาย และจิตใจ ให้หายพยศ ไปตามลำดับขั้นตอน

หลวงปู่ทั้งสอง ได้รุดงค์ลงไปใต้ ไปถึงแขวงจำปาศักดิ์ ชนิดที่วันเวลาที่ผ่านไป ไม่ได้นำมา จดจำเอาใจใส่ เพราะมีแต่ความร่าเริงใจในธรรมชาติ เพ่งเพียรอย่างไม่อ่อนกำลังท้อถอย ไม่แสดง อาการอ่อนแอ ย่อมแพ้ต่อกิเลสมาร มีตัวตันทหาวิภูสงสาร เป็นคู่อสู้อยู่ในหัวใจ จำเป็นต้องใช้กำลังที่แก่กล้า ยอมตายถวายชีวิต จึงจะสามารถขุดกิเลสออกจากใจ และสามารถบรรลุถึงภูมิจิต ภูมิธรรมแต่ละขั้นแต่ละตอน ตามวิถีสู่แห่งอริยมรรคได้

ทางฝั่งลาว เป็นป่าทึบและมีภูเขามาก ฝนตกชุกแทบทุกวัน บางครั้งฝนตกติดต่อกันถึงสิบวัน สิบคืนก็มี หลวงปู่ทั้งสอง ต้องผจญภัยความยากลำบาก ไหนจะต้องเปียกฝนทนทุกข์ ต้องต่อสู้กับ ความหนาว ยิ่งถ้าเกิดการเจ็บไข้ได้ป่วย ด้วยก็ไม่มียาจะรักษา

ความขาดแคลนปัจจัยสี่ มีอาหารบิณฑบาต นับเป็นความลำบากอย่างยิ่ง สำหรับที่อยู่อาศัย และเครื่องนุ่งห่มนั้น แทบไม่ต้องกล่าวถึง เพราะเปียกชุ่มด้วยน้ำฝน แต่ท่านทั้งสองก็ฟันฝ่ามาได้

หลวงปู่แหวน เล่าให้พระเถรรุ่นหลังฟังว่า " ขณะรุดงค์อยู่ในป่า ฝนฟ้า ตกหนักจนเปียก โชก ทนหนาวเหน็บและอดอาหารอยู่หลายวัน หลายคืนอย่างนั้น สิ่งที่จะต้องระวังที่สุดก็คือ อารมณ์กลัวตาย ที่อาจจะพุ่งซ่านขึ้นมาได้ง่ายๆ"

ท่านเล่าว่าเคยมีพระรุดงค์หนุ่มมารูป ทนความลำบากขาดแคลนกันดาร ในปัจจัยสี่ไม่ไหว และไหนจะลำบากในการประกอบความเพียร คือ ฝึกสมาธิธรรมานจิตที่แสนคะนองโลดโผน ประจำนิสัยมาแต่เดิม ไม่สามารถจะบังคับจิตอันมีพยศให้อยู่ในขอบเขต ร่องรอยที่ต้องการได้

ความลำบากเพราะเดินจงกรมนาน นั่งภาวนานาน เกิดทุกขเวทนา ทรมาณร่างกายจิตใจ และ หิวโหยโรยแรงเพราะอดอาหาร เป็นต้น ทำให้พระรุดงค์ท้อแท้ใจ หมดสิ้นความมานะพยายาม ต้องหนีกลับบ้าน กลับเมืองในที่สุด

ดังนั้น พระรุดงค์กรรมฐาน จะต้องเด็ดเดี่ยว ไม่กลัวตาย จะต้องเอาพระพุทธรเจ้าเป็นสรณะ ที่พึ่งที่ระลึกว่า พระพุทธรองค์และพระสาวกทั้งหลายในอดีต ท่านเคยผ่านความลำบากยากแค้น ขาดแคลนกันดารกว่านี้มาก่อน ท่านยังทนได้สู้ได้

เราจะต้องปฏิบัติตามท่านให้ได้ จะต้องกล้าหาญ อดทน คือทนต่อสภาพอากาศ ทนต่อความ เจ็บ ไข้ ได้ป่วย และทุกข์ทรมาณต่างๆ คนต่อความหิวโหย ทนต่อความเปลี่ยวกายเปลี่ยวใจ ไร้เพื่อนฝูง และครูบาอาจารย์ผู้เคยอบรมสั่งสอน

ที่สำคัญอีกอย่างคือ พระธุดงค์จะต้องฝึกใจห้กล้าแข็งต่อแรงพายวามณกิเลสมาร ความฟุ้ง ซ่านต่างๆ ที่จะเกิดจากใจตัวเอง พายวามณเผลอกลงหลงไหล เป็นมายา จิต ตัวกิเลสนี้แหละ เป็นตัวการ สำคัญร้ายกาจ คอยทำลายความเพียรภาวนาของพระ ธุดงค์ เป็นตัวการใหญ่ คอยกีด ขวางทางดำเนิน เพื่อ มรรค ผล นิพพาน ต่อไปได้

๓๖. ธุดงค์แยกทางกัน

จากคำบอกเล่าของครูบาอาจารย์ บอกว่า หลวงปู่แหวน กับ หลวงปู่ตื้อ ร่วมธุดงค์ มาจนถึง เมืองสุวรรณเขต ก็ตกลงกันว่า

ต่อไปนี้จะปลีกชีพด้วยตัวเอง เพื่อแลภกรรมให้เห็นดำเห็นแดง คือต่างองค์ ก็จะ เดินธุดงค์ โดดเดี่ยวแต่ลำพัง ไม่ต้องคอยหวังพึ่งซึ่งกันและกัน เป็นการทดสอบกำลัง จิตใจครั้งสำคัญว่า จะแกร่งกล้าแสวงหาธรรมไปได้ตลอดรอดฝั่งหรือไม่

จากนั้นหลวงปู่ทั้งสอง ก็แยกทางกัน โดยหลวงปู่ตื้อ ธุดงค์เลียบฝั่งขึ้นไปทาง เวียงจันทน์แต่ ลำพัง ส่วนหลวงปู่แหวน ได้ย้อนกลับข้ามโขงมาฝั่งไทย เพื่อมุ่งแสวง หา หลวงปู่มั่น พระอาจารย์ใหญ่ ตามที่ตั้งใจไว้เดิม

๓๗. ภายตัวกับหลวงปู่มั่น

หลวงปู่แหวนได้พยายามสืบเสาะถามหาที่พำนักของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ในที่สุด ได้ทราบว่า พระอาจารย์ใหญ่ ท่านพักอยู่ที่อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จึงรีบเร่ง เดินทางไปหาโดยมีรถซา

เมื่อไปถึงอำเภอบ้านผือ ก็สอบถามชาวบ้าน ทราบว่า หลวงปู่มั่น พักอยู่ที่ดงมะไฟ บ้านค้อ จึงได้เข้าไปกราบและถวายตัวเป็นศิษย์ เมื่อสบโอกาส

(เสนาสนะป่าดงมะไฟ บ้านค้อ ในปัจจุบันคือ วัดป่าบ้านค้อ อำเภอบ้านผือ จังหวัด อุดรธานี มีพระอาจารย์ทูล ขปฺปปัญโญ เป็นเจ้าอาวาส)

ประโยคแรกที่หลวงปู่มั่นทักถาม คือ " มาจากไหน " เมื่อเรียนท่านว่า " มาจาก อุบลครับ"

หลวงปู่มั่น กล่าวเป็นประโยคที่สอง ซึ่งหมายถึง ท่านลงมือให้การสอนทันทีว่า :-

" เออ ! ต่อไปนี้ภาวนา ความรู้ที่เรียนมา ให้เอาใส่ตู้ไว้ก่อน"

คำพูดของพระอาจารย์ใหญ่เพียงสั้นๆ แต่มี ความหมายต่อหลวงปู่แหวนมาก มายเหลือ เกิน เพราะเป็นความต้องการของท่านจริงๆ ท่านสดเสณจะดีใจ โดยเฉพาะ อย่างยิ่งที่ได้ยินว่า "ต่อไปนี่ให้ภาวนา" เท่ากับความตั้งใจของหลวงปู่ ได้บรรลุตาม ความประสงค์ โดยไม่ต้องเอ่ยปาก ขอแต่ประการใด

๓๘. จำใจเดินทาง กลับมาตุภูมิ

ครั้งที่หลวงปู่แหวน เข้าถวายตัวเป็นศิษย์ พระอาจารย์ใหญ่มั่น ภูริทัตโต ในครั้ง แรก ที่ดง มะไฟ บ้านค้อ นั้นอยู่ในปี พ.ศ. ๒๔๖๑ หลวงปู่แหวนอายุ ๓๑ ปี มีอายุ พรรษาในมหานิกาย ๑๑ พรรษา

หลวงปู่แหวน เริ่มต้นฝึกภาวนา จิตใจเริ่มสงบเย็น เริ่มพบกับความหวัง และเริ่ม มั่นใจว่า นี่เป็นหนทางที่จะทำให้ท่านสามารถอยู่ในสมณเพศ ไปได้ ตลอดรอดฝั่ง ตาม ที่ได้ให้สัญญาอยู่กับ โยมแม่และโยมยายเอาไว้

ในขณะที่กำลังดีใจกับการได้พบพระอาจารย์ตามความตั้งใจ และอยู่อบรมด้าน

ภาวนากับท่าน ได้แค่ ๔ วัน เพิ่งเริ่มสัมผัสกับความสงบเย็น จิตใจเพียงเริ่มต้นจัดระเบียบเพื่อก้าวไปสู่ความสงบ เท่านั้นเอง
พอวันที่ ๕ ก็มีน้ำเขย และพี่เขย เดินทางมาจากจังหวัดเลย มานิมนต์ให้ท่านเดินทางกลับ จังหวัดเลย

ตอนแรกน้ำเขย กับพี่เขย จะไปตามที่จังหวัดบรบือราชธานี เมื่อได้ถามดูทราบว่าเป็นหลวงปู่มาอยู่ กับหลวงปู่มั่นที่อำเภอบ้านฝ้อ อุดรธานี จึงได้รับตามมา

หลวงปู่แหวนถามว่า " กลับไปทำไม ?"
น้ำเขยกับพี่เขยตอบว่า " พ่อแม่ พี่น้อง และญาติๆ ต้องการเห็นหน้า เพราะจากบ้านมานาน แล้ว ยังไม่เคยกลับไปเยี่ยมบ้านเลย"

หลวงปู่ได้ทบทวนดูแล้ว ก็เห็นด้วย เพราะจากบ้านมากกว่า ๑๕ ปีแล้ว โยมบิดา คงจะชราไป มาก ถ้ากลับไปเยี่ยมบ้างก็คงจะดี จึงตกลงใจกลับไปเยี่ยมบ้านพร้อมกับญาติที่เดินทางมารับ

๓๙. พระอาจารย์ใหญ่ เตือนให้รีบกลับ

เวลาเย็นหลังเสร็จกิจวัตรแล้ว หลวงปู่แหวน ได้เข้าไปกราบเรียนพระอาจารย์ใหญ่ ว่า มีญาติมารับให้กลับไปเยี่ยมบ้าน

หลวงปู่มั่นถามว่า " กลับไปทำไมบ้าน ?"
กราบเรียนท่านว่า " กระผมจะกลับไปให้โยมบิดา พี่น้อง และญาติๆ ได้เห็นหน้าเท่านั้นเอง"

หลวงปู่มั่นท่านอนุญาต และเตือนว่า
" เออ ! ไปแล้วให้รีบกลับมา อย่าอยู่นาน อยู่นานไม่ได้ ประเดี๋ยวเสียท่าเขาอะ เสียท่าเขา ถูก เขามัดไว้เดี่ยวจะตื่นไม่หลุด"

เมื่อพระอาจารย์ใหญ่ออนุญาตแล้ว รุ่งขึ้นอีกวัน หลวงปู่ก็ออกเดินทางกลับจังหวัดเลย ไปตั้งแต่ เช้าตรู่เลยทีเดียว

๔๐. กลับมาเยี่ยมบ้านเกิด

เมื่อหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ กลับถึงบ้านเกิดที่จังหวัดเลยแล้ว ท่านได้ไปพักอยู่ที่วัดโพธิ์ชัย วัดที่ท่านบวชเณรในครั้งแรกนั่นเอง

ข่าวการกลับมาเยี่ยมบ้านของ หลวงปู่แหวน เป็นข่าวใหญ่ของบ้านนาโป่ง และหมู่บ้านใกล้เคียง ชาวนี้แพ้สะพัดไปอย่างรวดเร็ว

เมื่อชาวบ้านทราบข่าวว่า " พระแหวน ที่ไปศึกษาที่เมืองอบล ได้กลับมาบ้านแล้ว " บรรดาญาติพี่น้อง และผู้คุ้นเคย ต่างก็พากันมาเยี่ยมเยียนมิได้ขาด รวมทั้งจากหมู่บ้านอื่นๆ ก็มากันมาก เพื่อจะได้ไต่ถามถึงการไปศึกษาเล่าเรียน และเรื่องราวต่างๆ ที่พวกเขาไม่เคยรู้มาก่อน

ในเวลานั้น กล่าวได้ว่า ญาติโยมต่างหลังไหลมาราบ มาเยี่ยม หลวงปู่ ตลอดเวลา เพราะเป็น เหตุการณ์ครั้งแรกในท้องถิ่น ที่พระในหมู่บ้าน ไปศึกษาเล่าเรียนในถิ่นห่างไกลนานกว่า ๑๕ ปี จึงได้หวนกลับมาบ้าน ใครๆ ก็อยากพบอยากเห็นทั้งนั้น

นับว่าไม่ใช่เรื่องธรรมดา เพราะพระเณรส่วนใหญ่ ในละแวกนั้น บวชแค่ระยะสั้นๆ และสึก ออกมาใช้ชีวิตฆราวาสเสียเป็นส่วนใหญ่

ญาติโยมส่วนหนึ่ง นิมนต์ให้หลวงปู่อยู่จำพรรษา แต่ท่านไม่รับคำ เพียงแต่บอกว่า " ... การนิมนต์อาตมาให้อยู่ก็อยู่ได้ แต่จะเป็นกี่เดือน กี่วัน ก็ปีนั้น ไม่ต้องนับ ถ้าเห็นอาตมา ยังอยู่ที่รู้ว่าจะอยู่ แต่ถ้าไม่เห็นก็ให้รู้ว่าไปแล้ว จะให้กำหนดว่านานเท่า นั้น เท่านี้ กำหนดไม่ได้"

๔๑. ชาวบ้านมาขอต่อศีล

ช่วงที่หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ พักอยู่ที่วัดโพธิ์ชัย วัดบ้านเกิดของท่าน พอถึงวันพระ บรรดา พระภิกษุสามเณรและญาติโยม ต่างก็เอาดอกไม้ธูปเทียนมากถวาย และขอต่อศีลด้วย

พวกเขาต่างยอมรับว่า หลวงปู่แหวน ท่านเคร่งครัดต่อวินัย ศีลของท่านจึงบริสุทธิ์ ทั้งพระเณร และชาวบ้าน จึงมาขอต่อศีลกับท่าน เพื่อพวกเขาเองจะได้มีความบริสุทธิ์ด้วย

หลวงปู่ เล่าว่าการต่อศีลของบรรดาอุบาสก อุบาสิกา เหล่านั้นดูแปลกประหลาดมาก คือเวลา เอาดอกไม้ธูปเทียนมาถวาย เพื่อสมทานศีล ๕ ศีล ๘ ศีลอุโบสถ ตามความสมัครใจ ของแต่ละคน นั้น พวกเขาต่างกึ่งขวามขวามากันทุกคน ดูท่าทางสำรวมและเป็นระเบียบเรียบร้อยดีมาก

เมื่อสมทานศีลเสร็จแล้ว ต่างคนต่างกลับไปบ้าน แล้วก็ถือเอา สุ่ม เอาแห เอายอสริง ออกจาก บ้านไปจับปลากันเป็นกลุ่มๆ

หลวงปู่ท่านว่า เมื่อพิจารณาดูแล้ว เหมือนนกยางถือศีล คือศีลก็จะรักษา ปลาก็จะกิน

พวกเขาปฏิบัติกันเช่นนั้นจนเคยชินจ ถึงท่านจะห้ามพวกเขาก็คงไม่ฟัง แม้ในสมัยพุทธกาล พระพุทธองค์ยังไม่สามารถจะทรงมานบคลดบางจำพวกได้

เมื่อหลวงปู่พิจารณาแล้ว ก็ต้องปล่อยพวกเขาไปตามยถากรรม เพราะการสอนในตอนนั้น คง ไม่เกิดประโยชน์

๔๒. หลวงปู่อาพาธที่วัดบ้านเกิด

บรรดาผู้คนที่มาเยี่ยม หลวงปู่ ในครั้งนั้นมีมาก มากันทั้งวัน เหมือนกับที่วัดมีงาน

ชาวบ้านต่างก็รำลึกกันว่า ไม่เคยเห็นพระเณรที่ไหนที่บวชแล้ว ไม่อยู่บ้าน จากไปเล่าเรียน ไปศึกษายังต่างถิ่นเป็นเวลาถึง ๑๕ ปีเศษ โดยไม่เคยกลับมาเยี่ยมบ้านเลย

เมื่อเล่าเรียนเสร็จแล้ว ก็ปลีกไปอยู่องค์เดียวตามป่าตามเขา อยู่กับเสือ กับช้าง ก็ไม่เป็น อันตราย ช่างนำอัครยธมย์นิก

เมื่อชาวบ้านต่างคนต่างพูดไป ชาวาก็แพร่สะพัดไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ชาวบ้านในตำบล ไกล่ เคียง ต่างพากันมาราบ มาเยี่ยม มาขอพรจากหลวงปู่ตลอดเวลา

หลวงปู่จำต้องต้อนรับญาติโยม คอยพูดคุยธรรมะและตอบคำถามที่ญาติโยมอยากรู้ จนท่าน ไม่มีเวลาพักผ่อน ร่างกายท่านอ่อนเพลีย ในที่สุดท่านก็อาพาธลง

เมื่อหลวงปู่อาพาธ บรรดาญาติพี่น้อง และผู้คุ้นเคยรวมทั้งผู้ที่นิมนต์ให้ท่านอยู่จำพรรษา ต่าง ก็พากันหนีหน้าไป ไม่ได้เอาใจใส่ พยายามรักษาท่าน ตามที่ควรจะเป็น

เหตุการณ์ครั้งนี้ หลวงปู่ ได้ยกขึ้นมาเตือนสติของท่านว่า " เรามาที่นี่ก็มา ตามคำนิมนต์ให้ เรามา ผู้คนเหล่านี้ต่างก็เป็นญาติ เป็นผู้คุ้นเคยกับเราเป็นส่วนใหญ่ แต่พอเราป่วยเขา กลับละทิ้งเรา ทำ เหมือนกับเรานี่ เป็นคนอื่นที่ไม่รู้จักกัน"

หลวงปู่ได้ตระหนักถึงคำสอนของพระพุทธเจ้าว่าจะต้องพึ่งตัวเอง และพระพุทธพระธรรม พระสงฆ์ เท่านั้นจึงจะเป็นที่พึ่งอันอุดม

จากการดำรงการเจ็บป่วยของหลวงปู่ในครั้งนี้ ทำให้ท่านมีแรงจูงใจที่จะปลีกจากหมู่คณะ ออกค้นหาธรรม อย่างมอภาย ถวายชีวิตต่อไป

๔๓. เหตุเดือนตน ข้อที่สอง

การอาพาธของหลวงปู่ในครั้งนั้น เป็นเหตุเดือนตนข้อที่หนึ่ง ที่ทำให้ท่าน ต้องเร่งบำเพ็ญเพียร ให้หนัก

เหตุเดือนตนข้อที่สอง ท่านพิจารณาเห็นว่า ที่วัดโพธิ์ชัย บ้านนาโป่ง บ้านเกิดของท่านนั้น บรรดาพระภิกษุสามเณรที่เคยบวชอยู่ร่วมกันก็ดี ผู้ที่อาวโสบวชก่อนก็ดี ในสมัยที่ท่านบรรพชา เป็นสามเณรอยู่นั้นมีอยู่มาก แต่มาบัดนี้ต่างลาสิกขาไปกันหมด คงเหลือพระอยู่ประจำวัดเพียง ๒ รูปเท่านั้น

หลวงปู่ ราพึงกับองค์ท่านเองว่า " ถ้าเราจะอยู่ที่นี้ต่อไป จิตใจของเราอาจไม่มั่นคง อาจจะต้อง ลีอกออกไปก็ได้ ก่อนที่เราจะมา ท่านอาจารย์ ท่านก็กำชับแล้วว่า อย่าอยู่นาน ให้รีบกลับไปภาวนา"

ในขณะที่จิตใจกำลังคิดสับสนอยู่นั้น คำสั่งของแม่และยายที่บอกท่านว่า " ถ้าบวชแล้วก็ให้ตาย กับผ้าเหลือง ไม่ต้องลีอกออกมามีลูกมีเมียนะ" ยังชัดเจนอยู่ในความนึกคิดของท่าน

หลวงปู่ จึงตัดสินใจอย่างแน่วแน่ ว่าจะต้องออกจากหมู่บ้าน ท้นที่ ที่ร่างกายแข็งแรง หายป่วยไข

๔๔ หวนคิดถึงเมืองอุบล

ขณะหลวงปู่พักอยู่ที่วัดโพธิ์ชัย บ้านนาโป่ง ท่านได้สดับรับฟังข่าวจากเมืองอุบลอยู่เสมอ ได้รับ ข่าวว่า ท่านพระอภิชฌาย์ กิติ พระอาจารย์คู่สวดกิติ ต่างก็ลาสิกขาไปหมดแล้ว แม่เพื่อนสหธรรม มิกทั้งสอง คือพระเหลาและพระเฮียง ก็ได้ลาสิกขา ไปหมดแล้วเช่นกัน

หลวงปู่ได้หวนระลึกถึงทางเมืองอุบลว่า " บรรดาหนังสือที่เราจารย์ไว้ก็มีมากมาย หลายนึก เมื่อเราจากมากก็ได้มอบหมายให้อาจารย์ ให้เป็นหลักเป็นฐาน เราควรจะไปกลับขึ้นไปเมืองอุบล เพื่อจัดการเรื่องหนังสือก่อนเห็นจะดี "

ขณะเดียวกันอีก ความคิดหนึ่งก็แย้งขึ้นมาว่า " ทางเมืองอุบล บรรดาอภิชฌาย์ อาจารย์ และ เพื่อนก็สึกไปหมดแล้ว พระอาจารย์สิงห์ ก็ไม่อยู่ที่นั่นแล้ว เราจะกลับไปเพื่อประโยชน์อะไร "

๔๕. ตัดสินใจ

หลังได้รับจดหมาย

นับแต่หลวงปู่แหวน ได้จากพระอาจารย์ใหญ่ กลับมาเยี่ยมบ้านได้ประมาณ ๑ เดือน อาการป่วยท่านเริ่มทุเลา ร่างกายมีกำลังพอที่จะออกเดินทางแล้ว

ในขณะที่ความคิดของท่านกำลังสับสนอยู่ว่าจะกลับไปเมืองอุบลก่อนจะดีหรือไม่ ท่านก็ได้รับ จดหมายจากอาจารย์เอี่ยม ครูที่เคยสอนที่อุบล บอกท่านให้กลับไปอุบล เพื่อเรียนต่อให้จบ จะได้ กลับมาสอนหนังสือที่บ้านเกิด

ช่วงนั้นญาติโยม ที่มาเยี่ยมเยียนท่าน เริ่มห่างๆไปแล้ว ท่านจึงมีเวลาพอที่จะทบทวนเพื่อการ ตัดสินใจ

เมื่อพิจารณาทบทวนเหตุการณ์ต่างๆ ที่ผ่านมา คิดกลับไปกลับมาหลายตลบ ในที่สุด หลวงปู่ จึงตัดสินใจได้ว่า

" การที่จะกลับไปเมืองอุบล เพื่อที่เรียนต่อนั้น คงจะไม่เกิดประโยชน์อันใด แต่การจะอยู่ต่อไป ที่วัดโพธิ์ชัย บ้านนาโง่งนี้ ก็ไม่ทำให้เกิดประโยชน์อันใดอีกเช่นกัน "

เมื่อหลวงปู่พิจารณา เหตุการณ์ โดยถ่วงถ่วงแล้ว จึงตัดสินใจว่า

" ต่อแต่นี้ไป เราจะไม่ข้องเกี่ยวกับหมุ่คณะอีกต่อไป จะกลับไปหาอาจารย์ใหญ่มั่น เพื่อ ฝึกหัดภาวนา ตามความตั้งใจเดิมของเรา ที่ให้ตั้งสังฆจรรย์ฐาน ไว้ก่อนออกจากวัดสร้างถ่อ เมือง อุบล "

๔๖. ตัดใจขาดจากญาติโยม

ช่วงที่หลวงปู่แหวน พักอยู่วัดบ้านเกิด ตลอด ๑ เดือนนั้น ท่านค่อนข้างรู้สึกรำคาญใจ ที่ญาติ พี่น้องชาวบ้าน ไปมาหาสู่รบกวนจนไม่ค่อยจะมีเวลาทำสมาธิสงบใจได้สะดวก ทำให้มีห้วงพะวัง พะวง

หลวงปู่รำพึงว่า อันตัวเรานี้ก็ได้เลือกทางดำเนินเพศสมณะเจริญตามรอยบาทพระพุทธรเจ้า กระทำตนเป็นอนาคาริก คือไม่มีบ้านเรือนอยู่อาศัย ชอบวิเวกอยู่ตามป่าตามเขา อยู่โคนต้นไม้

ถึงเวลาแล้วที่จะตัดขาดจากญาติโยมชาวบ้านให้เด็ดขาด เพื่อออกแสวงหาวิมุตติสุข ทางหลุด พ้นจากความทุกข์

เมื่อคิดดังนี้แล้ว ท่านก็บอกลาญาติโยมชาวบ้าน เพื่อจะออกกรรมฐานไปตามทางของตน แต่ ญาติโยมทั้งหลายต่างทัดทานเอาไว้ ด้วยเห็นว่า เป็นพระรุดงค์มีแต่ความยากลำบาก ต้องอดๆ อยากๆ อยู่แต่ในป่า นอนตามโคนต้นไม้ และในป่าเต็มไปด้วยสัตว์ร้าย อาจทำอันตรายเอาได้ ขอให้อยู่กับวัดต่อไปเถิด

แต่หลวงปู่ ท่านไม่ยอม ได้เทศนาธรรมสั่งสอนชี้แจงแสดงผล จนญาติโยมใจอ่อน ไม่อาจทัดทานได้ ได้แต่อนุโมทนาสาธุด้วย

หลวงปู่แหวน จึงเริ่มออกธุดงค์อย่างแท้จริง ตั้งแต่บัดนั้นเป็นการจากบ้านเกิดไปยาวนาน ไม่มีใครได้ข่าวคราวตลอดระยะเวลา ๕๐ กว่าปี และเพิ่งจะมาได้ยินข่าว หลวงปู่แหวน อีกทีก็ประมาณ ปลายปี ๒๕๑๔ เมื่อหนังสือพิมพ์นำประวัติและอิริยาบถ หลวงปู่แหวน พระวิปัสสนาจารย์ผู้เฒ่า แห่งวัดดอยแม่ปิ้ง จังหวัดเชียงใหม่ ออกเผยแพร่

๔๗. กลับไปหา พระอาจารย์ใหญ่

เมื่อหลวงปู่ตัดสินใจเด็ดขาดแล้ว วันรุ่งขึ้นหลังจากกลับจากบิณฑบาต และฉันเสร็จแล้ว ก็รีบ จัดบริวารจำเป็นใส่ลงในบาตร สะพายบาตร แบกกอลด สะพายย่าม มือข้างหนึ่งถือกาน้ำ แล้วออก เดินทางจากวัดโพธิ์ชัย บ้านนาไปรุ่ง มุ่งกลับไปหา พระอาจารย์ใหญ่มั่น ที่ดงมะไฟ บ้านค้อ จังหวัดอุดรธานี อีกครั้งหนึ่ง

เมื่อกลับไปถึงสำนักของพระอาจารย์แล้ว ท่านได้พบเพื่อนสหธรรมิก ที่เข้ามาขออบรมอยู่ กับพระอาจารย์อีกหลายท่านด้วยกัน ในการเข้ามาอบรมกับหลวงปู่มั่น ในช่วงแรกนี้ท่านไม่ได้เข้าอุปัฏฐากใกล้ชิด เพราะเป็นผู้มา ใหม่ ยังไม่รู้จักรักรวมเนียมข้อวัตร

อีกประการหนึ่ง หลวงปู่มั่น ท่านไม่ให้ใครเข้าไปอยู่ใกล้ท่านง่ายๆ

ในการที่เข้ามาอยู่รับการอบรมจากหลวงปู่มั่น นั้น เมื่อท่านแนะนำในข้อปฏิบัติแล้ว บรรดา ศิษย์ก็ต้องแยกย้ายกันไปหาที่วิเวก เพื่อนำเพียรสมาธิภาวนาตามสถานที่ที่เหมาะสม แก่จริตนิสัย ของตน ต่างองค์ ต่างไปฝึกบำเพ็ญเพียรเอาเอง

เมื่อถึงวันอุโบสถ จึงเข้ามารวมกันทำอุโบสถ ฟังสวดพระปาฏิโมกข์ และรับการอบรมจาก พระอาจารย์ใหญ่ อีกครั้งหนึ่ง

ในเวลาเช่นนี้ ศิษย์รูปใด มีปัญหาติดขัดในการภาวนาอย่างไร ก็กราบเรียนถามท่านได้ ซึ่ง ท่านเองก็ตอบอธิบายให้ฟังจนเข้าใจขึ้นตอน และวิธีปฏิบัติจนชัดเจน

จึงเป็นโอกาสที่วิเศษสุด ที่บรรดาศิษย์ทั้งหลายจะได้ฟังธรรมอบรม แยกแยะตั้งแต่สมาธิขั้นต่ำ ไปหาปัญญาขั้นสูง ทำให้เปลื้องพิน ไปกับกระแสนธรรมที่ท่านแสดงออก

ลูกศิษย์ลูกหาคนใด มีภูมิปฏิบัติอยู่ในขั้นใด ก็ได้ปัญญาก้าวไป

๔๘. ให้ตั้งใจภาวนา อย่าได้ประมาท

หลังจากที่หลวงปู่มั่น แสดงธรรมแล้ว บรรดาศิษย์ก็จะกลับไปที่อยู่ของตน โดยไม่โอ้อึ้งซักซำ

นอกจาก หลวงปู่มั่นแล้ว พระผู้มาใหม่ ยัง ได้อาจารย์ซึ่งเป็นศิษย์รุ่นใหญ่ คอยช่วยแนะนำ ชี้ทาง ตักเตือนสั่งสอนและแนะนำกันไป

ในบางครั้ง หลวงปู่มั่น จะบอกให้ศิษย์รูปนั้น ไปอยู่ในสถานที่เช่นนั้น รูปนี้ไปอยู่ในสถานที่ เช่นนี้ ซึ่งแต่ละแห่งที่ท่านบอกให้ไปอยู่ ล้วนแต่เป็นที่มโหฬารอยู่รอบด้าน เช่นอาจเป็นที่เสื่อมัน อยู่ เสื่อมันผ่านไปมา เป็นต้น

หลวงปู่มั่น จะย้ำต่อศิษย์ผู้ไปอยู่ในที่เช่นนั้นว่า " ให้ตั้งใจภาวนา อย่าได้ประมาท

ให้มีสติ อยู่ทุกเมื่อ จงอย่าเห็นแก่การพักผ่อนหลับนอนให้มากนัก"

หลวงปู่แหวน เล่าให้ศิษย์ฟังว่า การไปภาวนาอยู่ในที่อันตรายเช่นนั้น ทำให้จิตรวมตัวได้เร็ว สติก็มั่นคงประจำอริยาบท มีสติเป็นเพื่อนในการเคลื่อนไหวไปมา เพราะในที่อันตรายอยู่เฉพาะ หน้า เช่นนั้น สติสัมปชัญญะจะต้องเป็นเพื่อนด้วยเสมอ

การทำความเพียรก็เอาจริงเอาจัง การพักผ่อนหลับนอนก็น้อย จะมีบ้างก็เพียงเพื่อบำบัดความ อ่อนเพลีย ของธาตุขันธ์

การปรารถนาความเพียร เป็นไปติดตอตึงกลางวันกลางคืน ไม่กำหนดเวลาเป็นนาที่ เป็นชั่วโมง ถ้าวันไหนธาตุขันธ์ไม่แปรปรวน จิตสงบดี ก็จะนั่งหรือเดินจงกรมไปตลอดคืน ความอ่อนเพลีย ก็ไม่ปรากฏ

๔๙. เวลาเจ็บไข้ ต้องเร่งภาวนา

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ เล่าให้บรรดาศิษย์ฟังว่า ในการอยู่ภาวนา กับพระอาจารย์ใหญ่ ในช่วงนั้น รู้สึกว่า จิตเป็นสมาธิ และก้าวหน้าเป็นอย่างดี ทำให้ท่านเกิดความมั่นใจ ว่าเริ่มปฏิบัติ ไปในแนวทางที่ท่านปรารถนาแล้ว

อุปสรรคของการภาวนาที่สำคัญในตอนนั้น คือเวลาบำเพ็ญภาวนา อยู่ในป่าในเขา เช่นนั้น พระเณรมักจะเป็น ไข้ป่า เป็นแต่ละครั้งก็หลายวัน เพราะไม่มียารักษา เมื่อเจ็บไข้เข้าต้องอาศัย กำลังจิตเป็นเครื่องบรรเทา

กล่าวคือ เวลาเจ็บไข้ ก็ต้องเร่งภาวนาขึ้นตามกัน พิจารณาจนกว่าไข้จะสร้างหรือหายไป แต่ส่วนมากการเจ็บไข้ จะไม่หายขาด เป็นแต่เว้นระยะการเจ็บไข้ออกไป เช่น สามวันบ้าง ห้าวัน บ้าง แล้วกลับเจ็บไข้อีก เป็นอาการของไข้ป่าชนิดเรื้อรัง

สำหรับพระรอดงค์ ผู้มีมโนคันหาสัจธรรม อย่างแท้จริงแล้ว ท่านจะไม่ท้อแท้ จะยอมตายถวาย ชีวิต ถ้าไข้ไม่หาย ก็ตาย ชาตินี้ไม่สำเร็จ ก็ไปภาวนาต่อในชาติต่อไป

๕๐. การเป็นพระคณະณิกาย

ปัญหาประการหนึ่ง ที่หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ท่านรู้สึกไม่ค่อยสะดวกใจนัก ได้แก่ การเป็น พระในสังกัดคณະณิกาย เพราะในสมัยนั้น ท่านยังเป็นพระในคณะมหานิกาย ยังไม่ได้เปลี่ยน ญัตติเป็นคณะธรรมยุติกนิกาย

เมื่อถึงวันอุโบสถ หลวงปู่แหวน และพระมหานิกายองค์อื่นๆ ไม่สามารถร่วมทำ

สังฆกรรมฟัง สวดปาฏิโมกข์ได้ ต้องออกไปให้พ้นเขตที่กำหนด ต่อเมื่อพิธีเสร็จแล้ว บรรดาศิษย์ที่เป็นพระ มหานิกาย จึงได้รับอนุญาต ให้เข้ามา บอกร่ำริสทธิ์

ต่อจากนั้น หลวงปู่มั่น จึงแสดงธรรม อบรมอบายการแก้จิตที่ขัดข้องเวลาภาวนา และนำวิธี พิจารณาหรือคำบริกรรมสำหรับผู้เข้ามาปฏิบัติใหม่ แล้วแต่เหตุการณ์

บรรดาศิษย์ มหานิกายที่ไปอบรมภาวนาอยู่กับหลวงปู่มั่นในสมัยนั้น มีอยู่หลายรูปด้วยกัน เมื่ออยู่ไปนานพอสมควร และเห็นความไม่สะดวกดังกล่าวมาแล้ว จึงไปกราบเรียนขออนุญาต ญัตติเป็นพระธรรมยุต บางรูป หลวงปู่มั่น ท่านก็อนุญาต และบางรูป ท่านก็ไม่อนุญาต

สำหรับพระที่หลวงปู่มั่น ไม่อนุญาต ให้เปลี่ยนนิกายนั้น ท่านให้เหตุผลว่า " ถ้าพากันมาญัตติ เป็นพระธรรมยุตเสียหมดแล้ว ในฝ่ายมหานิกาย จะมีใครแนะนำในการปฏิบัติ มรรคผลไม่ได้ขึ้น อยู่กับนิกาย แต่มรรคผล ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ตามธรรมวินัยที่พระพุทธเจ้าได้ทรง แนะนำสั่งสอนไว้แล้ว

พระองค์สอนให้ละเว้นในสิ่งที่ควรละเว้น เจริญในสิ่งที่ควรเจริญนี้แหละคือทางดำเนิน ไปสู่ มรรคผล นิพพาน

บรรดาศิษย์ฝ่ายมหานิกาย ที่หลวงปู่มั่น ท่านไม่อนุญาตให้ญัตตินั้นต่อมาจากภายหลัง ศิษย์เหล่า นั้น ก็ได้ไปแนะนำสั่งสอนลูกศิษย์ลูกหาในสายของท่าน จนสามารถขยายวงการปฏิบัติออกไปได้ อย่างกว้างขวาง มีลูกศิษย์ลูกหาสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

ศิษย์มหานิกายรุ่นแรกได้แก่ พระอาจารย์ทองรัตน์ กนตสิโล วัดป่าบ้านค่อม ตำบลโคกสว่าง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี ท่านได้มรณภาพ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ.๒๔๙๙ สิริรวม อายุได้ ๖๘ ปี พรรษา ๔๒ หลวงปู่ชา สกทโท ได้กล่าวว่า " พระอาจารย์ทองรัตน์ เป็นผู้อยู่อย่าง ผ่องแผ้ว จนกระทั่งวาระสุดท้าย เมื่อท่านมรณภาพ ท่านมีสมบัติในยาม คือ มีดีโกนเพียงเล่มเดียวเท่านั้น"

หลวงปู่ชา สกทโท แห่งวัดหนองป่าพง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ก็เป็นศิษย์ มหานิกาย ที่มีชื่อเสียงอีกองค์ในรุ่นรองลงมา

และต่อมาจากหลัง เมื่อหลวงปู่มั่น ไปพำนักในภาคเหนือ ศิษย์มหานิกาย ของท่าน ที่มีชื่อเสียง ก็ได้แก่ หลวงปู่คำแสน คณาภังโก วัดดอนมูล (สันโค้งใหม่) อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ และ หลวงปู่คำปิ่น สกทโท วัดสันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

๕๑. คำแนะนำและอบาย แก้ไขจิตจากครูอาจารย์

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ เล่าถึงว่า การออกปฏิบัติในสมัยแรกๆ ที่ยังไม่รู้จักภาวนานั้น เวลาอยู่ในป่า โดยเฉพาะในเวลากลางคืน มักจะเกิดความระแวงไปในเรื่องที่ไร้สาระต่างๆ ตามแต่จิตมัน จะปรุงขึ้นมา

ส่วนมากมันจะเป็นเรื่องหลอกตัวเองทั้งสิ้น ตามความเคยชินของจิตที่เคยเป็นอิสระมาตลอด โดยไม่มีขอบเขต ไม่มีเครื่องกั้น ไม่มีสิ่งควบคุม

หลวงปู่ เล่าต่อไปว่า " ครั้นมาปฏิบัติเข้าในระยะแรก ก็รู้สึกดีมีค่าดี แต่พอเอาเข้าจริงๆ จิต กลับฟุ้ง ปรุงไปเป็นอดีตอนาคต ไม่ได้คิดพิจารณา ในเรื่องปัจจุบันนัก"

หลวงปู่บอกว่า การอยู่ใกล้ครูบาอาจารย์ จึงให้ประโยชน์อย่างมากที่สุด เพราะครูอาจารย์ คอยให้คำแนะนำแก้ไขพร้อมทั้งอบายในการแก้จิตในเวลาฟุ้งซ่าน อบายการขมจิต ในเวลาเกิด ความทะนงตน

ประกอบกับการได้รับคำสั่งให้ไปอยู่ในที่ต่างๆ ที่แวดล้อมไปด้วยอันตราย ทำให้ได้อาศัย อาจารย์เสือบ้าง อาจารย์ช้างบ้างเป็นผู้ข่มขูจิต

นอกจากนี้การเร่งประกอบความเพียร ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่ขาดวรรคตอน ทั้งกลางวันและ กลางคืน

จิตก็ค่อยรวมตัวอยู่ในความควบคุมของสติ รวมตัวเข้าสู่สมาธิ ความเยือกเย็นในด้านจิตใจ เริ่มปรากฏผลให้ประจักษ์

ทำให้เกิดความมั่นใจในข้อปฏิบัติของตน ที่ได้ดำเนินมาว่าไม่ผิดทาง

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ เล่าถึงความรู้สึกในจิตจากการปฏิบัติภาวนาในช่วงแรกนี้ว่า

เมื่อเกิดความสงบ ตัวของจิตเริ่มปรากฏเป็นผลของการปฏิบัติความเพียร ที่เคยฝึกทำมาโดย ตลอด

พอจิตสงบลง ความเพียรก็เร่งขึ้นตามส่วน เป็นเครื่องบำรุงส่งเสริมสมาธิปัญญาไปในขณะ เดียวกัน

เมื่อศรัทธามีกำลัง วิริยะมีกำลัง สติมีกำลัง สมาธิมีกำลัง ปัญญามีกำลัง ต่างก็ส่งเสริมซึ่งกันและ กัน ตั้งแต่สมาธิขั้นต่ำ ไปถึงปัญญาขั้นสูง

ความสุขทางด้านจิตใจ เริ่มปรากฏเป็นผลให้ชื่นชม ไม่เสียแรง ที่ได้พยายาม ตั้งใจปฏิบัติมา

๕๒. สติสัมปชัญญะ ต้องตื่นอยู่เสมอ

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ เล่าถึงการปฏิบัติทางจิตว่า เป็นของที่ละเอียดอ่อนมาก สติสัมปชัญญะ ต้องตื่นอยู่เสมอ ไม่เช่นนั้นจะตาม ไม่ทันจิต

จิตเป็นธรรมชาติชอบคิด ชอบปรุง ชอบแส่ส่ายไปหาอารมณ์จากที่ใกล้ที่ไกล ไม่มีขอบเขต

ถ้าอยู่ในที่ชุมชน อารมณ์ที่เข้ามานั้น ส่วนมากจะเข้ามาทางตาบ้าง ทางหูบ้าง จมูกบ้าง ลิ้นบ้าง กายบ้าง

การต้อนรับอารมณ์ของจิต มักจะนำมาแบกมาหาม มาทับ มากมด้วยตัวเอง การที่จะสลัดตัดวางนั้น ไม่ค่อยปรากฏ เพราะเหตุนั้น จึงทำให้เราเป็นทุกข์ไปกับอารมณ์นั้นๆ เป็นสุขไปกับอารมณ์นั้นๆ เป็นความ เพลิดเพลินไปกับอารมณ์นั้นๆ

ทั้งนี้เพราะขาดการพิจารณาของจิตนั่นเอง

จิตที่ไม่มีสติเป็นพี่เลี้ยงคอยควบคุมคอยแนะนำ มักจะไปแบกไปหาม ไปหาม เอาทุกสิ่ง ทุกอย่างมาทับถมตนเอง ให้เกิดทุกข์ ถึงกับบางคนต็อก ชกตน เห็นทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่น่ารื่นรมย์ กลายเป็นพิษเป็นภัย ไปก็มาก

ส่วนอารมณ์ของนักปฏิบัติผู้อยู่ในป่านั้น มักเกิดขึ้นกับจิตที่ชอบปรุงแต่งเป็นอดีต เป็นอนาคต ซึ่งอารมณ์ประเภทนี้ ทำลายนักปฏิบัติมากต่อมากแล้ว เพราะไม่รู้เท่าทันกลมายาของจิต เหตุ เพราะขาดสติปัญญานั้นเอง

ดังนั้น การปฏิบัติจิตภาวนา จำเป็นต้องตื่นอยู่เสมอ อารมณ์ต่างๆ ที่ผ่านเข้าออกตามทวารต่างๆ นั้น ต้องได้รับการใคร่ครวญพิจารณา จากสติ สัมปชัญญะ เสียก่อนทุกครั้ง

๕๓. การพิจารณาปัจจัย ๔ ก่อนบริโภคใช้สอย

นอกจากการเป็นผู้มีสติประจำอิริยาบถ ตามที่กล่าวมาแล้ว หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ

ได้บอกว่า การบริโภคปัจจัย ๔ ก็ต้องพิจารณาโอบายทุกครั้ง

หลวงปู่ให้คำอธิบายเรื่องนี้ว่า :-
การพิจารณาปัจจัย ๔ ก่อนการบริโภคใช้สอยนั้นเป็นอุบายข่มความทะเยอทะยาน
อยากของ จิตได้ดี บางครั้งก็เกิดความแสบคาย เป็นอุบายของปัญญาได้

ดังนั้น การภาวนาก็คือการสติสัมปชัญญะ คอยตักเตือนตนเองอยู่เสมอ ไม่ให้เกิด
ความ ประมาท ความมัวเมา มีอินทรีย์สังวร ละเว้นบาปอกุศล แม้เพียงเล็กน้อย

จำต้องอาศัยความหมั่น ความพยายามทางกาย ทางวาจา ทางใจของตน
จึงจะรักษาตนให้อยู่รอดปลอดภัย ในธรรมของพระพุทธเจ้าได้

ต้องกระทำให้มาก เจริญให้มาก ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ติดต่อกัน ไม่ขาด วรรค
ขาดตอน

๕๔. การแยกย้ายกัน ไปบำเพ็ญภาวนา

เมื่อลูกศิษย์ลูกหาได้รับอุบายธรรมจากหลวงปู่มั่น แล้ว ต่างก็แยกย้ายกันออกไป
บำเพ็ญ เพียรตุนจิตใจของตนเอง

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ได้เล่าถึงเรื่องนี้ว่า :-
เมื่อได้รับอุบายจากครูอาจารย์แนะนำแล้ว ก็แยกย้ายกันไปทำความเพียร เลือก
หาที่เหมาะสม แก่จริตนิสัยของตน

บางท่านที่เด็ดเดี่ยวก็มักจะไปเพียงองค์เดียว ที่ยังไม่มีความกล้าพอก็มักไปกัน ๒
องค์บ้าง ๓ องค์บ้าง

สถานที่ไป ส่วนมากมักเป็นป่าช้า ป่าชัฏ ซึ่งมีถ้ำมีหน้าผาพอเป็นที่อยู่อาศัยหลบฝน
หลบแดด หลบลม ในคราวจำเป็น

ในระยะแรก จะ ไปอยู่ไม่ไกลจากครูอาจารย์นัก ประมาณว่าพอเดินมาฟังธรรม มา
ทำอุโบสถ ในวันอุโบสถ

วันเสียแต่มีอาจารย์ซึ่งเป็นศิษย์รุ่นพี่ควบคุมไปนั้นแหละจึงไปได้ไกล เวลาติดขัด
ด้านการ ภาวนา ก็ต้องอาศัยอาจารย์ผู้ควบคุมนั้นแหละเป็นผู้แนะนำ
แต่ถึงอย่างนั้น นานๆครั้ง ถ้าเป็นไปได้อาจพยายามหาโอกาส ไปฟังธรรมจาก
หลวงปู่มั่น อยู่เสมอ

การจำพรรษาร่วมกันกับหลวงปู่มั่น ก็นานๆจึงจะได้จำร่วมกับท่านครั้งหนึ่ง
ส่วนมาก บรรดาพระที่เป็นลูกศิษย์ลูกหา มักจะแยกกันอยู่เพราะการอยู่ร่วมกัน
มากๆ มักจะ เป็นภาระเครื่องกังวล หรือไม่ ก็ความวุ่นวาย

๕๕. จาริกไปฝั่งซ้าย แม่น้ำโขง

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ กับหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ได้ร่วมกันจาริกธุดงค์ไปฝั่งซ้าย
แม่น้ำโขง ทางฝั่งของประเทศลาว

หลวงปู่ทั้งสองเริ่มเดินทางไปทางอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย แล้วข้ามแม่น้ำโขง
ขึ้นไปฝั่งลาว แล้วเดินข้ามป่าข้ามเขาไปเรื่อยๆ เมื่อถึงตอนเย็นก็ปักกลด ค้างคืนตามที่
ที่เห็นว่าเหมาะสม

ทางฝั่งลาวในสมัยนั้น ป่าส่วนมากเป็นป่าดงดิบ ต้นไม้ใหญ่ลำต้นสูง แต่ข้างล่าง
โปร่ง เดินได้ สะดวก ถ้าหมดป่าสูง บางแห่งก็เป็นป่ารกชัฏ ซึ่งต้องเดินมุดไปตามเส้น
ทางข้าง เพราะข้างป่าจะมี ทางเดินประจำของพวกมัน ข้างป่าแต่ละโขลง มีจำนวน
หลายสิบเชือก ทางเดินของมันจึงเตียน ราบพอที่จะให้พระธุดงค์ ได้อาศัยเดินทางไป
ได้

หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ เดินไปได้สามวัน จึงข้ามแม่น้ำงม แม่น้ำนี้ บางแห่งไหลผ่านที่ราบ ชาวบ้านใช้เป็นทีเพาะปลูก และทำไร่ทำนา
เมื่อถึงเวลาค่ำ หลวงปู่ก็ปักกลด พักในป่าที่ไม่ห่างไกลจากหมู่บ้านนัก พออาศัยบิณฑบาตใน ตอนเช้าได้

วันหนึ่ง หลวงปู่ทั้งสององค์ เดินไปพบหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ตอนตะวันจวนจะหมดแสงอยู่แล้ว จึงจัดการหาที่พัก ปักกลดเพื่อค้างคืน
พอกางกลดเสร็จ นั่งพักไม่ทันหายเหนื่อย ก็เห็นพวกชาวบ้านเป็นหญิงล้วน เดินมาเป็นแถว สิบกว่าคน แต่ละคนมีขันข้าว กระติบข้าว แสดงท่าทางจะเอามาถวายพระ

เมื่อมาถึงก็วางขัน วางกระติบข้าวลงตรงหน้าพระ แล้วต่างก็พูดว่า " งอจ้าวเหนียว งอจ้าวเหนียว "
พอจะเข้าใจเจตนาของพวกเขา ว่าเอาข้าวมาถวาย แต่นอกจากนั้นไม่ทราบว่าคุณเธอพูดว่า อะไร
หลวงปู่แสดงท่าทางให้รู้ว่า ไม่รู้คำกัน ให้ไปบอกพวกผู้ชายมาพูดกัน พวกหล่อนเข้าใจ จึงพากันกลับ

สักครู่ก็มีพวกผู้ชาย มากันหลายคน พวกเขาพูดว่า " นิมนต์เจ้าบั้น จันข้าวก่อน ท่านเดินทาง มาไกล คงหิว นิมนต์จันให้อิ่มเสียก่อน"
หลวงปู่บอกพวกเขาว่า " ไม่เป็นไรหรอก เอาข้าวกลับไปก่อน ขอเฉพาะน้ำร้อนก็พอ พรุ่งนี้ เข้าค่อยเอาข้าวมาใหม่"

หลวงปู่บอกว่า พวกเขาเข้าใจ และทำตามคำที่เราบอก ชาวบ้านเหล่านี้ ไม่รู้ว่าเป็นเฝ้าไหน เวลาพูดกันเราฟังภาษาเขาไม่รู้เรื่อง
ที่พวกผู้ชายพูดกับพวกเราพอเข้าใจ เพราะพวกผู้ชายเป็นพวกที่มีการสังคม ติดต่อกับคน ภายนอกหลายเฝ้า หลายภาษา ส่วนพวกผู้หญิงจะอยู่เฉพาะในหมู่บ้าน จึงพูดได้เฉพาะภาษาของตนเอง"

๕๖. ทำการบิณฑบาตแบบโบราณ

พรุ่งเช้า หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ ก็เข้าไปบิณฑบาตในหมู่บ้าน
หลวงปู่เล่าว่า การไปบิณฑบาตกับพวกชาวบ้านป่าเขานั้น ต้องทำการบิณฑบาตแบบโบราณ คือ ไปยืนอยู่หน้าบ้าน ทำเป็นโอ กระแอม เพื่อให้เจ้าของบ้านได้ยินเสียงแล้วจะโผล่หน้าออกมาดู ถ้าเขารู้ก็จะพากันเอาข้าวมาใส่บาตร ก็ต้องทำท่าทางบอกให้พวกเขาารู้

เมื่อหลวงปู่ทั้งสองฉันเสร็จ ก็ออกเดินทางต่อไป ถึงตอนเย็นก็ไปถึงหมู่บ้านอีกแห่งหนึ่งพอดี ที่นี้มีวัดประจำหมู่บ้าน แต่ไม่มีพระ มีเณรอยู่เพียงรูปเดียว
เณรแสดงความตั้งใจ ให้การต้อนรับอย่างกระตือรือร้น จัดน้ำใช้ น้ำฉันมาถวายเตรียมที่นอน ให้ และนิมนต์ให้พักอยู่ด้วย
เห็นเณรมีอัธยาศัยดี ทั้งสององค์จึงตกลงพักที่วัดนั้นตามคำนิมนต์ของเณร

เมื่อจัดการต้อนรับเรียบร้อยแล้ว เณรหายไปทางหลังกุฏิ แล้วได้ยินเสียงไก่ร้อง ตีปีกดังพิบๆ แล้วเจียบหายไป อีกสักพักก็ได้กลิ่นไอย่างโชยมา

หลวงปู่ บอกว่า ตอนนั้นก็ได้คิดอะไร เณรหายไปร่วมชั่วโมง ก็กลับมาพร้อมกับถาดมีข้าว เหนียวควั่นกรนๆ กับไถย่างร้อนๆ ดูนัยน้ำลายนำกิน มาวางลงตรงหน้า

เณรยกถาดอาหารเข้าประเคน พร้อมกับพูดว่า " นิมนต์ครูบา จันข้าวก่อน เดินทางมาเหนื่อย วันนี้ผมย่างไถมาอย่างดี นิมนต์จันให้อิ่ม"

หลวงปู่ จึงบอกเณรว่า " ไม่ต้องห่วงหรอกเณร เอากลับไปเถอะ วันนี้หมดเวลาจันแล้ว ตอน เย็นจันน้ำร้อนก็พอแล้ว"

เณรก็มายกถาดอาหารกลับไป หลวงปู่เล่าอย่างยิ้มๆว่า " เณรแก จะเอาไปบังสกุลหรืออย่างไร ก็ได้สนใจ"

รุ่งขึ้นเช้า เมื่อฉันแล้ว ก็ลาเณร ออกเดินทางกันต่อไป

๕๗. มุ่งตรงไป เมืองหลวงพระบาง

หลวงปู่บอกว่า ภูมิประเทศทางฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นเขตของประเทศลาวนั้น เป็นที่ ร่มรื่น มีป่าและภูเขามาก สัตว์ป่ามีชุกชุม พวกมันไม่กลัวคน เวลาหลวงปู่เดินทางผ่านไป พวกมันต่างก็ หากินตามปกติ เหมือนไม่มีใครแปลกปลอมผ่านมา พวกมันไม่เห็นตกอกตกใจ หรือแสดงท่า ระวังระวังภัยแต่อย่างใด เวลาเช้า จะได้ยินเสียงพวกลิง ค่าง ชะนี ร้องเสียงระงมอยู่ทั่วไป

หลวงปู่เดินทางขึ้นไปทางเหนือของประเทศ เมืองต่างๆบนเส้นทางนั้น ล้วนแต่เป็นเมืองเล็ก เมืองน้อยทั้งสิ้น มีเมืองหลวงพระบาง เท่านั้น ที่เป็นเมืองใหญ่

หลวงปู่ทั้งสอง ตกใจจะไปเมืองหลวงพระบางเสียก่อน เพราะเป็นเมืองที่มีชื่อเสียง ต่อ จากนั้น จึงค่อยเดินทางต่อไป สิบสองปันนา สิบสองจุไท

เมื่อถึงหลวงพระบาง หลวงปู่ไปพักที่วัดใต้ หนึ่งในสามวัดในเมือง ในเมืองหลวงพระบางมีวัด ๓ วัด คือวัดเหนือ วัดพระบาง และวัดใต้

วัดพระบางเป็นวัดสำคัญ และเป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคู่เมือง เป็นที่ประดิษฐานของพระบาง พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ ประจำเมือง

ในเมืองมีผู้คนไม่มากนัก เมืองอยู่ในหุบเขา มีภูเขาล้อมรอบ มีที่ราบพอได้อาศัยปลูกข้าวและ ทำการเกษตร พอเลี้ยงพลเมืองได้

ประชาชนทั่วไปมีอริยาถัยดี ไม่มีโจรผู้ร้าย ประชาชนมีใจบุญสุนทาน และดูแลเคร่งครัดต่อ ศาสนาพอสมควร ทำมาหาเลี้ยงชีพด้วยการทำนาและหาของป่า การค้าขายก็พอมิบ้างไม่มากนัก

การเพาะปลูกพืชผลอย่างอื่น พอมิบ้าง แต่ไม่มาก เพราะมีพื้นที่ราบจำกัด ภูมิประเทศถูกล้อม ครอบด้วยภูเขา

๕๘. เดินทางต่อไม่ได้ ต้องกลับประเทศไทย

หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ พักอยู่ในเมืองหลวงพระบาง พอสมควรแล้ว ก็ออกเดินทางต่อไปทางสิบสองปันนา สิบสองจุไท แต่ไปพบด่านทหารฝรั่งเศส พวกทหารฝรั่งเศส ถามหลวงปู่ทั้งสอง ว่า จะไปไหนและมาจากไหน

หลวงปู่ บอกเขาว่า จะไปสิบสองปันนา สิบสองจุไท และเดินทางมาจากประเทศสยาม พอรู้ว่ามาจากประเทศสยาม จึงไม่ให้ท่านเดินทางต่อไป ท่านจึงต้องเดินทางกลับลงมาที่เมือง หลวงพระบาง อีกครั้ง

พักอยู่หลวงพระบาง สองสามวัน ท่านจึงตกลงกันเดินทางกลับเมืองไทย โดยเดินทางลัดป่า เขามาตามทางเดิม ผ่านเมืองต่างๆ ได้แก่ เมืองเลน เมืองโป เมืองแมด เมืองกาสี

ในระหว่างนั้น มีข่าวว่า เจ้ามหาชีวิตของลาวจะเสด็จฯ ไปยังเมืองเวียงจันทน์ ทาง การจึงได้ เกณฑ์ราษฎรมาแผ้วถางทางผ่านเมืองต่างๆตั้งกล่าว การเดินทางกลับของหลวงปู่ จึงได้อาศัยเส้นทางนี้เดินทางไปยังเวียงจันทน์

หลวงปู่เมออาวัฒน์, หลวงปู่ขาวและพระธรรมบัณฑิต

เมื่อถึงเวียงจันทน์ หลวงปู่เดินเลียบบึงโขงหลงลงมา และขึ้นฝั่งไทยตรงอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

การจาริกไปทางฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง ของหลวงปู่ทั้งสององค์ในคราวนั้น ใช้เวลาเดินทางทั้ง ไป และกลับ เป็นเวลาทั้งสิ้น ๑๔ วัน

๕๙. ภavana แก้วอำเภothali จังหวัดเลย

เมื่อหลวงปู่แหวนกับหลวงปู่ตื้อ กลับเข้าประเทศไทยทางอำเภothali จังหวัดเลย แล้ว ท่าน ไม่ได้กลับไปวัดโพธิ์ชัย บ้านนาไปง วัดบ้านเกิดของหลวงปู่แหวน แต่ได้พัก ภavana อยู่ตามป่าเขา แก้วอำเภothalinั่นเอง

นอกจากการบำเพ็ญภavanaแล้ว ยังเป็นการพักผ่อนร่างกายที่เหน็ดเหนื่อย จากการเดินทาง จาริกไปทางฝัองลาว

เขตอำเภothali มีป่าและภูเขามาก นับเป็นสถานที่แห่งหนึ่งที่มีภูมิประเทศเหมาะ แก่การบำเพ็ญ ภavana

แม้แต่ในปัจจุบัน ผู้เขียน (ปฐม นิคมานนท์) เคยตระเวนไปในอำเภothali ต่างๆ ของ จังหวัดเลย ภูมิประเทศเต็มไปด้วยภูเขาที่สลับซับซ้อน ป่าไม้ยังมีมาก แม่น้ำลำธารมี หลายสาย แถมยังมีความ วิเวกห่างไกลผู้คน นอกจากเหมาะสำหรับไปท่องเที่ยวพักผ่อนแล้ว ยังนำไปบำเพ็ญภavanaเป็น อย่างยิ่ง

เมื่อหลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ แสวงวิเวกบริเวณป่าเขาอำเภothali พอสมควร ร่าง กายหาย จากการอ่อนเพลียแล้ว ท่านก็ตกลงกันว่า จะแสวงความวิเวก ไปทางภาค เหนือต่อไป

ทางภาคเหนือ เป็นสถานที่ที่ทั้งสององค์ยังไม่เคยไปมาก่อน จึงตกลงเดินทางมุ่งสู่ ภาคเหนือ ทันที

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

๖๐. จาริกไปภาคเหนือ

ในบันทึกการเดินทางของหลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ ในการจาริกจากอำเภothali จังหวัด เลย ไปยังภาคเหนือมีดังต่อไปนี้ :-

สมัยก่อน จะไปไหน พาหนะที่ดีที่สุดคือขาสองขา ของเรานี่เอง เดินไปคำไหน นอนที่นั่น ไม่ ต้องเป็นห่วงเด็กเล็กที่เป็นลูกศิษย์ เพราะไม่จำเป็นต้องมี ที่ไหนไม่ เหมาะาก็พักคืนเดียว

ในครั้งนั้น เดินออกจากอำเภothali มาอำเภothali ด่านซ้าย (จังหวัดเลย) จากด่านซ้าย ก็ เดินเข้าป่า ซ้ำมเขาไปอำเภothali นำปาด (จังหวัดอุดรดิษฏ) โดยผ่านเขตอำเภothali นครไทย (จังหวัดพิษณุโลก) ซึ่ง มีภูมิประเทศเป็นป่า เขาเกือบทั้งสิ้น

การเดินทางก็เดินได้เฉพาะกลางวันเท่านั้น เย็นลงต้องหาที่พักเพราะสัตว์ป่า เช่น ช้าง เสือ ชกขม ประชาชนกลัวกันมาก ไม่กล้าเดินคนเดียว แม้สองสามคนก็ไม่กล้า เดิน เพราะกลัวพวก สัตว์ร้ายเหล่านั้น

บางแห่งเขาจะสร้างที่พักไว้กลางทาง สำหรับผู้เดินทางจะได้พักอาศัย หลับนอนใน เวลา กลางคืน

หลังจากนั้น เดินทางไปอำเภothali ปลายทาง จังหวัดอุดรดิษฏ แล้วตัดไปอำเภothali เจริงสา จังหวัดน่าน

พื้นที่ดังกล่าวแล้วนี้ เป็นป่าเป็นเขาเป็นส่วนมาก มีหมู่บ้านเป็นแห่งๆ ตามที่ราบ เขิงเขา บางแห่งก็มีหมู่บ้านชาวเขาตั้งอยู่พอ ได้อาศัยบิณฑบาต

จากจังหวัดน่าน เดินทางวกลงมาทางอำเภothali สอง อำเภothali ร่องกาง จังหวัดแพร่

๖๑. ขอบิณฑบาตข้าว จากชาวเขาเผ่าเย้า

บันทึกการเดินทางของหลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อมีต่อไปว่า ๆ :-

วันหนึ่ง ขณะเดินทางมาด้วยความอ่อนเพลีย กลางป่าเขา เพราะยังไม่ได้ฉันข้าว ขณะเดิน ทางมานั้นเผชิญ ไปพบหมู่บ้านชาวเข่า เข้าแห่งหนึ่ง จึงเข้าไปบิณฑบาต

เดินไปไม่พบใครเลย เนื่องจากออกไปทำไร่นาหมด จวนจะเป็นบ้านสุดท้ายอยู่แล้ว พอดีมีชายคนหนึ่ง โผล่ออกมาจากบ้าน จึงพูดกับเขาว่า " สหาย เรายังไม่ได้กินข้าว ขอข้าวเรากินบ้าง "

เข่าคนนั้นตอบว่า :-

" ข้าวเรามีน้อย เสาบหื้อ เสาเอาไว้กิน เสาไว้ขาย ข้าวสุกเสาก็มี เสาบหื้อ เสาเอาไว้กิน ข้าว สารเสาก็มี เสาเอาไว้ขาย เสาบหื้อ "

เขาพูดออกมาจากใจจริงของเขา ตรงๆ ตามภาษาชื่อๆของเขา พวกเหล่านี้ไม่มีมายาสาโยธ ะไร พวกเขามีความในใจอย่างไรก็พูดออกมาอย่างนั้น เขาไม่คิดว่า มันจะไปกระทบใจใคร หรือ จะไปทำความไม่พอใจให้ใคร แม้จะไปทำความผิดหวังให้ใครเขาก็ไม่คิด เพราะความซื่อของเขา

เข่าคนนั้น นอกจากแจะพูดว่า " เสาบหื้อ " แล้ว ตาของเข่าจึงจ้องมองไปที่บาตรของพระ ที่ยั้งวางเปล่านั้นอีก แล้วแก็พูดขึ้นว่า " หม้อนั้น ขายฮื้อเส่า เสาเอาไว้ต้มข้าว "

เมื่อถูกชายชาวเข่า พูดขอซื้อบาตรเช่นนั้น ทำให้เกือบลั่นหัวเราะไว้ไม่อยู่ ทำเอา ลืมหัวข้าว ไปชั่วขณะหนึ่ง จึงบอกกับแแก้วว่า

" ไม่ได้ เราขายให้ไม่ได้ เมื่อไปถึงบ้านถึงเมืองเรา ใช้บาตรใบนี้แหละใส่ข้าว "

๖๒. พบหญิงเข่าใจอารี

เมื่อหลวงปู่ เห็นว่าการบิณฑบาตครั้งนั้นไม่มีหวังแล้ว จึงเดินทางต่อไป ระหว่างทางได้พบ หญิงชาวเข่าผู้หนึ่ง จึงออกปากขอบิณฑบาตข้าวอีก คราวนี้ไม่ต้องบิณฑบาต แต่พูดขอเอาทีเดียว ว่า " สหาย เต็มทีแล้ว เรายังไม่กินข้าว เอาข้าวให้เรา กินบ้าง "

หญิงชาวเข่าตอบว่า " คอยเส่าก่าเนื้อ " แล้วรีบเดินทางเข้าไปในบ้านครู่หนึ่ง เดินถือขันข้าว ออกมา พร้อมกับพูดว่า " ข้าวมีม็อกฮื้อ " แล้วยกเท้าวใส่ในบาตะจนหมดขัน เมื่อได้ข้าวจากหญิงที่มีใจอารีแล้ว จึงหาที่เหมาะเพื่อฉันข้าวต่อไป การฉันข้าววันนั้น ก็ไม่มี พิธีรีตองอะไร เพียงเอาน้ำเทใส่ข้าว แล้วยกฉันเท่านั้น เพราะไม่มีกบอย่างอื่น

ข้าวสารเขาเข่านั้นเป็นข้าวไร่ เขามีวิธีหุงพิเศษ เมื่อหุงสุกแล้วมีกลิ่นหอม รสหวาน นุ่มดี แม่พวกเขาเขาเอง เวลากินข้าว ก็ไม่มีอะไรมาก มีพริกมีเกลือ ก็กินกับพริก กับเกลือไป ถ้าไม่มี ก็กินกับน้ำ

ถ้าวันไหนได้เนื้อมา ก็เอามาย่างไฟแล้วกินกับข้าวอย่างเอร็ดอร่อย จะต้มจะแกงเหมือนพวก เรานั้นทำไม่เป็น

พวกนี้อยู่ง่าย กินง่าย ตามเผ่าของพวกเขา เผ่าไหนสุบฝืนหลังอาหารก็มีการสุบฝืน แถมนอน สุกกันอย่างสบายอารมณ์

๖๓. พบพระชาวเหนือ ผู้มีเมตตาจิต

หลังจากฉันข้าวที่หญิงชาวเข่าถวายแล้ว หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ ก็ออกเดินทางต่อไป บันทึกกล่าวต่อไปว่า

เมื่อฉันเสร็จแล้ว จึงออกเดินทาง จากหมู่บ้านชาวเข่า มาถึงพื้นที่ราบ เป็นหมู่บ้านของคนเมือง เดินไปพบกับพระองค์หนึ่ง ถ้ามถึงทางที่จะไปข้างหน้า ว่ายังอีกไกล

เท่าไร

ท่านตอบว่า " ผากข้าวตอน"

ก็ไม่เข้าใจภาษาของท่าน แต่เพราะความมีเมตตาจิตของท่าน ท่านจึงชวนพักอยู่กับท่านก่อน เมื่อหายเหนื่อยแล้ว ค่อยออกเดินทางต่อไป

พระท่านพูดว่า " นิมนต์พักอยู่กับผมก่อน ผมจะไม่ให้เดือดร้อนอันใด ข้าวน้ำโภชนาหารก็ดี เสนาสนะที่นั่งอันใดก็ดี ผมจะจัดการทั้งหมด เป็นธุระของผมเอง"

พระท่านยังบอกอีกว่า " ผมเคยไปเที่ยวทางใต้มา เขาต้อนรับผมอย่างดี ตอนนั้นผมยังไม่รู้จัก ธรรมเนียม แต่เดี๋ยวนี้ผมรู้แล้ว นิมนต์พักให้สบายก่อน มีกำลังแล้วค่อยเดินทางต่อไป"

หลวงปู่ทั้งสองจึงตกลงพักฉลองศรัทธา ความปรารถนาดีของพระองค์นั้น ๓ วัน

๖๔. แยกทางกับหลวงปู่ตื้อ

บันทึกรการเดินทางของหลวงปู่ทั้งสององค์ มีต่อไป ดังนี้

เมื่อพักมีกำลังแล้ว อลาท่านผู้มีใจอารีเดินทางต่อไป

รุ่งเช้า พอฉันเสร็จ จึงออกเดินทาง เวลาประมาณ เพล จึงถึงหมู่บ้านอีกแห่งหนึ่งที่ต้องการ ไป จึงรู้เอาคำว่า "ผากข้าวตอน" ก็คือระยะทางเดิน ไปกินข้าวกลางวันข้างหน้าทัน"

เพราะระยะทางจากวัดที่พัก ถึงหมู่บ้านนี้ เดินไปกินข้าวข้างหน้าได้

เดินทางมาถึงแพร์ พักอยู่ ๒ วัน จึงเดินทางต่อไปอำเภอสูงเม่น อำเภอเด่นชัย บ้านปิน แล้ว เดินทางตามทางรถไฟไปอีก ๔ วัน หลังจากนั้น ต้องเดินทางข้ามเขาไปอีก

ขณะเดินทางข้ามเขาไปนั้น ระหว่างทางพบกับพวกจีนฮ่อ และได้เดินทางต่อไปจนถึงลำปาง จึงแยกกันกับหลวงปู่ตื้อ

หลังจากนั้น หลวงปู่แหวน จึงเดินทางไปยังเชียงใหม่ แต่เพียงองค์เดียว

ทางด้านหลวงปู่ตื้อ ท่านแยกไปทางอำเภอเถิน หลังจากนั้น จึงไปพบกัน เพื่อกราบหลวงปู่มั่น ที่วัดเจติย์หลวง ในเมืองเชียงใหม่

หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ ได้แปรญัตติ เป็นพระธรรมยุต ณ วัดเจติย์ หลวง นั้นในเวลา ต่อมา

๖๕. บำเพ็ญภาวนา ที่ภูเขาควาย ฝั่งประเทศลาว

ในบันทึกการท่องจดคำของหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ไม่ได้ระบุวันเดือนปี ของการเดินทาง รวมทั้งไม่ได้บอกด้วยว่าหลวงปู่ท่าน ไปองค์เดียว หรือมีพระองค์อื่นไปด้วย

จากคำบอกเล่าของครูบาอาจารย์ บอกว่า ส่วนใหญ่ หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ ท่านจะไป ด้วยกัน แต่ไม่ได้หมายความว่า จะเกาะติด ไปด้วยกันตลอด บางช่วงท่านก็แยกกัน บางช่วงก็พัก ด้วยกัน หรือหลายๆ วันจึงจะพบกันที่หนึ่ง แต่จะไปในแถบถิ่นเดียวกัน นัดพบกันเป็นที่ที่ไป

ในบันทึกส่วนการเดินทางของ หลวงปู่แหวน มีดังนี้

หลังจากเลิกเรียนด้านปริยัติที่อุบลฯ แล้วออกปฏิบัติกรรมฐาน จาริก ไปฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง ครั้งที่ ๒

ไปคราวนี้ ออกจากประเทศไทยข้ามโขงไป ผ่านเมืองเวียงจันทน์ ตัดเข้าดงอีกแห่งหนึ่ง เรียก ว่าดงเมือง

พ้นจากดงเมือง ข้ามแม่น้ำริมไป ไปสู่ดงดิบของภูเขาควาย

ป่าบริเวณนั้นเป็นป่าดงดิบ มีถ้ำมีเหวอยทั่วไป บนหลังเขามีลานหินกว้าง ซึ่งถือกันเป็นหมั่นกปฏิบัติว่า ภูเขาควายเป็นสถานที่เหมาะสมสำหรับนักปฏิบัติธรรม ที่ต้องการสถานที่ สงบสงัดปราศ จากการพลุกพล่าน วิเวกวิ้งเวง ไปด้วยสัตว์ป่านานาชนิด

ดังนั้น การบำเพ็ญภาวนาอยู่แถวภูเขาควาย เวลาทำความเพียร จิตจึงสงบง่าย เมื่อภาวนาอยู่ไปหลายวัน จิตคุ้นกับสถานที่แล้ว ก็ย้ายไปแห่งใหม่ต่อไป ทั้งนี้เพื่อเป็นการ ปลุกจิต ปลุกประสาท ปลุกสติ ให้ตื่นตัวอยู่เสมอ ไม่เช่นนั้นมักเกิดความประมาท

เมื่อคุ้นเคยกับสถานที่แล้วทำความเพียรไม่ตีเท่าที่ควร การเปลี่ยนสถานที่แต่ละแห่ง สิ่งแวดล้อมไม่เหมือนกัน จึงทำให้เกิดความระมัดระวัง เป็นการสร้างสติสัมปชัญญะ เร่งความเพียร ไปในตัว

ดังนั้นผู้ปฏิบัติต้องรู้จักสังเกตความเปลี่ยนแปลง ของสิ่งแวดล้อม เลือกหาสถานที่ที่มีเครื่อง เตือนสติอยู่เป็นประจำ

ด้วยเหตุนี้เอง หลวงปู่มั่น ท่านจึงบอกศิษย์ให้อยู่ในที่ที่มีมันตราย เพื่อจะได้ไม่ประมาท ในการ ทำความเพียร ต้องมีสติอยู่เสมอ การไปอยู่ที่อื่นตราย ความเป็นความตาย จึงฝากไว้กับสติ

๖๖. ชาวบ้านชอบใส่บาตร ข้าวกับน้ำตาล

พอออกจากภูเขาควายแล้ว วันหนึ่ง หลวงปู่แหวน ได้ไปพักที่ หมู่บ้านนาสอง เป็นหมู่บ้าน ที่ใหญ่พอควร

หลวงปู่ เล่าว่า พวกชาวบ้านถิ่นนั้นมีแปลกอยู่อย่างหนึ่ง คือ เวลาเห็นพระไปบิณฑบาต พวกเขาจะปวาร้องกันมาใส่บาตรว่า " มาเน้อ มาใส่บาตร ญารธรรมมาแล้ว หาน้ำอ้อยน้ำตาลมาใส่บาตร ญารธรรมท่านชอบของหวาน"

เมื่อได้ยินคนปวาร้องประกาศเช่นนั้น ต่างก็เอาของมาใส่บาตรจนเต็ม หลวงปู่ว่า " พวกนี้เหมือนกับพวกไทยใหญ่ ถ้าเห็นพระไปบิณฑบาต เขาก็จะใส่บาตรด้วย น้ำอ้อย น้ำตาล กับข้าวเช่นกัน พวกเขาถือว่า เจ้าปูน ไม่กินเนื้อสัตว์ กินแต่ของหวาน

แต่อย่างไรก็ตาม การฉันข้าวกับน้ำอ้อยน้ำตาลนั้น วันสองวันแรกก็ฉันได้ดี แต่วันที่สสาม ที่สี่รู้สึกเบื่อ

๖๗. พบเนื้อคู่ ตามคำทำนายของหมอดู

ในสมัยที่ หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ เรียนมูลกัจจายน์อยู่ที่จังหวัดอุบลฯ นั้น เคยมีหมอดูทำนาย เกี่ยวกับเนื้อคู่ของท่านว่าจะอยู่ทางทิศนั้นๆรูปร่างสั้นท้ว ผิวเนื้อขาวเหลือง ใบหน้ารูปใบโพธิ์

ก็ไม่ทราบว่าเป็น หลวงปู่ จะใส่ใจกับคำทำนายนั้นหรือไม่ เพียงใด หรือว่าเพียงแต่ดูหมอไป แบบสนุกๆก็ตาม แต่คำทำนายนั้นก็ปรากฏขึ้นจริง

วันหนึ่ง ตอนใกล้ค่ำ หลวงปู่ ไปสรงน้ำที่ฝั่งแม่น้ำริม ก็พบหญิงสองคนแม่ลูกกำลังถ่อเรือ มาตามลำน้ำ มาถึงบริเวณที่พระกำลังอาบน้ำอยู่ หญิงสาวขำเสียงตามองทางพระหนุ่ม สายตาเกิด ประสานกันเข้าพอดี

ในบัดนี้ทักเล่าไว้ว่า

" เมื่อสายตาของทั้งสองฝ่ายประสานกันเข้า ก็มีอานภาพลึกลับและรุนแรง พอที่จะตรึงคน ทั้งสองฝ่ายให้ตะลึงไปได้ ระหว่างเดินกลับมาที่พัก ในใจยังคิดถึงหญิงงามนั้นอยู่"

เมื่อหลวงปู่กลับถึงที่พัก ก็หวนระลึกถึงคำทำนายของหมอดู พิจารณาดูแล้วก็น่าจะเป็นจริง

" หญิงที่เราพบเห็นเมื่อตอนเย็น ก็มีรูปร่างหน้าตาเหมือนกับคำทำนายของหมอ

เห็นจะเป็น แม่หญิงคนนี้แน่"

๖๘. ต้องตัดสิ้นใจ

คืนนั้น หลวงปู่ ยังครุ่นคิดถึงแม่สาวงามที่สยตาศาประสานกันเมื่อตอนเย็น

" เห็นจะเป็นแม่หญิงคนนี้แน่ เพราะเมื่อเราเห็นเป็นครั้งแรก ก็ทำให้เรา มีจิตปรวนแปรแล้ว"

ในคืนนั้น หลวงปู่คิดสับสนว่าวันพอสมควร คิดถึงคำทำนายของหมอดู คิดถึงแม่สาวงาม นิตย์ตาคมผู้นั้น คิดถึงความตั้งใจในการออกป่าบำเพ็ญภาวนา ที่สำคัญคือคำสัญญาที่ให้ไว้กับ โยมแม่และโยมยาย ที่บอกว่า " บวชแล้ว จะต้องตายในผ้าเหลือง"

จิตหวนคิดถึง หลวงปู่มัน ที่เคยอบรมสั่งสอนเมื่อตอนฝึกหัดภาวนาที่ฝั่งไทย คิดถึงคำเตือน และอุบายธรรมที่ท่านเคยสอน
พลัน " เราต้องรีบกลับเมืองไทย"

วันรุ่งขึ้น สองแม่ลูกได้นำข้าว หมากพลู บุหรี่ มาถวายแต่เช้าตรู่ ก่อนใครอื่นทั้งหมด ทั้งสอง คนช่วยกันมวนบุหรี่ จีบพลู สายตาของหญิงสาวคอยชำเลืองมองไปทางพระ

ถึงเวลาบิณฑบาต หลวงปู่ก็ออกบิณฑบาต ตามปกติ ไม่ได้แสดงอาการอะไรให้ผิดสังเกต

พอฉันเสร็จ พวกญาติโยมที่นำอาหารมาถวายต่างลากลับ หลวงปู่ ก็เก็บบริขารบอกลาเพื่อน พระ และเจ้าสำนัก แล้วข้ามโขงกลับฝั่งไทย

๖๙. มาพบหลวงปู่มัน โดยไม่คาดคิด

ท่านผู้อ่านจะสังเกตเห็นว่า พระธุดงค์ท่านไปไหนมาไหนได้รวดเร็ว " ประดุจตั้งนกบิน" เพราะท่านไม่มีสมบัติที่จะต้องหอบหิ้วและหว่านโย มีแต่บริขารที่จำเป็นและใส่ลงในบาตร มีกิลด ธุดงค์ กาน้ำและเครื่องกรองน้ำ เท่านั้น ท่านจึงอยู่ง่าย มาง่าย ไปง่าย แม้ชีวิตท่านก็สละแล้ว

หลวงปู่ ได้อาศัยเรือข้ามจากท่าเตื่อ มาขึ้นที่หนองคายฝั่งไทย เดินขึ้นเหนือไปตามลำน้ำโขง ไปถึงอำเภอศรีเชียงใหม่(จังหวัดหนองคาย) ไปพักอบรมตนอยู่ที่ พระบาทเนินกุ่ม หินหมากเป้ง

ที่พระบาทเนินกุ่ม หินหมากเป้ง นั้นเอง หลวงปู่แหวน ก็ได้พบกับ หลวงปู่มัน ภูริหุตโต พระอาจารย์ใหญ่ อย่างไม่คิดไม่ฝัน ทำให้ท่านดีใจมาก ความมั่นใจว่าจะสามารถครองผ้าเหลือง ไปจนตาย ดุर्मความเป็นจริงขึ้นมา

ในช่วงนั้น หลวงปู่มัน ท่านได้ปลีกตัว ออกจากหมู่คณะ มาภาวนา อยู่บริเวณนั้น อยู่ตามลำพัง องค์กรเดียว

จากบันทึกในส่วนของหลวงปู่แหวน บอกไว้ว่า

" เมื่อได้พบกับอาจารย์อีก จึงดีใจมาก การพักอบรมตนอยู่กับหลวงปู่มัน ก่อนเข้าพรรษา ทำให้จิตใจค่อยสงบตัวลง ไม่ฟุ้งซ่าน เหมือนก่อน แต่ภาพผู้หญิงงานนั้น ยังปรากฏขึ้นเป็นครั้ง คราว แต่เมื่อเร่งภาวนาเข้า ภาพนั้นก็สงบลง "

๗๐. เรื่องคุณารมีในอดีตชาติ

ต้องกราบขอภัยท่านผู้อ่าน เนื้อหาที่นำมาแทรกในตอนนี้เป็นความคิดเห็นของผู้เขียนเอง (ปฐม นิคมานนท์) ถ้าหากมีข้อผิดพลาดประการใด วอนท่านผู้รู้กรุณาช่วยชี้แนะด้วยครับ

เรื่องเนื้อคู่ของคนเรา ก็เกี่ยวข้องกับเรื่องเจ้ากรรมนายเวรของเรา นั่นเอง บรรดาบุตร ภรรยา สามีนี ญาติพี่น้อง ล้วนแต่เป็นเจ้ากรรมนายเวร ที่ใกล้ชิดที่สุด ซึ่งผูกพันกันมาแต่อดีตชาติ บางกรณี ก็หลายภพหลายชาติ

ที่ว่า เจ้ากรรมนายเวร ไม่ได้หมายถึงเฉพาะเรื่องไม่ดีเท่านั้น มีทั้งเรื่องดีและไม่ดี ถ้าเราเคย ทำดีต่อกันมา เจ้ากรรมนายเวร นั่นก็คอยอุปถัมภ์เกื้อกูลกัน ตรงกันข้าม ถ้าเคยก่อเรื่องไม่ดีต่อกัน เจ้ากรรมนายเวร ก็ตามคิดบัญชีกรรมกับเรา

เจ้ากรรมนายเวร ก็คือ คู่กรรม และกรรม ก็คือ การกระทำ ไม่ว่าจะทำดี หรือไม่ดี ก็ย่อมต้องมีผู้ ได้รับผลกระทบ ทั้งโดยตรงและทางอ้อม ก็คือมี คู่กรรม หรือ มีเจ้ากรรมนายเวร นั่นเอง

ระบบกรรม จึงเป็นระบบที่ส่งผลต่อเนื่องกัน ไม่รู้จักจบสิ้น เว้นไว้แต่โหรากรรม ใช้หนี่เวร กรรมหมด หรือไม่ต้องกลับมาเวียนว่ายตายเกิด คือ บรรลุประอรหันต์ เจริญกรรมนั้นจึงจะจบสิ้นลง

อันนี้ อธิบายให้เข้าใจยาก ต้องพิจารณาตนเองจึงจะแจ่มชัด

จากการศึกษาประวัติครูบาอาจารย์ ล้วนแต่มีประสบการณ์เคยพบ " เนื้อคู่ " ในอดีตทั้งนั้น ถ้าใจไม่แข็งพอ หรือไม่มีอุบาย ก็ต้องสีกหาลาเพศ ออกไปครองเรือน และก่อเวรต่อเนื่องกัน ไปอีก

ตัวอย่างเช่น หลวงปู่ฝั้น อาจาโร วัดป่าอุดมสมภรณ์ จังหวัดสกลนคร ท่านต้องภาวนา อย่าง เอาจริงเอาจังติดต่อกันถึง ๗ วัน จึงตัดขาดได้

ท่านพ่อลี ธมฺมธโร วัดโศการาม จ.สมุทรปราการ ท่านก็เจอคู่บารมีในอดีต เมื่อครั้งอยู่วัด ปทุมวนาราม เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ต้องพิจารณาจนเห็นปัญหา ที่จะต้องเผชิญในอนาคตอย่าง ชัดเจน จึงตัดใจได้

หลวงพ่อพุธ ฐานิโย วัดป่าสาลวัน นครราชสีมา เมื่อครั้งท่านเป็นเถระใหญ่ อยู่ที่วัดปทุมวนาราม กรุงเทพฯ เวลานั้นสมาริ ก็เห็นแต่ใบหน้าของหญิงสาว เวลาบิรกรรมว่า พุทโธ ก็กลายเป็น ว่าชื่อผู้หญิงแทน ท่านจึงตัดสินใจ ใช้ชื่อผู้หญิงเป็นคำบิรกรรมแทนคำว่า พุทโธ ก็ทำให้จิตสงบ เกิดสมาริ ได้เหมือนกัน หลวงพ่อ จึงได้หลักว่า การภาวนา จะใช้คำบิรกรรมอะไรก็ได้ เป็นอุบาย หาสิ่งให้ใจมันยึดเกาะ พอจิตสงบ คำบิรกรรมนั้น ก็หายไป

ตัวอย่างจาก หลวงปู่ชา สุภทฺโท วัดหนองป่าพง อุบลราชธานี เวลาภาวนา จิตท่านวิตกเกี่ยวกับ เรื่องกาม ท่านก็แก้ได้โดยยกอวัยวะเพศ ของผู้หญิงขึ้นมาพิจารณา ในสมาริ พิจารณาให้เห็น ธรรมชาติอย่างชัดเจน จึงสามารถ ตัดขาดได้ คือตัดได้ด้วยปัญญา ที่รู้เท่าทัน

มีตัวอย่างจากครูบาอาจารย์ องค์อื่นๆ ให้เห็นอีกมากมาย เราสามารถยกขึ้นมาพิจารณา เป็นอุทธาหรณ์สอนใจได้เป็นอย่างดี

ครูบาอาจารย์ บางท่าน จะมีสภาพสตรี มายุ่งเกี่ยว มาจัดการต่างๆในวัด ดูไม่เป็นที่สบอัยาศัย ของพระเถระ และญาติโยมคนอื่น ๆ แต่ครูบาอาจารย์ท่าน ก็ทนได้ ครอบที่ไม่เป็นการล่วงวินัย เช่นนี้ ก็มี

ครูบาอาจารย์บางองค์ บางท่าน ต้องฟังไปอย่างน่าเสียดาย เพราะเอาเรื่องอดีตชาติ มาฟุ้ง ฟัน ตัดไม่ขาด เช่น มีมเหสีเอก มเหสีรองๆ ตามมา คอยรับใช้ปรนนิบัติ และตามกีดกันหึงหวง อย่าง นี้ก็มี

ตัวอย่างต่างๆ เหล่านี้ ถ้านำมาพิจารณา ก็สามารถใช้เป็นอุปกณ์เตือนใจตนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะพระเถระผู้มุ่งหวัง ผลในทางธรรม อย่างจริงจัง ต้องสังวรณเรื่องดังกล่าว ให้มากเป็น พิเศษ

ส่วนฆราวาสครองเรือน เช่นตัวผมเอง ก็ต้องพิจารณาไปตามสภาพการณ์ ก็เป็นเรื่องของกรรม เวน แต่ละท่าน

ก็กราบขอภัยท่านผู้อ่านอีกครั้ง

และขอเชิญติดตามต่อไปว่า หลวงปู่แหวน ท่านมีอธิบายในการตัดเรื่องนี้ออกไปได้อย่างไร

๓๑. ยิ่งเร่งความเพียร กิเลสก็ยิ่งเอาจริง

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ได้ใช้ความพยายามตัดความคิดนึกเรื่องผู้หญิง ออกจากใจดังต่อไปนี้

หลังจากเข้าพรรษาแล้ว ตั้งใจปรารถนาความเพียรอย่างเต็มที่ การเร่งความเพียร ในระยะแรก จิตก็ยังไม่มื่ออะไรุ่นวาย คงสงบตัวได้ง่ายมีอธิบายทางปัญญา พอสมควร

เมื่อเราเร่งความเพียรหนักเข้า เอาจริงเอาจริงเข้า กิเลสมันก็เอาจริง เอาจริงกับเรา เหมือนกัน คือแทนที่จิตจะดำเนินไปตามที่เราต้องการ กลับพลิกกลับไปหาทางงามที่บ้านนาสอง ฝั่งแม่น้ำจิม นั่นอีก

ที่แรกเราได้พยายามปราบด้วยอบายต่างๆ แต่ไม่สำเร็จ ยิ่งเร่งความเพียร ดูเหมือนเอาเชื้อไฟ ไปใส่ ยิ่งกำเริบหนักเข้าไปอีก เผลอไม่ได้ เป็นต้องไปหาหญิงนั่นทันที

บางครั้งมันก็นี้ออกไปซึ่งๆหน้า คือขณะคิดอบายการพิจารณา อยู่นั่นเอง มันก็วิ่งออกไปหา ผู้หญิงนั่นเอาซึ่งๆหน้ากันทีเดียว

๓๒. ใช้อบายทรมานตน ก็ยังไม่เป็นผล

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ต้องเปลี่ยนมาใช้อบายการทรมานตนดังนี้ :-
อบายการปฏิบัติวิธีต่างๆ ที่นำมาใช้ในการทรมานจิตใจครั้งนั้นเช่น เว้นการนอนเสีย มีเฉพาะอิริยาบถนั่ง ยืน เดิน ทำอยู่เช่นนั้น อยู่หลายวันหลายคืน คอยจับดูจิตว่ามันคลายความรักในหญิงนั้นแล้วหรือยัง

ปรากฏว่า ไม่ได้ผล จิตยังคงวิ่งออกไปหาหญิงงามอยู่เช่นเคย เผลอสติไม่ได้ ต่อมาเพิ่ม ไม่นั่ง ไม่นอน มีแต่ยืนกับเดิน ทำความเพียรอยู่อย่างนี้จิตมันก็ไม่ยอมมันคงไป ตามเรื่องตามราวของมันเช่นเคย

สรุปว่า หลวงปู่ทรมานตัวด้วย งดเว้นการนั่ง กับนอน ไม่ยอมให้ส่วนกัน และส่วนหลังตะแคง ฟัน ยังคงเหลือแค่อิริยาบถสอง คือ ยืนกับเดิน แต่ก็ยังไม่สามารถทรมานจิตใจให้เชื่องลงได้

แล้วหลวงปู่ ก็ทดลองหาอบายใหม่

๓๓. งดเว้นอาหาร และพิจารณากาย

หลวงปู่ได้เปลี่ยนวิธีใหม่ดังนี้
คราวนี้เปลี่ยนวิธีใหม่ เปลี่ยนเป็นอดอาหาร ไม่ฉันอาหารเลย เว้นไว้แต่น้ำ อบายการพิจารณา ก็เปลี่ยนใหม่

คราวนี้เพ่งเอากายของผู้หญิงนั้นเป็นเป้าหมาย ในการพิจารณา กายคตาสติ โดยแยกยกขึ้น พิจารณาทีละอย่างๆ ในอาการ ๓๒ ขึ้น โดยอนุลอม ปฏิโลม (พิจารณา ทบทวน กลับ ไปกลับมา)

พิจารณา เทียบเข้ามาหากายของตน พิจารณาให้เห็นถึงความเป็นจริงว่า อวัยวะ
อย่างนั้นๆ ของตนก็มี ทำไมจะต้องไปรัก ไปหลง ไปคิดถึง

ฟังพิจารณาทีละส่วนๆ พิจารณาอยู่อย่างนั้นทั้งกลางวันกลางคืน ทุกอิริยาบถ (ทั้ง
ยืน เดิน นั่ง นอน)

การพิจารณาจนละเอียด อย่างไร ขึ้นอยู่กับอุบายความแยบคายของปัญญา ที่เกิด
ขึ้นแต่ละ ช่วงขณะ

ตอนหนึ่ง การพิจารณามาถึง หน้

ได้ความว่า คนเราหลงกันอยู่ที่ หน้ หน้เป็นเครื่องปกปิดสิ่งที่ไม่น่าดูเอาไว้ ถ้า
ถลกหน้ ออก อวัยวะทุกส่วนก็หาว่าส่วนที่หน้าดูไม่ได้เลย

ฟังพินิจอยู่ จนเห็นถึงความน่าเบื่อ ผุ้ง สลายไปไม่มีส่วนไหนที่จะถือได้ว่า
เป็นของมันคง

เมื่อพิจารณามาถึง มุต (ปัสสาวะ) และกริสะ(อุจจาระ หรือคุด) ของหญิงนั้น ตั้ง
คำถามขึ้น ว่า หญิงนั้นงามน่ารัก มุตและกริสะ ของหญิงนี้กินได้ไหม

จิตตอบว่า ไม่ได้

จึงถามอีกว่า เมื่อกินไม่ได้ อันไหนที่ว่างาม อันไหนที่वादิ

เมื่อพิจารณามาถึงอาการทั้งสอง ยกเป็นอุบายขึ้นถามจิตเช่นนั้น จิตเมื่อถูก
ปัญญาพอกหน้ เข้าเช่นนั้น ก็จนด้วยเหตุพบของปัญญา ยอมอ่อนตัวลง จนด้วยความ
จริงและอุบายของปัญญา

ในขณะนั้น จิตซึ่งเคยโลดโผน โลดแล่นไปอย่างไม่มีจุดหมายมาก่อน พลันก็กลับ
ยอมรับ ตามความเป็นจริง ยอมตัวอย่างนักโทษผู้สำนึกผิด ยอมสารภาพ ถึงการ
กระทำ ของตนแต่โดยดี

๓๔. การทดสอบ เพื่อความแน่ใจ

หลวงปู่ เล่าถึงผลการแก้ไขจิตในตอนนั้น ต่อไปว่า :-

นับแต่วินาทีที่การพิจารณาได้ยุติลง จิตยอมตามเหตุผลของปัญญาแล้ว
เพื่อเป็นการทดสอบว่า จิตยอมแล้ว ได้ส่งจิตออกไปหาหญิงนั้น อีกหลายครั้ง จิต
ยังคงสงบ ตัว ไม่ยอมออกไป

ความกำเริบ ความทรนงตัว ความโลดโผนของจิต จึงถึงความสงบลง ตั้งแต่บัดนั้น
มา ไม่กำ เริบอีกต่อไป

จิตยังคงทรงอยู่ เห็นตามสภาพความเป็นจริงของระมอยุ่ทุกเมื่อ

การอดอาหาร และอุบายทำความเพียรของหลวงปู่ ในครั้งนั้นจึงได้ผลตามความ
มุ่งหมาย สามารถปราบปรามทรนงจิต ให้หายพศได้

ความมั่นใจต่อธรรม และความมั่นใจที่จะบวชตลอดชีวิต มีความมั่นคง ไม่
โยกเยกคลอน แคลนอีกต่อไป

๓๕. จำพรรษา ที่พระบาทบัวบก

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ เคยไปจำพรรษาอยู่ที่พระบาทบัวบก อยู่ในเขตอำเภอบ้าน
ผือ จังหวัด อุดรธานี

ในสมัยที่ หลวงปู่แหวน ไปจำพรรษาอยู่นั้น ยังเป็นป่าไม่มีวัด

ได้เคยมีพระจากวัดบ้าน พยายามไปอยู่หลายครั้ง แต่อยู่ไม่ได้ เพราะไม่มีความกล้าหาญพอ

การอยู่จำพรรษา ที่พระบาทบัวบกปีนั้น มีพระอยู่ ๓ รูป กับตาผ้าขาว ๑ คน พระก็มี พระอาจารย์บุญ พระอาจารย์คำ และหลวงปู่แหวน ท่านพระอาจารย์บุญเป็นหัวหน้าคณะ

เมื่อออกพรรษาแล้ว พระอาจารย์บุญ ได้พาไปพักอยู่อีกแห่งหนึ่ง เรียกว่า พระบาทหนอง หรืออีกชื่อเรียกว่า พระบาทนางอษา อยู่คนละฟากเขากันกับพระบาทบัวบก เป็นป่าดงดิบ เหมือนกัน บรรยากาศ เย็นสดวังเวง

๓๖. จำพรรษากับหลวงปู่มั่น ที่นาหมื่นนาญ

หลวงปู่แหวน เคยจำพรรษาอยู่กับหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ในป่าที่เรียกว่า นาหมื่นนาญ ในเขต อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี บริเวณนาหมื่นนาญนี้ เป็นป่ารกชัฏ ชุกชุมไปด้วยสัตว์ป่า ไข้ป่า พื้นที่เป็นที่ราบอยู่ติดภูเขา เลียบเลาะไปตามลำน้ำโขง

ความจริงแล้วพื้นที่นี้เหมาะแก่การเพาะปลูก แต่ไม่มีใครกล้าเข้าไปจับจอง เพราะหวาด กลัวความเจ็บไข้ และกลัวอันตรายต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อันตรายจากสิ่งลึกลับที่ไม่เห็นตัว

ตามความเชื่อถือของชาวบ้าน ซึ่งเชื่อถือสืบต่อกันมานานว่า ถ้าใครขึ้นไปตัดไม้ในป่า บริเวณนั้น จะต้องถูกผีป่าทำอันตรายเอา ทำให้เป็นไปต่างๆ บางรายถึงกับตายก็มี ดังนั้น ชาวบ้าน จึงไม่กล้าเข้าไปในบริเวณนั้น

ในพรรษานั้น หลวงปู่แหวน ได้ร่วมจำพรรษา อยู่กับ หลวงปู่มั่น โดยมีตาผ้าขาวคอยอุปฐาก อยู่ด้วย ๑ คน

การปรารภความเพียรในพรรษานั้นเป็นไปอย่างเต็มที่ เพราะมีครูอาจารย์ คือหลวงปู่มั่น คอย ควบคุมแนะนำ และให้อุบายจิตภาวนา โดยใกล้ชิด

๓๗. เปรตที่นาหมื่นนาญ

ระหว่างอยู่ที่นาหมื่นนาญ วันหนึ่ง พระอาจารย์ใหญ่ พูดว่า ที่ถ้าใกล้ฝั่งโขง นั้นมีเจ้าของเขา อยู่ จึงบอกหลวงปู่แหวน ให้ไปลองพูดกับเขาดู เพื่อจะเป็นบุญ เคยช่วยเหลือกันมา

หลวงปู่แหวน จึงได้พักบริเวณใกล้ถ้ำนั้น สองคืนผ่านไป ก็ไม่มีอะไรเกิดขึ้น นอกจากเสียง สัตว์ป่าที่ออกหาหาในเวลากลางคืน

พอคืนที่สาม ขณะนั่งภาวนาอยู่ ก็มีร่างกำยำใหญ่โตมายืนนอกถ้ำ ท่านเพิ่งแผ่เมตตาไปให้ ร่างนั้นก็ยืนเฉยไม่แสดงกิริยาอาการรับรู้อะไรเลย อยู่สักพักก็หายไป

วันต่อมาก็มาอีก เข้ามายืนสงบอยู่อย่างนั้น หลวงปู่ก็แผ่เมตตาเจาะจงให้เขาอย่างที่เคยทำ คราวนี้เขาแสดงความยินดี จึงกำหนดจิตถามเขาว่า เคยทำกรรมอะไรมา

ได้คำตอบว่า ตอนเป็นมนุษย์ เขาเป็นนักเลง โกงเงิน เทียวดีโตอย่างโชคโชคชน ตายแล้วจึงมาเป็น เปรตอยู่บริเวณถ้ำนี้

หลวงปู่ได้กำหนดจิตถามไปว่า ทำไมไม่สละถ้าไปทีอื่น ได้ความว่า เขาหวังสถานที่ เพราะป่า บริเวณนั้นไม่มีใครกล้าเข้าไปตัดต้นไม้ เพราะเขาสาแดงเดช ให้คนกลัวบ่อยๆ คนจึงเอาไก่ เอาหัวหม เอากล้า มาเซ่นไหว้ อยู่เนืองๆ เขามีอาหารจากการเซ่นไหว้นั้น จึงไม่ยอมไปจากที่นั้น

หลวงปู่พยายามแผ่เมตตาชี้แนะ แต่เขาไม่ยอมหนี เป็นอันว่าหลวงปู่แหวนไป

ทรมาณแปดต เจ้าของถ้ำไม่สำเร็จ จึงได้กราบเรียนให้หลวงปู่มั่นทราบ

ภายหลังหลวงปู่มั่น ท่านได้มาแผ่เมตตาให้เขา แล้วบอกให้เขาย้ายไปหาที่อยู่ใหม่ ปรากฏว่า คินที่เขาเคลื่อนย้ายที่อยู่นั้น เวลาตีกองต๋อง ขณะที่หลวงปู่มั่นนั่งสมาธิ แผ่เมตตาให้ เขาได้ย้าย ออกไป เกิดเสียงสะเทือนไปทั้งป่า

พอรุ่งเช้า ชาวบ้านมาถามว่า เมื่อคินได้ยินเสียงอะไรดังมาก หลวงปู่มั่น ไม่ตอบ เพียงแต่ หัวเราะ แล้วพูดกับชาวบ้านว่า " ใครจะเอาไร เอนาก็เอาเสีย เจ้าของเขา ย้ายที่ไปอยู่ที่อื่นแล้ว"

ต่อมาไม่นาน พื้นที่บริเวณนั้น จึงกลายเป็นไร่นา ตั้งแต่นั้นมา ที่ใดประชาชน เข้าไปจับจอง ไม่ได้ เขาก็นิมนต์พระกรรมฐาน เข้าไปอยู่ก่อน แล้วพวกชาวบ้าน จึงตามเข้าไปบุกเบิกจับจอง เอาทีหลัง

เพราะที่ใดที่เจ้าของที่ดร้าย เมื่อมีพระกรรมฐานเข้าไปแผ่เมตตา ให้แล้ว ประชาชน เข้าไป ทำไร่นา ก็ไม่มีอันตรายต่อไป

๓๘. การเริ่มต้นพิจารณากาย

การแนะนำให้ศิษย์ปฏิบัติภาวนานั้น หลวงปู่มั่น ท่านย้ำเสมอว่า " จะใช้บทพุทโธ เป็นบท บริกรรม สำหรับผูกจิตก็ได้ เมื่อจิตสงบลงเป็นสมาธิแล้ว ให้วางบท บริกรรมเสีย แล้วพิจารณา กาย ต่อไป"

ในการพิจารณาภาวนานั้น หลวงปู่มั่น ท่านสอนดังนี้
ในการที่พิจารณากาย เริ่มแรกให้พิจารณาเพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง ที่เราสามารถที่จะเพ่ง พิจารณาได้อย่างสะดวกในอาการ ๓๒
เมื่อพิจารณาจนเกิดความชัดเจน กลับไปกลับมา หรือที่เรียกว่า โดยอนุโลม ปฏิโลม จนหาย สงสัยในจุดที่พิจารณาแล้ว จึงค่อยเปลี่ยนเป็นจุดอื่นต่อไป

อย่าพิจารณา เป็นวงกว้าง ทั้งร่างกาย เพราะปัญญายังไม่แก่กล้า
ถ้าพิจารณาพร้อมกันทีเดียวทั้งร่างกาย ความชัดเจนจะไม่ปรากฏ ต้องค่อยเป็น ค่อยไป

เมื่อพิจารณาจนเกิดความชำนาญแล้ว ถ้าเราเพ่งปัญญาลงไป จุดใดจุดหนึ่ง ความชัดเจนจาก จุดอื่นๆ ก็จะมีปรากฏเป็นนัยเดียวกัน

เมื่อพิจารณาพอสมควรแล้ว ให้น้อมจิตเข้าพักอยู่ในความสงบ เมื่อพักอยู่ในความสงบพอ สมควรแล้ว ให้อย่นกลับออกมาพิจารณาร่างกายอีก

ให้เจริญอยู่อย่างนี้ จึงจะเจริญทางด้านปฏิบัติ

เมื่อจิตมีความชำนาญเพียงพอแล้ว คำบริกรรม พุทโธ ก็ไม่จำเป็น เพียงกำหนดจิต ก็จะสงบ เข้าสู่สมาธิได้ทันที

๓๙. อย่าสงจิต ออกนอกร่างกาย

อุบายธรรมของหลวงปู่มั่น ในการปฏิบัติภาวนา มีต่อไป ดังนี้

ผู้ปฏิบัติจิตภาวนา ถ้าสงจิตออกไปตามภายนอกจากร่างกายแล้ว เป็นอันผิดมรรคภาวนา

เพราะบรรดาพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าที่พระองค์ได้ทรงสั่งสอน ประกาศพระ ศาสนาอยู่ตลอดพระชนม์ชีพของพระองค์นั้น แนวการปฏิบัติไม่พ้นจาก กาย

ดังนั้นกายจึงเป็นสนามรบ กายจึงเป็นยุทธภูมิที่ปัญญาจะต้องค้น เพื่อทำลายกิเลส และกองทุกข์ ซึ่งจิตของเราทำเป็นธนาการเก็บสะสมไว้ภายใน หอบไว้ หาบไว้ หวงไว้ จนนับภพนับชาติไม่ได้

สัตว์ทั้งหลาย ไม่ว่าชนิดใดในสังสารวัฏนี้ ล้วนแต่ติดอยู่กับกายนี้ทั้งสิ้น

ทำบุญทำบาปก็เพราะกายอันนี้ มีความรัก มีความชัง มีความหวง มีความแค้น ก็เพราะกาย อันนี้ เราสร้างทรัพย์สมบัติขึ้นมาก็เพราะกายอันนี้ เราประพฤติดีศีล ประพฤติผิดธรรม ก็เพราะ กายอันนี้

ในการบวชพระ พระอภัยมณี ที่จะให้ผ้ากาสาเยาะแก่กุลบุตร ผู้เข้ามาขอบรรพชา อุปสมบท ก็ สอนให้พิจารณาผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของร่างกาย เป็น ส่วนหนึ่งให้เห็นได้โดยง่าย

๘๐. กายเป็นทั้งเหตุ เป็นทั้งผล

เหตุที่ต้องพิจารณากายในการปฏิบัติภาวนานั้น หลวงปู่มั่นท่านสอนต่อไปว่า :- กายนี้จึงเป็นทั้งเหตุและเป็นผลทั้งหมด มรรคผลจะเกิดขึ้นก็ต้องเกิดขึ้นจากกายนี้แหละ กายนี้ เป็นเหตุ กายนี้เป็นผล เอากายนี้แหละเป็นมรรค เครื่องดำเนินของจิต

เหมือนกบแพทย์ทั้งหลาย จะรักษาเยียวคนป่วยได้ ต้องเรียนร่างกายนี้ให้เข้าใจ ถึงกลไก ทุกส่วน จึงจะสามารถรักษาคนไข้ได้ ไม่ว่าทั้งอดีต อนาคต และปัจจุบัน วงการแพทย์จะทิ้งร่าง กายไม่ได้ ถ้าวิชาแพทย์ทางการแพทย์ศึกษาระบบกลไกของร่างกายเสียแล้ว ก็เป็นอันศึกษาผิดวิชาการ แพทย์ ทางสรีรวิทยา

นักปฏิบัติธรรม ถ้าจะทิ้งการพิจารณาร่างกายเสียแล้ว จะเอาอะไรมาเป็นเครื่อง ดำเนินมรรค ปัญญา

ร่างกายที่ประกอบขึ้นด้วยส่วนที่เป็นรูป และส่วนที่เป็นนาม ถ้าผู้ปฏิบัติไม่พิจารณา ให้เห็นแจ้ง ด้วยปัญญาอันชอบแล้ว คำว่า นิพพิทา วิราคะ นั้น จะเป็น เบื่อหน่าย คลาย กำหนด อะไร

นิโรธ ซึ่งเป็นตัวปัญญา จะไปดับทุกข์ที่ไหน เพราะเราไม่เห็นทุกข์ที่ดับของทุกข์ก็ ไม่รู้ ไม่เห็น

พระพุทธเจ้าจะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าได้ พระองค์ต้องพิจารณากายนี้เป็นเครื่อง ดำเนินมรรค ปัญญา เพราะในอุทานธรรม บทว่า อนุชชาติสสารํ เป็นต้นนั้น พระองค์ ได้ประจักษ์อย่างแน่นอน ว่า การเกิดนั้นเป็นทุกข์อยู่รำไป

พระองค์หักงกกรรม คืออวิชา เสีย ความเกิดของพระองค์จึงไม่มีต่อไป กงกรรม คืออวิชา มันอยู่ที่ไหน ถ้ามันอยู่ในจิตของเรา จิตของเรามันอยู่ที่ไหน จิตมันก็คือหนึ่งในห้าของปัญจขันธ์ อันนี้เป็นส่วนหนึ่งของนามนั่นเอง

ผู้ปฏิบัติต้องใคร่ครวญพิจารณาอย่างนี้ จึงจะได้ชื่อว่าดำเนินตามมรรคภาวนา ไม่มีอารมณ์ อย่างอื่นนอกจากกายนี้ ที่จะดำเนินมรรคภาวนา ให้เกิดปัญญาขึ้นได้

หลวงปู่มั่น ไม่ค่อยอธิบาย ธรรมะให้พิสดาร

หลวงปู่แหวน เล่าถึงการสอนธรรมะของหลวงปู่มั่น ดังนี้ :-

หลวงปู่มั่น นั้นเวลาแนะนำสั่งสอนศิษย์ ท่านไม่ค่อยอธิบายธรรมะให้พิสดารนัก

หลวงปู่มั่น ท่านให้เหตุผลว่า ถ้าอธิบายไปมาก ผู้ปฏิบัติมักไปติดคำพูด กลายเป็นสัญญา

ต้องปฏิบัติให้รู้ ให้เกิดแก่จิตใจของตนเอง จึงจะรู้ว่า คำว่าทุกขนั้นเป็นอย่างไร คำว่าสุข นั้นเป็นอย่างไร คำว่าพุทธะ ธรรมะ สังฆะ นั้นมีความหมายเป็นอย่างไร

สมาธิอย่างหยาบเป็นอย่างไร สมาธิอย่างละเอียดเป็นอย่างไร ปัญญาที่เกิดจากสัญญาเป็น อย่างไร ปัญญาที่เกิดจากการภาวนาเป็นอย่างไร

เหล่านี้ผู้ปฏิบัติต้องทำให้เกิด ให้มีขึ้นในตน จึงจะรู้ ถ้ามีแล้วเอาแต่คำอธิบายของครูอาจารย์แล้ว จิตก็จะติดอยู่ในสัญญา ไม่ก้าวหน้าในการภาวนา

เพราะเหตุนี้ หลวงปู่มั่น จึงไม่อธิบายให้พิสดารมากมาย ท่านเพียงแนะให้รู้ทาง แล้วต้อง ทำเอง เมื่อเกิดความขัดข้องจึงมารับคำแนะนำอีกครั้งหนึ่ง

การปฏิบัติเช่นนี้ เป็นผลดี แก่ศิษย์ผู้มุ่งปฏิบัติเพื่ออรุณ เพื่อธรรมอย่างแท้จริง

๘๒. หลวงปู่มั่น

ท่านทำตนให้เป็นตัวอย่าง

ในการบำเพ็ญสมาธิภาวนา ของหลวงปู่แหวน เพื่อครั้งจำพรรษาอยู่กับหลวงปู่มั่น ที่นาหมี่ นายงในป็นั้น ท่านจึงได้เร่งความเพียรอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ได้รับความเยือกเย็นทางด้านจิตใจมากเป็นพิเศษ

ทั้งนี้เพราะ ความเพียร เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีหลวงปู่มั่น เป็นตัวอย่างในการเร่งทำความ เพียร ไม่ว่าท่านจะอยู่ในอิริยาบถใดๆ ต้องอยู่ด้วยภาวนาทั้งสิ้น

เกี่ยวกับเรื่องภาวนานี้ หลวงปู่มั่น ท่านย้ำเตือนเสมอไม่ให้ศิษย์ประมาท โดยลดความเพียร

หลวงปู่แหวน ย้ำว่า " เราอยู่ร่วมกับท่าน ต้องเอาองค์ท่านเป็นตัวอย่าง ถึงแม้จะทำไม่ได้อย่าง ท่าน แต่ก็เป็นที่ศิษย์ที่มีครู มีแบบแผน มีแบบอย่าง มีตัวอย่างในทางดำเนิน"

๘๓. ต้องการเข้ากราบ

ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ

ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทน์ สิริจนฺโท) แห่งวัดบรมนิวาสวิหาร กรุงเทพมหานคร เป็นพระมหาเถระที่หลวงปู่มั่น ภาวนาได้ ให้ความเคารพเป็นอย่างมาก และถือเป็นครู บาอาจารย์ที่ให้ความรู้ทางด้านปริยัติ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติภาวนา เป็นอย่างดี

ท่านเจ้าคุณ พระอุบาลีฯ ได้พูดถึงหลวงปู่มั่น คราวเดินทางไปภาคเหนือ และพำนักด้วยกัน ที่วัดเจติยหลวง ในเมืองเชียงใหม่ว่า

" พระอย่างท่านมั่น เป็นพระที่หาได้ยากยิ่ง ท่านเป็นพระที่ปฏิบัติจริง และรู้ธรรมตามที่พระ พุทธเจ้าสอน ไว้จริงๆ อาตมา แม้จะเป็นผู้ใหญ่กว่าท่าน แต่ก็เคารพเลื่อมใสธรรมของท่าน อยู่ภายใน

ท่านมั่นเอง มีความอ่อนน้อม ถ่อมตนต่ออาตมา มาก จนละอายท่านในบางครั้ง ท่านไม่เคย แสดงอาการปรีดากระด้าง วางตัวเย่อหยิ่งแต่อย่างใดให้เห็นเลย นอกจากวางตัวแบบผ้าชีรี้ว ซึ่งเห็นแล้ว อดเลื่อมใสอย่างจับใจไม่ได้ทุกๆ ครั้งๆ ไปเท่านั้น"

ที่กล่าวมาเป็นความสัมพันธ์ และเคารพในคุณธรรมซึ่งกันและกัน ระหว่างท่าน

เจ้าคุณ พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ กับหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

ที่นี้มาว่า ถึงเหตุที่หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ต้องการเข้าพบท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ นั้น ก็เนื่องด้วยกิตติศัพท์ทางด้านการศึกษาและการปฏิบัติธรรม ของท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ ได้ขจรขยายไปทั่วในมณฑลภาคอีสาน ในสมัยนั้น ทั้งพระภิกษุสามเณร ละคนคฤหัสถ์ผู้ใคร่ต่อ ธรรมปฏิบัติ ต่างก็กระหายที่จะได้ฟังธรรมอบรมจากท่าน

ด้วยเหตุนี้ หลวงปู่แหวน จึงได้ตัดสินใจเดินทางจากอุดรธานี เข้ากรุงเทพฯ เพื่อกราบมนัส การท่านเจ้าคุณ พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ ซึ่งพักที่วัดบรมนิวาส

๘๔. เดินทางเข้ากรุงเทพฯ ครั้งแรก

ครั้งนั้นอยู่ในปี พ.ศ. ๒๔๖๔ หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ตัดสินใจเดินทางเข้ากรุงเทพฯ นับเป็น ครั้งแรกในชีวิตของท่าน

หลวงปู่ เดินทางจากจังหวัดอุดรธานี มายังจังหวัดนครราชสีมาด้วยเท้า ผ่านหมู่บ้านน้อยใหญ่ มาโดยลำดับ

ในสมัยนั้นประชาชน ส่วนมาก ยังสับสนระหว่งการนับถือผี กับกานับถือ พระไตรสรณาคมน์

ทุกหมู่บ้าน หลวงปู่ไปพบ จะมีศาลเทพารักษ์ ซึ่งเรียกตามภาษาท้องถิ่นว่า ศาลปู่ตา ประจำอยู่เป็นส่วนมาก ในปีหนึ่งๆ จะต้องมีการเซ่นไหว้ ประจำปีกันครั้งหนึ่ง ซึ่งจะทำเป็น งานใหญ่

นอกจากนี้ ยังมีกรกราบไหว้ เจปะรายอีก เป็นต้นว่า ถ้ามีใครเจ็บป่วย หรือวัวควายหาย หรือล้มตาย ชาวบ้านก็จะไปบวงสรวงเซ่นไหว้ ศาลปู่ตากัน

ศาลปู่ตา มักตั้งอยู่ชายป่า ใกล้หมู่บ้าน ชาวบ้านต่างก็กลัวเกรง ไม่กล้าเข้าไปในป่าแถวนั้น กลัวผีปู่ตา เล่นงาน

หลวงปู่แหวน เช่นเดียวกับพระธุดงค์ทั้งหลาย ชอบไปอาศัยพักปักกลดตามดงปู่ตานั้นเอง หลวงปู่บอกว่า เป็นการต้อยหนึ่ง เวลาเข้าไปพักอยู่ในดงเช่นนั้น ผู้คนก็ไม่มารบกวน จึงสบายใจ ในอิริยาบถ เวลาภาวนาก็สงบดี

ข้อดีอีกอย่างก็คือ เมื่อพวกเขาบ้านเห็นา พระเข้าไปอยู่ในดงปู่ตาโดยไม่มีอันตรายใดๆ พวก เขาก็อศจรรยและเลื่อมใส จึงเป็นโอกาสที่พระจะได้แนะนำ ให้เขารู้จักไตรสรณคมน์ และรู้จัก รักษาศีลต่อไป

แต่บางแห่ง เมื่อหลวงปู่ เข้าไปพักในดงปู่ตา พวกเขาบ้านไม่พอใจที่จะให้พัก ก็มีพวกเขา บ้านเขากลัวว่า เมื่อพระเจ้าไปพัก พวกผีจะออกมาทำอันตรายแก่ชาวบ้านได้

ในที่เช่นนั้น หลวงปู่ จะต้องชี้แจงให้ชาวบ้านเข้าใจเหตุผล รวมทั้งหาทางพิสูจน์ให้เห็นว่า ภูติผีปีศาจ ไม่อาจทำอะไรได้ ถ้าเรายึดมั่น ในพระรัตนตรัย

หลวงปู่ บอกว่า ในหมู่บ้านต่างๆ ส่วนมาก มีวัดตั้งอยู่ แต่พระคงไม่ได้สอนให้ชาวบ้าน มี ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีหน้าเข้าพระสงฆ์บางที่ยังทำการนับถือเซ่นสรวงภูติผีปีศาจ ก็มี พระในท้อง ถิ่น จึงไม่สามารถเป็นที่พึ่งในทางจิตวิญญาณ ให้แก่ชาวบ้านได้

เมื่อพระในท้องถื่น ไม่ได้สอนชาวบ้าน พวกเขาจึงนับถือผีอย่างเอาจริงเอาจังไป ด้วย

๘๕. ถึงนครราชสีมา บิณฑบาตไม่พอฉัน

เมื่อหลวงปู่แหวน เดินทางเข้าเขตจังหวัดนครราชสีมา ก็ประสบกับปัญหาการบิณฑบาต กล่าวคือ บางแห่งเวลาไปบิณฑบาต ได้เพียงข้าวเปล่าก็มี ได้ข้าวกับพริกก็มี ได้ข้าวกับมะเขือก็มี

หลวงปู่ เล่าว่า " เมื่อได้มาอย่างไร ก็ฉัน ไปอย่างนั้น ฉันไปตามมีตามได้"

เพราะการเลี้ยงชีวิตของเราเนื่องด้วยผู้อื่น จึงต้องทำตัวให้เป็นผู้เลี้ยงง่าย ไม่ควรทำตัว ให้มีวามักมาก ในอาหารจนเกินเลย จะทำให้เกิดความลำบากแก่ตนเอง

ส่วนมากชาวบ้านเขามี เขาบริโภคกันอย่างไร เขาก็จะใส่บาต มาอย่างนั้น

พระผู้เป็น ทักขิโณบุคคล จึงไม่ควรเป็น ปฏิสังขาย ในเวลาบริโภคอาหาร หรือ ปัจจัยสี่ที่ ทายกเขาถวายมาด้วยศรัทธา ไม่เช่นนั้น อาจจะทำศรัทธาให้เสื่อม ตนเองก็จะประสบกับความ ยุ่งยาก เดือดร้อน เพราะปัจจัยสี่หาไม่ได้ ตามต้องการ หรือถูก อธิษาศัย

ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง ตามความประสงค์ของนักบวชเรา ผู้ดำรงชีวิตด้วยความ เป็นอยู่อย่าง ง่าย ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้ากิติ พระอริยสาวกทั้งหลายกิติ ท่านได้ดำเนิน มาเป็นตัวอย่าง แล้วใน อดีตกาล "

๘๖. เข้ากราบท่านเจ้าคุณพระอุบาลี

เมื่อหลวงปู่ เดินทางเข้าไปถึงตัวจังหวัดนครราชสีมาแล้ว ท่านได้โดยสารรถไฟ เข้ากรุงเทพฯ (สมัยนั้นทางรถไฟ สายอีสานเพิ่งมีไปถึงจังหวัดนครราชสีมา เท่านั้น)

เมื่อหลวงปู่ เข้าไปกราบท่านเจ้าคุณ พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ และท่านเจ้าคุณๆ ทราบว่า หลวงปู่เป็นศิษย์ ของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ท่านเจ้าคุณๆ ก็ยินดี ให้การต้อนรับด้วยความเตตตมายิ่ง

ท่านเจ้าคุณพระอุบาลี ถามถึง หลวงปู่มั่นว่า ปัจจุบันนี้อยู่ที่ไหน และเป็นอย่างไร เพราะท่าน ไม่ได้พบกันเป็นเวลานาน

หลวงปู่แหวน กราบเรียนให้ท่านเจ้าคุณๆทราบ เรื่องทุกอย่าง

เมื่อท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ กล่าวปฏิสันถารพอสมควรแล้ว ท่านได้ให้หลวงปู่ไป พักที่กุฏิ หลังหนึ่ง และหลวงปู่หาโอกาสเข้าไปกราบสนทนา กับท่านเจ้าคุณๆทุกวัน

เมื่อท่านเจ้าคุณๆว่างจากแขก หรือว่างจากราชการงานของท่าน ท่านจะเล่าถึง ความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกับหลวงปู่มั่น ให้ฟัง พร้อมกับสรรเสริญความเด็ดเดี่ยว ในธรรมปฏิบัติของหลวงปู่มั่น

หลวงปู่แหวน ได้พักอยู่วัดบรมนิวาส หลายวัน จึงมีโอกาสได้ฟังธรรม จากท่าน เจ้าคุณพระ อุบาลีฯ มีโอกาสได้กราบเรียนถามปัญหาข้อสงสัย ในด้านธรรมปฏิบัติบ้าง ในทางด้านพระวินัย บ้าง

ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ ได้อธิบายข้อสงสัยของหลวงปู่ได้อย่างชัดเจน ดูท่านมีความปราด เป็เรื่องสมกับกิตติศัพท์ ที่เล่าลือกันจริงๆ

บางวัน โอกาสดี ท่านเจ้าคุณๆ จะเล่าถึงสภาพพระพุทธานุภาพ ในประเทศอินเดีย บ้าง ในประเทศพม่าบ้าง ในเชียงตุงบ้าง ทำให้หลวงปู่ ได้รับรู้เรื่องแปลกๆ จากต่างแดน ที่ไม่เคยได้รู้ มาก่อนในชีวิต หลวงปู่ให้ความสนใจมาก

หลวงปู่แหวน ได้กราบเรียนถาม ท่านเจ้าคุณๆ ถึงเส้นทางที่จะไปยังประเทศพม่า และเชียงตุง ซึ่งท่านเจ้าคุณ ได้เล่าอธิบายโดยละเอียด

จากเหตุการณ์ ที่ได้ยินได้ฟัง เรื่องราว ในต่างแดน ครั้งนี้เอง ที่ตั้งใจให้หลวงปู่แหวน ได้จาริกไปประเทศอินเดีย พม่า เชียงตุง ในปี พ.ศ. ๒๔๖๔ นั้นเอง รวมทั้งในปี ต่อๆมาด้วย

จากที่ครูบาอาจารย์เล่าให้ฟัง ว่า หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ อจลธมโม ท่านรุดงค์ไปต่างแดนด้วยกันโดยตลอด ท่านไปหลายประเทศ จนกล่าวได้ว่า หลวงปู่ทั้งสององค์ได้จาริกรุดงค์ทั้งในและนอกประเทศ ไปมากกว่า พระรุดงค์องค์ใดๆ เท่าที่ทราบกัน

จากการที่ลงมากองทัพฯ ของหลวงปู่ ในครั้งนั้นทำให้ท่านมีความสัมพันธ์กับท่านเจ้าคุณ พระอบาลิคุณูปมาจารย์ เป็นอย่างดีจนตลอดอายุขัยของท่าน และหลวงปู่แหวน ให้ความเคารพ ท่านเจ้าคุณพระอบาลิฯ ในฐานะเป็นพระอาจารย์อีกท่านหนึ่ง

๘๗. จาริกเข้าไปในประเทศพม่า

ในปี พ.ศ. ๒๔๖๔ นั้นเอง หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ กับหลวงปู่ตื้อ อจลธมโม ได้จาริกไปใน ประเทศพม่า เลยเข้าไปถึงประเทศอินเดีย หลวงปู่แหวน ได้เล่าถึงการเดินทางว่า:-

หลวงปู่ทั้งสอง เดินทางออกจากประเทศไทยไปทางด้านแม่สอด จังหวัดตาก ข้ามแม่น้ำเมย ไปขึ้นทางฝั่งพม่าที่ด่านศุลกากรพม่า

หลวงปู่ เข้าไปถามเจ้าหน้าที่พม่า ถึงการเดินทางเข้าประเทศ แต่พูดกันไม่เข้าใจ เจ้าหน้าที่บอกว่า " เก๊กชะมะชิบู" ซึ่งหมายถึงว่า ไม่ใช่ไร คือ เขายอมให้หลวงปู่ทั้งสอง เดินเข้าประเทศเขาได้

หลวงปู่เดินทางผ่านป่าเขาไปถึงเมืองชือ ชลกชลิค พักอยู่ ๑ คืน พอรุ่งเช้าออกบิณฑบาต ฉันทเสร็จ ไปที่ท่าเรือ ได้โดยสารเรือไป มะละแหม่ง เรือไปถึง มะละแหม่ง ประมาณ ๗,๐๐ น วันรุ่งขึ้น แล้ว หลวงปู่โดยสารเรือข้ามฟากไปขึ้น ทางเมะตะมะ

ที่เมะตะมะ มีดอยอยู่ลูกหนึ่ง เรียกว่า ดอยศรีกุดระ มีเจดีย์อยู่บนยอดดอย ประชาชนขึ้นไป นมัสการกันมาก ไม่ได้ขาด

เมื่อขึ้นไปบนยอดดอย จะมองเห็นทิวทัศน์ เมืองเมะตะมะ เกือบทั้งหมด

สำหรับเมือง มะละแหม่งนั้น เป็นเมืองท่าเรือ เช่นเดียวกับสมุทรปราการของเรา หลวงปู่ ว่าอย่างนั้น

๘๘. การบิณฑบาตในพม่า

หลวงปู่เล่าถึงการบิณฑบาตในพม่าดังต่อไปนี้
เมืองพม่า มีพระมาก แต่บิณฑบาตได้ไม่พอฉัน การใส่บาตรในเมืองพม่า นั้น ผู้ที่จะใส่บาตรไม่ได้ออกมาจากบ้าน มาใส่ตามถนนเหมือน บ้านเรา ผู้ที่จะใส่บาตร เขาเตรียมอาหารใส่บาตร ไว้บนบ้าน พระต้องขึ้นไปรับบาตรกันบนบ้าน

ที่แรก หลวงปู่ไม่รู้ธรรมเนียม จึงบิณฑบาตไม่ได้ฉัน

วันต่อมา มีพระไทยใหญ่รูปหนึ่งสังเกตเห็น จึงเข้ามาถามหลวงปู่ว่า " เจ้าปุ่นได้สะปิซอม ไหม " หลวงปู่ตอบว่า ไม่ได้เลย

พระรูปนั้น จึงบอกว่า " ตามผมมา ผมจะพาไป"

หลวงปู่ จึงเดินตามพระไทยใหญ่รูปนั้นไป พอถึงบ้านที่จะใส่บาตร พระท่านก็พาขึ้นไปบน บ้าน จึงรู้ว่าเขาใส่บาตรกันอยู่บนบ้าน อาหารที่ใส่บาตร ก็ไม่มีอะไรมาก มีข้าว ๑ ช้อน กับแกงถั่ว ๑ ช้อน

เดินไปบิณฑบาต ๑๐ หลังคาเรือน ก็ได้ข้าวยังไม่พอฉัน ต้องเดินไปไกล

บางวันเดินไปไกลมาก เมื่อหิวขึ้นมา และเห็นปลอดคน ก็หยุดฉันเสียก่อน แล้ว

จึงบิณฑบาต ต่ออีก

ส่วนน้ำดื่มเนั้น ของเขามีมาก เขาทำก๊อกน้ำสารณะไว้ทั่วไปตามถนน ท่านก็ได้ อาศัยน้ำจาก ก๊อกเหล่านั้น

หลวงปู่บอกว่า " การปฏิบัติธรรมอยู่เมืองพม่า ถ้าจะอยู่เอามรรคเอาผลกันแล้ว อยู่ไม่ได้ เพราะอาหารไม่พอ "

ที่เมาะตะมะ หลวงปู่ได้พบพระเขมร รูปหนึ่ง ซึ่งมาอยู่พม่าหลายปี ท่านบอกกับ หลวงปู่ว่า " บิณฑบาตที่นี่เต็มที เดินบิณฑบาตจนอ่อนใจ บางวันได้ข้าวไม่พอนั้น สู้ เมืองไทยไม่ได้ บิณฑบาต มานั้นแล้วยังมีเหลือ ให้สัตว์เลี้ยงได้กินอีกหลายตัว แต่ที่ นี้จะทำอย่างนั้นไม่ได้ แม้จะเลี้ยงตนเอง ก็เกือบเอาตัวเองไม่รอด"

๘๙. พุดถึงพระพม่า

หลวงปู่พุดถึงพระพม่า ที่ท่านพบเห็น :-

พระพม่า เวลาสนทนากัน มักพุดกันด้วย โลกุตระจิต โลกุตระมรรค โลกุตระผล ซึ่ง จำเอาแผนที่ จากพระอภิธรรมนั่นเอง เอามาพุดจาสนทนากัน

เพราะ ในเมืองเขาจะสอนแผนที่กัน สอนอภิธรรมกัน (คือสอนแต่เนื้อหา ซึ่งเป็น ภาคปริยัติ)

ฉะนั้น เวลาพระเขาสนทนากัน จึงมักพุดแต่ธรรมะชั้นโลกุตระ ซึ่งก็เพียงแต่จำ ตำรามาทพุด เท่านั้น ส่วนจิตนั้นจะเป็นโลกุตระ หรือไม่นั้น เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

หลวงปู่บอกว่า " พระเหล่านั้น เขาเรียนรู้แต่แผนที่ ไม่ได้สอนให้ไปศึกษา ภูมิประเทศ เหมือนกับพระกรรมฐานเรา"

(อันนี้ผู้เขียนพุดเองว่า การพุดการสอนนั้น สามารถพุดถึงพระนิพพานได้อย่าง ไม่ติดขัด แต่การปฏิบัติจะทำได้หรือไม่ เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

การศึกษาทางพระพุทธศาสนาจึงต้อง รู้ ทำ แล้ว เข้าถึง ด้วย ดังที่พระท่านว่า มี ปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ นั้นเอง)

๙๐. เดินทางเข้า ประเทศอินเดีย

หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ พักอยู่ที่ดอยศรีกฤตระ เมืองเมาะตะมะ พอสมควรแล้ว ก็ลงเรือ ข้ามฟาก กลับมาเมืองมะละแหม่ง

พักที่มะละแหม่ง ๓ วัน แล้วโดยสารเรือ ไป กัลกัตตา ประเทศอินเดีย ขึ้นรถไฟ ไปเมือง พาราณสี แล้วนมัสการสังเวชนียสถาน และปูชนียสถาน ที่สำคัญต่างๆ

จากการบอกเล่าของ หลวงพ่อเปลี่ยน ปญญาปทีโป บอกว่า หลวงปู่แหวน กับ หลวงปู่ตื้อ ท่านเดินทางไป เนปาล อยู่ทางเหนือของอินเดีย และทางใต้นั้นท่านได้ลง เรือสำเภามาข้ามไปที่เกาะ ศรีลังกาด้วย

หลวงปู่บอกว่า การท่องเที่ยว อยู่ในอินเดีย นานไม่ได้ เพราะมีปัญหาเรื่องด้วย อาหาร และการ บิณฑบาต จึงต้องเดินทางกลับมาจำพรรษาในเมืองไทย

๙๑. เดินทางกลับเมืองไทย

ในการเดินทางกลับเมืองไทย หลวงปู่กลับมาทางเดิมคือ จากอินเดีย ท่าน โดยสารเรือ จากกัลกัตตา มาขึ้นที่มะละแหม่ง ของพม่า แล้วก็โดยสารเรืออีกต่อ มาขึ้นที่ ชลิกชลิก

ต่อจากนั้น ท่านเดินเท้า กลับประเทศไทย มาตามเส้นทางเดิม เมื่อถึงด่าน แล้ว

ข้าม แม่น้ำเมย เข้ามายังฝั่งไทย ตรงด่านแม่สอด จังหวัดตาก

หลวงปู่พักอยู่ที่แม่สอดพอมีกำลังแล้ว ก็เดินธุดงค์ภาวนาอยู่ในเขตอำเภอสามเงา จังหวัดตาก แต่ไม่ได้จำพรรษา

หลวงปู่เล่าว่าชาวบ้านแถวนั้นเลี้ยงสุนัขไว้ ดุกมาก เมื่อท่านไปบิณฑบาต บางวัน ถูกสุนัข กัดเอา
เจ้าของเขาก็ไม่ไล่สุนัข เขาถือว่า สุนัขชนิดนั้นดี จะได้เฝ้าบ้านได้

ที่จังหวัดตากนี้เอง หลวงปู่ ถูกสุนัขกัดที่ขาทำให้แผลอักเสบเรื้อรัง หลวงปู่ต้อง
ทรมาณกับ แผลเนือยูนาน และเป็นแผลเป็นมาตลอดชีวิตท่าน

๔๒. จาริกไป เชียงตุง เชียงรุ่ง

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ กับพระสหจรของท่าน คือ หลวงปู่ตื้อ อจลธมโม เมื่อสมัย
ที่ยังเป็น พระหนุ่ม ท่านชอบเที่ยวธุดงค์แสวงวิเวก ไปตามที่ต่างๆ ทั้งในประเทศ และ
นอกประเทศ เท่าที่ท่าน มีโอกาสและสามารถจะไปได้ถึง

จึงกล่าวกันว่า หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ ท่องธุดงค์ไปมากที่สุด ในบรรดา พระ
ธุดงค์ ทั้งหมด

ถ้ารวมเวลาที่หลวงปู่ทั้งสององค์ เดินธุดงค์ทั้งหมดก็รวม ๕๐ ปี ก่อนชีวิตบรรพชิต
ของท่าน

หลวงปู่บอกว่า การเดินทางไกลสมัยก่อน ไม่ได้เป็นกังวลห่วงเรื่องรถเรื่องเรือ
เพราะการ คมนาคมด้วยยานพาหนะสมัยใหม่นั้น ไม่มี

การไปมาได้สะดวกสบายมืออยู่ทางเดียวเท่านั้น คือเดินไปและเวลากลับก็เดินกลับ

ครูบาอาจารย์บางท่านได้พูดในเชิงขบขันว่า การเดินทางของพระธุดงค์ในสมัย
ก่อน ใช้รถ อยู่ ๒ อย่าง คือ รถ " มอเตอร์ซา " กับรถยี่ห้อ " ออสติน " เท่านั้น

หลังจากออกพรรษาแล้ว(ผู้เขียนประมาณว่าน่าจะเป็นปี พ.ศ.๒๔๖๕ ในปลาย
เดือนตุลาคม หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ ได้จาริกธุดงค์ไป เชียงตุง เชียงรุ่ง
ท่านออกจากเขตไทย ทางด่าน อำเภอแม่สลาย จังหวัดเชียงราย ข้ามเขตพม่า
ทางฝั่งพม่าสมัยนั้น มีประชาชนอาศัยอยู่ไม่มากนัก
หลวงปู่ เดิน ไปตามทางล่อเกเรียน ในบางแห่งก็ลัด ไปตามป่าตามเขา

ภูมิประเทศส่วนใหญ่ ที่หลวงปู่ผ่านไป ล้วนแต่เป็นป่าเขา มีต้นไม้ลำต้นสูงใหญ่
ปกคลุมอยู่ ทั่วไป

หลวงปู่ทั้งสอง พานักปักกกลดไปเรื่อยตามรายทาง จนไปถึงเมืองเชียงตุง
หลวงปู่บอกว่า เมืองเชียงตุงตั้งอยู่ในหุบเขา มีภูเขาเป็นกำแพงธรรมชาติล้อมรอบ
พลเมือง ส่วนมากเป็นชาวไทยใหญ่ มีพม่าอยู่บ้าง นอกนั้นเป็นชนพื้นเมืองเผ่าอื่นๆ

เชื้อสายเจ้านครเชียงตุง เลื่อมใสท่านเจ้าคุณ พระอุบาลีคุณูปมาจารย์มาก เชื่อพระ
วงศ์ผู้ใหญ่ ยังปฏิบัติธรรมอย่างเคร่งครัด

ด้านการศาสนา พระภิกษุสามเณร ก็มีการประพฤติปฏิบัติตามพระวินัยดี เพราะ
ได้ท่าน เจ้าคุณพระอุบาลีฯ ไปแนะนำสั่งสอนไว้ เมื่อสมัยที่ท่านไปจำพรรษาอยู่เชียง
ตุง

พลเมืองเชียงตุงพูดได้สองภาษา คือภาษาไทยใหญ่กับภาษาพม่า
ประชาชนส่วนใหญ่ มีอริยาคัยโมตริติ ชอบการบุญกุศล ดูเลื่อมใสภักดิ์พระภิกษุ
สามเณรดี

อากาศในฤดูหนาวค่อนข้างหนาวเย็น เพราะเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ในที่มีภูเขาล้อมรอบ การไปเชียงตุงในครั้งนั้น หลวงปู่ไม่ได้จำพรรษา

๙๓. จาริกไปแสนหวี ฝื่อ หนองแล

จากเชียงตุง หลวงปู่ได้จาริกขึ้นไปทางเหนืออีกต่อไป ภูมิประเทศเป็นป่าทึบ มีป่าโปร่งสลับ อยู่บ้าง มีธารน้ำและสัตว์ป่านานาชนิด ในเวลากลางคืน อากาศหนาวเย็นมาก

เมื่อพ้นจากเขตเชียงตุงขึ้นไปทางเหนือแล้ว ผู้คนจะเป็นพวกชาวเขาเผ่าต่างๆ เผ่าที่มีความ เจริญมากกว่าเผ่าอื่นๆ ได้แก่ พวกจีนฮ่อ

หลวงปู่ ได้จาริกขึ้นไปถึงเมืองแสนหวี ฝื่อ และ หนองแล เมืองเหล่านี้ เป็นที่อยู่ของพวก จีนฮ่อ

บางแถบที่หลวงปู่ผ่านไปไม่มีแม่น้ำโขง ไหลผ่าน พื้นที่เป็นที่ราบในหุบเขา

พอจวนจะเข้าพรรษา คือช่วงเดือนพฤษภาคม และมีถุนายน จะมีฝนตกชุกมาก ไม่สะดวกที่จะพำนักในแถบนั้น หลวงปู่ทั้งสอง จึงได้เดินทางกลับมายังประเทศไทย

๙๔. พุดถึงท่านเจ้าคุณ พระอุบาลี

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ให้ความเคารพและมีความคุ้นเคยกับท่านเจ้าคุณ พระอุบาลี คุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจันโท) แห่งวัดบรมนิวาสวรวิหาร มานาน ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๖๔ เมื่อหลวง ปู่ มีโอกาสไปกราบรับฟังการอบรมธรรมครั้งแรก

และนับแต่นั้นมา เวลาที่ท่านเจ้าคุณๆ ขึ้นไปทางภาคอีสาน หลวงปู่แหวน จะหาโอกาสไป กราบและฟังธรรมจากท่านเสมอ เพราะท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ เป็นพระมหาเถระที่มี ความสามารถ ทั้งทางปริยัติและทางปฏิบัติ

ถ้ามีความขัดข้องทางธรรมวินัย เมื่อไปกราบเรียนถาม ท่านจะชี้แจงให้ฟังจนหายสงสัย โดยท่านจะตอบข้อซักถามนั้นๆ ตามที่พระวินัยบัญญัติไว้อย่างชัดเจน

ตัวอย่าง ครั้งหนึ่งทางสำนักพระราชวัง ได้นิมนต์พระมหาเถระ ไปฉันในพระราชวัง โดย มีสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส เป็นประธานสงฆ์

เมื่อพระสงฆ์รับพระราชทานฉันเสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงประทับ สนทนาธรรมกับพระมหาเถระอยู่ได้ทรงปรากในเชิงถามตอนหนึ่งว่า ..

" ภิกษุฉันของเคี้ยวของฉันที่เป็นอาหารในเวลาวิกาล คือตั้งแต่เที่ยงวันเที่ยงไปแล้ว จนถึงอรุณวันใหม่ ถือเป็นอาบัติปาจิตตีย์ ตามสิกขาบทที่ ๗ แห่งโภชนาวรรค นั้น ถ้าเป็นภิกษุผู้ไป อยู่ในต่างประเทศ จะพึงกำหนดเอาเวลาเที่ยงนั้นอย่างไร ?"

พระเจ้าอยู่หัวทรงตรัสถามพระมหาเถระไปที่ละองค์ ยกเว้นสมเด็จพระมหาสมณเจ้าฯ

พระมหาเถระ ถวายพระพรไปคนละอย่าง หรือไม่ก็อ้อมค้อมชนิดไม่กล้าตัดสินใจ ชัดลงไป

เมื่อถึงท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ พระเจ้าอยู่หัวตรัสถามว่า " ท่านเจ้าคุณว่าอย่างไร ?"

ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ ถวายพระพรว่า " ให้ถือเอาเวลาท้องถิ่น ที่ตนเข้าไปอาศัยอยู่"

พระเจ้าอยู่หัว ทรงฝันพระพักตร์ไปทางสมเด็จพระมหาสมณเจ้าฯ แล้วตรัสว่า "เป็นอย่างไร"

สมเด็จพระมหาสมณเจ้าฯ ถวายพระพรสั้นๆว่า "ชอบแก่เหตุ"

พระเจ้าอยู่หัวก็ไม่ได้ตรัสถามประเด็นนี้อีกต่อไป จึงยุติลงเพียงนั้น

๙๕. ปาฏิโมกข์ห้า

หลวงปู่แหวน เคยเล่าให้ลูกศิษย์ฟังว่า ท่านเจ้าคุณพระอบาลีคุณูปมาจารย์(ภายหลังได้เป็น พระอภัยมณีของหลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ เมื่ออุบัติเป็นธรรมยติ) เคยบอกให้หลวงปู่ทอง ปาฏิโมกข์ โดยถามว่า "ท่านแหวนท่องปาฏิโมกข์ได้หรือยัง?"

กราบเรียนท่านว่า ยังท่องไม่ได้ ท่านเจ้าคุณฯ บอกว่า "ต้องท่องปาฏิโมกข์ให้ได้"

กราบเรียนท่านต่อไปว่า "กระผมอายุปานนี้แล้ว ความจำอะไรไม่ค่อยดี กระผมจะรักษา ปาฏิโมกข์ทั้งห้าก็พอ"

ท่านเจ้าคุณถามว่า ปาฏิโมกข์ทั้งห้าคืออะไร

กราบเรียนท่านว่า "ตา ก็เป็นปาฏิโมกข์อันหนึ่ง หู ก็เป็นปาฏิโมกข์อันหนึ่ง จมูก ก็เป็น ปาฏิโมกข์อันหนึ่ง ลิ้นก็เป็นปาฏิโมกข์อันหนึ่ง และกาย ก็เป็นปาฏิโมกข์อันหนึ่ง ตา หู จมูก ลิ้น กาย ทั้งห้านี้แหละเป็นปาฏิโมกข์ "

ท่านเจ้าคุณฯ พุดว่า " เออ ถูกละนักบวชเราถ้าปฏิบัติอินทรีย์ทั้ง ห้าให้เป็นปาฏิโมกข์ได้ ผู้ที่นั้น ก็จะเจริญในพระธรรมวินัยของพระพุทธเจ้า ถ้ารักษาปาฏิโมกข์ทั้งห้าได้แล้ว ไม่ต้องท่อง ปาฏิโมกข์ ก็ได้ "

ดังนั้นหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ไม่ได้ท่องปาฏิโมกข์ ก็เพราะเหตุนี้ แต่หลวงปู่เคยเรียนรู้อะไร มุสิกก็จายนมมาก่อน เมื่อยกวินัยข้อใดมา ท่านจึงว่า ได้อย่างแม่นยำทั้งภาษาบาลีและภาษาไทย

๙๖. เล่าเรื่องไม้สีฟัน

หลวงปู่แหวน เล่าเรื่องไม้สีฟันพระ ให้ลูกศิษย์ฟังดังนี้ ในสมัยที่สมเด็จพระมหาสมณเจ้า พรหมพระยาวชิรญาณวโรรส กำลังนิพนธ์ (เขียนหนังสือ) วินัยมุข อยู่ พระองค์อธิบายถึงสิกขาบทที่ว่าด้วยไม้สีฟัน จึงเกิดสงสัยว่า จะเป็นไม้ชนิดใด มีลักษณะเป็นอย่างไร

ทรงรับสั่ง ถามพระเถระทั้งหลาย ต่างก็กราบทูลไปคนละอย่าง ไม่ตรงกัน จะเอาเป็นข้อยุติ ไม่ได้ ยังไม่ได้คำอธิบายเป็นที่พอพระทัย

จึงให้ไปนิมนต์ท่านเจ้าคุณ พระอบาลีคุณูปมาจารย์ จากวัดบรมนิวาส มาเฝ้า แล้วตรัสถามว่า

" ทนตไปนา ไม้สีฟันนั้น ท่านเจ้าคุณฯ เคยได้ยินไหมเป็นอย่างไร ? "

ท่านเจ้าคุณพระอบาลีฯ กราบทูลว่า " เคยเห็นเคยใช้ช้อย่างภาคอีสาน พระเถระในสาย พระอาจารย์มั่นใช้กันอยู่ทั่วไป ทำจากไม้สองอย่าง คือ ทำจากไม้โกทา หรือกนทา กับชนิดดี ทำ จากไม้จันทน์หอม ด้านหนึ่งทาบให้เป็นฝอยละเอียดใช้สีฟัน อีกด้านหนึ่งเหลาให้แหลม ใช้จิ้มฟัน ถ้าต้องการขุดลิ้น ก็จิกออกเป็นชิ้นบางๆ ใช้ขุดลิ้นได้ ถ้าเป็นไม้โกทา เวลาเคี้ยวจะมีรสขม นิดหน่อย ป้องกันกลิ่นปากได้ดี ชับเสมหะได้ด้วย

สมเด็จพระเจ้า รัชกาลที่ ๖ ให้ท่านเจ้าคุณฯ หามาให้ทอดพระเนตร ท่านเจ้าคุณฯ จึงสั่งขึ้นไปทางจังหวัด อุบลราชธานี ให้ทำไม้สีฟัน จากไม้จันทน์หอม และไม้โกทา ส่งลงไปให้ท่านที่วัดบรมนิวาส กรุงเทพมหานคร แล้วท่านก็นำไปทูลถวายสมเด็จพระเจ้า รัชกาลที่ ๖

เมื่อสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงทอดพระเนตรและทรงทอฉลองใช้ดูแล้ว จึงตรัสชมกับท่านเจ้าคุณพระอุบาลีว่า " พระทางอีสานช่างเข้าใจพระวินัยดีแท้ "

๔๗. นิมนต์ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ มาอยู่เชียงใหม่

ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ เคยไปจำพรรษาที่เชียงใหม่ ได้ไปแสดงธรรมโปรดเจ้า ผู้ครองนครเชียงใหม่ล้อมใส ถวายตนเป็นศิษย์อยู่ปีฐานาก เป็นเหตุให้ทางสำนักนครเชียงใหม่ ประพฤติธรรมกันโดยทั่วหน้า แม้ปัจจุบัน เชื้อวงศ์นครเชียงใหม่ เจ้านายชั้นผู้ใหญ่ ก็ยังคงปฏิบัติธรรมกันอยู่

ในครั้งนั้น นอกนอกท่านเจ้าคุณ พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ จะได้โปรดเจ้านาย วงศ์นครเชียงใหม่แล้ว ท่านยังได้ปรับปรุงการปฏิบัติพระวินัย ของพระสงฆ์ในเชียงใหม่ ให้ดีขึ้น หลายอย่าง ตามคำขอร้องขอของผู้ครองนครเชียงใหม่

เมื่อท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ กลับจากเชียงใหม่แล้ว ท่านได้ขึ้นไปพักภาวนาอยู่ที่ดอยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่

ประจวบกับสมัยนั้น วัดเจดีย์หลวง ในตัวเมืองเชียงใหม่ กำลังทรุดโทรม หาพระผู้เป็นหลัก ไม่ได้ ประชาชนก็เห็นห่างจากวัด เพราะพระภิกษุสามเณร ประพฤติตนไม่เหมาะสม

ทางฝ่ายบ้านเมืองมี เจ้าแก้ววรัตน์ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ พร้อมด้วย เจ้าพระยามขมมนตรี (อาบ เปาโรหิต) สมุหเทศาภิบาลมณฑลพายัพ จึงได้ปรึกษากันว่า จะหาพระเถระผู้ใหญ่ที่ไหน เพื่อจะได้นิมนต์มาอยู่ที่วัดเจดีย์หลวง เพื่อจะได้ขอให้ท่านช่วยปรับปรุงวัด และ พระภิกษุสามเณร ให้เข้ารูปเข้ารอบขึ้น

ทางฝ่ายบ้านเมืองเห็นพ้องกันว่า สมควรจะอาราธนานิมนต์ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทน์ สิริจันโท) วัดบรมนิวาส กรุงเทพฯ มาอยู่ จึงได้เตรียมมอบหมายให้ผู้เดินทางไปนิมนต์

ประจวบกับขณะนั้น ได้ทราบข่าวว่า ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ พักวิเวกอยู่ที่ดอยสุเทพ จึงได้พา กันไปกราบ และเรียนให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งนิมนต์ให้ท่านมาจำพรรษา ที่วัดเจดีย์หลวง เพื่อจะได้ปรับปรุงวัดให้เรียบร้อย และเรียกศรัทธาของประชาชน ให้กลับคืนมา

แต่การนิมนต์ครั้งนั้นเป็นการนิมนต์ท่านแบบไม่เป็นทางการ ทำนองเกริ่นให้ท่านรับทราบ และท่านเจ้าคุณฯ ก็ยังไม่ได้ตอบรับ แต่ประการใด เพียงบอกกว่า ท่านจะขอรับไว้พิจารณา ต่อเมื่อ กลับถึงกรุงเทพฯ แล้วจะพิจารณาอีกครั้ง

๔๘. ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ รับนิมนต์

เมื่อท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ พักภาวนาอยู่ดอยสุเทพ พอสมควรแล้ว ก็เดินทาง กลับกรุงเทพฯ

ประมาณเดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๔๓๐ ทางเชียงใหม่โดยเจ้าแก้ววรัตน์ ได้เดินทาง ไปนิมนต์ ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ อย่างเป็นทางการด้วยตนเอง การติดต่อนิมนต์จึงสำเร็จด้วยดี

ในการเดินทางไปเชียงใหม่ ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ ได้เลือกผู้ที่จะติดตามไปกับท่าน อย่างพิถีพิถัน เพราะค่าใช้จ่ายในการเดินทางนั้นสูงมาก

ในช่วงนั้น หลวงปู่มั่น ภริทตโต ได้เดินทางเข้ากรุงเทพฯ มีความประสงค์จะปลีกวิเวก แสวงหาโมกขธรรม ไปตามลำพังองค์เดียว และได้มอบหมายให้ หลวงปู่สิงห์ ขนดยาคโม ปกครอง ดูแลคณะสงฆ์ภาคอีสานแทนท่าน

ท่านเจ้าคุณ พระอบาลีคุณูปมาจารย์ จึงได้ขอให้หลวงปู่มั่น ไปพำนักจำพรรษาที่ เชียงใหม่ ด้วย และร่วมเดินทางในครั้งนี้

ศิษย์อีกท่านหนึ่ง ที่ได้รับคัดเลือกให้ร่วมเดินทาง ได้แก่ หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ซึ่งท่านมีความยินดีอย่างยิ่ง โดยไม่คาดคิดมาก่อนว่าจะได้ ได้รับความไว้วางใจจากครูบาอาจารย์มากถึง ขนาดนั้น

หลวงปู่แหวน บอกว่า การนั่งรถไฟไปเชียงใหม่ในสมัยนั้นไม่ได้สะดวกสบายเหมือน สมัยนี้ต้องใช้เวลานาน แต่ก็ไม่มีพาหนะหรือวิธีเดินทาง อย่างอื่น ที่จะสะดวกสบายไปกว่านี้แล้ว

๙๙. จัดการปรับปรุง วัดเจดีย์หลวง

การไปจำพรรษาอยู่วัดเจดีย์หลวง ของท่านเจ้าคุณ พระอบาลีคุณูปมาจารย์ ครั้งนั้น ท่านได้ เทศนาสั่งสอนอบรมพระภิกษุสามเณร อุบาสก อุบาสิกา รวมทั้งนำพระภิกษุสามเณร ทำความ สะอาดและปรับปรุงบริเวณวัดถุ จนดูสะอาดเรียบร้อย ดูเจริญหูเจริญตา

นอกจากนี้ เวลากลางวัน ท่านก็ได้ให้การอบรมธรรมทุกคืน ทำให้ได้ผลดีขึ้นมาอย่างรวดเร็ว คือพระภิกษุสามเณรประพฤติอยู่กับร่องกับรอย วัดดูสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย อุบาสก อุบาสิกา และประชาชน ก็มาทำบุญฟังธรรมกันมากขึ้น สามารถเรียกศรัทธากลับมาได้ตาม ความประสงค์

เมื่อออกพรรษาแล้ว ท่านเจ้าคุณฯ กับพาพระเณรวิเวกตามเขตอำเภอใกล้เคียง บางครั้ง ในฤดูแล้งนอกพรรษา ท่านก็ลงไปทำธุระที่กรุงเทพฯ พอจวนจะถึงวันปวารณา เข้าพรรษา ท่านก็กลับ ขึ้นมาจำพรรษาที่เชียงใหม่

วัดเจดีย์หลวง ในสมัยของท่านเจ้าคุณ พระอบาลีคุณูปมาจารย์ จึงได้รับการสนับสนุน จากประชาชน ที่เคยเป็นมาแล้วในอดีต

หลวงปู่แหวน ก็อยู่ดูแลช่วยสนองงาน ท่านเจ้าคุณฯ ตามกำลัง บางครั้ง ท่านก็ตามหลวงปู่มั่น ออกแสวงหาวิเวก ตามอำเภอต่างๆ ตามโอกาส

๑๐๐. ญัตติเป็นภรรมยุต

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๐ นี้เอง ท่านเจ้าคุณพระอบาลีคุณูปมาจารย์ ได้พิจารณาเห็นว่า หลวงปู่แหวน มีความตั้งใจในการประพฤติปฏิบัติ มีความวิริยะอุตสาหะ ปรารถนาความเพียรสม่ำเสมอ ไม่ย่อท้อ มีข้อวัตรปฏิบัติดี เหมาะสมตามสมณสาธูป มีอธิษฐานจิตดี และอาจารย์วัตร ดีสม่ำเสมอ ปลาย มีอภัยศัยไม่ขึ้นไม่ลง และมีความคั่นเคยกันมานาน

วันหนึ่ง ท่านเจ้าคุณพระอบาสีๆ ได้พูดกับหลวงปู่แหวนว่า
" อยู่ด้วยกันกินนานมาแล้ว ควรจะได้ยุติเสีย เพื่อจะได้เข้าร่วมสังฆกรรมกันได้
ไม่ต้องคอย บอกปารีสฤทธิ์ ในวันอุโบสถ เหมือนเช่นทุกวันนี้

ครั้งแรกหลวงปู่ กราบเรียน ท่านเจ้าคุณๆว่า ขอเวลาปรึกษาเพื่อน คือหลวงปู่ต๋อง
ก่อน

ในช่วงนั้น หลวงปู่ต๋อง ยังท่องจตุตถค้อยตามลำพัง ยังไม่ได้ขึ้นไปเชียงใหม่

แต่ด้วยเหตุผลของท่านเจ้าคุณพระอบาสีๆ ที่อธิบายให้ฟังในขณะนั้น ท่านจึง
ตัดสินใจ ยุติเป็นพระธรรมยุติที่พัทธสีมาวัดเจติยหลวง นั้นเอง โดยมีพระอบาสีคุ
ณุปมาจารย์ (จันทร สีริจนฺโท) เป็นพระอุปัชฌาย์ มีพระครูศรีพิศาลสารคุณ เป็นพระ
กรรมวาจาจารย์ และพระครูพิสิพิศาลคุณ(ทอง โสสิโต) เป็นพระอนุสาวนาจารย์

๑๐๑. เหตุที่หลวงปู่แหวน ยังไม่ยุติในครั้งแรก

การที่หลวงปู่แหวน ยังไม่ยอมยุติเป็นพระธรรมยุติ ในครั้งแรก โดยจะรอ
ปรึกษากับ หลวงปู่ต๋อง อจลรมโม ก่อนนั้น เพราะถ้าท่านตัดสินใจไปคนเดียว ภายหลัง
อาจถูกเพื่อนต่อว่า เขาได้ ว่าทำอะไร ไปแล้วไม่ปรึกษากัน

เพราะหลวงปู่ต๋อง ท่านเป็นสหธรรมิก ที่ร่วมท่องจตุตถทั้งในและนอกประเทศ
ด้วยกันเกือบ จะ ทุกแห่ง เมื่อมีเรื่องสำคัญที่ต้องตัดสินใจ จึงต้องปรึกษากันให้เสียก่อน

อีกอย่างหนึ่ง ขณะนั้น หลวงปู่แหวนเอง ก็อยู่ในชั้นพระเถระผู้ใหญ่ พอสมควร
แล้ว เพราะท่านมีพรรษา ๒๐ พระที่มีพรรษามากขนาดนั้น จะตัดสินใจทำอะไรต้องมี
ความรอบคอบ

แต่ด้วยความเคารพในท่านเจ้าคุณพระอบาสีๆ รวมทั้งด้วยเหตุด้วยผล เมื่อท่าน
เจ้าคุณๆ เอ่ยปากให้โอกาส หลวงปู่ จึงตกลงยุติเป็นพระธรรมยุติ โดยไม่รอหลวงปู่
ต๋อง

ภายหลังเมื่อหลวงปู่ต๋อง มาถึงเชียงใหม่แล้ว ท่านก็ได้ยุติเป็นพระธรรมยุติ ที่วัด
เจติยหลวง เช่นเดียวกัน

ในสมัยนั้น พระฝ่ายมหานิกาย ที่มีอายุพรรษามาก ที่ยอมตนเป็นศิษย์ปฏิบัติธรร
ม กับหลวง ปู่มั่น ภูริทตฺโต ได้ยุติเป็นพระธรรมยุติ ก็มาก และที่หลวงปู่มั่น ท่านบ
อกว่าไม่ต้องยุติก็มี หลายองค์

หลวงปู่มั่น ท่านให้เหตุผล ที่ไม่ต้องยุติว่า

" มรรค ผล นิพพาน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับคณะนิกาย แต่ขึ้นอยู่กับกับการประพฤติปฏิบัติของ
บุคคลนี้"

หลวงปู่มั่น ท่านบอกลูกศิษย์ที่ไม่ต้องยุติว่า สำหรับผู้ที่ตั้งใจจริงแล้ว ให้ไปช่วย
สั่งสอนหมู่ คณะในฝ่ายมหานิกายในด้านการปฏิบัติภาวนาต่อไป

สำหรับลูกศิษย์หลวงปู่มั่น ที่เป็นชาวเหนือ ที่เป็นฝ่ายมหานิกาย ที่มีชื่อเสียง เป็น
ที่รู้จักกันดี ได้แก่ หลวงปู่คำแสน คุณาลงกาโร วัดดอนมูล(สันโค้งใหม่) อำเภอสัน
กำแพง จังหวัดเชียงใหม่ และพระครูสุภัทรคุณ(หลวงปู่คำปิ่น สุกฺโก) วัดสันโป่ง
อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

๑๐๒. การเที่ยวธุดงค์ ในภาคเหนือ

หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ต๋อง ท่านถูกกับอากาศทางภาคเหนือ เหมือนกัน ซึ่งกล่าว
ได้ว่า อากาศทางภาคเหนือ เป็นสปีปายะ สำหรับท่าน

ในการบำเพ็ญภาวนา ช่วงที่อยู่ทางภาคเหนือนั้น หลวงปู่ได้จาริกไปตามป่าตามเขา แถว จังหวัด เชียงราย พะเยา ลำปาง เชียงใหม่ เป็นส่วนมาก

หลวงปู่สามารถเล่าถึงภูมิประเทศของแต่ละท้องถิ่น ในภาคเหนือ ตอนบนได้อย่างละเอียด

ส่วนทางภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ ตาก กำแพงเพชร อุดรดิตถ์ แพร่ น่าน นั้น หลวงปู่ เคย เทียวจรดงค์บ้างเป็นครั้งเป็นคราว ไม่เหมือน ๔ จังหวัดที่กล่าวมา ซึ่งท่านจาริกไปหลายๆครั้ง

บางแห่ง หลวงปู่ ก็อยู่จำพรรษา บางแห่งก็พักบำเพ็ญเพียรภาวนา เฉพาะในฤดูแล้ง แห่งละ ๓ วันบ้าง ๗ วันบ้าง ๑๕ วันบ้าง หรือ ๑ เดือนบ้าง

การจาริกจรดงค์ของหลวงปู่ นั้นต้องพบกับอุปสรรคนานาประการ ซึ่งหลวงปู่ ก็สามารถผ่านพ้น ไปได้ ด้วยพลังจิตที่เข้มแข็ง มุ่งมั่น และด้วยปัญญาบารมีของท่าน ซึ่งศิษย์รุ่น หลังได้ถือเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ จนบังเกิดผลสำเร็จในทางธรรมเป็นจำนวนมาก

เรื่องการเดินจรดงค์ของหลวงปู่แหวน นั้น ผู้เขียนได้บรรยายในเรื่องของหลวงปู่ คือ หลาย เหตุการณ์ด้วยกัน จึงขอจดเว้นการกล่าวซ้ำ ขอให้ท่านที่สนใจไปหาอ่านเอาเอง

๑๐๓. จรดงค์จากเชียงราย ไปลำปาง

ครั้งหนึ่งหลวงปู่แหวน ออกจรดงค์องค์เดียว เดินทางจากเชียงรายไปลำปาง หลวงปู่เดินทางมาถึงพะเยา (สมัยนั้นเป็นอำเภอ ขึ้นอยู่กับจังหวัดเชียงราย) พักที่วัดพระ เจ้าตนหลวง ๓-๔ วัน เพื่อพักผ่อนให้มึ้กกำลัง

ช่วงที่หลวงปู่ออกจากพะเยา จะไปลำปาง ก็มีรถลากไม้จะไปเส้นทางนั้นพอดี พวกรถได้ นิมนต์หลวงปู่ขึ้นรถไปด้วย ขณะนั้นเป็นช่วงเดือน ๗(มิถุนายน) เข้าหน้าฝน มีฝนตกชุก รถออก ไปถึงแถวอำเภอแกว ก็เกิดติดหล่มขึ้นไม่ได้

พวกคนรถนิมนต์ให้หลวงปู่พักอยู่กับพวกเขา ก่อน ให้แก่ไขเอารถขึ้นจากหล่มได้ ค่อยเดิน ทางต่อไป

หลวงปู่ กล่าวขอขบใจพวกเขา แล้วบอกว่า จะค่อยๆเดินล่วงหน้าไปก่อน จะไปพักหมู่บ้าน ช้างหน้า

ขณะที่หลวงปู่เดินทางนั้น มีฝนตกพรั้วๆ ตลอดเวลา พอตกเย็น ก็ถึงหมู่บ้านแห่งหนึ่ง เข้า ไปอาศัยพักที่ศาลาใกล้หมู่บ้าน วันรุ่งขึ้น ก็ออกบิณฑบาต ฉันทเสร็จก็ออกเดินทางต่อไป

สมัยนั้น ถนนระหว่างพะเยา -ลำปาง เป็นทางลากไม้ ในฤดูฝนรถจะหยุดลากไม้ เพราะติด หล่ม ลากไม้ไม่ได้ ดังนั้น เส้นทางจึงเดินลำบากมาก ต้องผ่านลำธาร ผ่านซอกเขา และป่าดงดิบ มีทากดูดเลือดอยู่ทั่วไป

๑๐๔. พักค้างคืนที่ ศาลเจ้าพ่อประตมา

หลวงปู่เดินทางมาถึง ศาลเจ้าพ่อประตมา เมื่อเวลาใกล้ค่ำพอดี จึงอาศัยนอนที่ศาลเจ้าพ่อ นั้นเอง

ศาลเจ้าพ่อประตมา ในสมัยนั้น เขาสร้างเป็นตัวเรือนไม้ขนาดใหญ่ พอที่คนจะขึ้นไปนอนได้

หลวงปู่ ใช้ผ้าอาบปิดฝุ่นและใบไม้ที่พื้นออก แล้วเอาผ้าอาบปูบนพื้นกระดาน

กางกลด และจัดบริหารเรียบร้อยแล้ว ก็ออกไปสร่งน้ำที่ลำธารใกล้ๆ นั้น ซึ่งมียุ้งท้าวไปในฤดูฝน

เวลากลางคืน หลวงปู่บอกว่า เจียบสงบดี ท่านใช้ผ้าสังฆาฏิ หนุนศีรษะ ต่างหมอนเวลานอน

เมื่อหยุดพักพอหายเหนื่อยแล้ว หลวงปู่ก็ไหว้พระสวดมนต์ แผ่เมตตาให้เจ้าที่เจ้าทาง และ สรรพสัตว์ แล้วเดินจงกรมบ้าง นั่งภาวนาบ้าง สลับกันไป

หลวงปู่เล่าว่า เวลากลางคืน พวกเสือมาร้องแกลวใกล้ๆ ที่ท่านพัก เสียงเป็ๆ ขานรับกัน ฟังเสียงแต่ละตัวไม่ใช่เล็กๆ สามารถกินวัวได้อย่างสบาย

เสียงร้องรับกันเป็นทอดๆ ประเดี๋ยวตัวนั้นร้อง ประเดี๋ยวตัวนี้ร้อง เหมือนคนกู่หากัน อยู่ไม่ ไกลจากที่ท่านพัก

พอตกค่ำ อากาศหนาวเย็นมาก ท่านต้องเดินจงกรม และนั่งภาวนาทั้งคืน

๑๐๕. จับไข้ระหว่างเดินทาง

พอรุ่งสว่างได้อรุณ หลวงปู่ เก็บบริขาร แล้วออกเดินทางต่อไป บันทึกรการเดินทางครั้งช่วงนี้ มีดังนี้:-

ตกบ้ายรู้สึกอ่อนเพลียมาก นักศิษระคล้ายจะเป็นไข้ รวมรวบรวมกำลังเดินทางต่อไป จะพักก็ ไม่ได้เพราะอยู่กลางป่าเขา ไม่มีหมู่บ้านเลย

เดินไปได้ประมาณ ๒ ชั่วโมง รู้สึกอ่อนเพลียมาก อาการไข้เริ่มปรากฏชัด ขารู้สึกว่าจะก้าว ต่อไปไม่ไหว อ่อนไปหมด

จึงแวะเข้าไปไ้ร่มไม้ข้างทาง วางกลด วางบาตร แล้วล้มตัวนอน หลับโดยไม่รู้สีกตัว เพราะ พิษไข้

ช่วงเวลาที่หลับไปนั้นนานเท่าไรก็ไม่รู้ มารู้สึกตัวอีกต่อเมื่อได้ยินเสียงดังอู้อู้อของลมพัดยอด ใบไม้ เสียงฟ้าคะนอง ฟ้าแลบ แปรปลบลาบอยู่ท้าวไป

มองไปบนท้องฟ้า มีเมฆดำทะมึนเต็มท้องฟ้า ลมก็พัดกระโชกแรงขึ้น เสียงคำรามของฟ้าก็ ร้องถี่ขึ้น ดูทุกสิ่งทุกอย่าง มีแต่บิบริดเข้ามาทุกที

อาการไข้ก็ยังไม่สร่าง ฝนก็เริ่มลงเม็ดห่างๆ จะกางกลดก็สู้ลมพัดไม่ไหว ไม่รู้ว่าจะไปหลบฝน อยู่ที่ไหนได้ ดูเหมือนจะหมดหนทางแก้ไขเอาทีเดียว

๑๐๖. ขอให้ฝนเสียงห่าง

เมื่อหลวงปู่เห็นว่า ไม่มีทางหลบฝนได้แน่แล้ว จึงได้รวบรวมกำลังกายลุกขึ้นนั่งสมาธิ ตั้ง สัจจาธิษฐานอ้างเอาคุณพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ อ้างถึงบุญบารมีที่ได้บำเพ็ญตนด้วยดีมา ตั้งแต่บวชมา

" ข้าพเจ้าบวชขอที่ศตต่อพระพุทฺธ ต่อพระธรรม ต่อพระสงฆ์ วันนี้ ข้าพเจ้าเดินทางมาเพื่อ จะไปล่าปล่าง เกิดอาการไข้ หมดกำลังที่จะไปข้างหน้า ถ้าบุญบารมีของข้าพเจ้ามีอยู่ พอที่จะได้ บำเพ็ญพรหมจรรย์เพื่อทำที่สุดแห่งทุกข์แล้ว ขอฝนอย่าได้ตกลงมาตรงที่ข้าพเจ้าอยู่นี้เลย"

แล้วหลวงปู่ก็แผ่เมตตาต่อเทพารักษ์ สิ่งที่เจ้าที่ทางอธิษฐาน บอกกล่าวแก่เขาว่า

" ข้าแต่เทพารักษ์ ผู้ศักดิ์สิทธิ์ เจ้าที่เจ้าทาง ตลอดจนขนาด ครุฑ ผู้มีอำนาจทั้งหลายก็ ดี วันนี้ ข้าพเจ้าเดินทางมาจะไปล่าปล่าง มาป่วยอยู่กลางป่า หมดกำลังที่จะไปข้างหน้า ขอให้ท่านทั้งหลาย อาศัยความเอ็นดูข้าพเจ้า ขอได้โปรดบันดาลด้วยอำนาจฤทธิ์ของตนๆ ให้ฝนซึ่งกำลังตกมานี้ ได้เว้นตรงที่ข้าพเจ้าอยู่ตรงนี้ ขอให้เปลี่ยนทิศทางไปทางอื่น

การที่จะห้ามฝนไม่ให้ตกนั้นมีโชฐานะ แต่ขออย่าได้ตกลงมาตรงที่ข้าพเจ้าอยู่ ขอให้ผ่าน ไปทางอื่น "

๑๐๗. เป็นที่น่าอัศจรรย์

เมื่อหลวงปู่ธรรมาฐานเสร็จ แล้วทำจิตให้แน่วแน่ แม่เมตตาแก่สรรพสัตว์ทั่วจักรวาล ไม่มี ประมาณ แล้วท่านก็นั่งหลับตา ทำสมาธิสงบนิ่ง

เป็นที่น่าอัศจรรย์ ขณะที่ฝนกำลังลงเม็ดถี่โดยลำดับนั้น ได้เกิดมีลมพัดมาอย่างแรง ต้นไม้ ลู่อนไปตามทิศทางลม ด้วยความแรงของลมที่พัดมานั้น สามารถทำให้ฝนเปลี่ยนทิศทางไปโดย จับพลัน

ฝนตกห่างจากจุดที่หลวงปู่นั่งอยู่ออกไปในรัศมี ๑ เส้น เว้นเฉพาะที่ๆ หลวงปู่อยู่เท่านั้น

วันนั้นฝนตกอยู่นานพอสมควร พอฝนหายแล้ว อาการไข้ก็ยังไม่วาย หลวงปู่จึงล้มตัวนอน ต่อ ไปโดยไม่ได้กางกลด

ท่านมารู้สึกตัวอีกที ก็เป็นเวลากลางคืนแล้ว รู้สึกว่าเนื้อตัวเปียกชุ่มหมด ส่วนหนึ่งเป็นเพราะ ยุงป่ารุมกัด และอีกส่วนหนึ่ง เพราะเหงื่อออก

หลวงปู่ไม่ได้สนใจเกี่ยวกับเรื่องเนื้อตัว รู้แต่ว่าสร้างไข้แล้ว รู้สึกว่าตัวเบา คอแห้ง กระจายหน้า จึงลุกขึ้นเอากาไปตักน้ำในลำธารใกล้ๆ ใช้ธรรมกรก(กระบอกกรองน้ำ) กรองน้ำใส่กาเต็มแล้ว ก็กลับมาที่เดิม นั่งภาวนาทำสมาธิจนรุ่งเช้า

ก่อนออกเดินทาง หลวงปู่ได้ทำใจให้สงบ แม่เมตตาไปยังสรรพสัตว์ทั้งหลาย การเดินทาง ในวันนั้น มีความสะดวก ปลอดภัย ไม่มีอุปสรรคอันตรายใดๆ

๑๐๘. ข้อดีของการเดินทางคนเดียว

ที่บอกว่า หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ตื้อ ท่านจะออกท่องธุดงค์ไปไหนๆ ด้วยกันนั้น ไม่ได้ หมายความว่า ท่านจะเดินด้วยกัน พักด้วยกันตลอด หากแต่ไปด้วยกันบ้าง แยกกันบ้าง ๓ วัน ๕ วัน ๒ สัปดาห์ หรือ ๑ เดือน มาพบกันที่หนึ่ง หรือบางครั้งก็พักปักกลดอยู่ใกล้ๆกัน แล้วก็ต่างองค์ ต่างแยกกันไป แต่ท่านก็ติดต่อถึงกันอยู่เสมอ

ในช่วงที่ธุดงค์มาลำปางนี้ หลวงปู่ทั้งสององค์แยกทางกัน แต่มาพบกันที่ลำปางแล้ว หลวงปู่แหวน ธุดงค์ขึ้นไปเชียงใหม่ และ หลวงปู่ตื้อ แยกไปแสวงวิเวกแถบอำเภอเถิน หวังจะไปพบกัน ที่เชียงใหม่

หลวงปู่แหวน ท่านเล่าถึงข้อดีในการเดินทางองค์เดียวว่า การเดินทางคนเดียวนั้นรู้สึกสะดวกสบายหายกังวล ไม่เหมือนไปกันเป็นหมู่เป็นคณะ มีแต่ เรื่องกังวล ในที่บางแห่งเพื่อนๆจะไป เราอยากอยู่ เราจะไปเพื่อนอื่นๆจะอยู่ ไม่ค่อยจะพร้อมเพรียง กัน

สู้ไปคนเดียวไม่ได้ อยากไปก็ไป อยากอยู่ก็อยู่ ไม่มีเครื่องวิตกกังวล ไม่ต้องพูดจาทักกับใครๆ

เดินทางคนเดียว เวลาคับขัน จิตก็เป็นสมาธิได้ดี สติสัมปชัญญะเป็นเพื่อนสองเสมอในกาล เช่นนั้น

เดินไปภาวนาไปเช่นนี้ บางครั้งจิตสงบอยู่ได้นาน ความวอกแวก แสไปรับอารมณ์ภายนอก ตามนิสัยของจิตไม่ค่อยมี

เพราะเหตุที่อันตรายมีอยู่รอบด้าน ชีวิตจึงฝากเป็นฝากตายอยู่กับสติ

การเดินทางในที่มีอันตรายเช่นกัน เปรียบเหมือนการเข้าสู่สงครามของทหาร ถ้าไม่ค่อย ระมัดระวัง สติสัมปชัญญะไม่มี ไม่ช้า ทหารผู้นั้นจะต้องถูกข้าศึกทำร้ายเอา

อย่างแน่นอน

๑๐๙. การบำเพ็ญภาวนา อยู่ในที่มีอันตราย

หลวงปู่เล่าถึงการบำเพ็ญภาวนาอยู่ในสถานที่ที่มีอันตรายเช่นมีสัตว์ มีเสือ มีช้าง มีหมี หรือ อยู่ใกล้ๆ ว่า ในสถานที่เช่นนั้นแหละ สติมั่นตื่นอยู่ทุกเมื่อ

ที่ว่าสติมั่นตื่น เพราะมันกลัวอาจารย์เสือ อาจารย์ช้าง อาจารย์งู อาจารย์หมี จะมาทำอันตราย มันจึงตื่นตัวอยู่เสมอ

หลวงปู่บอกว่า คำว่า ตื่น ในที่นี้ มิได้หมายความว่าตื่นกลัวแบบกลัวสัตว์ กลัวเสือ มันจะมาทำ อันตรายเอา แต่ความหมายว่า ตื่นอยู่ด้วยธรรม

เช่นเราเจริญธรรมะข้อ มรณานุสสติ จิตมั่นจะค้นคิดหาอุบายทางปัญญา อยู่เฉพาะเรื่องนั้นๆ ไม่ส่งออกไปรับอารมณ์ภายนอกอย่างอยู่ในที่ระทมตาทั่วไป

เวลาจิตสงบ เมื่ออยู่ในสถานที่ที่มีอันตราย ความสงบจะตั้งอยู่ได้นาน อุบายการพิจารณา ก็ แยกกาย

แม้ขณะเดินจงกรม เวลาจิตรวมก็สามารถยืนอยู่ได้โดยไม่ล้มหรือชวนเซ อยู่ได้นาน เท่าที่ จิตจะถอนออกจากสมาธิ

เพราะเหตุนั้น จิตในสภาพเช่นนี้ จึงองอาจกล้าหาญ มีกำลัง มีอำนาจคุ้มครองตัวเองได้

แม้เวลาน้อมจิตแผ่เมตตาต่อสรรพสัตว์ทั้งหลาย จึงมีอำนาจ โนมนำจิตของสัตว์ให้เกิด มีความเมตตา ต่อกันและกันได้

๑๑๐. เรื่องอาหาร และการบิณฑบาต

หลวงปู่แหวน ได้พูดถึงเรื่องการบิณฑบาต ในช่วงออกธุดงค์ว่า

ในการเดินทางของพระธุดงค์นั้นจะเอาอะไรแน่นอนกับการขบฉันนั้นก็ไม่ได้ ไปในที่บาง แห่งก็ได้พอฉัน ในที่บางแห่งก็ไม่พอ ขึ้นอยู่กับความศรัทธาและความเป็นอยู่ของประชาชนใน ท้องถิ่นนั้นๆ

ไปบิณฑบาตในบางที่บางแห่งอาจจะได้เฉพาะข้าวเปล่า บางแห่งอาจจะได้ข้าวกับเกลือ บางแห่งอาจจะได้ข้าวกับผัก บางแห่งอาจจะได้ข้าวกับน้ำอ้อย

ได้มาอย่างไรก็ฉันอย่างนั้น เพื่อผ่อนบรรเทาความหิวของธาตุขันธ์จะฉันเพื่อความอิมหัน่า สำราญนั้นไม่มี นอกจากจะผ่านเข้าไปในบ้านเมือง ซึ่งนานแสนนาน

โดยสรุป การบิณฑบาตนั้น พระธุดงค์ท่านก็อดบ้างอิมบ้าง พอได้พียงธาตุขันธ์ให้ทรงตัวอยู่ ต่อไป

หลวงปู่เล่าต่อไปว่า การเดินธุดงค์ไปในที่ต่างๆ ได้พบเห็นของแปลกๆ ดี เช่น บางหมู่บ้าน เวลาไปบิณฑบาตได้ข้าวกับเกลือก็มี ได้ข้าวกับผักก็มี ถามพวกชาวบ้านเขาว่า ไม่มีพริกกินหรือ จึงใส่บาตรเอาข้าวเอาเกลือ เอาผักมาใส่ ไม่เห็นมีพริกเลย

เขาบอกว่าไม่มี ถามเขาว่าเมื่อไม่มีทำไมไม่ปลูกบ้างละ เขาตอบว่า มันเป็นการลำบาก

หลวงปู่ ว่า พวกประชาชนในหมู่บ้านป่าเช่นนี้ เขากินอยู่กันอย่างง่ายตามธรรมชาติ ไม่มีการ ดัดแปลง พวกที่มีข้าว มีเกลือ ก็กินกันไป พวกที่มีข้าวมีผัก ก็กินกันไป จะต้มจะแกงแบบพวกเรา นั้นเขาทำไม่เป็น

พวกพริก มะเขือ หรือผักต่างๆ ถ้าเขาปลูกแบบพวกเราก็ถึงกินไม่หมด เพราะดินเขาดี

แต่ที่เขาไม่ทำกัน เขากล่าวว่าลำบาก ยงยากต้องตากต้องถาง

๑๑๑. พักนอนในดงเสือ

อีกครั้งหนึ่ง หลวงปู่แหวน เดินธุดงค์จากพะเยาจะไปลำปางเช่นกัน ท่านเดินเลียบกัวาน พะเยาไป ตัดข้ามดอยหมูไป เส้นทางนั้นไม่มีถนน เป็นทางเดินเท้า ภูมิประเทศแถบนั้นเป็นป่าเขา มีเทือกเขาสลับซับซ้อน เป็นการเดินทางที่ค่อนข้างลำบาก

หลวงปู่เดินทางมาองค์เดียว จนเวลาเย็นก็ถึงศาลาที่พักกลางป่า ซึ่งมีผู้สร้างเอาไว้สำหรับ คนเดินทางจะได้เข้าพักอาศัยต่างคืนได้ เพราะในแถบนั้นไม่มีหมู่บ้านใกล้เคียง

ถ้าถึงเวลาบ่ายใกล้เย็น ผู้ที่จะเดินทางจะไม่เดินทางต่อไปอีก เพราะกลัวอันตรายจากสัตว์ป่า โดยเฉพาะพวกเสือ กับหมู ที่มีชุกชุมในแถบนั้น

ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีผู้สร้างศาลาไว้ สำหรับคนเดินทางเพื่อจะได้อาศัยหลับนอน เมื่อเดินทาง มาถึง

หลวงปู่เดินทางมาถึงศาลาที่พักเมื่อใกล้ค่ำแล้ว จึงเข้าไปพักที่ศาลานั้น รอบนอกศาลามีรั้วล้อมรอบกันสัตว์ร้าย ภายในมีเตาไฟพร้อมหินไว้ให้ด้วย ต้องก่อไฟผิง พอบรรเทาความหนาวเย็นได้บ้าง

หลวงปู่รีบอาบน้ำเมื่อไปถึง ค่ำลงก็ไหว้พระสวดมนต์แผ่เมตตา แล้วนั่งภาวนาจนตึกจึกพัก จำวัด

เวลากลางคืน ได้ยินเสียงเสือร้องอยู่รอบๆ ศาลาที่พัก

หลวงปู่บอกว่า พวกเสือนั้นชานาญในการร้องทำเสียงเลียนแบบพวกสัตว์ป่าต่างๆ เช่น พวกกวาง พวกเก้ง ซึ่งเสือสามารถทำเสียงเลียนแบบได้เหมือนมาก

ดังนั้น บางครั้งพวกเก้ง เมื่อได้ยินเสียงเสือร้องเลียนแบบ นึกว่าเป็นพวกของตัวเอง เดินเข้า ไปหา แล้วถูกเสือจับกินได้ง่ายๆ

คืนนั้น พอตึกอากาศหนาวเย็นมาก จึงก่อไฟที่เตาผิง ต้องลุกขึ้นใส่ไฟถึงสามครั้ง หลวงปู่ มาเคลิ้มหลับเอาที่ตอนเกือบสว่างแล้ว ประมาณว่าหลับไปได้สองชั่วโมง เมื่อรู้สึกตัวตื่นขึ้นมาก็ สว่างแล้ว

๑๑๒. พบหญิงใจบุญ

พอรุ่งเช้า ได้ยินเสียงคนพูดคุยกัน หลวงปู่ มองลงไปข้างล่าง เห็นพวกชาวบ้านหอบของมา ๒-๓ คน กำลังนั่งพักคุยกันอยู่

หลวงปู่เดินลงไปถาม ได้ความว่า พวกเขาจะไปพะเยา แล้วถามเส้นทางที่หลวงปู่จะไปข้าง หน้าที่มีหมู่บ้านใหม่ ได้รับคำตอบว่ามีหมู่บ้านหนึ่ง ห่างจากตรงนั้นไปราวสามชั่วโมง อยู่ทาง ซ้ายมือ

เมื่อได้รับคำบอกเล่าเช่นนั้น หลวงปู่จึงเก็บบริขารแล้วออกเดินทางหมายจะไปบิณฑบาต ฉันทหมู่บ้านข้างหน้า

หลวงปู่เดินไปจนเหนื่อยอ่อน ก็ไม่พบหมู่บ้านดังกล่าว เวลาใกล้สายมาแล้ว รู้สึกหิวและเหนื่อย เพลีย

ท่านเดิน ไปจนเหนื่อยอ่อน ก็พบหญิงสามคนหอบของสวนทางมา จึงถามว่า จากนี้ไปถึงหมู่บ้านข้างหน้า จะต้องเดินไปอีกไกลเท่าไร ได้รับคำตอบว่า จะต้องเดินถึงเย็นจึงจะถึง

หลวงปู่บอกว่า เมื่อเช้า พบพวกหอบ เขาบอกว่าหมู่บ้านข้างหน้าเดินสามชั่วโมงถึงนี่เดินมา จนสายขนาดนี้แล้ว ก็ยังไม่พบหมู่บ้านดังกล่าว

ได้รับคำตอบว่า หมู่บ้านดังกล่าวนั้น หลวงปู่ผ่านมาแล้ว

หญิงทั้งสามถามว่า พระคุณเจ้าฉันจึงหันแล้วหรือยัง หลวงปู่ จึงบอกว่า ยังไม่ได้

ฉัน ครั้งแรก กะว่าจะไปบิณฑบาตฉันที่หมู่บ้านดังกล่าว แต่จะไปถึงหมู่บ้านต่อไป ก็คงจะเย็น วันนี้เห็น จะไม่ได้ฉันแน่

หญิงทั้งสามจึงกล่าวว่า ถ้าเช่นนั้น พวกดิฉันขอนิมนต์พระคุณเจ้าฉันจึงหันก่อน พวกดิฉันมี ข้าวมาด้วย วันนี้เป็นบุญของพวกดิฉัน นิมนต์ท่านฉันให้เต็มที ไม่ต้องห่วงพวกดิฉัน เพราะพวกเรา จะกลับบ้านอยู่ ไม่เป็นไร

ว่าแล้วพวกเธอรีบจัดอาหารมาใส่บาตร มีข้าวเหนียวกับน้ำอ้อยงบ หลวงปู่รับประทานอาหารแล้วก็ลงมือฉัน ท่านฉันได้เยอะ เพราะว่ารู้สึกหิวมาก

ฉันเสร็จก็อนุโมทนา ให้พร พวกเธอทั้งสามคนดูมีสีหน้าร่าเริงดีใจ ที่ได้ทำบุญระหว่าง เดินทาง

เมื่อให้พรเสร็จ หลวงปู่จึงกล่าวอำลาหญิงผู้ใจบุญทั้งสาม แล้วเดินทางต่อไป

๑๑๓. อาศัยพักวัด ประจำหมู่บ้าน

หลวงปู่เดินทางไปเรื่อยๆ พอตกเย็นก็ถึงหมู่บ้านตามคำบอกเล่าของหญิงใจบุญทั้งสามนั้น

ในหมู่บ้านนั้นมีวัดอยู่ หลวงปู่จึงเข้าไปขอพักค้างคืน ปรากฏว่า ท่านเจ้าอาวาสนั้น มีอริยาศัย ให้การต้อนรับอย่างดี

ท่านเจ้าอาวาสถามว่า " เมื่อคืนนั้นนอนที่ไหน "

หลวงปู่เรียนท่านไปว่า นอนพักอยู่ที่ศาลากลางป่า

ท่านเจ้าอาวาสแสดงท่าทางตื่นเต้น กล่าวว่ " ศาลากลางป่านั้น อย่าวว่าแต่พักคนเดียวเลย ให้ผมไปพักสักร้อยคนก็ไม่กล้าพัก "

แล้วถามท่านต่อไปว่า " เมื่อคืนนี้ เป็นอย่างไรบ้าง แมวป่ามันไม่มาเยี่ยมบ้างหรือ "

หลวงปู่ตอบท่านว่า " ได้ยินเสียงมันร้องอยู่เหมือนกัน แต่ไม่เห็นมันเข้ามาใกล้ มันคงหากิน ของมันตามประสาสัตว์ป่า "

หลวงปู่พักอยู่ที่วัดนั้นสองวัน พอมีกำลังดีแล้ว จึงบอกลาท่านเจ้าอาวาส แล้วออกเดินทาง ต่อไป

๑๑๔. จำพรรษา ที่แม่ฮ่องสอน

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ เคยจำพรรษาอยู่ที่ถ้ำเหนือธารน้ำไหล ที่แม่ฮ่องสอน อยู่ ๑ พรรษา แต่ในปีนั้นก็ไม่ได้ระบุสถานที่ และปี พ.ศ.

ในปีนั้นที่กระบว่ " ถ้ำน้อยทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ของตัวเมืองแม่ฮ่องสอน เป็นถ้ำไม่ ใหญ่นัก อยู่ใกล้ธารน้ำที่ไหลมาจากภูเขา ธารน้ำสายนี้ปัจจุบันทางจังหวัดกันเป็นเขื่อนทำเป็น คลองส่งน้ำเข้ามายังตัวเมือง เพื่อใช้เป็นแหล่งผลิตน้ำประปาของจังหวัดแม่ฮ่องสอน "

ในประวัติของหลวงปู่คือ จลธรมโม ท่านก็เคยมาพำนักที่แม่ฮ่องสอนเหมือนกัน ไม่ทราบว่ อยู่จำพรรษาหรือไม่ ถ้าดูจากสภาพสถานที่แล้ว ผู้เขียนมั่นใจว่เป็นคนละที่กัน แต่จะเดินทางมา ในระยะเวลาเดียวกันหรือไม่นั้น ยังไม่พบการยืนยัน

บันทึกในส่วนของหลวงปู่แหวน บอกว่ " การจำพรรษาอยู่ที่ถ้ำดังกล่าวท่านอยู่องค์เดียว ตอนแรกที่ท่านไปอยู่มีชาวไร่ทำไร่อยู่ใกล้ๆ บริเวณนั้น ๓-๔ หลังคาเรือน พอได้อาศัยบิณฑบาต

แต่อยู่ไปหลายวันเช้า เมื่อมีคนรู้ว่า มีพระอุดมมาอยู่จำพรรษาในถ้ำ ก็มี

ประชาชนนำอาหาร มาถวายกันมากมายทุกวัน ส่วนมากประชาชนถิ่นนั้นเป็นคนเชื้อสายไทยใหญ่ มีคนไทยที่เป็นคน เมืองบ้างไม่มากนัก"

ในสมัยก่อน แม่ฮ่องสอน เป็นเมืองปิด ไปได้อย่างเดียวคือเดินเท้า ไม่มีทางรถ ไม่มีสนามบิน เช่นปัจจุบัน สมัยก่อนเป็นเมืองที่ทรกัณดารมาก ไม่มีใครอยากไป บรรดาข้าราชการที่ทำผิด มัก ถูกส่งย้ายให้ไปอยู่แม่ฮ่องสอน เป็นการลงโทษที่ถือว่าหนักทีเดียว

การเดินทางจากแม่ฮ่องสอน สูโลกภายนอก คือมาเชียงใหม่ เส้นทางเดินที่ใกล้ที่สุด ลัดที่สุด นั้น ต้องเดินทางผ่านป่าผ่านเขาที่สลับซับซ้อน มาทางอำเภอปาย เข้าอำเภอแมริ่ม จังหวัดเชียงใหม่ แล้วผ่านป่าผ่านเขา เข้าตัวเมืองเชียงใหม่ ถือเป็นทางที่เสี่ยงอันตรายด้วยไข้ป่า และสัตว์ร้าย เช่น ช้าง เสือ หมี และงูพิษ มีอยู่ชุกชุม

๑๑๕. ขอบินพรจากพระ

หลวงปู่แหวน ท่านเล่าถึงการมาถวายอาหารของประชาชนชาวแม่ฮ่องสอนดังนี้

การมาถวายอาหารของชาวไทยแม่ฮ่องสอนนั้น เขาจะมากันแต่เช้าตรู่ พอสว่างเขาจะมานั่ง กันเต็มหน้าอยู่หน้าถ้ำ สิ่งที่เขานำมาถวาย นอกจากอาหารแล้ว ก็มีเทียนไข

เมื่อเขามาพร้อมกันแล้ว เขาก็ถวายอาหาร ถวายเทียนไข พระก็ให้พร คือ ยะถาสัพพี ให้เขาเสร็จแล้ว พวกเขาก็ลากลับไป

แต่ถ้ายังไม่บิปรพร พวกเขาก็จะยังไม่กลับ จนกว่าพระบิปรพรเสร็จ พวกเขาก็จะกลับ

หลวงปู่บอกว่า เรื่องบิปรพร หรือให้พรนี้ พวกเขากลือกันมาก ถ้าเขาถวายของพระแล้ว แม่ เพียงเล็กน้อย เขาต้องขอพรทันที ไม่เช่นนั้นเขาไม่ไป เขากลือว่ายังไม่ไดบุญ

หลวงปู่เห็นว่า ชาวบ้านมากันมากเป็นเรื่องวุ่นวาย จึงบอกพวกเขาว่า วันต่อไปไม่ต้องมา ท่านจะเดินไปบิปรพบาตที่บ้านเขาเอง แต่พวกเขาไม่ยอม เขาเคยมาอย่างไร เคยทำอะไร ก็ทำ อย่างนั้น มากันอย่างนั้น ตามศรัทธาของเขา

หลวงปู่จำต้องอนุโลมตาม เพราะเขามีศรัทธาเชื่อถือกันมาอย่างนั้น พวกเขาทำไปก็ไม่ได้ คิดข้อธรรมอะไร เป็นการทำบุญทำกุศลด้วยศรัทธา จึงอนุโลมตามเขา

๑๑๖. ชัน ตัวเล็ก แต่อันตราย

ตอนที่หลวงปู่แหวน ท่านไปอยู่ในถ้ำที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนใหม่ๆ มีแมลงชนิดหนึ่งตัวเล็กๆ ปีกลาย ตัวสีเหลือง มารบกวนกัดท่านอยู่เสมอ

แมลงชนิดนี้ กัดตรงไหน ก็เป็นข้ำ เลือดและกลายเป็นแผล กว่าแผลจะหายบางที่ตั้งสาม สะเกิด

หมายความว่า พอแผลแห้งก็มีสะเกิดเป็นแผ่นแข็งปิดแผลอยู่ เมื่อสะเกิดหลุดออกไป ก็เห็น แผลเป็นเนื้อแดงอยู่อีก แล้วก็ค่อยๆแห้ง กลายเป็นสะเกิดปิดแผลอยู่อีกเป็นเช่นนี้ถึง ๓ ครั้ง แผล จึงจะหาย

วันหนึ่ง เมื่อชาวบ้านขึ้นมาถวายอาหาร พวกเขาถามหลวงปู่ว่า " ท่านอยู่ที่นี้ชันไม่กัดหรือ"

หลวงปู่บอกเขาว่า " มีตัวอะไรก็ไม่รู้ ตัวเล็กๆ กัดแล้วเป็นแผล ตัวอย่างนั้นเขาเรียกว่าอะไร"

ชาวบ้านบอกว่า ตัวนั้นแหละที่เขาเรียกว่า ชัน หลวงปู่ ถามเขาว่า จะป้องกันไม่ให้มันกัด ได้อย่างไร

เขาก็บอกว่า วิธีป้องกัน ให้ออกไฟสมไฟ ให้มีควันอยู่เสมอ เมื่อมันได้กลั่นควันไฟ แล้วมันจะ หนี ไม่มาอีก

หลวงปู่ ทำตามคำแนะนำของชาวบ้าน ก็ได้ผล กันตรายจากตัวชุนก็ไม่มีอีกเลย การบำเพ็ญ ภาวนาจึงทำได้ดี ไม่มีแมลงอันตรายมารบกวน

หลวงปู่พูดถึงชุนว่า " ตัวชุนนี้ร้ายมาก คนที่แพ้พิษมัน เมื่อถูกกัด แล้วจะเกิดเป็นแผลพุพอง ถึงแม้จะหายแล้ว ก็ยังมีแผลเป็นอยู่ ถ้าถูกกัดมากๆ จะเห็นแผลเป็นลายอยู่ตามตัว ตามแขน

กล่าวกันว่า พวกชาวเขาที่ใช้ผ้าพันขา ลงไปถึงหลังเท่านั้น ก็เพื่อป้องกันตัวชุนกัดนี่เอง" (นอกจากนี้ยังป้องกันงูกัดด้วย -- ผู้เขียน)

๑๑๗. กลับไปเชียงใหม่ กับท่านพระครู

เมื่อออกพรรษานั้นแล้ว พระผู้ใหญ่ในแม่ฮ่องสอน คือ ท่านพระครูอรุณมงคล ซึ่งมีเชื้อสาย เป็นไทยใหญ่ ได้มาชวนหลวงปู่แหวน ไปเชียงใหม่ด้วย

ท่านพระครูฯ กับหลวงปู่แหวน มีความสนิทสนมกันพอสมควร ท่านเรียก หลวงปู่แหวน ว่า ครูน้อย ส่วนหลวงปู่แหวนเรียกท่านพระครูฯ ว่า สาหลง

ท่านพระครูอรุณมงคล ได้รับใบบอกจากเชียงใหม่มาให้ไปเชียงใหม่เพื่อต้อนรับเสด็จฯ พระเจ้าอยู่หัว ที่จะเสด็จขึ้นไปประพาสเชียงใหม่

หลวงปู่เล่าว่า ท่านยังไม่อยากจะลงไปเชียงใหม่ในตอนนั้น ครั้งแรกได้ตอบบาย เบียงไป บอกว่าท่านกำลังเป็นไข้หวัด เดินทางไปด้วยไม่ได้ แต่ท่านพระครูฯ ไม่ยอมรบเร้าให้ไปด้วย ให้ได้ หลวงปู่ฯ จึงจำยอมร่วมเดินทางไปด้วย

ท่านพระครูฯ หลวงปู่ และคณะ ออกเดินทางจากแม่ฮ่องสอน เดินลัดป่าข้ามเขามา ยังอำเภอปาย หยุดพักแอกำลังที่ปาย ๓ วัน แล้วออกเดินทางต่อไปอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ แล้วเดินทาง เข้าตัวจังหวัดเชียงใหม่

จากอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มาถึงตัวจังหวัดเชียงใหม่ ใช้เวลาเดินเท้า ๔ วัน

เมื่อท่านพระครูอรุณมงคล ทำกิจธุระในเชียงใหม่เสร็จก็มาชวนให้หลวงปู่แหวน ร่วมเดินทาง กลับไปแม่ฮ่องสอนด้วยกันอีก

หลวงปู่ยังไม่อยากจะกลับไป ขณะที่คิดหาหนทางบายเบียงอยู่นั้น บังเอิญไข้หวัดที่ ท่านเป็น มาจากแม่ฮ่องสอนยังไม่หาย กลับมีอาการมากขึ้น และโสมมากขึ้น

เมื่อท่านพระครูฯ มาชวน ท่านจึงตอบปฏิเสธ ขออยู่พักรักษาอาการไข้ที่เชียงใหม่ ก่อน

ท่านพระครูฯ หรือท่านสาหลง จึงต้องกลับไปพร้อมคณะของท่านโดยไม่มีหลวงปู่แหวน ไปด้วย

ส่วนหลวงปู่แหวน ท่านก็ยังพำนักอยู่ที่เชียงใหม่ต่อไปและตั้งแต่นั้นมา ท่านไม่ได้กลับไป แม่ฮ่องสอนอีกเลย

๑๑๘. พระเชียงใหม่กินข้าวเย็น พระแม่ฮ่องสอนกินข้าวตึก

บรรดาญาติโยมจากทุกสารทิศรอเข้ากราบหลวงปู่

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ได้เล่าเรื่องที่พระในแม่ฮ่องสอนกับพระเชียงใหม่ในสมัยนั้น ต่าง โจมตีกล่าวหา ซึ่งกันและกัน เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระธรรมวินัย ดังนี้ :-

สมัยนั้น พระแม่ฮ่องสอน มักจะกล่าวโทษพระทางเชียงใหม่ว่า พระเชียงใหม่กินข้าวเย็น

หลวงปู่ท่านว่า " พระไทยใหญ่แม่ฮ่องสอน สมัยนั้น ไม่ได้กินข้าวเย็น แต่กินข้าวร้อน กลางดึก กล่าวคือ พระไทยใหญ่แม่ฮ่องสอน สมัยนั้น พอได้เวลาตีหนึ่ง คือ ๐๑.๐๐ น .พวกพระ จะตามเทียนทำอาหารกินกัน อ้างว่าเป็นวันเหม่อแล้ว"

หลวงปู่แหวน เคยโต้เถียงกับพระแม่ฮ่องสอน มาครั้งหนึ่ง ในเรื่องนี้ โดยหลวงปู่ยกประเด็น ว่า " ต่เจ้าเชียงใหม่กินข้าวเวลาเย็น เจ้าปิ่นแม่ฮ่องสอนกินข้าวเหม่อ เวลา ๐๑.๐๐ น. มันแปลก กันที่ตรงไหน

วันเหม่อไม่ใช่วันใหม่ ถ้าเป็นวันใหม่ตามพระวินัยก็ต้องสว่างแล้ว จึงนับได้ว่าเป็นวันใหม่ แต่นี่กินข้าววันเหม่อ ๐๑.๐๐ น กับกินข้าวเย็น เวลา ๑๗-๑๘-๑๙ น. ทั้งสองไม่แตกต่างกันเลย ในทางพระวินัย "

หลวงปู่บอกว่า ท่านเพียงเสียงเดียว เถียงสู้เขาไม่ได้ เห็นว่าพูดไปก็ไม่เป็นผล ก็เลยต้องปล่อย เลยตามเลยไป

๑๑๙. ข้อสังเกตเกี่ยวกับพระไทยใหญ่แม่ฮ่องสอน

หลวงปู่แหวน ท่านพูดถึงพระไทยใหญ่ที่แม่ฮ่องสอนที่ท่านพบเห็นในสมัยนั้นว่า :-

อีกเรื่องหนึ่ง พระไทยใหญ่ในแม่ฮ่องสอน สมัยนั้น เมื่อถึงวันโอบสลด เขาไม่ทำโอบสลด สวดปาฏิโมกเหมือนพระไทยทั่วไป แต่เขาจะประชุมกันในอุโบสถ แล้วต่างก็บอกปารีสทธิเท่านั้น

มีข้อแปลกอยู่อีกอย่าง คือ เวลาสนทนาธรรมกัน มักพูดธรรมะชั้นโลกุตระจักร โลภ ตมมรรค โลภุตระผล เช่นเดียวกับพระพม่า ธรรมะเหล่านี้ต่างก็จำเอามาจาก " แผนที" นั่นเอง

เวลาสนทนาธรรม มักเกิดการถกเถียงกันจนหน้าดำหน้าแดง เพราะความเห็นในข้อธรรม ไม่เหมือนกัน

หลวงปู่ให้อรรถธิบายว่า :-

ปัญหาที่เกิดจากการจำแผนที กับปัญหาที่เกิดจากการเรียนตามภูมิประเทศนั้น ไม่เหมือนกัน

ปัญหาที่ได้จากการเรียนตามแผนที คือ การศึกษาเล่าเรียนจากตำรับตำราอย่างเดียว ความจำ ความเข้าใจ การตีความอาจไม่ตรงต่อความเป็นจริงของธรรมะ

ส่วนปัญหาที่เกิดจากการเรียนตามภูมิประเทศ คือจากการปฏิบัติภาวนานั้น เมื่อทุกคนทำให้ เกิด ให้มีขึ้นในจิตใจของตนแล้ว ต่างก็หมดความสงสัยในธรรมะนั้นๆ ไม่มีข้อโต้แย้ง ไม่มีการ ถกเถียงกันอีกต่อไป

หลวงปู่ให้คำอธิบายต่อไปอีกว่า :-

การที่จะปฏิบัติให้ถึงโลกุตระธรรมนั้น ไม่ใช่ของง่าย ไม่เหมือนจำเอาตามแบบจากตำรา แล้วเอามาพูดคุยกันอวดกัน

ศีล สมาธิ ปัญญา นั้น ต้องปฏิบัติทางด้านจิตใจ ให้เป็นผู้รู้เองเห็นเอง ด้วยตนเอง

ตนเอง เริ่มแต่มีอินทรีย์สังวร ขึ้นไป

เพราะบรรดากิเลสน้อยใหญ่ เกิดทางอินทรีย์ เรานี้ คือทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางใจ
ความชั่วก็ดี ความดีก็ดี เกิดจากทวารเหล่านี้

เมื่อความชั่วเกิด ต้องมีสติรู้เท่าทัน และป้องกันไม่ให้เกิด ละออกจากจิตใจของเรา
นี้ เอาจิต เอาใจของเรานี้ละ เอาจิตใจของเรานี้ปล่อย เอาจิตเอาใจของเรานี้วาง จาก
ความชั่วทั้งสิ้น

เมื่อปล่อยวางได้ ความชั่วทั้งที่เป็นส่วนหยาบ ที่เกิดจากกายและวาจา ทั้งที่เป็น
ส่วนละเอียดที่ เกิดจากใจ ก็ไม่มี

ส่วนที่มันละเอียด เป็นอนุสัย นอนเนื่องอยู่นั้นแหละสำคัญละ มันปล่อยวางมันไม่
ได้ง่ายๆ มันมักไม่แสดงตัว มันเก็บตัวของมัน ในส่วนลึกของจิตใจ

ถ้าปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีศีล มีสมาธิ เป็นมรรคเครื่องดำเนินไปสู่ ปัญญา ทำศีล ทำ
สมาธิ ทำ ปัญญา ของตนให้เป็นเอกมรรค เครื่องดำเนินเป็นอันเดียวกันนั้นแหละ จึง
จะสามารถมองเห็น ส่วนละเอียดที่เป็นอนุสัยของกิเลสได้

เมื่อศีล สมาธิ ปัญญา เป็นเอกมรรคแล้วเช่นนี้ จิตที่เป็นส่วนละเอียดที่ทรงตัวอยู่
จะเรียกว่า จิตมีอิทธิบาท หรือมีโพชฌงค์ หรือมีพละ หรือจิตมีมรรค ก็เรียกได้ทั้งนั้น
เพราะธรรมเหล่านี้ เกิดขึ้นมาส่งเสริมซึ่งกันและกัน ในขณะจิตที่เป็นไปกับธรรม

เมื่อจิตตกสู่กระแสแห่งธรรมแล้ว โลกุตระธรรม อันเป็นส่วนมรรคก็ดี อันเป็นส่วน
ผลก็ดี ต้องปฏิบัติจิตใจของตนให้เกิด ให้เข้าถึงธรรมเสียก่อน จึงจะพูดได้ด้วยความ
อาจหาญ แน่ใจ อธิบายก็อธิบายด้วยความอาจหาญแน่ใจ

๑๒๐. โยมบิดามาขอลา

หลวงปู่แหวนเล่าว่า ในปีที่ท่านจำพรรษาอยู่ที่แม่ฮ่องสอนนั้น วันหนึ่ง ขณะที่กำลังทำความเพียรอยู่นั้น นิมิตไปว่า ได้เห็นโยมบิดา สวมเสื้อผ้าใหม่ทั้งชุด เข้ามาหาท่าน

หลวงปู่ จึงถอยจิตออกมาพิจารณาดูว่า จะมีอะไรเกิดขึ้น ก็เกิดความมรว่า ถ้าเห็นคนใส่เสื้อผ้าใหม่ ก็หมายความว่า เขาจะตาย และโยมบิดาของท่านก็น่าจะสิ้นอายุขัย แล้วมาให้หลวงปู่เห็น ในนิมิต เพื่อเป็นการบอกกล่าว

หลวงปู่ได้สำรวจมจิต ตั้งสังจรรย์ฐาน รวบรวมบุญกุศลที่ท่านบำเพ็ญมาทั้งหมด อธิศตรงให้ กับโยมบิดา

ทันใดนั้น ปรากฏมีแสงพุ่งตรงมาทางที่ท่านนั่งอยู่ แล้วลอยมาอยู่เสมอยอดไม้ แล้วลอยต่ำ ลงมาที่พื้นเบื้องหน้าของท่าน กลายเป็นภาพของโยมบิดา นั่งประณมมืออยู่ พร้อมกับกล่าวว่า " โยมพ่อ จะมาลา "

หลวงปู่กำหนดจิตถามไปว่า " โยมพ่อตายแล้วหรือ" แล้วโยมพ่อจะไปไหน"

ภาพโยมพ่อขีมือไปทางประเทศพม่า

เมื่อหลวงปู่ แน่ใจว่าโยมบิดาของท่านสิ้นแล้ว ท่านก็กำหนดจิต อธิศบุญกุศลให้ อีกครั้งหนึ่ง ภาพนั้นก็หายไป

อยู่ต่อมาอีกวันหนึ่ง เมื่อหลวงปู่เข้าที่ภาวนาแล้ว ท่านได้อธิษฐานสงจิตไปถึงโยมมารดา ก็ ปรากฏเป็นภาพโยมมารดาในนิมิตและกล่าวว่า " ลูกไม่ต้องห่วงแม่หรอก แม่อยู่สุขสบายดี"

โยมมารดาชี้ที่ใ้หูที่อยู่ ปรากฏว่าเป็นที่อยู่อันนารีนรมย์

ตั้งแต่นั้นมา หลวงปู่ไม่เคยคิดเป็นห่วงโยมทั้งสองเลย เพราะท่านทั้งสองมกิติที่เป็นสุขแล้ว

๑๒๑. ไปเฝ้าพยาบาลพระอุบาลีฯ

ในช่วงปี พ.ศ. ๒๔๗๔ ขณะที่หลวงปู่แหวน จาริกภาวนายในป่าเขตจังหวัดเชียงใหม่ ได้ข่าวการอาพาธของท่านเจ้าคุณ พระอุบาลีคุณูปมาจารย์(จันทร สิริจันทโท) ที่วัดบรมนิวาส กรุงเทพฯ

จากการบอกเล่าของครูบาอาจารย์ บอกว่า ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ ท่านประสบอุบัติเหตุ เมื่อขึ้นธรรมมาสน์เทศน์ ชาวของท่านไปขัดกับพนักของธรรมมาสน์ กระตุกขาของท่านเลยหัก แต่ท่านไม่แสดงอาการเจ็บปวดให้เห็น ยังคงแสดงธรรมไปตามปกติจนจบ แล้วท่านก็ลุกขึ้นไม่ได้ ทุกคนจึงรู้ว่าท่านขาหัก แต่สามารถขมเขมทนาโดยไม่แสดงอาการเจ็บปวดให้ใครรู้เลย

เมื่อหลวงปู่แหวนทราบเรื่อง ในฐานะที่เป็นศิษย์ ท่านจึงประสงค์จะเดินทางลงมากรุงเทพฯ เพื่อเยี่ยมอาการ และถวายเป็นกุศลอุปัฏฐากรับใช้

ตามบันทึกในประวัติหลวงปู่แหวน บอกว่า ช่วงนั้น หลวงปู่มั่น อยู่ที่จังหวัดอุดรดิตถ์ จึงลงมา กราบเรียนให้หลวงปู่มั่นทราบเรื่อง แล้ว ท่านก็เดินทางเข้ากรุงเทพฯ ต่อไป

๑๒๒. กรรมฐานแมว กรรมฐานอีง

หลวงปู่แหวนได้พักอยู่ในกรุงเทพฯ เพื่อพยาบาลท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ นาน ๑ เดือน เห็นอาการท่านดีขึ้นมากแล้ว จึงกราบลาพระอาจารย์กลับเชียงใหม่

หลวงปู่แหวน พบว่าการอยู่ในกรุงเทพฯ ไม่สะดวก สำหรับท่านด้วยมีเหตุขัดข้องในเรื่อง อาหารการบิณฑบาต เนื่องจากหลวงปู่ เป็นพระค่างหิน บิณฑบาตได้ไม่พอลิ้น เพราะญาติโยม ส่วนมากจะตักบาตเฉพาะพระที่เป็นเจ้าประจำ พระจรจึงประสบปัญหา

หลวงปู่บอกว่า กระกรรมฐาน อย่างท่าน พอมาอยู่กรุงเทพฯ ต้องกลายเป็นกรรมฐานแมวบ้าง เป็นกรรมฐานอีงบ้าง

คือวันไหนได้อาหารน้อยไม่พอลิ้น ก็เป็นกรรมฐานแมว คือค่อยๆเลีย ค่อยๆดม

กล่าวหาว่า จะเปื้อนริมฝีปาก เหมือนกับแมว
ถ้าวันไหนบิณฑบาตไม่ได้อาหารก็ต้องอด กลายเป็นกรรมฐานอ้งไป

หลวงปู่เล่าแบบติดตลกว่า " ที่กล่าวนี้เป็นคำอุปมาเปรียบเทียบไม่ได้หมายความว่า แมวหรือ อีง่าปฏิบัติกรรมฐาน เพราะสัตว์ทั้งหลายเว้นจากมนุษย์แล้ว เป็นอันไม่มีโอกาสได้ปฏิบัติธรรม เพราะวิบากของสัตว์เหล่านั้นไม่อำนวย ให้ปฏิบัติธรรมกรรมฐานได้

หลวงปู่บอกว่า ตามปกติพระกรรมฐาน ท่านไม่ถือเรื่องการอดอาหาร ว่าเป็นอุปสรรคสำคัญ นัก ท่านบอกว่า :-

นักปฏิบัติกรรมฐาน เมื่อถึงคราวจำเป็น ต้องฝึกทรมานตน จำต้องอด ต้องงดอาหารเสียบ้าง เป็นบางครั้งบางคราว เพื่อกำราบปรามปราม นิสัยธรรม ต่างๆ ที่เกิดขึ้นแกจิตที่คอยเสาะแสวง หาอารมณ์ มาใส่ตน มาทับถมตน ทำให้เกิดความหนักหน่วงถ่วงจิต มืดมิดปิดปัญญา จนไม่เห็น อรรถเห็นธรรม

ผู้ปฏิบัติเพื่ออรรถเพื่อธรรม จำต้องเป็นกรรมฐานแมว กรรมฐานอ้ง อย่างนี้ในบางกาล บางสมัย ไม่ใช่แมว ไม่ใช่สิ่งมาปฏิบัติกรรมฐาน อย่างที่เข้าใจ

ในภพสาม กำเนิดสี่ นี้ จะมีการปฏิบัติธรรมกรรมฐาน ได้เฉพาะมนุษย์เท่านั้น นอกจากมนุษย์ แล้ว นอกนั้นเป็นหมดโอกาส เพราะวิบากกรรมของตน

๑๒๓. ร่วมกับหลวงปู่ขาว ไปกราบหลวงปู่มัน

หลังจากหลวงปู่แหวน ลงไปพยาบาลท่านเจ้าคุณพระอุปาสถุณฺโณมาจารย์ ที่วัดบรมนิวาส วรวิหาร กรุงเทพฯ ในครั้งนั้น พอใกล้จะเข้าพรรษา จึงได้กราบลา ท่านเจ้าคุณๆ กลับเชียงใหม่ เพื่อหาที่พักจำพรรษา

เมื่อหลวงปู่เดินทางมาถึงถ้ำแก่งหลวง (ผู้เขียนไม่แน่ใจว่า หมายถึงถ้ำแก่งหลวงตรงรอยต่อ ของจังหวัดลำปางกับแพร่ ที่หลวงปู่แหวน ธนปาโล เคยไปพักบำเพ็ญเพียรหรือเปล่านั้น จะขอตรวจสอบต่อไปอีก) ก็ได้พบ หลวงปู่ขาว อนาลโย ศิษย์อาวุโสอีกองค์หนึ่งของหลวงปู่มัน

หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ขาว จึงได้ร่วมเดินทางไปกราบหลวงปู่มัน ที่ป่าเมี่ยงห้วยทราย อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่

ที่ป่าเมี่ยงห้วยทราย นี้เอง พระอาจารย์ใหญ่ คือหลวงปู่มัน ได้เมตตาแสดงธรรมสั่งสอน ย้ำ อบายแนวปฏิบัติแก่ลูกศิษย์ทุกวัน

หลวงปู่แหวน บอกว่า " การแสดงธรรมของพระอาจารย์แต่ละครั้ง ใช้เวลาไม่นาน แต่ธรรม ที่ท่านแสดงออกนั้น เป็นธรรมปฏิบัติล้วนๆ ละเอียดไปตามขั้นตอนของสารธรรม ทำให้ผู้ได้ฟัง หายสงสัยในข้อปฏิบัติของตนๆ ที่กำลังดำเนินอยู่

ทำให้เกิดความมุ่งมั่น มานะพยายาม ประกอบความเพียรกันอย่างเต็มความสามารถ

การได้ฟังธรรมจากครูอาจารย์แต่ละครั้ง เหมือนกับได้เพิ่มกำลังธรรมะเข้าไปอีก ดังนั้น ในด้านภาวนา ต่างองค์ต่างก็เร่งความเพียรกันอย่างไม่ทอดทิ้ง เต็มความสามารถของ ตน อย่างไม่ขาดวรรคตอน ทั้งกลางวันและกลางคืน เว้นเฉพาะเวลาหลับเท่านั้น

บันทึกช่วงนี้ กล่าวต่อไปว่า :-

ด้วยเหตุนี้ สติสัมปชัญญะ จึงมีกำลังอยู่เสมอ

เป็นการประกอบชาคริยานโยค(ความเพียร) โดยแท้

การอยู่ร่วมกับพระอาจารย์ใหญ่ ในคราวนั้น จึงเป็นสัปปายะ หลายอย่าง คือ :-

บุคคลสัปปายะ เพราะสธรรมิกถ้วนแต่เป็นผู้ปฏิบัติธรรมด้วยกัน

สถานที่สัปปายะ เพราะเป็นป่าเขาลำเนาไพร บรรยากาศสงบ วิเวกวังเวง อากาศเย็น ชาวบ้าน ก็ไม่มารบกวน

อาหารสัปปายะ เพราะมีพอฉันเพื่อยังอัตภาพให้เป็นไปได้ ไม่บริบูรณ์ แต่ไม่ถึงขั้นขาดแคลน

ธรรมสัปปายะ เพราะพระอาจารย์ผู้แสดงธรรมท่านก็ย้ายลงในธรรมปฏิบัติ ในสารธรรมอัน เป็นวิมุตติธรรม วิโมกขธรรม ซึ่งจุดอันควรละและบอกจุดอันควรเจริญ ยิ่งใกล้วันเข้าพรรษา ท่าน ได้แสดงทางปฏิบัติอย่างลงเป็นจตุๆ เป็นขั้นตอนตามการเจริญมรรคปัญญา โดยเฉพาะ

หลวงปู่ขาว อนาลโย
วัดถ้ำกลองเพล ต.โนนทัน
อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู

๑๒๔. ไปหาที่พักจำพรรษา กับหลวงปู่ขาว

พอใกล้จะเข้าพรรษา พระอาจารย์ใหญ่ คือหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต บอกให้ลูกศิษย์ลูกหา แยกย้ายกันไปหาที่จำพรรษาตัวเอง จะมาจำพรรษารวมอยู่ด้วยกันที่ ป่าเมี่ยงห้วยทราย ทั้งหมด ไม่ได้ เพราะจะเป็นภาระหนักแก่ชาวบ้านเขา

ในสมัยนั้น ป่าเมี่ยงห้วยทราย มีบ้านอยู่ ๕-๖ หลังคาเรือน ชาวบ้านอาศัยการทำสวนเมี่ยง และหาของป่ามาขายเป็นหลักในการทำมาหาเลี้ยงชีพ การเข้าออกหมู่บ้านแต่ละครั้ง ก็ลำบาก เพราะทางเป็นห้วย เป็นป่าเขา ลำบากทั้งคนทั้งสัตว์ ที่ใช้ในการต่างของ(ลำเลียบขนของ)

เมื่อพระอาจารย์ใหญ่ บอกเช่นนั้น หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ขาว ได้ปรึกษากันว่าจะไปจำ พรรษาที่ป่าเมี่ยงขนบึง เพราะสถานที่นั้น เหมาะสมในการบำเพ็ญภาวนา เนื่องจากภูมิประเทศเป็น ป่าเขา มีหม่อมบ้านพออาศัยโคจรบิณฑบาตได้ บรรยากาศเงียบสงบเยือกเย็น ไกลจากเสียงและผู้คน ไปรบกวน

การไปมาก็ไม่ลำบากนัก ถ้าจะมาหาอาจารย์ใหญ่ตอนออกพรรษาแล้ว ก็เดินทางลัดเลาะ ตามป่าเขามา ใช้เวลาประมาณ ๔-๕ ชั่วโมง เท่านั้น ก็จะมาถึงที่อยู่ของพระอาจารย์ใหญ่ได้

เมื่อหลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ขาว ปรึกษากันเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงจัดบริวาร เข้าไปกราบ ลาพระอาจารย์ใหญ่ แล้วออกเดินทางผ่านมาทางแม่เปิง ไปทุ่งบวกร้าว เดินเข้าป่าลัดไปตามทาง ที่ไปยังป่าเมี่ยงขนบึง ทางบางแห่งต้องข้ามห้วยหลายสาย บางแห่งก็ขึ้นเขาไป กว่าจะถึง ป่าเมี่ยงขนบึง ก็ใช้เวลาเดินทาง ๔-๕ ชั่วโมง

๑๒๕. จำพรรษาที่ ป่าเมี่ยงขนบึง

เมื่อหลวงปู่แหวน กับ หลวงปู่ขาว ไปถึงป่าเมี่ยงขนบึง สถานที่ที่กำหนดจะจำพรรษาแล้ว ต่างองค์ต่างก็เลือกหาที่อยู่ตามความพอใจ แล้วพวกเขาชาวบ้านก็ช่วยกันปลูกสร้างกุฏิที่พักเป็นการชั่วคราวให้ พออาศัยกันแดดกันฝนได้

อากาศบริเวณนั้นมีความชื้นสูง เพราะพื้นที่อยู่ในชอกเขามียุเขาล้อมรอบทุกด้าน เหมือนอยู่ในถ้ำกระทะ เวลาฝนตก น้ำจะไหลมาจากภูเขาทุกทิศทาง สบง จีวร และบริวารต่างๆ เวลาเปียก มักแห้งช้า เนื่องจากแสงแดดส่องเข้าไม่ถึง ป่าไม้โดยรอบเป็นป่าดงดิบ มีไม้ใหญ่น้อย นานาพรรณ และมีสัตว์ป่านานาชนิด ส่งเสียงร้องไม่ขาดระยะทั้งกลางวันกลางคืน เป็นการเตือนสติของผู้บำเพ็ญธรรมให้ตื่นตัวอยู่เสมอ

ในช่วงพรรษานั้น หลวงปู่ทั้งสององค์ต่างก็ตั้งใจเร่งความเพียรกันอย่างเต็มที่ โดยไม่ยอมปล่อย เวลาให้เปล่าประโยชน์ ความก้าวหน้าทางด้านจิตภาวนาก็เป็นไปโดยราบรื่น การพิจารณาธรรม ได้อุบายแปลกๆดี มีความละเอียดสุขุมไปตามขั้นตอนของสมาธิและปัญญาที่ขัดค้นขึ้นมา ถ้ามีการ ขัดข้องบ้างทั้งสององค์ ต่างก็ช่วยกันแก้ไขให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

หลวงปู่แหวน ท่านว่า " ถึงอย่างนั้นก็ตาม บรรดาสรรพกิเลสทั้งหลาย ที่มันนอนอยู่

ในชั้นธ สันดานมานาน ในสังสารวัฏมีความเป็นเอนกนั้น เมื่อมันเห็นว่าเราอาจจริงเอา จึงต่อมัน มันก็เอา จริงกับเราเช่นเดียวกัน

เนื่องจากสภาพของจิตใจของคนเรานั้น เคยถูกอภัสภาสิเลศครอบครองอยู่นาน หลายภพ หลายชาติ เมื่อมาถูกความเพียรเร่งเร้าเข้า จึงดูเหมือนจะก้าวหน้าไปด้วยดี แต่ถ้าความเพียรลด หย่อนอ่อนกำลังลงเมื่อใด เมื่อนั้นจิตใจเป็นโอนอ่อนผ่อนเข้าหา กิเลส กิเลสสวะทันที ตามวิสัยของ จิตที่มีหน้าที่รับอารมณ์ ซึ่งยังขาดสติปัญญา เป็นเพื่อนสอง "

หลวงปู่แหวน เล่าต่อไปว่า " การที่จะผูกให้มันอยู่ในปัจจุบันด้วยการภาวนานั้น แสนยาก ถ้าเราผูกด้วยความเพียร มันก็ทำเป็นอ่อนกำลัง ถอยเข้าไปสู่ภายในเป็นที่กำบังยึดเป็นฐาน สงบนิ่งอยู่ ดูเหมือนไม่มีอะไรจะเป็นอันตราย เหมือนท้องทะเลอันราบเรียบ ในเวลาปราศจากลม และคลื่นจะนั้น

จึงกล่าวได้ว่า ต้องมีชั้นเชิงในการรุก การรับ การถอยตามกระบวนศึกของศัตรูผู้เชี่ยวชาญ ในเชิงการรบ"

พระอาจารย์พร สมโน
วัดประชานิยม อ.สว่างแดนดิน จ.สกลฯ

๑๒๖. อย่าตีมแทงกัน ด้วยหอกด้วยดาบ

เมื่อออกพรรษาแล้ว หลวงปู่มั่น พระอาจารย์ใหญ่ พร้อมด้วยพระอาจารย์ พร สมโน ได้ตาม มาสมทบ หลวงปู่แหวน หลวงปู่ขาว ที่ป่าเมียงขุนปิ้ง ที่หลวงปู่ทั้งสององค์ พักจำพรรษาอยู่

ต่อมา หลวงปู่เทศก์ เทศรสี กับพระอาจารย์อ่อนสี สุเมโธ ก็ตามขึ้นไปสมทบอีก เมื่อเห็นว่า มีพระไปอยู่ด้วยกันหลายรูป เกรงว่าจะเป็นภาระหนักแก่ชาวบ้าน หลวงปู่มั่น จึงให้หาทางแยกย้ายกันออกไปบริเวณที่ไม่ไกลกันนัก

จะมารวมกันเฉพาะวันอุโบสถ เพื่อฟังสวดปาฏิโมกข์แล้วรับการอบรมจากพระอาจารย์ใหญ่ เสร็จแล้วก็แยกย้ายกันกลับไปที่อยู่ของแต่ละองค์

เมื่อจะใกล้จะเข้าพรรษาต่อไป หลวงปู่แหวน กับ หลวงปู่ขาว ได้กราบเรียน พระอาจารย์ใหญ่ ขอกลับออกมาจำพรรษาที่ดอยน้ำมัว หรือดอยนะโม หรือ ฮ่องนะโม (ชื่อสถานที่เดียวกัน) และเมื่อ พระอาจารย์พร สมโน ทราบเรื่องก็ไปตามไปจำพรรษาด้วย รวมเป็น ๓ องค์

เมื่อเข้าไปกราบลา หลวงปู่มั่น ได้พูดเพื่อนสติศิษย์ทั้งสามว่า" เออ ไปแล้วอย่าไปตีมแทงกัน ด้วยหอกด้วยดาบนะ"

หลวงปู่ทั้งสามไม่ค่อยเข้าใจความหมายของคำเตือนนั้น และได้กราบลาเดินทางมา ดอยน้ำมัว บ้านทุ่งบวกข้าว ซึ่งเป็นเทือกเขาเดียวกันกับ ดอยแม่ปิ้ง อยู่ไม่ห่างกันนัก อยู่ทางตะวันออก ออก ไปมาหากันได้สบาย ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๒๐ นาที เท่านั้น

ส่วน พระอาจารย์ใหญ่มั่น กับลูกศิษย์องค์อื่นๆ คงอยู่จำพรรษาที่ป่าเมียงขุนปิ้งนั้น โดยมี พระอาจารย์ใหญ่พักอยู่ใกล้ถ้ำฤาษี ซึ่งชาวบ้าน ได้สร้างกุฏิชั่วคราวถวาย

๑๒๗. เกิดเหตุขัดเคืองใจกัน

การอยู่จำพรรษาที่ดอยนะโม(น้ำมัว) ของหลวงปู่แหวน หลวงปู่ขาว และหลวงปู่พร สมโน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย การภาวนาไม่มีอุปสรรค จิตก้าวหน้าดี เกิดอภายธรรมแปลกๆ หลาย อย่าง

มีเหตุการณ์อยู่วันหนึ่ง ขณะที่หลวงปู่แหวน กำลังเดินจงกรมอยู่ หลวงปู่ขาว เดินถือไม้กวาด ตรงเข้าไปหา เมื่อถึงทางเดินจงกรม หลวงปู่ขาว ก็ลงมือกวาดเรื่อยไปตามทางจงกรม กวาดไปจนถึงที่หลวงปู่แหวนเดินอยู่ ก็ยังกวาด ไปกวาดมา อยู่ที่เท้าของหลวงปู่แหวน นั้นเอง เสร็จแล้ว หลวงปู่ขาว ก็เดินออกไปโดยไม่พูดไม่จา

ครั้งแรก หลวงปู่แหวน นึกขัดเคืองใจอยู่เหมือนกัน ที่ถูกรบกวน ท่านได้คิดทบทวนว่า หลวงปู่ขาว ทำเช่นนั้นเพราะเหตุใด จึงนึกได้ว่า เมื่อสักครูที่ผ่านมา ขณะที่หลวงปู่ขาว นั่งสมาธิอยู่ ท่านใช้ไม้กวาด กวาดบริเวณ คงส่งเสียงดังรบกวนการนั่งสมาธิของหลวงปู่ขาว ด้วยเหตุนี้ หลวงปู่ขาว จึงได้มาเตือน ความขัดเคืองใจก็หายไป ทำให้ท่านระมัดระวังยิ่งขึ้น

เหตุการณ์ครั้งที่สอง เมื่อออกพรรษาแล้ว มีโยมนำผ้ามาถวายเพื่อให้ตัดเย็บเป็นจีวร เมื่อลงมือ เท่านั้น หลวงปู่ทั้งสามองค์ เกิดความเห็นไม่ตรงกัน องค์หนึ่งเห็นว่าควรตัดขนาดเท่านั้น อีกองค์ว่าเท่านี้ จึงจะพอดี ก็เกิดการโต้แย้งกันขึ้น กลายเป็นการโต้เถียง เพื่อเอาแพ้ชนะกัน

แม้ไม่มีเหตุรุนแรง แต่ก็หงุดหงิดใจต่อกันพอสมควร

๑๒๘. โคนหลวงปู่มั่น เทศน์อย่างหนัก

หลังออกพรรษานั้นเอง แคว้น(ก้านัน) มี ขึ้นมาหาที่ดอยนะโม กราบเรียนว่าเขาจะไป ทำธุระที่บ้าน ป่าเมียงขุนปึง

หลวงปู่แหวน กับหลวงปู่ขาว จึงบอกว่า ขากลับให้นิมนต์และรับ " ครุบาใหญ่ของเรา" ลงมาด้วย

เมื่อแคว้นมี ขึ้นไปนิมนต์ พระอาจารย์ใหญ่ ท่านไม่ขัดข้อง ท่านเก็บบริวารเสร็จ แคว้นมี ก็สะพายบาตรรับท่านเดินทางมาพร้อมกัน

เมื่อพระอาจารย์ใหญ่ มาถึงดอยนะโมแล้ว ลูกศิษย์ต่างเข้าไปกราบนมัสการ ตอนนั้นยังไม่มี อะไรเกิดขึ้น

ตกเย็น หลังจากทำกิจวัตรเสร็จแล้ว หลวงปู่มั่น ก็แสดงธรรม ให้การอบรมศิษย์ตามปกติ

การแสดงธรรมในช่วงแรก ก็ไม่มีอะไรผิดแปลก พอแสดงไปได้สักพัก เสียงของท่าน เริ่มหนักแน่นจริงจังมากขึ้น เนื้อธรรมเต็มไปด้วยไม้ค้อนที่ประเคนตอกย่ำลงไป ที่หัวใจของศิษย์

ท่านกล่าวถึงหมู่คณะที่ขัดแย้งกันว่า รังแต่จะถึงกาลวิบัติ ไม่ยิ่งหมู่คณะให้เจริญ ไม่ยิ่งหมู่คณะให้มั่นคงถาวร ไม่ยิ่งหมู่คณะให้ตั้งอยู่ได้นาน

แล้วท่านก็แสดงอานิสงส์ของความสามัคคี ในหมู่คณะเพราะมีทฎฐิสามัญญตา ราวกัน

จบลงด้วยการชี้จุด ที่ทำให้เกิดความขัดแย้งในหมู่คณะ คือการถือเอาความคิดของตัวเอง เป็นใหญ่ ไม่เคารพความรู้ความเห็นของผู้อื่น

หลวงปู่แหวน ท่านว่า " เป็นอันว่า เทศน์ของท่านอาจารย์กัณฑ์นั้น ท่านตั้งภาษิตเอาไว้ตั้งแต่ สามเดือนที่แล้วมา ก่อนเข้าพรรษาว่า ให้ระวังอย่าไปตีมแทงกันด้วยหอกด้วยดาบ คำเทศน์ จึงมา อธิบายเอาตอนออกพรรษาแล้วนี่เอง"

เมื่อหลวงปู่มั่น ท่านแสดงธรรมจบลง ท่านก็พูดคุยกับศิษย์เป็นธรรมดา เหมือนกับไม่มีอะไร เกิดขึ้น พูดคุยถามโน่นถามนี่

เมื่อหลวงปู่แหวน หลวงปู่ขาว หลวงปู่พร หายจากอาการสลบเพราะถูกตีด้วยธรรมมาฆะแล้ว ก็เข้าไปกราบสารภาพผิด ซึ่งหลวงปู่มั่น ก็ไม่ได้แสดงอาการผิดสังเกตใดๆ ออกมา

" อบายการแสดงธรรมกิติ การวางตัวกิติ การพูดจาปราศรัยกิติ เป็นกุศลบายเฉพาะองค์ ของหลวงปู่มั่น ยากที่ศิษย์ทั้งหลายจะสังเกต ติดตามได้ทัน ซึ่งจะหาผู้ปฏิบัติได้อย่างองค์ท่านนั้น ยากแท้"

ทางเข้าถ้ำเชียงดาว

๑๒๙. จำพรรษา ที่ถ้ำเชียงดาว

เหตุการณ์ในตอนนั้น น่าจะอยู่ในช่วงปี พ.ศ. ๒๔๗๑ ตามหลักฐาน ที่ผู้เขียนมี คือ หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ไปพักบำเพ็ญอยู่ที่เสนาสนะป่าบ้านปาง (ต่อมาคือ วัดอรัญญวิเวก ต.อินทิล อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่) เมื่อปลายปี พ.ศ.๒๔๗๐ ท่านพักอยู่ระยะหนึ่ง ไม่ได้จำพรรษา พอออกจากบ้านปาง หลวงปู่มั่น และสานุศิษย์ ได้ไปจำพรรษาที่ถ้ำเชียงดาว ก็คือในปี พ.ศ.๒๔๗๑ นั้นเอง ส่วนชื่อวัดอรัญญวิเวก นี้หลวงปู่มั่น ก็เป็นผู้ตั้งชื่อ รวมทั้งหลวงปู่มั่น เป็นเจ้าสำนักองค์แรก ของวัดนี้ด้วย (เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน คือ หลวงพ่อเปลื้อง ปญฺญาปทีโป)

พูดถึงป่าเทือกเขาเชียงดาวนั้น ถือเป็นรมณีสถานสำหรับนักปฏิบัติธรรม ดังที่ หลวงปู่มั่น ได้บอกกับบรรดาศิษย์ว่า สถานที่ในแถบนี้เป็นมงคลสำหรับผู้ปฏิบัติ

ทางสภาพภูมิประเทศ ที่เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีภูเขาสลับซับซ้อน มีถ้ำหลายแห่ง มีความสงบ ป่าไม้หนาทึบ และในประสบการณ์ของพระอรุณคัมภีร์บอกว่า มีเทวดามาก จึงเหมาะต่อการ บำเพ็ญภาวนายิ่ง

การไปอยู่ที่ถ้ำเชียงดาว ในครั้งแรก มีด้วยกัน ๓ รูปคือ หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ และหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม มีตาผ้าขาว คำอ้าย (ต่อมาคือหลวงปู่คำอ้าย) ติดตามมาคอยอุปฐาก

ทั้งสามองค์ไม่ได้พักอยู่ในที่เดียวกัน พระอาจารย์ใหญ่อยู่ภายในถ้ำหลวง หลวงปู่ตื้ออยู่ถ้ำ ปากเปียง และหลวงปู่แหวนขึ้นไป จำพรรษาที่ต้นธารน้ำไหล

ในวันปกติ พระจะมาฉันรวมกันที่ถ้ำเชียงดาว ซึ่งอยู่ด้านล่างคนละถ้ำกับที่หลวงปู่มั่นพัก เมื่อเสร็จกิจแล้ว แต่ละองค์ก็แยกย้ายกลับไปบำเพ็ญเพียรยังที่ของตน

สำหรับวันพระ ๘ คำ และ ๑๕ คำ พระทั้งหมดจะมาประชุมฟังธรรม ทำโสตถุบอการปาริสุทธิ เสร็จแล้วก็แยกย้ายกันไป ไม่ได้อยู่คลุกคลีรวมกัน ต่างองค์ต่างเร่งบำเพ็ญเพียรอย่างเต็มที่

๑๓๐. วิบากกรรม ของคนเชียงดาว

ในปีที่คณะของหลวงปู่มั่น ไปจำพรรษาที่ถ้ำเชียงดาว คือ ปี ๒๔๗๑ นั้น ได้เกิดโรคระบาด แก่ชาวบ้านอย่างรุนแรง ในขณะที่เดียวกัน ก็มีพวกที่ปรกอบมิจฉาชีพกันอย่างไม่เกรงกลัวบาป กรรม และไม่เกรงกลัวกฎหมายบ้านเมือง

มีการลักขโมย ปล้น ชก่า แทะไปวันแต่ละวัน โดยเฉพาะการลักโจรกระบือของชาวบ้าน เอามาฆ่า จะมีเป็นประจำ

ทางด้านโรคระบาดก็มีผู้ต้องล้มตายทุกวัน วันละ ๒-๓ ศพ ชาวบ้านต้องเดือดร้อนและระทมทุกข์กันมาก

เมื่อชาวบ้านขาดที่พึ่ง ก็พากันมาพึ่งพระ ท่านพรอจารย์ใหญ่บอกให้พระช่วยกันแผ่เมตตา ช่วยชาวบ้านให้มากๆ ซึ่งต่างองค์ต่างก็สังกระเสจิตแผ่เมตตาจากที่พักของตน เพื่อให้เหตุการณ์ต่างๆ ได้คลี่คลายไปในทางที่ดี

แต่เป็นที่น่าประหลาด คือ ยิ่งแผ่เมตตาช่วยมากเท่าไร ความวิบัติของชาวบ้านกลับยิ่งมากขึ้น เป็นทวีคูณ

หลวงปู่มั่น ได้นั่งพิจารณาตรามว่า กรรมที่พวกเขาเคยก่อไว้หนักเหลือเกิน แผ่เมตตาเท่าไร ก็ช่วยไม่ได้ เป็นกรรมของของเอง หลวงปู่มั่น ก็บอกพระให้ทำต่อไปอย่าได้ลดละ

โรคระบาดครั้งนั้นเกิดอยู่เป็นเดือน จึงค่อยสงบลง คร่าชีวิตชาวบ้านไปหลายสิบ

คน

สำหรับเรื่องการปล้น การลักขโมยนั้น พระอาจารย์ใหญ่ ท่านพยายามเทศน์แนะนำสั่งสอน ประชาชนให้รู้จักบาปบุญคุณโทษ ให้ประกอบอาชีพสุจริต เพื่อจะได้ยั่งยืนอย่างสงบสุข

แต่เหตุการณ์ก็ไม่ดีขึ้น คือ " ถึงท่านจะแนะนำสั่งสอนอย่างไร ก็เท่ากับเอาหน้าไปรดตอไม้ พวกเขา หาเชื่อฟังไม่ ยังคงประกอบมิจฉาชีพ กันอยู่อย่างเป็นล่ำเป็นสัน ต่อไป"

ต่อมา ทางกรมได้ทำการปราบปรามอย่างหนัก บรรดา มิจฉาชีพจึงหมดไป แล้วความสงบสุข จึงกลับมาสู่เชียงดาวอีกครั้งหนึ่ง

ทั้งหมดนี้คือเหตุการณ์ที่เชียงดาว ในช่วงที่คณะพระธุดงค์ไปพำนักอยู่ในระยะแรก

๑๓๑. พญานาค ในถ้ำเชียงดาว

หลวงพ่อแหวน สุจิตฺโต เล่าถึงพญานาคในถ้ำเชียงดาว ดังนี้:-

ภายในถ้ำหลวง ที่ถ้ำเชียงดาว มีพญานาคอยู่ถ้ำดังกล่าวนี้ สัตว์แยกขึ้นไปทางซ้ายมือ อยู่ เหนือถ้ำหลวงเล็กน้อย พื้นถ้ำมีก้อนหินเป็นรูปงจักรดับดอกบัว มีพญานาคเฝ้าอยู่ภายใต้แผ่นหิน นี้

เวลามีพระเข้าไปภาวนาอยู่ภายในถ้ำนั้น ท่านแทบกระตุกกระตักตัวไม่ได้เลย เป็นต้องถูก พญานาคกล่าวโทษทันทีว่า สมณะอะไร ช่างไม่สำรวม ค่นองกายเหมือนเด็ก ๆ

ถ้าเดินไปสะดุดเอาก่อนหินดั่งกรอกแกรก เขาก็จะกล่าวโทษว่า สมณะอะไร จะเดินจะเห็น ไม่สำรวมระวัง รีบไปรีบมา เหมือนม้าแข่ง

ไม่ว่าพระจะทำอะไร ต้องสำรวมทวาริยาบถ ถึงอย่างนั้นก็ไม่ว่าจะถูกตำหนิติเตียน

พญานาคนี้มีอัธยาศัยชอบพอกับ พระมหาบุญ ถ้าพระมหาบุญเข้าไปอยู่ในถ้ำนั้นไม่ว่าท่าน จะทำอะไร เช่น ทำเสียงกระแอมกระไอ เดินเสียงดัง ทำก้อนหินหล่น เธอก็เฉย ไม่แสดงกิริยา อะไร ต่อต้าน เพราะมีจิตเหมือนกัน

อย่างไรก็ตาม ไม่มีพระองค์ใด เข้าไปอยู่ในถ้ำนั้นได้นาน เพราะในถ้ำมีช่องให้อากาศเข้าไป ทางเดียว คือทางปากถ้ำ เมื่อพระเข้าไปอยู่ข้างในแล้วปิดประตู อากาศภายนอกแทบเข้าไปไม่ได้ เลย ทำให้อึดอัด หายใจไม่สะดวก

ยกเว้น หลวงปู่มั่น องค์เดียว ที่ท่านเข้าไปอยู่ในถ้ำนั้นได้นานเป็นวัน ๆ

หลวงปู่มั่น เคยเทศน์แนะนำพญานาค แต่เธอไม่ยอมรับคำแนะนำ เพราะยังอาลัยอัตภาพ ปัจจุบันของตนอยู่ในที่สุดท่านเห็นว่า เข้าไปทำความรำคาญให้แก่เธอ จึงไม่เข้าไปในถ้ำนั้น อีกเลย

ที่ถ้ำพญานาคนี้ หลวงปู่แหวน เข้าไปอยู่ ๑ วัน หลวงปู่ตื้อเข้าไปอยู่ ๓ วัน แต่ละองค์ที่เข้าไป อยู่ ต่างถูกพญานาค ตำหนิกล่าวโทษเอาทั้งสิ้น พระท่านอยู่ไม่ได้เพราะสังจิตออกไปดูที่ไรเห็น พญานาคคอยจ้องหาเรื่องตำหนิพระอยู่ตลอดเวลา

เมื่อพระต่างองค์ต่างเห็นว่า ถ้าเข้าไปแล้วจะทำให้พญานาคสร้างบาป หนักเข้าไปอีก จึงได้ ช่วยเหลือเธอโดยการไม่เข้าไปรบกวน ในที่อยู่ของเธออีกต่อไป

๑๓๒. พบเปรตสมัยใหม่

ประสพการณ์ส่วนหนึ่งของ หลวงปู่แหวน ขณะอยู่ที่ถ้ำเชียงดาว มีดังนี้ :-

ในระหว่างพรรษา วันหนึ่งประมาณ ๕ โมงเย็น หลวงปู่แหวน กำลังเดินจงกรม อยู่ ก็มีเสียง ดังโครมครามเหมือนกิ่งไม้ใหญ่หักลงมา จึงเหลียวไปดู กลายเป็นสัตว์ร่างใหญ่ร่างหนึ่ง เอาเท้า เกาะอยู่บนกิ่งไม้ห้อยหัวลงมา มีผมยาวรุงรัง เสียงร้องโหยหวน หลวงปู่บอกว่า ท่านไม่ได้นึกกลัว และไม่ได้ให้ความสนใจ ยังคงเดินจงกรมต่อไป

เมื่อร่างนั้นเห็นว่า หลวงปู่ไม่สนใจ ก็หนีหายไป

สองสามวันต่อมา ก็มาปรากฏอีก แต่หลวงปู่ ก็เดินจงกรมโดยไม่สนใจ หลังจากนั้นจึงมา ปรากฏตัวให้เห็นทุกเย็น แต่ไม่ได้เข้ามาใกล้หลวงปู่ คงแสดงอาการเหมือนเดิมทุกครั้ง

วันหนึ่ง หลวงปู่ ได้กำหนดจิตตามไปว่า ที่มานั้นเขาต้องการอะไร ที่แรกเขาทำเฉยเหมือน ไม่เข้าใจ หลวงปู่ จึงกำหนดจิตตามอีก เขาจึงบอกว่า ต้องการมาขอส่วนบุญ

หลวงปู่ จึงกำหนดจิตตามต่อไปว่า เขาเคยทำกรรมอะไรมา จึงต้องมาทุกข์ทรมานอยู่ในสภาพเช่นนี้

ร่างนั้น ได้เล่าถึงบุพกรรมของเข่าว่า เขาเคยเป็นคนอยู่ที่เชียงดาวนี้ มีอาชีพปลูกขมิ้นและ ปลิ้นเขากิน ก่อนไปปลิ้น เขาจะเอาดอกไม้รูปเทียน ไปขอพรและขอคุ้มครองกับพระพุทธรูปองค์ หนึ่งในถ้ำ

เขาทำอย่างนี้ทุกครั้ง และก็แล้วคลาดตลอดมา

อยู่มาวันหนึ่ง เขาไปขอพรพระพุทธรูป แล้วออกไปปลิ้นเช่นเคย บังเอิญเจ้าของบ้านรู้ตัวก่อน จึงเตรียมต่อสู้ เขาถูกเจ้าของบ้านฟันบาดเจ็บสาหัส จึงหนีตายเอาตัวรอดมาได้

ด้วยความไม่ไหวว่า พระไม่คุ้มครอง เขาจึงกลับไปถ้ำแล้วเอาขวานทุบเศียรพระพุทธรูป จนคอหัก ขณะเดียวกัน ก็ยังคุมแค้นอยู่ ตั้งใจว่า บาดแผลหายแล้ว จะกลับไปแก้แค้นเจ้าของบ้าน ให้ได้

เมื่อบาดเจ็บแผลที่ถูกฟันนั้นสาหัสมาก เขาจึงต้องตายในเวลาต่อมา วิญญาณเขาจึงต้องมาเป็น เปรตทนทุกข์ทรมานอยู่ที่เชียงดาว แห่งนี้ จึงได้พยายามมาขอส่วนบุญ เพื่อให้พระท่านช่วยแผ่ให้ จะได้คลายความทุกข์ทรมานลงไปได้บ้าง

หลวงปู่แหวน ท่านเล่าว่า บุพกรรมของเปรตตนนั้น หนักมากเหลือเกิน ท่านได้รวบรวมจิต อธิษฐานบุญกุศลไปให้ ตั้งแต่นั้นมา ร่างนั้นก็มิปรากฏให้เห็นอีก แต่จะได้รับบุญกุศลเพียงใดขึ้น อยู่กับตัวเขาเอง

หลวงปู่ บอกว่า เปรตตนนั้นเป็นเปรตสมัยใหม่ เพราะใช้คำแทนตัวเขาเองว่า "ผม" แต่เปรต ตนอื่นๆ ที่หลวงปู่เคยพบมา จะใช้คำแทนตนว่า "เรา" หรือ "ข้าพเจ้า" จึงนับว่าเปรตตนนี้ เป็นเปรตสมัยใหม่

๑๓๓. ธรรมะที่สืบเนื่อง จากเปรตตนนั้น

หลวงปู่แหวน ท่านพูดถึงธรรมะหลังจากเล่าเรื่องเปรตตนนั้นดังต่อไปนี้ :-

บรรดาสัตว์ทั้งหลายนั้น เมื่อไม่มีทุกข์มาถึงตัว มักจะไม่เห็นคุณของพระศาสนา มัวเมา ประมาท ปล่อยกายปล่อยใจให้ประพฤติดุจริต ผิดศีลผิดธรรม อยู่เป็นประจำ นิสัย เห็นผิดเป็นถูก เห็นกงจักรเป็นดอกบัว

ต่อเมื่อได้รับทุกข์แล้ว ที่พึ่งอื่นไม่มี นั้นแหละจึงได้คิดถึงพระ คิดถึงศาสนา แต่เป็นเวลาที่สายไปแล้ว

เรื่องความดีนั้นเราต้องทำอยู่เสมอ ให้เป็นที่อยู่ของจิต เป็นอารมณ์ของจิต ให้เป็นมรรค คือทางดำเนินไปของจิต จึงจะเห็นผลของความดี

ไม่ใช่เวลาใกล้จะตาย จึงนิมนต์พระไปให้ศีล ให้ไปบอกพุทธโธ หรือตายไปแล้ว ญาติจึงเคาะ โลงบอกให้รับศีล เช่นนี้เป็นการกระทำที่ผิดหมด

เหตุเพราะว่า คนเจ็บนั้น จิตมัวติดอยู่กับเวทนา โจนจะมาสมนใจโยติกับศีลได้ เว้นไว้แต่ผู้ที่ รักษาศีลมาเป็นปกติเท่านั้น จึงจะสามารถระลึกถึงศีลของตัวเองได้ เพราะตนเองเคยทำมาจนเป็น อารมณ์ของจิตแล้วเท่านั้น

แต่ส่วนมาก พอใกล้จะตายแล้ว จึงมีผู้เตือนให้รับศีล ยิ่งคนตายแล้ว ยิ่งไม่ต้องพูดถึง เพราะคนตายนั้น ร่างกายกับจิตใจ ไม่รับรู้ใดๆแล้ว แต่ที่ทำมา ก็ยังถือว่าเป็นของดี

ตัวอย่าง พระเทวทัต ทำกรรมจนสุดท้ายถูกแผ่นดินสูบ เมื่อร่างกายลงไปถึงคาง จึงระลึกถึง ความดีของพระพุทธเจ้าได้ แล้วขอถวายคางเป็นพุทธรูปบูชา

พระเทวทัต ยังมีสติระลึกได้ จึงพอมิผลดีอยู่บ้างในอนาคต

แม้เปรตตนนั้นก็เหมือนกัน ตายไปแล้ว จึงสำนึกได้มาขอส่วนบุญ เมื่อตอนยังมีชีวิตอยู่ เคยทำลายแม่กระทั่งพระพุทธรูปที่ตนเคารพนับถือ

การที่พระแม่เมตตาให้ เขาจะได้รับหรือเปล่าไม่รู้ สู้เราทำเอาเองไม่ได้ เราทำให้ตัวเราเอง จะได้มากน้อยเท่าไรก็มีความปีติ เอ็มอิมใจมากเท่านั้น

๑๓๔. ทางบุญ...ทางบาป

ท่านผู้อ่านคงจะเคยทราบคำสอนของหลวงปู่แหวน เกี่ยวกับ ธรรมา - ธรรมเภา บ้างแล้ว ใช่ไหมครับ ?

หลวงปู่ ได้เทศน์ให้ฟังต่อไปนี้ :-

ธรรมทั้งหลายไหลมาจากเหตุ กายก็เป็นเหตุอันหนึ่ง วาจาก็เป็นเหตุอันหนึ่ง ใจก็เป็นเหตุ อันหนึ่ง

กายทุจริตเป็นเหตุแห่งบาปอย่างหนึ่ง วาจทุจริตก็เป็นเหตุแห่งบาปอย่างหนึ่ง มโนทุจริตก็เป็น เหตุแห่งบาปอย่างหนึ่ง

การละกายทุจริตก็เป็นเหตุแห่งบุญอย่างหนึ่ง การละวาจทุจริตก็เป็นเหตุแห่งบุญอย่างหนึ่ง การละมโนทุจริต ก็เป็นเหตุแห่งบุญอย่างหนึ่ง

ทางของบุญของบาปเหล่านี้มีอยู่ในตัวของเราเอง ไม่ได้อยู่ที่ไหน เราก็กทำเอาสร้างสมเอา

อย่ามัวเมาเป็นอดีตเป็นอนาคต อดีตก็เป็นธรรมเภา อนาคตก็เป็นธรรมเภา มีแต่ปัจจุบัน เท่านั้นที่เป็นธรรมเภา

สิ่งใดที่มันล่วงมาแล้ว เลยมมาแล้ว เราไม่สามารถจะไปตัดไปแปลงมันได้อีกแล้ว สิ่งที่เราทำไป นั้น ถ้ามันดี มันก็ดีไปแล้ว ผ่านไปแล้ว พ้นไปแล้ว ถ้ามันชั่ว มันก็ชั่วไปแล้ว พ้นไปแล้วเช่นกัน

อนาคตก็นยังไม่มาถึง สิ่งที่ยังไม่มาถง เราก็ยังไม่รู้ ไม่เห็นว่า มันจะเป็นอย่างไร อย่างมากก็ เป็นแต่เพียงการเดา การคาดคะเนเอาว่า ควรเป็นอย่างไร อย่างนี้ ซึ่งมันอาจจะไม่เป็นอย่างที่เร คาดคะเนก็ได้

ปัจจุบันคือสิ่งที่มันเกิดขึ้นจริง เราได้เห็นจริงได้สัมผัสจริง

เพราะฉะนั้น ความดีต้องทำในปัจจุบัน

ทานก็ดี ศีลก็ดี ภาวนาก็ดี ต้องทำเสียในปัจจุบัน ที่เรายังมีชีวิตอยู่นี้ เราต้องการความดี ก็ต้อง ทำให้เป็นความดีในปัจจุบันนี้ ต้องการความสุข ต้องการความเจริญ ก็ต้องทำให้เป็นในปัจจุบันนี้

ธรรมทั้งหลายไหลมาจากเหตุ อย่างนี้ ถ้าเหตุเราทำไว้ดีแล้ว ผลมันก็จะดีตามเหตุ

ถ้าเหตุเรา ทำไว้ไม่ดีแล้ว ผลไม่ดีตามเหตุ เหตุและผลต้องสัมพันธ์กันเสมอ เป็นแต่ว่า คนเราจะยอมรับ หรือไม่ยอมรับเท่านั้น

เราไม่ควรปล่อยเวลาให้เสียไปกับอดีต กับอนาคต เพราะทั้งอดีตและอนาคตต่างก็เป็นธรรม เมื่อดูด้วยกันทั้งนั้น
สิ่งที่ผ่านไปแล้ว ก็ให้เขาผ่านไป สิ่งใดที่ยังไม่มาถึง ก็เป็นสิ่งที่ยังไม่มี ยังไม่เกิด

ถ้าปัจจุบันดี อดีตมันก็ดี อนาคตมันก็ดี เพราะปัจจุบันเมื่อผ่านไป มันก็กลายเป็นอดีต ถ้ามัน ยังไม่ผ่านไป มันก็เป็นทางดำเนินไปสู่อนาคต เป็นเข็มชี้บอกอนาคต

ดังนั้น เราต้องทำเหตุให้สมบูรณ์บริบูรณ์ เราจึงจะได้สิ่งที่เราปรารถนา

๑๓๕. หลวงปู่มั่น ไม่ออกจากถ้ำ ๙ วัน ๙ คืน

หลวงปู่แหวน ได้เล่าถึงหลวงปู่มั่นว่า :-

เมื่อออกพรรษาแล้ว ท่านอาจารย์ใหญ่ ให้โยมนำไม้เข้าไปทำแคร่ให้ท่านอีกแห่งที่ถ้ำเจดีย์ อยู่ลึกเข้าไปข้างในถ้ำถ้ำหลวง แล้วท่านก็เข้าไปอยู่ภายในถ้ำนั้น ๙ วัน ๙ คืน โดยไม่ออกมาเลย

(ซ้าย)-สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ
สมเด็จพระสังฆราช วัดราชบพิธ
(หันหลัง) -พระราชสังวราภิรมย์
(หลวงปู่โต๊ะ อินทสุวณฺโณ)

ในวันที่ ๑๐ หลวงปู่มั่น จึงออกมา หลังจากกลับจากบิณฑบาตและฉันเสร็จแล้ว ท่านจึงเล่า ให้คณะศิษย์ฟังว่า ท่านเข้าไปช่วยเจ้าของผู้สร้างเจดีย์ เขาหวงเจดีย์ของเขา เขาไปไหนไม่ได้ ท่านจึงไปช่วยแนะนำเขา เวลานั้นเขาไปแล้ว

หลวงปู่แหวน บอกว่า ที่พระอาจารย์ใหญ่พูดว่า เขาไปแล้ว นั้นท่านเองก็ไม่รู้ว่าใครไปไหน ได้กราบเรียนถาม แต่ท่านก็ไม่ได้อธิบาย หยัดไว้แค่นั้น

จากคำบอกเล่าของครูบาอาจารย์องค์อื่น ความว่า ได้มีวิญญานหญิงสาวกับสามเณร ที่เป็น น้องชาย มาวนเวียนอยู่บริเวณที่หลวงปู่มั่น พักนั้นหลายคืน ท่านจึงถามว่า มาเดินอยู่ทำไม วิญญานก็เล่าให้ฟังว่า พวกเราสร้างเจดีย์ไว้ยังไม่เสร็จ ก็ต้องมาตายเสียก่อน เขาจึงกังวลกับเรื่องนี้ ยังไปไหนไม่ได้

หลวงปู่มั่น จึงเทศน์ให้สติวิญญานสองพี่น้อง ใจความว่า :-

สิ่งที่ล่วงไปแล้ว ไม่ควรทำความผูกพัน เพราะไม่สามารถเอากลับมาให้เป็นปัจจุบันได้ มีแต่ จะทำให้กังวลและเป็นทุกข์ ส่วนอนาคตก็ไม่ควรไปห่วง ไปเกี่ยวข้องอดีต ควรปล่อยไว้ตามอดีต อนาคตก็ควรปล่อยไว้ตามกาลของมัน ปัจจุบันเท่านั้น จึงจะทำให้สำเร็จประโยชน์ได้ เพราะอยู่ใน ฐานะที่เขาสามารถทำได้

การสร้างพระเจดีย์ เราสร้างด้วยห้วงบุญ ห้วงกุศล ไม่ได้สร้างเพื่อหวังเอาก่อนอิฐก่อนหิน ปูนทราย ในองค์พระเจดีย์ ติดตัวไปด้วย สิ่งที่เป็นสมบัติของเราในการสร้างพระเจดีย์ ก็คือบุญ ที่ เราจะเอาติดตัวไปได้ เราไม่ได้เอาสิ่งก่อสร้าง วัตถุทานต่างๆ ที่สละแล้วนั้น เอาติดตัวไปด้วย เราเอาไปได้ เฉพาะส่วนนามธรรม ที่เกิดจากการสละวัตถุทานเหล่านั้น นั่นคือตัวบุญกุศล

เจ้าของผู้คิดเป็นกุศลเจตนาขึ้นมา ให้สำเร็จเป็นวัตถุไทยทานต่าง ๆ นั้นคือ ใจ ใจนี้แหละเป็นผู้ทรงบุญ ทรงกุศล ทรงมรรค ทรงผล ทรงสวรรค์ นิพพาน และใจนี้แหละ เป็นผู้ไปสู่สวรรค์นิพพาน นอกจากใจไม่มีอะไรไป

" ถ้าคุณทั้งสองยินดีเฉพาะกุศลผลบุญที่ได้จากการสร้างพระเจดีย์ไปเท่านั้น ไม่มุ่งจะแบก หามพระเจดีย์ไปสวรรค์ นิพพาน ด้วย คุณทั้งสองก็ไปอย่างสลด หายห้วงไปนานแล้ว เพราะบุญ เป็นเครื่องสนับสนุน บุญจึงไม่เปลี่ยนแปลงเป็นบาปตลอดกาล

คุณทั้งสองสร้างบุญญาภิสมการมา เพื่อยังตน ไปสู่สุคติ แต่กลับมาคิดกังวลในอิฐ ในปูนเพียงเท่า นั้น จนเป็นอุปสรรคต่อทางเดินของตน ซึ่งทำให้เสียเวลาไปนาน

ถ้าคุณทั้งสอง พยายามตัดความขัดข้องห่วงใยที่กำลังเป็นอยู่ ออกจากใจ ชั่วเวลาไม่นาน จะเป็นผู้หมดภาระผูกพัน คุณมีจิตมุ่งมั่นในภพใด จะสมหวังในภพนั้น เพราะแรงกุศลที่ได้พากัน สร้างมาพร้อมอยู่แล้ว "

หลังจากนั้น หลวงปู่มั่น ก็สอนดวงวิญญาน ให้รักษาศีลห้า สอนอานิสงฆ์ของท่าน คือล ภาวนา และหลักธรรมอื่นๆ จนดวงวิญญานกลายเป็นการติดยึด แล้วไปเกิดในสวรรค์ ชั้นดาวดึงส์ภิกขุ ในลำดับต่อมา

๑๓๖. สํารวจถ้ำ

พระปัจเจกพุทธเจ้า

ผู้เขียน เคยนำเสนอเรื่องนี้แล้ว ในประวัติ ของหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ในโครงการ หนังสือ บูรพาจารย์ เล่ม ๒

ที่นำเสนอในที่นี้เป็นคำบอกเล่าของ หลวงปู่แหวน ถ้าเอาข้อมูลมาประกอบกัน ก็จะทำให้ เรื่องราวสมบูรณมากขึ้น

เรื่องราวมีดังนี้ :-

วันหนึ่ง ขณะเตรียมบาตรจะออกไปบิณฑบาต ท่านอาจารย์ใหญ่ พุดขึ้นมาว่า " เมื่อคืนนี้ขณะที่ ภาวนาอยู่ได้นิมิตไปว่า บนยอดเขาเขียงดาวนี้มีถ้ำ อยู่แห่งหนึ่ง เป็นที่อยู่ของพระปัจเจกพุทธเจ้า ในสมัยโบราณ ถ้ำนั้นกว้างขวางน่าอยู่ แต่พวกเราไปอยู่ไม่ได้ เพราะไม่มีอาหาร นอกจากไม่มี อาหารแล้ว ขึ้น ไปก็ขึ้น ไม่ได้ เพราะไม่มีทางขึ้น"

หลวงปู่มั่น พุดแล้วก็นั่งอยู่ หลวงปู่ตื้อ จึงพุดขึ้นว่า "วันนี้ฉันเสร็จแล้ว ภาระผมจะขึ้นไปดู ได้ไหม?"

ท่านอาจารย์ใหญ่กล่าวว่า " จะขึ้นไปได้อย่างไร มันไม่มีทางขึ้น"

หลวงปู่ตื้อว่า " ไม่มีทางขึ้นก็จะลองดู คงจะพอมีทางบ้าง"

หลวงปู่แหวนเล่าว่า " ท่านอาจารย์ใหญ่นิวอยู่ไม่ได้พุดว่าอะไร เพราะทราบนิสัยกันดีว่า หลวงปู่ตื้อมักจะทำอะไรแผลงๆ อยู่เสมอ แม้แต่เคยเถียงท่านอาจารย์ใหญ่ก็เคยเถียง ซึ่งท่านก็ไม่ ได้ว่าอะไร แต่สำหรับองค์อื่นแล้ว อยาว่าแต่เถียงเลย ทำอะไรไม่ถูกแม้แต่เพียงเล็กน้อย ท่านก็ถือ เป็นเรื่องใหญ่ ต้องเทศนกันเป็นเรื่องเป็นราวไปทีเดียว"

หลวงปู่แหวนเล่าต่อไปว่า " วันนั้น เมื่อฉันอาหารเสร็จแล้ว ก็ลองขึ้นไปดู เดินค้นหาที่นอน นาน มองเห็นยอดหนึ่งสูงชะลูดขึ้นไป เห็นว่าเป็นที่แปลกกว่าที่อื่นๆ จึงปีนขึ้นไปดู เมื่อขึ้นไปใกล้ มองเห็นปากถ้ำอยู่ แต่เมื่อสำรวจดูทางที่จะขึ้นไปหาถ้ำนั้น ไม่มีทางขึ้น

หลวงปู่ตื้อ ได้พยายามจนสุดความสามารถจะขึ้นไปให้ได้ โหนเถาวัลย์ขึ้นไป เมื่อขึ้นไปสุด เถาวัลย์แล้ว เดินต่อไปอีกไม่ได้ จึงต้องลงถอยกลับลงมา ซึ่งก็ตรงกับคำบอกเล่าของท่านอาจารย์ ใหญ่จริงๆ "

เรื่องของท่านเขียงดาว มีเรื่องที่ลึกลับน่าสนใจอีกมาก เอาไว้ค่อยทยอยเขียนตามโอกาสเหมาะ ต่อไป

ท่านพระอาจารย์นาค อดถวโร วัดสัมพันธวงค์ กรุงเทพฯ ผู้บันทึกเรื่องราวของหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ได้กล่าวถึงเขียงดาว ดังนี้ :-

" เขียงดาว เคยเป็นรมณีสถานของผู้บำเพ็ญสมณธรรม ในสมัยก่อน แต่กาลเวลาได้ผ่านไป จนถึงสมัยปัจจุบัน เขียงดาวกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจของคนทุกเพศทุกวัย

เขียงดาวจึงเปลี่ยนสถานภาพจากรมณีสถานของนักปฏิบัติธรรมในสมัยก่อน กลายเป็น รมณีสถานสำหรับนักท่องเที่ยว

เขียงดาว จึงกลายเป็นอโคจรสถานสำหรับสมณะผู้รักสงบ คำว่า เขียงดาวเป็นสถานที่อันเป็น มงคลที่หนึ่งในประเทศไทย จึงเป็นเพียงอดีตอันไกลโพ้น "

๑๓๗. จำพรรษาที่ นาหนานปวนแม่มา

ในพรรษาต่อไป หลวงปู่แหวน ไปพักจำพรรษาในบริเวณที่นา ของสองสามีภรรยา ชื่อ หนานปวน กับแม่มา สถานที่นี้ ก็ยังคงอยู่ใน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ในบันทึกประวัติ ของหลวงปู่แหวน เขียนไว้ดังต่อไปนี้ :-

ห่างจากบ้านแม่ปิ้ง ไปประมาณ ๓ กม. ข้ามดอยแม่ปิ้ง ไปมีทุ่งนา ระหว่างเขาอยู่แห่งหนึ่ง ทุ่งนานี้ยาวไปตามภูเขา มีธารน้ำไหลตลอดปี

ข้างธารน้ำไหลนั้น มีถ้ำอยู่แห่งหนึ่ง ลักษณะของถ้ำเกิดจากการไหลเซาะของน้ำ กัดริมตลิ่ง นานๆไปทำให้ข้างริมตลิ่งตรงบริเวณนั้น เกิดเป็นถ้ำขึ้น

ลักษณะของถ้ำแห่งนี้ จึงค่อนข้างลึกลับ คือถ้ามองดูด้านบน จะไม่รู้ว่ามีถ้ำอยู่ บริเวณนั้น ถาลงไปเดินที่ลำธาร จึงจะมองเห็นถ้ำซึ่งมีขนาดกว้าง ยาว ๕-๖ เมตร นับเป็นถ้ำใหญ่พอพัก อาศัยได้ น้ำได้พัดเอาทรายและก้อนหินเล็กๆ เข้าไปอุดในถ้ำ เหลือความลึกจากปากถ้ำเข้าไป ๑๐ เมตรเศษ

ในฤดูแล้ง สามารถอาศัยอยู่ในถ้ำแห่งนี้ได้สบาย แต่ในฤดูฝน เมื่อน้ำจากภูเขา ไหลมามาก ทำให้ธารน้ำไหล เข้าไปในถ้ำพักอยู่ไม่ได้

เจ้าของที่นาแห่งนี้ ชื่อหนานปวน กับ แม่มา ตามที่กล่าวมาแล้ว สามภรรยาคุณนี้เป็นช่างตีเหล็ก นอกเหนือจากการทำนา

ในฤดูแล้ง หลวงปู่ได้เข้าไปแสวงวิเวกตามป่าเขา ได้พบถ้ำแห่งนี้เข้า จึงเข้าไปพักภาวนา เห็นว่าบริเวณแห่งนี้ มีความสงบดี จึงแจ้งให้เจ้าของที่นา ทราบว่า ท่านประสงค์จะอยู่จำพรรษา ณ สถานที่นั้น

เจ้าของที่นา สุดแสนจะยินดี ได้จัดแจงทำที่พักบนหลังถ้ำให้เป็นกุฏิชั่วคราวของหลวงปู่ ได้ยกพื้นสูงจากพื้นดิน

หลวงปู่บอกให้ทำพื้นที่สูงพอพื้นดินก็พอ เพราะสะดวกในการขึ้นลง แต่เจ้าของที่ไม่ยอม เพราะกลัวเสือจะมารบกวนทำอันตรายท่าน ซึ่งสมัยนั้น แถบนั้นมีเสืออยู่มาก เพราะพื้นที่ยังเป็นป่า ดงดิบอยู่

หลวงปู่ ต้องอนโลมตาม ยอมให้ปลุกกุฏิยกพื้นสูง ตามความปรารถนาดีของเขา

หลวงปู่จึงได้จำพรรษาอยู่ในสถานที่นั้น และนับตั้งแต่ปีนั้นเป็นต้นมา ทั้งหนานปวน และ แม่มาต่างก็รักษาอุโบสถศีล ตอดอดพรรษา และคงยังรักษาทุกพรรษา ต่อมาจนตลอดชีวิต

ป่าเมี่ยงแม่สาย
อำเภอพร้าว จ.เชียงใหม่

๑๓๘. รับนิมนต์ไป ป่าเมี่ยงแม่สาย

ช่วงที่พำนักที่นาหนานปวน- แม่มา ในพรรษานั้น ในเวลากลางคืน หลวงปู่แหวน ได้เดิน เทียว ไปมา ตามป่าเขาแถวนั้นบ่อยๆ โดยเฉพาะในคืนที่อากาศโปร่ง ไม่มีเมฆ แสงจันทร์เจิดจ้า เดินท่องป่าให้ความเพลิดเพลินใจดี และไม่ปรากฏว่ามีสัตว์ร้ายอะไรมาแผ้วพานเลย(ความจริงท่านไป ภาวนา ไม่ได้ไปเดินเที่ยวครับ)

เวลากลางวัน บางวันก็ขึ้นไปภาวนาอยู่ตามเนินหินสูงๆ บนภูเขา มีพวกเด็กๆที่มาเลี้ยงควาย แถวนั้น ขึ้นเอาน้ำใส่กระบอกลูบไม่ไผ่ไปถวายทุกวัน

ในกลางพรรษา มีคณะศรัทธาจากป่าเมี่ยงแม่สาย นำโดยแม่โสม มานิมนต์ว่า ออกพรรษา แล้ว ขอนิมนต์พระคุณท่าน ไปโปรดทางป่าเมี่ยงแม่สายบ้าง

หลังจากออกพรรษาไม่นานนัก คณะศรัทธาป่าเมี่ยงแม่สาย ก็มารับหลวงปู่ขึ้นไปตามที่เคย นิมนต์ไว้ ท่านจึงลาหนานปวนกับแม่มา เจ้าของสถานที่ เดินทางขึ้นป่าเมี่ยงแม่สาย พร้อมกับคณะ ศรัทธาที่มารับ

หลวงปู่เล่าว่า การไปป่าเมืองแม่สายนั้น ต้องเดินทางขึ้นเขาลงห้วยไปหลายแห่งกว่าจะถึง ใช้เวลาเดินทางขาขึ้น ๖ ชั่วโมง และขาลงอีก ๔ ชั่วโมง ถ้าเดินไม่แข็ง ต้องใช้เวลานานกว่านี้ (หมายความว่า ต้องเดินทางหนึ่งวันเต็มๆกันเลย)

หมายเหตุ : ป่าเมืองแม่สลาย อยู่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ไม่ใช่อำเภอแม่สลาย จังหวัด เชียงราย)

๑๓๙. เรื่องของแม่โสม อดีตหมอมผีแห่งป่าเมืองแม่สลาย

ป่าเมืองแม่สลาย เป็นหมู่บ้านตั้งอยู่กลางหุบเขา มีลำธารน้ำไหลผ่านตลอดปี ชาวบ้าน มีอาชีพ ทำสวนเมี่ยงเป็นอาชีพหลัก (ต้นเมี่ยงเป็นชาชนิดหนึ่ง ชาวบ้านเก็บเอาใบมาหมัก เป็นเมี่ยงของ ชาวเหนือ)

เดิมชาวบ้านนับถือผี ถึงปีต้องทำพิธีเลี้ยงผี ไม่เช่นนั้น จะมีการเจ็บป่วยล้มตายกัน

หัวหน้าหมู่บ้านคือแม่โสม ที่นำคณะไปนิมนต์หลวงปู่ตนเอง นอกจากเป็นหัวหน้าหมู่บ้าน แล้ว แม่โสม แยกเป็นหมอมผีประจำหมู่บ้านด้วย

เคยมีพระรอดกรรมฐาน ไปพักอาศัยใกล้หมู่บ้าน ได้เทศน์สั่งสอนให้ ชาวบ้าน เลิกกานับถือ ผี ให้นำบิณฑบาตถวายแทน ซึ่งก็มีพวกเลิกถือผีตามพระไม่กี่คน แม่โสม เป็นคนหนึ่งที่เชื่อพระ ตัวเองได้ปฏิญาณกับพระ เลิกถือผีโดยเด็ดขาด

พอถึงเวลาเลี้ยงผีครบรอบปี ในหมู่บ้านไม่ได้ทำพิธีเซ่นทรงผี เหมือนอย่างเคย ผีก็แสดง เดชออกมาทันที โดยเข้าสิงผู้คนในหมู่บ้าน วันวายไปหมด

ที่สำคัญมาเข้าสิงลูกของแม่โสมเอง พร้อมขู่ว่า ถ้าแม่โสมไม่ออกจากพระรัตนตรัย แล้วกลับ มาเซ่นสรวงผิอย่างเดิม จะหักคอลูกของแกให้ตายเสีย

เมื่อหัวหน้าหมู่บ้าน และอดีตหมอมผี เจอผีเช่นนี้ ก็ทำให้ครอบครัวของแกเดือดร้อนวันวาย ไปหมด บางวันตัวแม่โสมเองยังถูกผีเข้าสิงลงดินพรวดๆ ไปเหมือนกัน

แม่โสมแยกเป็นคนถือผีจะ จึงไม่ยอมเลิกนับถือพระรัตนตรัย

ในที่สุดลูกคนหนึ่ง ของแกก็ตายลง คนที่สองก็เริ่มป่วย ผีมาเข้าสิงอีก พร้อมทั้งขู่ว่า จะเอาให้ ตายหมดทั้งหมู่บ้าน รวมทั้งตัวแม่โสมเองด้วย

ทำให้พวกชาวบ้านเดือดร้อน และหวาดกลัวมาก ได้พากันขอร้องให้แม่โสม เลิกนับถือพระ รัตนตรัย แต่แม่โสม ใจเด็ดยืนยันทนขอยอมตาย

พวกลูกหลานและชาวบ้านมาขอร้องอ้อนวอนทุกวัน แกทนการรบเร้าไม่ได้ จึงไป ปรึกษาพระ

พระได้แนะนำให้เรียกชาวบ้านมาพร้อมกัน ให้ทุกคนรับพระไตรสรณาคมน์ และรับศีล แล้วพระก็สอนให้เข้าใจเรื่องพระรัตนตรัย พร้อมทั้งอานิสงฆ์ของศีล นอกจากนี้ให้ชาวบ้าน สวดมนต์ และฝึกภาวนาทุกเย็น

ในที่สุดการเจ็บป่วยในหมู่บ้านเนื่องจากการกระทำของผีก็หมดไป ไม่เคยปรากฏอีกเลย

โดยเฉพาะ ตัวของแม่โสมเองนั้น ถ้าเกิดว่าผีเข้าใคร เพียงแต่มีคนพูดว่า " แม่โสมมา" ผีจะ รีบลนลานออกทันที

ผีเคยเข้าสิงชาวบ้านและบอกว่า ที่บ้านแม่โสมนั้น เข้าไปใกล้ไม่ได้ มีแสงแพรวพราวอยู่ ตลอดเวลา แม่ชื่อของแม่โสม ถ้าได้ยินแล้วไม่รีบออก หัวก็จะแตก

นับแต่นั้นมา ชาวป่าเมืองแม่สลาย ก็เลิกนับถือผี หันเข้าหาพระ ตัวแม่โสมเอง ก็ชักชวน ชาวบ้านสร้างวัดประจำหมู่บ้านขึ้น เป็นวัดฝ่ายกรรมฐาน แกเป็นผู้บำรุงวัดอย่างเข้มแข็ง วัดนั้น ก็เป็นวัดกรรมฐาน มาจนทุกวันนี้

๑๔๐. การจำพรรษา ที่ป่าเมียงแม่สาย

ในพรรษานั้น หลวงปู่แหวน ได้จำพรรษาที่ป่าเมียงแม่สาย ภายใต้การอุปฐากของแม่โสม หัวหน้าหมู่บ้าน และชาวบ้านที่นั่น ซึ่งให้ความดูแลหลวงปู่เป็นอย่างดี

หลวงปู่ เล่าถึงบ้านป่าเมียงแม่สายว่า ที่นั่นอากาศหนาวมากในฤดูหนาว ฝนตกชุกในฤดูฝน สำหรับองค์หลวงปู่ที่นั่นอากาศถูกกับธาตุขันธ์ดี จึงอาหารได้มาก แต่ไม่มีอาการอึดอืดง่วงซึม เวลาภาวนาจิตก็รวมลงสู่ฐานสมาธิได้เร็ว

ทางด้านจิตภาวนา หลวงปู่บอกว่า การภาวนาที่นี่ได้ผลดีมาก นับว่าเป็นสัปปายะอีกที่หนึ่ง

หลวงปู่มี ท่านเคยจำพรรษาอยู่ที่นี้ ๑ พรรษา นอกจากนี้ ครูบาอาจารย์สายกรรมฐานองค์อื่นๆ ก็เคยพำนักอยู่ที่ป่าเมียงแม่สายนี้ อยู่หลายองค์เหมือนกัน

๑๔๑. เรื่องของพระกรรมฐาน ผู้กลัวเสือ

เมื่อหลวงปู่แหวน ไปพักภาวนาที่ป่าเมียงแม่สาย ได้ราว ๑ เดือน ท่านพระมหาบุญ จากวัด เจตีย์หลวงได้ตามขึ้นไปหาด้วยลักษณะอาการของผู้ที่พบเห็นความน่ากลัวมา

จากการสอบถามได้ความว่า ท่านพระมหาบุญ ได้พักภาวนาที่ถ้ำดอกคำ ตำบลน้ำแพร่ อำเภอพร้าว ตอนแรกภาวนาอยู่นอกถ้ำ ตกกลางคืนได้ยินเสียงร้องอยู่ใกล้ๆ จึงเกิดความกลัว นึกว่า ถ้ากำลังนั่งหลับตาอยู่ ถ้าเสือมาคาบไปกิน ท่านจะทำอย่างไร

วันรุ่งขึ้น จึงย้ายที่ภาวนาไปอยู่ในถ้ำ ส่วนที่ลึกที่สุด คิดว่าอยู่ในถ้ำคงจะปลอดภัยมากกว่า

เพื่อหนีท่านโชคไม่ดี ตอนกลางคืน ขณะนั่งภาวนา ได้ยินเสียงประหลาดที่ปากถ้ำ คิดว่าเสือมา จึงลืมตาขึ้นดู ปรากฏว่า ยิ่งทำให้ท่านเกิดความกลัวอย่างสุดขีด

ที่ปากถ้ำ ปรากฏมีบุรุษร่างยักษ์ยืนขวางอยู่ ท่านกลัวจนตัวสั่น จะหนีไปไหนก็ได้ จะบริกรรมพุทโธก็ว่าผิดว่าถูกบ้าง เห็นร่างประหลาดนั้นอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะลืมตาหรือหลับตา

ร่างนั้นยืนขวางปากถ้ำอยู่จนรุ่งเช้า จึงได้หายไป รุ่งขึ้นเช้า ท่านพระมหาบุญรีบออกจากถ้ำ แล้วเที่ยวตามหาหลวงปู่แหวน ตอนแรกไปตามหาที่บ้านแม่พวก เพราะหลวงปู่ เคยจำพรรษา ที่นั่น ๓ ครั้ง พอทราบว่หลวงปู่พำนักอยู่ที่ป่าเมียงแม่สาย จึงได้ไปหา

พระมหาบุญท่านอยู่ในอาการขวัญผวา นอนไม่หลับทั้งคืน ภาวนาก็ไม่อยู่ ยังเห็นร่างที่น่ากลัว นั้นติดตาติดใจอยู่

หลวงปู่แหวนบอกว่า ร่างที่ท่านพระมหาบุญเห็นนั้นเป็นเปรตเจ้าของที่ คอยเฝ้ารักษาถ้ำนั้น เมื่อเห็นพระมาอยู่ กลัวจะไปแย่งที่ เขาจึงมาหลอกหลอน ให้พระกลัว จะได้หนีไป

ความกลัวของท่านพระมหาบุญ ไม่สามารถลบให้หายไปได้ หลวงปู่จะสอนจะแนะอย่างไร ก็ไม่ยอมรับฟัง เฝ้ารบเร้าให้หลวงปู่ใส่ที่บ้านแม่หอพระ

เมื่อไปถึงบ้านแม่หอพระ ท่านบอกว่าอยู่ไม่ได้ ขอให้หลวงปู่โหรงที่บางปะ(วัดอรัญญิวีเวก ในปัจจุบัน) อำเภอแม่แตง

เมื่อไปถึงบ้านปาง พบหลวงปู่ขาว อนาลโย กับหลวงปู่พรหม จิรปัญญา พักอยู่ที่นั่น หลวงปู่ พรหม ท่านรู้เรื่องท่านมหาบุญดี จึงแกล้งขับไล่ไม่ต้อนรับ เจตนา ต้องการให้ท่านมหาเดินให้เหนื่อย จะได้นอนหลับได้บ้าง แต่ท่านมหาโกรธจัด รีบเดินทางออก

จากวัดบ้านปาง หลวงปู่แหวน ตามไปส่งถึงอำเภอแม่ริม แล้วปล่อยให้ท่านพระมหาบุญเดินไปเชียงใหม่ตามลำพังองค์เดียว

ส่วนหลวงปู่แหวน ท่านกลับมาพักที่วัดป่าห้วยน้ำริน วัดที่หลวงปู่ชอบ ฐาสโม เคยจำพรรษา อยู่

๑๔๒. จำพรรษาที่ วัดป่าบ้านปาง อ.แม่แตง

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ได้ท่องเที่ยวธุดงค์และจำพรรษาอยู่ทางภาคเหนือหลายแห่งต่อเนื่องกัน เป็นเวลาหลายปี โดยไม่ได้ไปที่ภาคอื่นอีกเลย เพราะอากาศในภาคเหนือถูกกับอริยาศัย และถูกกับ ธาตุชั้นร์ ของท่าน ที่เรียกว่า เป็นสัปปายะสำหรับท่าน

ในปี พ.ศ.๒๔๘๙ หลวงปู่แหวน พักจำพรรษาอยู่องค์เดียวที่วัดป่าบ้านปาง (ปัจจุบันคือ วัดอรัญญวิเวก) ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง เชียงใหม่

ในพรรษานั้น หลวงปู่ เกิดอาพาธเนื่องจากแผลที่ขาอักเสบ ได้รับความทรมานมาก ไปบิณฑบาตไม่ได้ ภิกษุสามเณรอื่นก็ไม่มี ช่วงนั้นเป็นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สองใหม่ๆ เกิดภาวะข้าวยากหามากแพง ชาวบ้านก็ไม่ได้มาดูแลเอาใจใส่หลวงปู่

ช่วงนั้น หลวงปู่หนู สุจิตโต (ชาวจังหวัดยโสธร) พักจำพรรษาอยู่ที่ดอยแม่ปิ้ง อำเภอพร้าว อยู่ห่างจากที่ หลวงปู่แหวน อยู่มากกว่า ๕๐ กม. ได้เกิดนิมิตในขณะนั่งภาวนาในเวลากลางคืน เห็นหลวงปู่แหวนนอนอยู่บนพื้นดิน

เมื่อออกจากสมาธิ หลวงปู่หนู จึงนำนิมิตมาใคร่ครวญดู แน่ใจว่าคงมีอะไรบางอย่างเกิดขึ้น กับหลวงปู่แหวนอย่างแน่นอน เมื่อฉันเข้าเสร็จ หลวงปู่หนู ก็รีบเดินทางไปวัดป่าบ้านปางทันที

หลวงปู่หนูพบว่า หลวงปู่แหวน กำลังอาพาธหนักด้วยแผลอักเสบ จึงให้ชาวบ้านไป ตามหมอ มาซื้อ หมอจี้ อดีตเคยเป็นทหารเสนารักษ์

หมอมารั้งประมาณ ๕ โมงเย็น (๑๗.๐๐ น.) ก็บอกว่าต้องผ่าตัดแผลหลวงปู่อย่างไม้อร่อย โดยตัดเอาเนื้อตายออกให้หมด

การผ่าตัดไม่มีการฉีดยาชา หรือใช้ยาระงับความปวดแต่อย่างใด ก่อนลงมือผ่าตัด หลวงปู่หนู ได้ขอโอกาสท่านว่า " ตอนนี้หมอเขาจะผ่าตัดเอาความเจ็บปวด ออก ผ่าเอาโรคร้ายออก เขาไม่ได้ผ่าท่านอาจารย์นะ เขาผ่าดิน น้ำ ลม ไฟ ต่างหา"

หลวงปู่พูดคำเดียวว่า "เออ" แล้วท่านก็กำหนดจิตเข้าสู่สมาธิทันที

หมอลงมือตัดเนื้อบริเวณปากแผลออกจนหมด ใช้เวลาเกือบ ๑ ชั่วโมง หลวงปู่คงนอนสงบ นิ่งเหมือนคนนอนหลับ ไม่มีอาการเคลื่อนไหวใดๆ

เมื่อหมอทำการผ่าตัด เย็บบาดแผล และพันผ้าเสร็จแล้ว หลังจากนั้นอีกสัก ๕ นาที หลวงปู่ จึงออกจากสมาธิ ลืมตาขึ้น

หลวงปู่หนู ถามว่า " พระอาจารย์เจ็บไหม "

หลวงปู่พูดว่า " พอสมควร "

ไม่มียาแก้ปวดใดๆถวายหลวงปู่เลย เพราะช่วงหลังสงคราม ในถิ่นห่างไกลเช่นนั้น ไม่ต้อง พุดถึงหยาบคายกัน

รุ่งขึ้นอีกวัน หมอจี้ ก็มาล้างแผลให้ หลวงปู่พูดว่า " วันนี้เบาๆหน่อยนะ เมื่อวานนี้มือหนัก ไปหน่อย" แล้วท่านก็ไม่ได้พูดอะไรอีก ท่านยังคงอยู่สงบเย็นตามปกติ เว้นไว้แต่ยังลุกเดินไม่ได้ เท่านั้น

หลวงปู่หนู อยู่เฝ้าพยาบาล ๗ วัน ท่านต้องกลับดอยแม่ปิ้ง ตามพระวินัย เพราะ

วัดอรัญญวิเวก(บ้านปาง) อ.แม่แตง
จ.เชียงใหม่

อยู่ในช่วง เข้าพรรษา ก่อนกลับได้กำชับชาวบ้าน ให้ดูแลอย่าทอดทิ้งหลวงปู่เหมือนที่ผ่านมา

หลวงปู่อาพาธอยู่นาน จนถึงเดือนเมษายน ปีต่อมา (รวม ๑๐ เดือน) อาการเจ็บปวด บาดแผล จึงทุเลาลงมาก แต่แผลยังไม่หายสนิท ยังเดินไปไหนไกลๆ ไม่ได้

๑๔๓. ตำรืของหลวงปู่หนู

คนที่รู้จัก หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ จะต้องรู้จักหรือเคยได้ยินชื่อ หลวงปู่หนู สุจิตโต แน่นนอน เพราะหลวงปู่หนู เป็นเจ้าอาวาสวัดดอยแม่ปิ้ง เป็นลูกศิษย์ที่อุปัฏฐากและดูแลหลวงปู่แหวน ใน ทุกเรื่อง จนถึงวาระสุดท้ายของหลวงปู่

ถ้าพูดให้ชัดลงไ้แกต้องว่า " ถ้าไม่มีหลวงปู่หนู พวกเราก็คงไม่ได้รู้จักหลวงปู่แหวน อย่าง แน่นนอน "

พระครูวิจิตตวิโสธนาจารย์
(หลวงปู่หนู สุจิตโต)
เจ้าอาวาสวัดดอยแม่ปิ้ง อ.พร้าว
จ.เชียงใหม่

หลวงปู่หนู ท่านเป็นพระจากจังหวัดยโสธร เป็นพระธุดงค์สาย หลวงปู่มั่น ภูริทตโต ท่านมี ความเคารพศรัทธา หลวงปู่แหวน ในฐานะเป็นครูอาจารย์กรรมฐานของท่าน

นับตั้งแต่หลวงปู่หนู ไปรักษาพยาบาล หลวงปู่แหวน ที่วัดป่าบ้านปางครั้งแรกแล้ว หลังจากนั้น ท่านก็แวะเวียน ไปเยี่ยมหลวงปู่อยู่บ่อยๆ

หลวงปู่หนู ท่านคิดจะนิมนต์หลวงปู่แหวน ไปอยู่ที่วัดดอยแม่ปิ้งด้วย เพราะหลวงปู่อายุมาก แล้ว ต้องอยู่องค์เดียว พระเณรที่จะอุปัฏฐากก็ไม่มี อาศัยศรัทธาชาวบ้านคอยดูแลก็ไม่สมำเสมอ ถ้าหลวงปู่มาอยู่ที่ดอยแม่ปิ้งด้วย ก็จะได้ดูแลอุปัฏฐาก ได้ง่ายขึ้น ท่านเองก็ไม่ต้องเที่ยวไปๆมาๆ เพราะเดินด้วยเท้าไปกลับเที่ยวละ ๕๐ กม. ไม่ใช่เรื่อง ที่สนุกแน่

แต่สมัยนั้น ที่วัดดอยแม่ปิ้ง ยังไม่มีอะไร กุฏิสักหลังก็ไม่มี ศรัทธาญาติโยมก็ไม่มี

คนที่รู้จัก หลวงปู่แหวน
ดังนั้น หลวงปู่หนู จึงต้องคิดและเตรียมการให้รอบคอบ ต้องปรึกษาคณะศรัทธาญาติโยม ที่วัดดอยแม่ปิ้งด้วย

เมื่อยังไม่ตัดสินใจ หลวงปู่แหวน ก็ยังคงพำนักอยู่ที่วัดป่าบ้านปาง เพียงองค์เดียวเรื่อยมา

ด้านหลวงปู่หนู ก็เที่ยวไปเที่ยวมา เยี่ยมเยียน ท่านอย่างสม่ำเสมอ

๑๔๔. นิมนต์หลวงปู่ มาอยู่วัดดอยแม่ปิ้ง

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ยังคงพำนักอยู่ที่วัดป่าบ้านปาง อำเภอแม่แตง จนถึงปี พ.ศ.๒๕๐๕ ธาระนั้น ท่านอายุได้ ๗๕ ปี

คืนหนึ่ง หลวงปู่หนู กำลังนั่งภาวนา ก็ได้นิมิตเป็นเสียง หลวงปู่แหวนว่า " จะมาอยู่ด้วยนะ "

หลวงปู่หนูยังไม่ได้คิดอะไร คิดว่าอาจเป็นเพราะท่านคิดถึงหลวงปู่ จึงจึงสร้างเป็นเสียงพูด ของหลวงปู่ขึ้นมา ก็ได้

ต่อจากนั้นอีก ๓ วัน ก็มีศรัทธาจากวัดป่าบ้านปาง ขึ้นมานิมนต์หลวงปู่หนู ให้ไปรับไทยทาน ที่วัดบ้านปาง

หลวงปู่หนู จึงนำความคิดที่จะนิมนต์ หลวงปู่แหวน ปรึกษากับคณะศรัทธาว่าจะเห็นเป็น อย่างไร คณะศรัทธา บ้านแม่ปิ้ง ไม่ขัดข้อง และยินดีถ้าหลวงปู่หนู สามารถนิมนต์หลวงปู่มาได้

พอถึงวันนิมนต์ ให้ไปรับไทยทานที่วัดป่าบ้านปาง หลวงปู่หนู ได้พาศรัทธาจากบ้านแม่ปิ้ง ไปด้วย พอไปถึง หลวงปู่แหวนถามว่า " มีศรัทธามาด้วยกี่คน "

หลวงปู่หนุตอบว่า " มีมา ๒ คนครับ"
หลวงปู่ได้พูดว่า " ดีแล้ว วันนี้รับไทยทานเสร็จแล้ว ให้เอาบริวารของอาตมาไปด้วย จะไปอยู่แม่ปิ้งด้วย "

หลวงปู่หนุ และโยม ๒ คนที่ไปด้วย สุดแสนดีใจที่หลวงปู่แหวน ท่านออกปากเอง โดยไม่ต้อง นิมนต์

๑๔๕. หลวงปู่ออกเดินทาง

เมื่อเสร็จพิธีรับไทยทานที่วัดป่าบ้านปางแล้ว หลวงปู่แหวน หลวงปู่หนุ และศรัทธาจากบ้าน แม่ปิ้งสองคน ก็ออกเดินทางทันที

คณะของหลวงปู่ มาหยุดพักที่ วัดป่าบ้านซ้อแล อำเภอมะเด่ง หนึ่งคืน วันรุ่งขึ้น เมื่อรับไทยทาน และฉันภัตตาหารเสร็จแล้ว เวลาประมาณ ๑๐.๐๐ น ก็ออกเดินทางจากบ้านซ้อแล ผ่านมาตามเส้นทางบ้านใหม่ บ้านแม่ะ เดินลัดเข้าป่า ข้ามเขา ข้ามลำห้วย มาบ้านแม่ตอง เดินขึ้นเขา ลงห้วย บุกป่า ลัดเลาะมาตามไหล่เขา

แม้หลวงปู่แหวน จะอายุ ๓๕ ปี อยู่ในวัยชรา และสุขภาพร่างกายไม่สมบูรณ์ การเดินทางมา ตามเส้นทางดังกล่าว จึงนับว่า หลวงปู่ท่านมีความอดทนเป็นอย่างมาก

คณะของหลวงปู่ เดินทางมาถึงดอยแม่ปิ้ง ในวันนั้นเอง คือ ถึงวัดดอยแม่ปิ้ง ประมาณ ๑๙.๐๐ น ใช้เวลา เดินทางจากบ้านซ้อแลมา ๙ ชั่วโมง ถ้าวัดระยะทางเส้นทางถนนในปัจจุบัน จากซ้อแลถึงแม่ปิ้งก็ประมาณ ๔๐ กิโลเมตร

หลวงปู่แหวน ในวัย ๔๕ ปี เดินทางไกลเช่นนั้นมาถึงภายในวันเดียว โดยไม่ต้องพักค้างคืน ระหว่างทาง จึงนับว่า ท่านมีความทรหดอดทน อย่างมากทีเดียว

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ฟานักที่วัดป่าบ้านปาง ๒ ช่วง รวมระยะเวลาทั้งหมด ๑๑ ปี กุฏิของท่าน นั้นทาง หลวงพ่อเปลี่ยน ปญฺญปทีโป เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน ยังคงเก็บรักษาไว้เป็น อัยสรณ์ ให้รำลึกถึงหลวงปู่ มาจนทุกวันนี้

เมื่อหลวงปู่มาถึง วัดดอยแม่ปิ้ง ตำบลแม่ปิ้ง อำเภอฟั่ว ท่านได้ฟานักที่ กุฏิไม้ หลังน้อย พื้นอยู่ติดพื้นดิน มีความกว้าง ๓.๒๔ เมตร และยาว ๕.๒๓ เมตรเท่านั้น อยู่ท่ามกลางดงไม้สัก อันเป็นที่สถานสงบตามธรรมชาติ เหมาะแก่การปฏิบัติภาวนา สำหรับผู้แสวงหาความวิเวกยิ่งนัก

๑๔๖. ได้หลวงพ่อเปลี่ยนมาแทน

พูดถึงเหตุการณ์ในวันที่ หลวงปู่แหวน เดินทางออกจากวัดป่าบ้านปาง(วัดอรัญญวิเวก) นั้น เมื่อคณะศรัทธาถวายไทยทานเสร็จ และกลับไปหมดแล้ว หลวงปู่แหวน หลวงปู่หนุ กับศรัทธา ชาวแม่ปิ้งอีกสองคน ก็ออกเดินทางจากวัดบ้านปางไปโดยไม่ได้บอกลาญาติโยมเลย

เมื่อชาวบ้านรู้ข่าวว่า หลวงปู่แหวน ไปดอยแม่ปิ้งกับหลวงปู่หนุแล้ว จึงพากันโจษ

หลวงพ่อเปลี่ยน ปญฺญปทีโป
วัดอรัญญวิเวก (บ้านป)

ด.อินทิล อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

ขานว่า "ท่านพระอาจารย์หนูไปรับไทยทานแล้ว ขากลับได้ขโมยเอาหลวงปู่แหวนไปด้วย"

หลังจากที่หลวงปู่แหวน ไปอยู่ดอยแม่ปิ้งแล้ว คณะศรัทธาชาวบ้านป่ง ได้พร้อมใจไปอาราธนา หลวงปู่ให้กลับไปประจำที่วาป่าบ้านป่ง อยู่หลายครั้ง แต่ทุกครั้ง หลวงปู่ท่านนิ่งเสีย ไม่พูด อะไรเลย จึงทำให้คณะศรัทธาได้รับความผิดหวัง กลับไปทุกครั้ง

แต่คณะศรัทธาบ้านป่ง ก็ยังเดินทางไปกราบ หลวงปู่ ไปถวายไทยทาน ถวายเครื่องสักการะ หลวงปู่ที่ดอยแม่ปิ้งเป็นประจำ

แม้ชาวบ้านป่งไม่ได้หลวงปู่แหวน กลับไปแต่ก็ยังโชคดี ที่ต่อมาไม่นานนัก มีพระอรหันต์หนึ่งคน คือหลวงพ่อบุญเปลี่ยน ปณฺญปทีโป จากสกลนคร มาอยู่ฉลองศรัทธาที่วัดป่าบ้านป่ง มาจนถึงปัจจุบัน และมีพระกรรมฐานองค์อื่นๆ มาพำนักอยู่เสมอไม่ขาด

พระกรรมฐาน ที่เป็นบูรพาจารย์องค์สำคัญๆ ที่เคยมาพำนักที่วัดป่าบ้านป่ง หรือวัด อรัญญวิเวก ในปัจจุบัน ตามที่วัดได้บันทึกไว้ ได้แก่

หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต(๑ พรรษา)
หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ (๑๑ พรรษา)
หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม(๓ พรรษา)
หลวงปู่พรหม จิรปญฺโญ (๒ พรรษา)
หลวงปู่คำแสน คุณาลงกาโร(๓ พรรษา)
หลวงปู่สม(๒ พรรษา)
หลวงพ่อกำอ้าย จิตธมฺโม(๑๔ พรรษา)
หลวงปู่สาม อภิณฺจโน(๒ พรรษา)
หลวงปู่ชม(๒ พรรษา)
พระอาจารย์ทิวา อากาศโร(๒ พรรษา)

ที่จำพรรษาอยู่ ๑ พรรษามี หลวงปู่เทสก์ เทสรสฺสี, หลวงปู่ขาว อนาลโย, หลวงปู่ถิร จิตธมฺโม, หลวงปู่บุญ ชินวฺโส, หลวงปู่ชอบ ฐานสโม, หลวงปู่พร, หลวงปู่ภัทร, พระครูอ่อนสี, หลวงปู่วิรัช, หลวงปู่โคง, พระอาจารย์สาร, พระอาจารย์สมัย ที่ชายโก, พระอาจารย์หนูบาล, พระอาจารย์รังษี,

ส่วนครูบาอาจารย์ที่มาพำนักบำเพ็ญเพียร แต่ไม่ได้จำพรรษามี ท่านเจ้าคุณพระอุปาสี คุณเปมาจารย์(จันทร์ สิริจันโท), พระอาจารย์จวน กุลเชฏฺโฐ, พระอาจารย์สิงห์ทอง ธมาโร, พระอาจารย์เพียร วิริโย, หลวงพ่อโต ฐานุตฺตโม, พระอาจารย์สุภาพ รมฺมปญฺโญ, หลวงปู่สิม พุทธจาโร, พระอาจารย์มหาปราโมทย์ ปาโมชฺโช, พระอาจารย์จันดี เขมปญฺโญ, พระอาจารย์ศรีจันทร์, พระอาจารย์เครื่อง, พระอาจารย์สุธรรม, หลวงพ่อคพ, หลวงปู่ฝั้น อาจาโร,

๑๔๗. ข้อตกลง และสังฆะอธิษฐาน

เมื่อหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ได้มาอยู่ที่วัดดอยแม่ปิ้งและเข้าพักที่กุฏิไม้หลังน้อยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว หลวงปู่จึงได้มีข้อตกลงกับหลวงปู่หนู ดังนี้ :-

" หน้าที่ต่างๆ เช่น การดูแลรักษาเสนาสนะกิตติ การปกครองพระภิกษุสามเณร กิตติ การต้อนรับแขกกิตติ การเสนาสังฆสนอบรมประชาชนกิตติ และกิจอื่นๆ บรรดาที่มีจะเกิดขึ้นภายในวัดและ นอกวัด ให้ตกเป็นภาระของพระอาจารย์หนูแต่ผู้เดียว"

สำหรับตัวของหลวงปู่แหวนเอง ท่านขออยู่ในฐานะพระผู้เฒ่า ผู้ปฏิบัติธรรม จะไม่รับภาระ ใดๆ ทั้งสิ้น นอกจากการปฏิบัติธรรมอย่างเดียว
นอกจากการปล่อยวางภาระทุกอย่างแล้ว หลวงปู่ ยังได้ตั้งสังฆะอธิษฐานว่า

" ต่อไปนี้ จะไม่รับนิมนต์ไปที่ไหนๆ ไม่ว่าใครจะนิมนต์ ไม่ขึ้นรถ ลงเรือ แม้ที่สุดถึงจะเกิด อาพาธป่วยไข้หนักเพียงใด ก็ตาม จะไม่ยอมเข้ารับการรักษา ในโรงพยาบาล ถึงระดับขั้นจะทรง ตัวอยู่ตลอดไปไม่ได้ ก็จะไม่สิ้นไปในป่า อันเป็นที่อยู่

ตามอริยโคตรอริยวงศ์ ซึ่งบูรพาจารย์ท่าน เคยปฏิบัติแล้วในกาลก่อน"

๑๔๘. กุฏิย่างกิเลส

พระเจดีย์

หลังจากที่หลวงปู่แหวน มาพำนักที่วัดออยแม่ปิ้ง ไม่นานนัก ท่านก็เริ่มอาพาธอีกครั้งหนึ่ง ตอนนี่เกิดเป็นตมคัน ไปทั้งตัว นับวันแต่จะเป็นมากขึ้น

ปกติร่างกายของหลวงปู่ นั้นผ่ายผอมอยู่แล้ว พอเกิดตมคันทั้งตัวเช่นนั้น ก็ทำให้ท่านฉันไม่ ได้ นอนไม่หลับ ร่างกายท่านก็ยิ่งทรุดโทรมจนแทบจะวามีแต่หนังหุ้มกระดูก

หลวงปู่หนู ต้องเป็นผู้ชวนชาย ในการรักษาพยาบาล ท่านอย่างสุดความสามารถ ซึ่งเป็น เรื่องที่ลำบากมากในสมัยนั้น เพราะทางวัดขาดแคลน ไปเสียทุกอย่าง เมื่ออาการของโรคกำเริบมากขึ้น การรักษาด้วยการฉีดยา ฉันทาก็ไม่ช่วยให้ดีขึ้น แต่เป็น เพียงทุเลาลงบ้างเล็กน้อย

กุฏิย่างไฟ หรือกุฏิย่างกิเลสหลวงปู่

เมื่อเห็นว่า การรักษาด้วยยาไม่มีทางหาย หลวงปู่ จึงบอกให้ หลวงปู่หนู ช่วยสร้างเตาผิง ไว้ในกุฏิสำหรับอบตัวท่าน

หลวงปู่หนูจึงบอกให้ชาวบ้านมาช่วยกันสร้างเป็นกุฏิโรงไฟขึ้น ซึ่งมีที่ก่อไฟอยู่ กับพื้นดิน แล้วยกพื้นอีกด้านหนึ่ง ให้สูงขึ้นสำหรับเป็นที่นอนของหลวงปู่

กุฏิโรงไฟหลังนี้ ไม่ว่าไม้พื้น ฝา และประตู ล้วนทำจากไม้ไผ่ ที่ชาวบ้านเผาตพ แล้วเอา โลงมาไว้ที่วัด

กุฏิหลังนี้ อยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่ เกือบไว้ให้เห็นเป็นอนุสรณ์มาจนปัจจุบัน ลูกศิษย์ลูกหา เรียกว่า กุฏิโรงไฟ แต่หลวงปู่ท่านเรียกว่า กุฏิย่างกิเลส

ภายในกุฏิ จะมีไฟก่อด้วยฟืนลุกโชนอยตลอด ๒๔ ชั่วโมง หลวงปู่ก็จะอยู่ในกุฏินี้ ตลอดเวลา จะออกมานอกกุฏิบ้างเฉพาะเวลาฉันอาหาร เวลาสรงน้ำ และออกมาเดินจงกรม เปลี่ยนอิริยาบถบ้างเท่านั้น

เวลานอกจากนั้น ท่านจะอยู่ในกุฏินี้ตลอด ติดต่อกันหลายปี ไม่ว่าหน้าแล้ง หน้าฝน หรือ หน้าหนาว

กุฏิหลังใหม่ของหลวงปู่แหวน

๑๔๙. รักษาโรคตมคันหายขาด

การอาพาธ ด้วยโรคตมคันของหลวงปู่ ต้องรักษากันอยู่หลายปี ใช้ทั้งวิธีย่างไฟ การฉีดยา การฉันยา แต่ก็ยังไม่หาย ภาวะนี้ตมอยู่กับหลวงปู่หนูทั้งหมด

ต่อมาได้มีโยมชื่อ คุณแม่ปทุม กิตติบุตร ได้มีจิตศรัทธาให้ความอุปถัมภ์วัด ให้ความอุปถัมภ์หลวงปู่ ได้มารับภาระในการจัดหา และปัจจัยจำเป็นอื่นๆ มากมาย ทำให้ภาระหนักของ หลวงปู่หนู ผ่อนคลายลงไปได้บ้าง

ขณะที่การอาพาธ จากตมคันตามร่างกายของหลวงปู่ ไม่ดีขึ้น วันหนึ่ง มีเจ้าหน้าที่ กองปราบโรคเรื้อนของกระทรวงสาธารณสุข ขึ้น ไปกราบหลวงปู่ที่วัด หลวงปู่หนูได้เล่าอาการ อาพาธของ หลวงปู่ให้เจ้าหน้าที่กลุ่มนั้นฟัง

ก่อนลากลับ เจ้าหน้าที่กลุ่มดังกล่าว ได้ถวายยาไว้ให้หลวงปู่ฉันจำนวนหนึ่ง หลวงปู่ฉันยานี้ แล้ว ปรากฏว่า อาการคันทุเลาลง ตามลำดับ เมื่อยาใกล้หมด หลวงปู่หนูได้ไปจัดหามาเพิ่ม

ปรากฏว่า หลวงปู่ ฉันทาไม่นาน โรคตมคันก็หายสนิท ผิวหนังของท่านดูดีไป

บรรยากาศภายในวัด

ทั้งตัว ต่อมา หนึ่งก็ลอกออกเป็นแผ่นๆ เหมือนงูลอกคราบ

หลังจากนั้น ผิวหนังของหลวงปู่ก็ดูสดใหม่เป็นปกติ จึงกล่าวได้ว่า อาหารเกือบเอาชีวิตไม่รอด ของหลวงปู่ในครั้งนั้น รักษาหายด้วยยาของ เจ้าหน้าที่ชุดปราบโรคเรื้อนของกระทรวง สาธารณสุข ชุดนั้นโดยแท้

บรรดาสาธุชนที่เดินทางมากราบหลวงปู่แหวน

๑๕๐. ย้ายไปอยู่ กุฏิหลังใหม่

แม้ว่าหลวงปู่จะหายจากโรคร้ายนั้นแล้วก็ตาม ท่านก็ยังคงพักในกุฏิโรงไฟ หรือ กุฏิยาง กิเลส ของท่านเหมือนที่เคยอยู่มา คือ ก่อไฟตลอด ๒๔ ชั่วโมง และออกจากกุฏิเฉพาะตอนฉัน ตอนสรงน้ำ และออกมาเดินจงกรมเปลี่ยนอิริยาบถเท่านั้น ท่านอยู่อย่างนั้นทุกฤดูกาล ทุกวัน ไม่เปลี่ยนแปลง

หลวงปู่เห็นว่า เมื่อโรคภัยของหลวงปู่หายแล้ว ก็ควรจะหยุดก่อไฟได้แล้ว จึงไปกราบเรียน หลวงปู่ ซึ่งท่านก็อนุญาตให้เลิกกองไฟนั้นได้

ต่อมามีผู้มีจิตศรัทธาสร้างกุฏิถวายหลวงปู่หลังหนึ่ง ตอนแรกๆ หลวงปู่ก็ไปพักฉลองศรัทธา ให้เฉพาะเวลากลางวัน ส่วนเวลากลางคืน ท่านก็ลงมาพักจำที่กุฏิโรงไฟ ของท่านอย่างเดิม

เมื่อท่านหายจากอาหาร จนมีกำลังแข็งแรงเป็นปกติแล้ว ในฤดูแล้ง เวลากลางวัน บางวัน ท่านก็จะขึ้นไปพักภาวนาอยู่ในกุฏิหอยเหินตลอดวัน จะลงมาเมื่อถึงเวลาสรงน้ำ

บรรยากาศภายในวัดดอยแม่ปิง
ในปี พ.ศ.๒๕๔๕

เป็นอันว่า หลวงปู่มีกุฏิพักอยู่ ๓ หลัง กลางคืนพักที่กุฏิโรงไฟ กลางวันไปพักภาวนาที่กุฏิ หลังใหม่บ้าง ที่กุฏิหอยเหินบ้าง

ต่อมาภายหลัง โยมอภิปุญญา คือ คุณแม่บุทอง กิตติบุตร ได้สร้างกุฏิถวายหลวงปู่หลังหนึ่ง หลวงปู่ก็ได้มาพำนักฉลองศรัทธาปราบจนมรณภาพ

๑๕๑. รุกขเทพ บนต้นไทรใหญ่

หลวงปู่แหวนเล่าว่าในสมัยที่ท่านอาหารอยู่ที่กุฏิโรงไฟนั้น บนต้นไทรใหญ่เหนือกุฏิ เป็นวิมานที่อยู่อาศัยของบรรดารุกขเทพ

เมื่อหลวงปู่เข้าไปอยู่ในกุฏิหลังนั้น พวกรุกขเทพทั้งหลายต้องลงมาอยู่บนพื้นดิน ทำให้พวกเขาได้รับความลำบากกัน

เมื่อหลวงปู่เห็นเช่นนั้น จึงได้บอกให้พวกเขาย้ายไปหาที่อยู่ใหม่ ในป่าลึกเข้าไป

(ซ้าย) พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์
อดีตนายกรัฐมนตรี
(ขวา) พระอาจารย์หนู สุจิตโต
เจ้าอาวาสวัดดอยแม่ปั๋ง

อีก พวกเขา ก็ปฏิบัติตามโดยความเคารพ

หลวงปู่ เล่าว่า พวาทพนั้นไม่ว่าจะเป็นเทพชั้นต่ำหรือชั้นสูง ความเคารพที่เขามีต่อพระนั้น เสมอกัน เขาจะไม่ยอมล่วงการวธธรรมเป็นอันขาด การเข้าการออกเวลามาเขาไป ดูเป็นระเบียบเรียบร้อย ดูแล้วงามตาชื่นใจ ไม่เหมือนมนุษย์เรา ซึ่งแล้วแต่ความพอใจ อยากจะแสดงอย่างไรก็ทำไป ไม่คำนึงถึงความ เหมาะสม ความควรไม่ควร

การแสดงออกของมนุษย์ ไม่คำนึงว่าผู้อื่นจะได้รับความเสียหายอย่างไรหรือไม่ ขอให้ได้แสดง ออกตามความเห็น ตามความพอใจของตนนั้นแหละเป็นการดี บางครั้งการแสดงออกเช่นนั้น ไม่ถูกกาลถูกเวลา แต่ก็แสดงออกมาจนได้ โดยไม่มีความ ละอายแก่ใจบ้างเลย

๑๕๒. หลวงปู่ เริ่มเป็นที่รู้จัก

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ มาอยู่ที่วัด ดอยแม่ปั๋ง ในปี พ.ศ.๒๕๐๕ และท่านเริ่มเป็นที่รู้จัก ประมาณปี พ.ศ.๒๕๑๔

กล่าวกันว่า หลวงปู่แหวน ได้เป็นที่รู้จักภายหลังที่ท่านเจ้าคุณ นรรัตน์ราชมานิต (ธมมวิตถโก) วัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพ สิ้นชีพิตักษัย เมื่อ ๑๐ มกราคม ๒๕๑๔ ในช่วงที่ประชาชนกำลังพูดถึงเรื่องท่านเจ้าคุณนรฯ อยู่นั้นก็มิช้าชาวแพร่ออกมาว่า "ท่านเจ้าคุณ นรฯ กล่าวว่ามีพระอรียะอีกองค์หนึ่ง อยู่ทางภาคเหนือ"

ไม่ทราบชาวนั้นมาจากไหน และใครได้ยืมท่านเจ้าคุณนรฯ พูด ทำให้หลายคนพากันเสาะหา พระอรียะองค์นั้น ต่อมาก็มีชาว่า " พระอรียะองค์ที่ท่านเจ้าคุณนรฯ กล่าวถึงคือ หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ แห่งดอยแม่ปั๋ง นั่นเอง"

และในปี พ.ศ.๒๕๑๔ ปีเดียวกันนั่นเอง ก็มีคณะทหารอากาศชุดของนาวาเอก เกษม งามเอก ได้มาขออนุญาตสร้างเหรียญหลวงปู่ขึ้น บางเสียงก็บอกว่าเป็นเหรียญรุ่นแรก และบางเสียงก็ว่า เป็นเหรียญรุ่นที่สองของหลวงปู่ เอาไว้ให้พวกนิยมเหรียญเขาถกเถียงกันก็แล้วกัน

ต่อจากนั้นก็มิช้าอีกว่า " หลวงปู่แหวนลอยอยู่บนเมฆ เครื่องบินจะชน" เรื่องเกรี้ยวกราวกันพักใหญ่ ทำให้ชื่อเสียงหลวงปู่โด่งดังขึ้นมา จนใครต่อใคร ก็พากันแห่ไป ชมบารมีหลวงปู่อย่างเนืองแน่นทุกวัน

คณะทัวร์ทุกคณะที่ไปเชียงใหม่ จะต้องมีการชมดอยสุเทพ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ และก็มีวัดดอยแม่ปั๋ง อยู่ด้วยเสมอ นับเป็นสถานที่ยอดนิยมในสมัยนั้น

๑๕๓. หลวงปู่ เป็นพระตั้งแห่งยุค

หลวงปู่แหวน ท่านท่องเที่ยวธุดงค์อยู่ตามป่าเขาลำเนาไพร่อยู่นานกว่า ๕๐ ปี ประชาชนทั่วไปจึงไม่รู้จักท่าน เพิ่งจะมาได้ข่าวคราวและรู้จักหลวงปู่ ก็ประมาณปลายปี ๒๕๑๖ เมื่อหนังสือ พิมพ์นำประวัติและเรื่องราวอภินิหารต่างๆ ของหลวงปู่มาเผยแพร่

ในหนังสือ พระธาตุปาฏิหาริย์ ของนิตยสารโลกทิพย์ ได้นำลงเรื่องคำบอกเล่าของหลวงพ่อกุญชร ฤทธิรงค์ วัดท่าซุง จังหวัดอุทัยธานี เกี่ยวกับเรื่องราวของหลวงปู่แหวน ตอนที่ท่านเริ่มตั้ง ผู้เขียน ขอคัดลอกนำมาเสนอ ดังต่อไปนี้ :-

" หลวงพ่อกุญชร ฤทธิรงค์ เล่าว่า มีทหารอากาศ ขับเครื่องบินเหาะข้ามวัดดอยแม่ปิงไปนักบิน คนนั้นตกใจจนหุดตาเหลือก เพราะพบหลวงปู่ผู้เฒ่านั่งอยู่บนก้อนเมฆขวางทางบินอยู่ ต้องรีบบังคับ เครื่องหลบ ตาลีตาเหลือก ขาบินกลับก็พบหลวงปู่องค์เดิมอยู่บนก้อนเมฆอีก

เมื่อนำเครื่องบินร่อนลงสนามแล้ว นักบินนายนั้นได้ไปกราบนมัสการ เจ้าคณะเชียงใหม่ เรียนถามว่า ที่เชียงใหม่มีพระ องค์ไหนดีบ้าง ที่มีปาฏิหาริย์พิเศษ

เจ้าคณะจังหวัดบอกว่า เห็นมีอยู่องค์หนึ่ง คือหลวงปู่แหวน วัดดอยแม่ปิง หรือดอยสีม่วง (ปิง ภาษาเหนือแปลว่า สีม่วง) แม่ปิง เพื่อที่จะพิสูจน์ดูให้เห็นกับตา เมื่อไปถึงวัดก็พบว่า มีผู้คนมากมาย จากสารทิศต่างๆ มารอพบหลวงปู่แหวน เต็มวัดไปหมด

ปกติหลวงปู่แหวน ไม่ยอมออกมาพบปะผู้ใดง่ายๆ แม้แต่งานฉลองอายุครบรอบของท่าน ที่คณะศิษย์ยานุศิษย์ตลอดจนผู้ที่เคารพเลื่อมใส จากทั่วทุกสารทิศ หลังไหลไปจัดงานขึ้น ผู้คน แน่นวัด มีค่าน้ำมวดิน รถราจอดเต็มดอยไปหมด หลวงปู่แหวนก็ไม่ยอมออกมาจากห้องให้สร่งน้ำ หรือให้กราบสักการะ แจกของชำร่วย อย่างงานวันเกิดของพระเถระอื่นๆ

หลวงปู่แหวนยังคงเก็บตัวอยู่แต่ในห้องและหนักนออย่างอุปนิสัยแต่เดิมของท่าน ท่านจะออกมาจากห้องเป็นปกติ ก็เฉพาะเวลาฉันจังหันเช้า และเจริญพระพุทธมนต์ค่ำเท่านั้น

ทหารอากาศนายคนนี้ไปตอนเช้า พอได้เวลาหลวงปู่แหวน ออกจากห้องมาฉันอาหารเช้า ก็จ้องมองด้วยความตะลึง จำได้ทันทีว่า พระผู้เฒ่าองค์นี้จริงๆ ที่เขาพบบนก้อนเมฆขณะขับ เครื่องบินผ่านดอยแม่ปิงไป

เขาจึงแหวกผู้คนเข้าไปกราบนมัสการแทบเท้าหลวงปู่แหวน ด้วยความเคารพเลื่อมใส อย่างสูงสุด น้ำตาไหล ปลาบปล้ำใจ ตื้นตันใจ ที่ตน ได้มีบุญได้พบเห็นตัวจริงของหลวงปู่แหวน"

นี่แหละครับ เป็นเหตุการณ์หนึ่ง ที่ทำให้ผู้คนทั่วทุกสารทิศ หลังไหลมากกราบหลวงปู่แหวน แห่งวัดดอยแม่ปิง ทำให้ท่านเป็นพระตั้งแห่งยุค

๑๕๔. พระมหากรุณาธิคุณ

นับแต่โบราณกาลมาจนถึงยุคปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่า ยังไม่มีพระกษัตริย์รูปใด ที่ได้รับ พระมหากรุณาธิคุณ เท่าหลวงปู่แหวน ในระหว่างที่ท่านยังมีชีวิตอยู่

นอกเหนือจากการเสด็จพระราชดำเนินถึงวัดดอยแม่ปิง เพื่อนมัสการและสนทนาธรรม กับหลวงปู่หลายครั้งหลายครา แล้วยังได้รับพระมหากรุณาธิคุณ จัดสร้างสิ่งมงคล โดยใช้รูปของ หลวงปู่ นำมาแจกในพระราชพิธีสำคัญ

หลวงปู่แหวน จึงเป็นพระสงฆ์องค์แรกในประเทศไทย ที่ได้รับ พระมหากรุณาธิคุณอย่างสูง ส่ง และนอกจากนั้นเกล้าๆทั้งสองพระองค์แล้ว สมเด็จพระบรมโอร

สาริราชๆ สมเด็จพระเทพรัตน ราชสุดา สยามบรมราชกุมารี และ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณฯ ได้ทรงพระกรุณา เสด็จเยี่ยมหลวงปู่อยู่เนืองๆ

ข้าราชการผู้หนึ่ง ได้เปิดเผยถึงหลวงปู่กับล้นเกล้าๆ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า ภายหลังจากที่ชาวพระองค์ทรงประชวรและประทับที่เชียงใหม่แล้ว หลังจากนั้นก็เสด็จดอยแม่ปิ้ง หลวงปู่แหวน ได้กราบบังคมทูลต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตอนหนึ่งว่า

" พระองค์นั้นมัวแต่ห่วงคนอื่น ไม่ห่วงพระองค์เองเลย"

เมื่อได้ฟังหลวงปู่กล่าวเช่นนั้น ล้นเกล้าๆ ทรงพระสรวลด้วยความพอพระทัย

มีข่าวอีกครั้งหนึ่งว่า สมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระประชวรและประทับรักษา พระองค์ที่เชียงใหม่ นั้น ข้าราชการผู้หนึ่ง ได้นำเฮลิคอปเตอร์มานิมนต์หลวงปู่ให้ไปประทับที่พระตำหนัก เพื่อแผ้วถางจิต ช่วยรักษาอาการประชวรของพระองค์ท่าน หลวงปู่ท่านปฏิเสธการนิมนต์ และได้บอกว่า " อยู่ที่ไหน ซากก็ส่งใจไปถึงพระองค์ได้ ก็ส่งไป ทุกวันอยู่แล้ว "

หลวงปู่แหวน ท่านตั้งสัจจวิธานว่า แม้ท่านจะเจ็บป่วยก็ไม่ยอมไปรักษาที่โรงพยาบาล แต่ใน ช่วงท้ายของชีวิต เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอาทรานา ท่านจึงยอมทำตาม และบอกว่า ในฐานะประชาชน หลวงปู่ จึงไม่กล้าขัดพระราชประสงค์ได้

๑๕๕. ความศรัทธา ของประชาชน

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ท่านเป็นตัวอย่างสมณะที่เจริญตามรอยแห่งเบื้องพระยุคลบาท ขององค์พระศาสดาอย่างมุ่งมั่น มอบชีวิตถวายจิตใจเพื่อรับใช้พระสัทธรรม ท่านบำเพ็ญเพียร ทางวิปัสสนากรรมฐาน อย่างเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ เพื่อความหลุดพ้นจากโลกียภูมิ เข้าสู่โลกุตระภูมิ เป็นแดนพ้นทุกข์อย่างแท้จริง

หลวงปู่แหวน ท่านสละสิ้นทุกอย่าง มุ่งบำเพ็ญสมณธรรมอย่างเดียว ท่านหลีกเลี่ยงตนเองออกสู่ ทางสันโดษตลอดระยะยาวนานกว่า ๕๐ ปี ต้องฝ่าฟันอุปสรรคและความทรมานนาประการ ไม่ว่าความทุรกันดาร โรคภัยไข้เจ็บ และความอดอยากหิวโหย แม้ร่างกายจะหนีจากธรรมชาติ เหล่านี้ไม่พ้น แต่จิตท่านไม่ติดอยู่ในสภาพทุกข์เหล่านั้น ท่านละวางทุกอย่าง ได้อย่างแท้จริง ตีก็ ไม่ติด ไม่ตีก็ไม่ติด

หลวงปู่ขณะดำรงชีวิตอยู่ ท่านอยู่ด้วยความเมตตา เพื่อการสงเคราะห์สัตว์โลกอย่างแท้จริง ใครจะเอาประโยชน์อะไรจากท่านได้ ท่านไม่เคยขัดข้อง トラบใดที่ไม่ผิดวินัยท่านอนุโลมตาม เสมอ

ด้วยเหตุนี้ สาธุชนที่ศรัทธาในหลวงปู่ จึงได้หลั่งไหลไปวัดดอยแม่ปิ้ง จุดประสงค์อย่างอื่นที่ นอกเหนือจากการได้กราบได้เห็น ได้ทำบุญกับองค์ท่านแล้ว ส่วนใหญ่ต้องการให้หลวงปู่เป่าหัว ให้บ้าง ต้องการได้น้ำมนต์บ้าง ต้องการใต้ของดีเพื่อความมีโชค ลาก ความเป็นสิริมงคล รวมทั้ง ต้องการให้หลวงปู่แผ้วถางจิตเพื่อปลุกเสกวัตถุมงคลต่างๆ เพื่อความขลัง ความศักดิ์สิทธิ์ ท่านก็ อนุโลมทำให้ด้วยความเมตตา ใครจะรับอะไร ได้เพียงไร ขึ้นอยู่กับผู้รับเอง

สิ่งของที่มีผู้ขอกันมาก ได้แก่ กันยาชี่โย จิวร ไม้เท้า แม้แต่เส้นเกศา เล็บ ตลอดจนชี่โกลนในตัว ท่าน และทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับตัวท่าน ก็ถือเป็นสิริมงคลทั้งนั้น

หลวงปู่ท่านถึงกับบอกปากว่า " ฮาโกนหัวแล้ว เป็นก็ยังฮ้อโกน แถมจะเอาฮาไปสร้างพระ ฮธยัง ฮาเจ็บหัว"

หลวงปู่ท่านพูดสำเนียงเหนือปณีสาน หมายความว่า เราโกนหัวแล้ว เขาก็ยังมาให้โกนอีก บอกว่าจะเอาไปสร้างพระ อะไรนั่น เราเจ็บหัว

แม้แต่น้ำที่ท่านอาบ ก็มีผู้ต้องการขอไปเพื่อเป็นสิริมงคลแม้ท่านสงรงน้ำเสร็จแล้ว

ยังมาขอให้ ท่านสร่งซ้ำอีก ท่านถึงกับพูดว่า " ฮาหนาวจะตาย เป็นก็จะซื้อฮาอาบน้ำอีก"

นอกจากนี้ยังมีคนไปรมขี้ตู่ขี้โคลตามเนื้อตามตัวท่าน ขัดแล้วขัดอีก หรือตัดเล็บท่าน ตัดแล้วตัดเล่า เพื่อจะเอาไปทำพระเครื่อง ทำวัตถุมงคลต่างๆ จนหลวงปู่บอกว่าท่านแสบไปทั้ง เนื้อทั้งตัว ดังนี้ เป็นต้น

เอาเป็นว่าใครมีโอกาสหยิบฉวยแย่งอะไรมากจากท่าน เอาประโยชน์อะไรได้จากท่าน ต่างก็เอา กัน ไป หลวงปู่ท่านปล่อยวางเฉย ใครจะทำอะไรก็ตามใจ

ดังนั้น ภาระหนักในการดูแลหลวงปู่ ถนอมหลวงปู่ ให้อยู่กับพวกเราให้นานที่สุด จึงตกอยู่ที่ หลวงปู่หนู สุจิตโต เจ้าอาวาส

รูปเหมือนหลวงปู่แหวน นอนอยู่ในโลงแก้ว ข้างกุฏิอย่างกิเลสของท่าน

๑๕๖. ของดีที่หลวงปู่มอบให้

เมื่อมีผู้ของของดีจาก หลวงปู่แหวน ท่านจะถามกลับและให้ธรรมะ เพื่อเป็นข้อคิดเตือนสติ เตือนใจ ดังนี้ :-

" ของดีอะไร อะไรคือของดี ของดีก็มีอยู่ด้วยกันทุกคนแล้ว" การที่ร่างกายแข็งแรงไม่เจ็บไข้ได้พยาธิ นั้น ก็มีของดีแล้ว การมีร่างกายแข็งแรง มีอวัยวะ ครบถ้วน ไม่บกพร่องวิกลพิการ อันนี้ก็เป็นของดีแล้ว

ของดีมีอยู่ในตน ไม่รู้จะไปเอาของดีที่ไหนอีก สมบัติของดีจากเจ้าพ่อ เจ้าแม่ให้มา ก็เป็น ของดีอยู่แล้ว มีอยู่แล้วทุกคน จะไปเอาของดีที่ไหนอีก

ของดีก็ต้องทำให้มันเกิดมันมีขึ้นในจิตใจของตน ความดีอันใด ที่ยังไม่มี ก็ต้องเพียรพยายาม ทำให้เกิดให้มีขึ้นนี้แหละของดี

ของดีอยู่แล้ว ในตัวของเราทุกคน มองให้มันเห็น หาให้มันเห็น ภายในตนของตนนี้แหละ จึงใช้ได้ ถ้าไปมองหาแสวงหาของดี ภายนอกแล้วใช้ไม่ได้

ศีล ธรรม นี้แหละคือของดี

ศีล คือการนำความผิดความชั่วออกจากกาย ออกจากวาจา

ธรรม ก็คือความดีที่ป้องกัน ไม่ให้ความผิดหวังความชั่วเกิดขึ้นใน กาย วาจา ใจ

ทั้งศีล ทั้งธรรม ก็อันเดียวกันนั่นแหละ แต่เราไปแยกสมมติ เรียกไปต่างหาก

กาย วาจา ใจ ของเรานี้เป็นที่ตั้งของธรรม เป็นที่เกิดของธรรม เป็นที่ดับของธรรม ความดีก็ เกิดจากที่นี่ ความชั่วก็เกิดจากที่นี่ สวรรค์ก็เกิดจากที่นี่ นรกก็เกิดจากที่นี่

เราจะรักษาศีล ภาวนา ให้ท่าน ก็ต้องอาศัย กาย วาจา ใจ นี่เป็นเหตุ เราจะทำความผิด ความชั่ว ไปนรกอกเวจก็ตั้งอาศัยกาย วาจา ใจ นี่เป็นเหตุ

เราจะรักษาศีล ทำสมาธิ ภาวนา ให้เกิดปัญญา ทำมรรค ผล นิพพาน ให้แจ้ง ให้เกิดขึ้น ก็ตั้งอาศัยกาย วาจา ใจ นี่แหละ "

นี้แหละครับของดีที่หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ มอบไว้ให้แก่พวกเรา ได้นำไปพิจารณาไตร่ตรองดู

๑๕๗. เรื่องเครื่องรางของขลัง

เรื่องเครื่องรางของขลัง หรือวัตถุมงคล ที่พวกเราเสาะแสวงหา มาไว้ครอบครอง นั้น หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ท่านให้ความเห็นดังนี้ :-

หลวงปู่พูดอยู่เสมอว่า คนเราไม่แปลก เอาของจริงคือธรรมะให้ไม่ชอบ ไปชอบเอา วัตถุภายนอกกันเสียหมด ที่พึ่งที่ประเสริฐ คือพระรัตนตรัย นั้นประเสริฐอยู่แล้ว แต่กลับไม่สนใจ พวกกันไป สนใจแต่วัตถุภายนอก

จึงอาจกล่าวได้ว่า เมื่อคนเราไม่สามารถจะเอาคุณพระรัตนตรัยมาเป็นที่พึ่งของตนได้ เพราะอินทรีย์ยังอ่อนอบรมมา ยังไม่เข้าถึงเหตุผล จะถือเอาวัตถุภายนอก เช่น พระเหรียญ ซึ่งเป็น รูปเหรียญรูปแทนของพระพุทธเจ้า นั้นก็ดีเหมือนกัน ถ้าผู้นั้นรู้ความหมายของวัตถุนั้นๆ

หลวงปู่ท่านให้ข้อคิดในทางธรรมะว่า วัตถุมงคลเหล่านั้นหากจะนำไปป้องกันตัว ถ้ากรรมมา ตัดตอนแล้ว ป้องกันไม่ได้ ไม่ว่าสิ่งไหนจะไปต้านทานอำนาจกรรมนั้นไม่มี

แต่ถ้าผู้นั้นรู้ความหมายในวัตถุนั้นๆ ว่า เขาสร้างขึ้นมากส่วนมาก เขาใช้สัญลักษณ์ของผู้ที่ ทำแต่ความดี การมีวัตถุมงคลไว้ติดตัว ก็มีไว้เป็นเครื่องเตือนสติปัญญาของตนเองไม่ให้ประมาทในการ กระทำของตน ต้องทำแต่ความดีเสมอ เพราะโลกเขาบูชานับถือแต่คนดี

เรามีของดีอยู่กับตัว ก็ต้องทำแต่ความดีอย่างนี้แล้ว ก็นับว่าผู้นั้นได้ประโยชน์จาก วัตถุมงคล นั้นๆ

๑๕๘. คาทาปลุกเสก

เมื่อลูกศิษย์มีความสงสัย และถามหลวงปู่ว่า พระกิติ เจริญกิติ ที่หลวงปู่ทำพิธีแผ่เมตตาไว้ มีคนนิยมกันว่าดีอย่างนั้น ดีอย่างนี้ หลวงปู่ปลุกเสกด้วยคาถาอะไร ?

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ จะตอบข้อสงสัยเช่นนี้ว่า ที่กล่าวว่า แผ่เมตตาวัตถุมงคลนั้น ท่านไม่เคยปลุกเสกพระอะไรเลย เคยแต่สวดสรรเสริญคุณพระรัตนตรัยเท่านั้น แล้วตั้งสัจจะอธิษฐาน ให้เกิดศิริมงคลแก่ผู้ที่นับถือกราบ ไหว้บูชา จะอธิษฐานเพียงเท่านั้น ไม่มีคาถาสําหรับเสกให้ขลังอย่างนั้นอย่างนี้แต่อย่างใด

สำหรับบทสวดที่หลวงปู่แหวน ท่านใช้ในพิธีแผ่เมตตา ท่านจะใช้บท ตีรตนนวมการ คาทา อ่านว่า ตีระตะนะนะมะการะคาทา หรือ บทท้าวตรีพระ เพื่อสะดวกต่อท่านผู้อ่าน ผมขออัญเชิญมาไว้ เต็มๆ เลย ดังนี้

นะโม ตัสสะ ณะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ(๓ จบ)
โย สันนินฺนโน ะระโฬริมุเล มารัง สะเสนัง สุขิตัง วิชเชยยะ สัมโพธิมาคัจฉิ อะนันตะญาโณ
โลกุตตะโม ตัง ปะณะมามี พุทฺธัง เย จะ พุทธา อะตีตา เย จะ พุทธา อะนาคะตา ปัจจ ปันนา จะ เย
พุทฺธา อะหัง วันทามิ สัพพะทาฯ

อิติปิโส ณะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู
อะนตตะโร
ปริสสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทฺโธ ณะคะวาติ

พุทฺธัง ชิวติง ยะวะนิพพานัง สะระถัง คัจฉามิ นัตถิ เม สะระถัง อัญญัง พุทฺโธ เม สะระถัง ะวัง เอเตนะ สัจจะวิชชเณะ โหตุ เม ชะยะมังคะลัง อุตตะมัง เคนะ วันเทหัง ปาตะปังสุง ะระตตะมัง พุทฺเธ โย ชะลีโต โทโส พุทฺโธ ชะมะตุ ตัง มะมัง

อัญฐังคิโก อะริยะปะโล ชะน่านัง โมกข์ปะเวลาเยะ อชฺฐ จะ มัคโค ธัมโม อะยัง

สันติกะโร ปะณิโต นียยานิโก ตัง ปะณะมามี รัมมัง เย จะ รัมมา อะติตา จะ เย จะ รัมมา อะนาคะตา ปัจจุบันนา จะ เย รัมเม อะหัง วันทามิ สัพพะทา

สวากขาโต ภะคะวะตา รัมโม สันทิฎฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตถัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ

รัมมัง ชิวัตถัง ยาวะนิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง รัมโม เม สะระณัง ะรัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหต เม ชะยะมังคะลัง อุตตะมังเกนะ วันเทหัง รัมมังจะ ทูริยัง ะรัง รัมเม โย ชะลิโต โทโส รัมโม ชะมะตุ ตัง มะมัง

สังโฆ วิสุทโธ ะระทักขิเณโย สันตินทริโย สัพพะมะลปปะหิโน กุณเหติ เนเกหิ สะมิทธิปัตโต อะนาสะโว ตัง ปะณะมามี สังฆัง เย จะ สังฆา อะติตา จะ เย จะ สังฆา อะนาคะตา ปัจจุบันนา จะ เย สังฆา อะหัง วันทามิ สัพพะทา

สปะฏิปันโน ภะคะวะโต สวาระกะสังโฆ อชปะฏิปันโน ภะคะวะโต สวาระกะสังโฆ ญาเยปะฏิปันโน ภะคะวะโต สวาระกะสังโฆ สามิจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สวาระกะสังโฆ ยะทิหัง จัตตาริ ปุริสะยคานิ อัญจะ ปุริสะ ปคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สวาระกะสังโฆ อาหุเณโย ปาหุเณโย ทักขิเณโย อัญชะลิกะระณิโย อะนุตตะรัง ปญญัญเขตตัง โลกัสสาติ

สังฆัง ชิวัตถัง ยะวะนิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง ะรัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหต เม ชะยะ มังคะลัง อุตตะมังเกนะ วันเทหัง สังฆัญจะ ทูริตตะมัง สังฆเม โย ชะลิโต โทโส สังโฆ ชะมะตุ ตัง มะมัง

อิจเจะมัจฉันนะมะสสะเนยยัง นะมัสสะมาโน ระตะนัตตะยัง ยัง ปญญาภิสังขัง วิปลัง อะลัตถัง ตัสสาณเภาะนะ หะตันตะธาโย

๑๕๙. ฉาตาปลุกเสก อีกบทหนึ่ง

ในพิธีแผ่เมตตา หรือปลุกเสกวัตถุมงคล นอกจากจะใช้บท ทำวัตรพระ ดังกล่าวข้างต้น บางครั้ง หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ท่านก็ใช้บทสวดนัมัสการคุณพระรัตนตรัย อีกบทหนึ่ง ดังนี้ :-

พุทโธ โย สัพพะปาณินัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง, รัมโม โย สัพพะปาณินัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง, สังโฆ โย สัพพะปาณินัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

อิตปิโส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสาณัง พุทโธ ภะคะวาติ,

สวากขาโต ภะคะวา รัมโม, สันทิฎฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตถัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ.

สปะฏิปันโน ภะคะวะโต สวาระกะสังโฆ, อชปะฏิปันโน ภะคะวะโต สวาระกะสังโฆ, ญาเยปะฏิปันโน ภะคะวะโต สวาระกะสังโฆ, สามิจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สวาระกะสังโฆ, ยะทิหัง จัตตาริ ปุริสะยคานิ อัญจะ ปุริสะ ปคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สวาระกะสังโฆ, อาหุเณโย ปาหุเณโย ทักขิเณโย อัญชะลิกะระณิโย, อะนุตตะรัง ปญญัญเขตตัง โลกัสสาติ.

เหรียญหลวงปู่แหวนรุ่นแรก

เหรียญหลวงปู่แหวนรุ่นแรก

๑๖๐. ความเห็นเกี่ยวกับ
พิธีพุทธภิเษก

เกี่ยวกับการจัดพิธีปลุกเสกพระ ที่เรียกว่า พุทธภิเษก ที่จัดกันอยู่ทั่วไป ทั้งเป็นการราษฎร์ ทั้งเป็นการหลวงนั้น

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ให้ความเห็นในพิธีการนี้ว่า ถ้าเราเข้าใจว่าพิธีพุทธภิเษก เป็นการ ปลุกเสกวัตถุที่เราสร้างขึ้นให้เป็นเครื่องหมายแทนองค์พระพุทธรูปนั้น ถือว่าเป็นการเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง ไม่ตรงตามความเป็นจริง

หลวงปู่ให้เหตุผลว่า พระพุทธรูปของท่านเป็นพระตั้งแต่เรายังไม่เกิดพระองค์เป็นพระพุทธรูป มาก่อนเราเป็นพันๆปี ถ้าใครไปปลุกเสกวัตถุให้เป็นพระพุทธรูปแล้วนับว่าผิด

เราเองเป็นเพียงสาวก จะไปทำวัตถุที่เขาสร้างเป็นสัญลักษณ์แทนองค์พระพุทธรูป ให้เป็น พระพุทธรูปได้อย่างไร วัตถุที่เขาสร้างขึ้นนั้น สำเร็จเป็นพระแล้วโดยสมบูรณ์ สำเร็จตั้งแต่เขา สร้างแล้ว เพราะเป็นที่รับรู้กันดีแล้วว่า เป็นรูปเปรี๊ยะรูปแทนของพระพุทธรูป

ดังนั้น วัตถุนั้นๆ จึงเป็นพระโดยสมบูรณ์แล้ว ตั้งแต่เขาสร้างเสร็จ จะไปปลุกเสกให้เป็นพระ อีกไม่ได้

หลวงปู่ ท่านเรียกพระพุทธรูปว่า พระบรมรูป
ท่านกล่าวว่า พระบรมรูปของพระพุทธรูปนั้น แม้จะทำสำเร็จขึ้นจากวัตถุใดๆ ท่านก็สำเร็จ เป็นพระพุทธรูปในความหมายแล้วอย่างสมบูรณ์ เพราะวัตถุนั้นเขาสมมุติเป็นสัญลักษณ์แทนองค์ ของพระพุทธรูป

แม้จะเป็นเพียงวัตถุ เราก็กราบไหว้บูชา ได้ด้วยความสนทิตใจ ไม่มีวิชาคาถาอาคมใดๆ ที่จะมาปลุกเสกพระพุทธรูปได้ เพราะวัตถุนั้น สำเร็จเป็นพระพุทธรูปตามความหมายที่เราได้สร้างขึ้น แล้ว

หลวงปู่ให้ความเห็นว่า ที่เรียกกันว่าพุทธภิเษกนั้น ควรจะเรียกว่า พิธีสมโภชพระ หรือพิธี นมัสการพระ จึงจะถูกต้อง ตามความเป็นจริง

ขอสรุปเพื่อความเข้าใจอีกทีว่า หลวงปู่แหวนท่านไม่ได้ค้านในพิธีการ แต่ท่านเสนอแนะว่า พุทธที่เราใช้เรียก เพื่อจะได้ถูกต้อง ตามความเป็นจริงเท่านั้นเอง

๑๖๑. การปลุกเสกวัตถุมงคล

ต่อไปนี้เป็นคำเล่าของหลวงพ่อกาญจนาภิเษก เล่าให้ลูกศิษย์ของท่านฟัง แล้วนำมา

ถ่ายทอด ลงในหนังสือโลกทิพย์ ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ ปี พ.ศ.๒๕๒๕ โดยสิทธา เขตวัน ดังนี้ :-

หลวงปู่แหวน ไม่เคยสนใจเรื่องการสร้างพระเครื่องแปลกๆพิสดาร ตลอดจนเครื่องราง ของขลังเลย มีแต่พระและฆราวาสลูกศิษย์ลูกหาจัดสร้างขึ้น แล้วขนไปให้ท่านปลุกเสกบ้าง ซึ่งท่าน ก็มีเมตตาไม่ขัดข้อง

หลวงปู่แหวน กล่าวว่า ชาวบ้านทั้งหลายยังติดข้องอยู่ในโลกธรรม โลกียสมบัติ ยึดถือตัวตน บุคคลเราเขา ยังเวียนว่ายตายเกิด ไม่มีโอกาสจะเป็นนักบวชกระทำจิตตัดกิเลส หาทองหลุดพ้น ได้สะดวก จำเป็นอยู่เอง ที่ชาวบ้านจะต้องยึดถือพระเครื่องเป็นที่พึ่ง อย่างน้อยพระเครื่องก็เป็นจุด ให้ชาวบ้านเข้าถึงความดี ระลึกถึงพระคุณของพระพุทธเจ้า จึงไม่ใช่เรื่องเสียหาย ที่ชาวบ้านจะมี พระเครื่องไว้ติดตัว

" ปู่ก็เสกให้ ใครเอามาให้ ก็ต้องเสกให้ไป ด้วยความเมตตานั่นแหละ หลานเอ๊ย"

หลวงปู่แหวน กล่าวไว้อย่างนี้ เมื่อคณะศรัทธาจากที่ต่างๆทั่วสารทิศ หอบหิ้วขนเอาพระ เครื่องรางของขลัง ไปให้ท่านปลุกเสกถึงวัด

ตอนนั้นหลวงปู่แก่มากแล้ว ขราภาพไปด้วยวิสัยสังขาร หูตึง เดินเห็นไม่สะดวกทางวัดจึง ต้องจำกัดเวลาให้ชาวบ้านเข้านมัสการ ไม่ค่อยจะให้ท่านเดินทางไกลไปร่วมปลุกเสกพระเครื่อง ในพิธีพุทธาภิเษกใดๆ ง่ายๆ นอกจากว่า หลวงปู่จะยินดีเต็มใจไปเองจริงๆ ทั้งนี้ก็เพื่อจะถนอม ชีวิตของหลวงปู่แหวน ไว้ให้ยืนนานเป็นมิ่งขวัญของวัดและประชาชน ผู้เคารพศรัทธาทั้งหลาย ต่อไปให้นานเท่านาน นั่นเอง

มีสิ่งที่น่าสนใจอยู่อย่างคือ พระเครื่องรางของขลังใดๆ ที่พระและฆราวาส นำไปขอเมตตาจิต จากหลวงปู่แหวน เพื่อให้ท่านปลุกเสกให้ นั้น หลวงปู่แหวน จะปลุกเสกให้อย่างมากไม่เกิน ๙ นาที บางครั้งก็เสกให้ ๓ นาที ๕ นาทีบ้าง เป็นอันว่าใช้ได้

การปลุกเสกนี้ไม่มีพิธีรีตองใดๆทั้งสิ้น ต้องไปนอนอยู่ที่วัดรอให้หลวงปู่แหวนออกมาจาก ห้อง พอท่านออกมาถึงสิ่งที่จะปลุกเสกเข้าไปกราบนมัสการท่านทันที แล้วท่านก็จะทำให้ ในเดี๋ยวนั้น ทำปีปเสร็จปีป ก็เป็นอันว่าแล้วกันไป เสร็จสิ้นเรื่องเปิดโอกาสให้ผู้คนอื่นๆ เข้าไปนมัสการท่าน ตามคิว ซึ่งแน่นขนดอยู่ทุกวัน ไม่มีขาด

หลวงปู่อาภรณ์สิงดำ ได้เล่าถึงการปลุกเสกพระ ที่ลูกศิษย์ ลูกหาต่างถอดสร้อย และรวมพระ เครื่องต่างๆ รอให้หลวงปู่แหวน ปลุกเสกให้ดังนี้ :-

" พอใครขนเอาเครื่องรางไปวางเสร็จ หลวงปู่แหวนก็ตั้งท่าสงบใจสงเคราะห์ อาตมาก็จับดู จิตของหลวงปู่แหวน อารมณ์เจิดของท่านว่า จะทำอย่างไร

ครั้นแล้ว ก็เห็นอารมณ์เจิดของหลวงปู่แหวนผ่องใสเป็นดาวประกายพลุระเต็มดวงลอยอยู่ใน อุกท่าน เวลานั้นกำลังจิตของหลวงปู่แหวน ก็คิดว่า ขออาราธนาบารมีขององค์สมเด็จพระสัมมา สัมพุทธเจ้าทุกๆพระองค์ ให้มาโปรดช่วยทำของเหล่านี้ ให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ เป็นมิ่งขวัญมงคล ของบรรดาท่านพุทธบริษัท ให้เข้าถึงพระธรรม

โดยความจริง หลวงปู่แหวน ไม่คิดว่าเสกให้เอาไปติดกับชาวบ้าน เอาไปปล้นชาวบ้าน ท่านเสก ให้คนเข้าถึงธรรม

ท่านนึกในใจต่อไป หลวงปู่แหวนก็อาราธนาบารมีของพระอรหันต์ทั้งหมด บารมีของพรหม ของเทวดาทั้งหมด ตลอดจนกระทั่งครูบาอาจารย์

พอถึงพระอรหันต์ อาตมาก็เห็นหลวงปู่ถือ ปรี๊ดมาถึงข้างหลัง เอากำป๋นลง หลังอาตมาปีปเข้าไปให้ แล้วถามว่า เฮ้ย ... มึงมานั่งอยู่ทำไมวะ อาตมาก็เลยบอกไปว่านี่ ... พระผี ไม่ต้องพูด หลวงปู่ แหวน เชิญพระผีนะ ไม่ได้เชิญพระผีเนื้อหนังมังสา มีหน้าที่อะไรก็ทำไป

แล้วก็ได้เห็นกระแสจิตหลวงปู่แหวน เป็นประกายพลุระ พุ่งออกมาจากอก สว่างเจิดจ้า ใหญ่เหลือเกิน คลุมเครื่องรางของขลังทั้งหมด แสงสว่างประกายพลุระของจิตพระอรหันต์เจ้า แทรกลงไปในเครื่องรางของขลัง อยู่ผิวด้านหน้าชั้นข้างล่างสุด เรียกว่าคลุมหมดอาบลงไปหมด เลย ไพลงสว่างสุกปลั่งไปหมด คล้ายตกอยู่ในเบ้าหลอม

เป็นกระแสสว่างของจิตที่เยือกเย็น เต็มไป ด้วยอำนาจพุทธบารมี เห็นแล้วรู้สึกเยือกเย็นสบายอย่างประหลาด บอกไม่ถูก

นี่เป็นการปลุกเสกพระเครื่องรางของขลังของ หลวงปู่แหวน ซึ่งใช้เวลาไม่ถึง ๓ นาที แต่ทว่า อานุภาพยิ่งใหญ่ ทรงความขลังศักดิ์สิทธิ์ เลิศล้ำนามหัตถ์จารย์

๑๖๒. เกี่ยวกับการ ทำน้ำมนต์

ความจริงแล้ว หลวงปู่แหวน เช่นเดียวกับพระในสาย หลวงปู่มั่น ฤทธิพิโต ไม่ได้สนใจ เรื่องการปลุกเสกวัตถุสิ่งของ การทำน้ำมนต์รวมทั้งพิธีกรรมต่างๆ แต่ท่านก็อนุโลมเพื่อเป็นการ สงเคราะห์ญาติโยม ที่เขายังต้องการอยู่เท่านั้น ท่านสนใจเรื่อง การปฏิบัติสติภาวนาเพื่อหาทาง พ้นทุกข์มากกว่า

ถ้ามาถึงคาถาที่หลวงปู่ท่านใช้ในการทำน้ำมนต์นั้น ท่านมักใช้บท มงคลจักรวาลน้อย ที่อัญเชิญมาเสนอท้ายตอนนี้

สมัยที่หลวงปู่แหวน ยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก เวลาที่ชาวบ้านเอาน้ำมาถวาย ขอให้ท่านเสกให้ เช่นเขาจะบอกวาคอนัน คนนี้ จะคลอดหรือคนนั้นคนนี้เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ขอให้หลวงปู่เสก น้ำมนต์ให้ด้วย

บางครั้งหลวงปู่ก็พูดในทำนองขบขันว่า " เออเวลาอย่างหนึ่งเขาก็ไม่บอกเรา เวลาจะคลอด จึงมาบอกเรา ทำให้ลำบากพระเจ้าพระสงฆ์ แทนที่จะไปหาหมอที่โรงพยาบาล"

เวลาหลวงปู่เสกน้ำมนต์ ท่านใช้บทมงคลจักรวาลน้อย ตามที่กล่าวข้างต้น โดยจะว่าดังๆ ให้ได้ยิน ดังนี้ :-

สัพพะพุทธานุภาเวนะ สัพพะธัมมานุภาเวนะ สัพพะสังฆานุภาเวนะ พุทธระระตะนัง ธัมมระระตะนัง สังฆระระตะนัง ตินนัง ระตะนัง อานุภาเวนะ จะตฺราสีติสเสหฺสสะธัมมกัณฺฐินานุภา เวนะ ปิฎกัตตะยานุภาเวนะ ชินะสวาทานุภาเวนะ สัพเพ เต โรคา สัพเพ เต ภะยา สัพเพ เต อันตะรายา สัพเพ เต อุปีทะวา สัพเพ เต ทุนนิมิตตา สัพเพ เต อะวะมังคะลา วินัสสันตุ, อายวัชณะโก ณะวัชณะโก สิริวัชณะโก ยะสะวัชณะโก พะละวัชณะโก วัณณะวัชณะโก สุชะวัชณะโก โหตุ สัพพะทา.

ทกชะโรคะภะยา เวรา โสกา สัตต จุปีทะวา, อะเนกา อันตะรายาปี วินัสสันตุ จุปีทะวา, ชะยะสิทธิ ะนัง ลากัง โสติถิ ภาคยัง สุขัง พะลัง, สิริ อาย จะวัณโณ จะ โภคัง วุทฺธิ จะ ยะสะวา, สะตะวัสสา จะ อาย จะ ชีวะสิทธิ ะวันตุ เต

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา, สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทา โสติถิ ะวันตุ เต.

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา, สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทา โสติถิ ะวันตุ เต,

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา สัพพะสังฆานุภาเวนะ สะทา โสติถิ ะวันตุ เต.

อ้าว หายโรคหายภัย อายุมั่นขวัญเย็น.

๑๖๓. หลวงปู่ผู้ไม่มีอดีต และเรื่องเหตุพิศดารพิศ

มีคำถามว่า เมื่อหลวงปู่แหวน ท่านมาอยู่ที่เชียงใหม่แล้ว ไม่มีใครมานิมนต์ ท่านกลับไป จังหวัดเลย บ้านเกิดของท่านบ้างหรือ

มีเขียนอยู่ในหนังสือลานโพธิ์ว่า :-

... คณะญาติโยมทางจังหวัดเลย ก็ต้องการนิมนต์ให้หลวงปู่กลับไปพำนักที่จังหวัดเลย คณะที่ ไปนิมนต์ มีพระอาจารย์ขาม หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่สิม แต่หลวงปู่แหวนตอบปฏิเสธ โดยท่านขอยึด เอาจังหวัดเชียงใหม่เป็นที่ปฏิบัติธรรมจวบจนวาระสุดท้ายของชีวิต

และอีกตอนหนึ่งว่า :-

... แต่หลวงปู่ เป็นผู้ซึ่งได้สละแล้วทุกอย่าง ไม่อาลัยอาวรณ์ในสิ่งใดๆทั้งสิ้น แม่อดีตที่ผ่านมา

หลวงปู่ เคยบอกกับผู้ที่เคยไปอ้อนวอนนิมนต์กลับจังหวัดเลยว่า

ท่านเป็นผู้ไม่มีบ้าน ไม่มีญาติ ท่านมีแต่วัด ชีวิตของท่านได้ถวายเพื่อพระพุทธศาสนา โดยหมดสิ้นแล้ว

ท่านไม่มีอดีต ไม่มีอนาคต นอกจากปัจจุบัน

หลวงปู่มักจะสอนให้คนรู้จักคิดว่า ไม่ควรจะอาวรณ์แต่ในอดีต ควรจะนึกถึงแต่ปัจจุบัน และวางแผนงานในอนาคต ชีวิตจะได้ก้าวหน้า และรุ่งเรือง

อีกคำถามหนึ่ง มีว่า ถ้าเช่นนั้น หมายความว่า หลวงปู่แหวน ตัดขาดจากญาติพี่น้อง โดยสิ้นเชิง ใช่ไหม ?

ขอให้ท่านผู้อ่าน ได้พิจารณาเอาเองจากบทความต่อไปนี้ ซึ่งเป็นจดหมายของ คุณมนตรี ราม ศิริ ลูกหลานหลวงปู่แหวน เขียนในขณะมีตำแหน่งเป็นเกษตรอำเภอเขียงการ ได้นำลงใน นิตยสารโพธิญาณ ฉบับที่ ๒๓

... ในจดหมายบอกว่า มีลูกหลานของหลวงปู่ ที่จังหวัดเลยได้พากันไปกราบหลวงปู่ที่วัดดอย แม่ปิง เป็นการเดินทางมาเชียงใหม่ครั้งแรก ต้องถามเส้นทางคนเชียงใหม่ไปเรื่อย จึงค้นได้ ไปถูก

คณะลูกหลานท่านนับว่าโชคดี เป็นโอกาสเหมาะจึงได้เข้ากราบหลวงปู่พอดี สมตั้งใจปรารถนา

เมื่อหลวงปู่รู้ว่า เป็นลูกหลานมาจากจังหวัดเลย ท่านก็เอ่ยปากถามว่า " แม่แก่ถูกตะขบกัด เจ็บมากหรือ ?"

ทำเอาเหลนๆ ทั้งสามคนงุนงงยิ่ง เพราะก่อนเดินทางมากกราบหลวงปู่ แม่ของพวกเขาถูก ตะขบกัดเอาเจ็บปวดมากถึงกับร้องครวญครางทั้งคืน ไม่ได้หลับได้นอน ! แล้วท่านผู้อ่านเชื่อไหมครับว่า เรื่องหุทิพย์ดาทิพย์ มีจริง ?

ในจดหมายของคุณมนตรี ลงท้ายว่าอย่างนั้น

มาพิจารณาในแง่ที่หลวงปู่บอกว่า " ฮาบอมืออดีต บมิมบ้าน บมิมญาติมิตร" ก็น่าจะหมายความว่า ท่านไม่ติดยึดในเรื่องเหล่านี้ แต่ถ้าต้องการรู้เรื่องอะไร ก็สามารถกำหนดจิตรู้ได้ในทันที

เรื่องนี้หลวงปู่ไม่ได้โอ้อวด ท่านคงถามด้วยความจริงใจ ซึ่งก็ทำให้เหลนๆ ของท่านแปลกใจ แล้วเล่าบอกต่อกันไป คงไม่ให้ใครมกมาย

เรื่องราวเกี่ยวกับหุทิพย์ ดาทิพย์ ของหลวงปู่แหวน มีมากมาย เล่ากันไม่รู้จักหมดสิ้นอย่าง แน่นนอน

๑๖๔. สลึปัญญาท่านแหลมคมยิ่งนัก กับเรื่องของหลวงปู่หนู

เรื่องนี้ ท่านพระครูวิบูลศีลวงค์ วัดสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ ได้เล่าให้ลูกศิษย์คณะโพธิญาณ ฟังดังนี้ :-

หลวงปู่แหวนกับ พระครูวิมลศีลวงค์
(สมณศักดิ์ในขณะนั้น
วัดสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ)

เมื่อก่อนนี้สมัยที่ท่าน(พระครูฯ) เดินทางไปหาหลวงปู่แหวน ที่วัดดอยแม่ปิ้งใหม่ๆ ใหม่ๆ ใหม่ๆ นั้นท่านเองก็มีความรู้สึกที่ตื่นเต้น ในวัดถมดหลวงปู่แหวนมาก แต่ต่อมาภายหลัง เมื่อมีโอกาสได้สนทนารวมกับหลวงปู่บ่อยเข้า ท่านกล่าวว่า สถิติปัญญาของหลวงปู่แหวนนั้น แผลมคมยิ่งนัก ถ้าใครไปถามท่านในเรื่องที่ไม่เป็นเรื่อง ก็อาจจะโดนท่านย้อนจนพูดไม่ออกบอก ไม่ได้ทีเดียว

ท่านพระครูฯ เองก็เคยโดนปลงปู่ ท่านย้อนเอาบ่อยๆ หรือแม่แต่หลวงปู่หนู สุจิตโต เอง ก็โดนหลวงปู่ย้อนเอาบ่อยๆ เหมือนกัน แต่ทั้งหลวงปู่แหวน และหลวงปู่หนู นี้เหมือนดังกับจะรู้ที่ กันอยู่ในเชิงสติปัญญา ถ้อยทีถ้อยย้อนกัน ไปย้อนกันมา

ก่อนหน้าที่หลวงปู่แหวน จะไปรับหลวงปู่แหวน จากบ้านปางมาอยู่ที่วัดดอยแม่ปิ้ง หลวงปู่แหวน ท่านบอกเอาไว้ว่า ท่านจะขออยู่ภาวนาเรื่อยๆ องค์กรเดียว โดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับใครทั้งสิ้น และภาระต่างๆ อย่าเอามาให้ท่าน

เมื่อตกลงกันดังนี้แล้ว หลวงปู่ผู้เฒ่า ท่านจึงยินยอมมาอยู่ที่สำนักภาวนาที่วัด ดอยแม่ปิ้งแห่งนี้

เวลาล่วงผ่านไป ชื่อเสียงเกียรติคุณของหลวงปู่ผู้เฒ่าโด่งดังออกไป ผู้คนทั้งใกล้และไกล พากันเดินทางไปหาหลวงปู่ ที่วัดดอยแม่ปิ้งอย่างเนืองแน่น

หลวงปู่ผู้เฒ่า นั้นแม้ว่าสังขารร่างกายของท่านจะไม่แข็งแรงดั่งนัก แต่ท่านก็อดสารถ์เดินทาง จากกุฏิออกมาให้สาธุชน ได้พบ ได้นมัสการทุกวัน ทั้งเช้าและกลางวัน แต่ก็ยังไม่เพียงพอ

หลวงปู่แหวนนั้น ท่านมีข้อตกลงกับหลวงปู่หนูอยู่ว่า ท่านจะขออยู่อย่างพระปฏิบัติบัตริธรรม แต่เมื่อเวลาคณะศรัทธาที่ไปพบท่าน ต่างก็วันวายจะต้องขอ ไปกราบบนหลังเท้าของท่านบ้าง คนโน้นก็จะจับจีวรของท่านมาเช็ดหน้าบ้าง คนนี้ก็จะต้องดึงมือท่านมาลูบศีรษะของตัวเองบ้าง ทำให้ เกิดความโกลาหล จนหลวงปู่ท่านเซจะล้มก็หลายครั้ง หลายหน เวลาหลวงปู่ ผู้เฒ่าตาให้แล้ว ไปรับเอาของคืน ก็แย่งชิงกันจนข้าวของหายก็มี

ลักษณะเช่นนี้ เป็นความวุ่นวายที่หลวงปู่ท่านปรารถนาอยู่เสมอ หลวงปู่จึงจำกัดตัวเอง พอเสร็จกิจที่ต้องทำข้างนอกแล้วก็ปิดประตูใส่กลอน ห้ามใครเข้าอีก

ชาวคณะที่ต่างก็เดินทางไปหาท่านถึงวัดดอยแม่ปิ้ง เมื่อไม่ได้พบท่าน ก็วันวายทะเลาะกันเอง แล้วก็ต้องไปหา หลวงปู่หนู ให้กราบนมัสการหลวงปู่ ออกมาจากกุฏิ

ระยะแรกๆ หลวงปู่ก็ออกมาทุกครั้ง แต่เมื่อท่านต้องออกมาทั้งวัน เดี่ยวออก- เดี่ยวออก โดย ไม่มีเวลาภาวนาทำกิจของท่านเลย หลวงปู่แหวน จึงทวงคำพูดเอาที่หลวงปู่หนูว่า

" ที่สัญญากันไว้ฉัน เราจะมาอยู่ภาวนาปฏิบัติธรรมนะ ไม่ได้มาอยู่เพื่อวันวายอย่างนี้"

แล้วหลวงปู่ผู้เฒ่าก็เข้าห้อง ปิดประตูใส่กลอน ไม่ต้อนรับใครๆ แม่แต่หลวงปู่หนู เพราะผิด สัญญา

ชาวคณะที่ไปถึงวัดดอยแม่ปิ้ง ติดตอลหลวงปู่หนูแล้ว แต่หลวงปู่ท่านไม่ยอมออกมาให้พบ ก็โกรธจัด บริภาษกันทันทีว่า หลวงปู่หนูเป็นทศกัณฐ์ เป็นยักษ์เป็นมารอย่างนั้นอย่างนี้บ้าง บางรายถึงขนาดพกดม พกปืน พกอาวุธขึ้นไปบนดอย จะทำร้ายหลวงปู่หนู ท่าน อย่างนี้ก็มี

เป็นอยู่เช่นนี้บ่อยครั้งเข้า ผู้ที่เข้าใจเรื่องนี้ดี ต่างก็พยายามช่วยอธิบาย ช่วยตักเตือน ช่วยแก้ไขไม่ให้เกิดเป็นบาป เป็นกรรม กับผู้ที่ปากไว ใจไว ทั้งหลาย แต่ไม่ได้ผล

เพราะคนเรามักจะคิดถึงประโยชน์ของตัวเอง เข้าข้างตัวเอง โดยไม่มองความเดือดร้อนของ คนอื่น

บางคน บางคณะ แม้ว่าจะมีบุญได้พบได้กราบหลวงปู่ แล้วก็ยิ่งอุตสาห์ทำให้เกิด

บาป เกิดกรรม ให้เป็นรอยตาในดวงใจของตนเองเสียอีก

โดยสรุป หลวงปู่หนูท่านโดนเรื่องการถูกตำ ถูกว่า ถูกโจมตี จนซาชิน ท่านโดนมากชนิดที่ ยากที่ใครจะทนทานได้ นับว่า หลวงปู่หนู ได้บำเพ็ญขันติบารมีมาก เกินกว่าที่จะมีใครสร้าง ได้อย่างท่านทีเดียว

๑๖๕. ยืนยันว่า เป็นพระอรหันต์

หลวงพ่อกาฬิงดำ เล่าเรื่องราวตอนที่พาคณะศิษย์ไปกราบหลวงปู่แหวน ที่วัดดอยแม่ปิง ซึ่งขณะนั้น หลวงปู่แหวน ท่านชรภาพ เกินวัย ๙๐ แล้ว และท่านกำลังเป็นไข้หวัดอยู่

เรื่องราวมีดังนี้

" หลวงปู่เป็นไข้หวัด ไข้มันกินตัว หรือกินใจ ? "

หลวงพ่อกาฬิงดำ กราบนมัสการถามเบาๆ ขนาดคนห่างออกไปสองเมตรไม่มีทางได้ยิน

แต่หลวงปู่แหวน ได้ยินชัดเจน ทั้งๆที่คนทั้งหลายยืนยันว่า หลวงปู่แหวนหูตึงประสาทหู ตับมานานแล้ว แต่ใจของท่านไม่ตึง จึงได้ยินด้วยใจ

" กินแต่ตัว มันเป็นกรรม " หลวงปู่แหวน ตอบเบาๆ เช่นกัน พอได้ยินสองคนเท่านั้น

" หลวงปู่ทำกำไ้มาก หรือครับ ? " หลวงพ่อกาฬิงดำ ถามเป็นนัย

" กำไ้นิดหน่อย " หลวงปู่แหวนตอบเป็นนัยเช่นเดียวกัน ซึ่งมีความหมายว่า หลวงปู่แหวน มีเศษกรรมเหลืออยู่เล็กน้อย

หลวงพ่อกาฬิงดำ เปิดเผยกับสานุศิษย์ ทั้งหลายในภายหลังว่า หลวงปู่แหวน มุ่งเอาพุทธภูมิ คืออธิษฐานจิตปรากฏาเป็นพระพุทธรเจ้าในอนาคต

แต่เมื่อครั้งหลวงปู่คือ นิพพานไปได้ ๑๔ วัน พระวิญญานหลวงปู่คือ ก็มาเยี่ยมแล้วว่า " หลวงปู่แหวนจะไปพุทธภูมิ ทำไมให้เสียเวลา ไปนิพพานเถอะน่า "หลวงปู่แหวน ก็เลยลาพุทธภูมิ และสำเร็จกิจพระศาสนา แล้วเป็นพระอรหันต์แล้ว ยังรอแต่จะถึงวาระทิ้งสังขาร จากโลกเข้าสู่ พระนิพพานเท่านั้น

ผู้เขียน (ปฐม นิคมานนท์) นำเสนอเรื่องนี้ ไม่ต้องการโน้มน้าวผู้ใด ขอให้ผู้อ่านได้พิจารณา ด้วยสติปัญญาของท่านแต่ละท่านเองครับ

๑๖๖. ความผูกพันระหว่าง หลวงปู่แหวนกับหลวงปู่หนู

ข้อความต่อไปนี้ คัดลอกมาจากนิตสารโพธิญาณ ฉบับที่ ๓๓ มีดังนี้ :-

หลวงปู่แหวน กับ หลวงปู่หนู ท่านมีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้ง เกินกว่าที่พวกเราคน ธรรมดาจะเข้าใจได้ เพียงแต่ว่า หลวงปู่หนูไปรับเอาหลวงปู่แหวน มาปรนนิบัติดูแลที่วัด ดอยแม่ปิง เมื่อขณะที่หลวงปู่หนูป่วย อยู่ นั้น เพียงเท่านั้น ไม่น่าเป็นสาเหตุที่ผูกพันกันลึกซึ้ง มากมายนักเลย

ว่ากันว่า เวลาที่หลวงปู่แหวน ท่านอาพาธ ถ้าหากหลวงปู่หนูไม่อยู่ หลวงปู่แหวน จะไม่ ยอมฉันยาเอาเลยทีเดียว และตั้งแต่หลวงปู่ มาอยู่วัดดอยแม่ปิงแล้ว ท่านตั้งปณิธานว่า จะไม่ไปไหน อีกเลย แม้มีกิจนิมนต์ก็ไม่รับ แม้เจ็บป่วยก็ไม่ยอมไปรักษาออกวัด หมายความว่า ท่านจะอยู่ และมรณภาพที่วัดดอยแม่ปิงทีเดียว

เหตุการณ์ที่แสดงถึงความผูกพันระหว่างหลวงปู่แหวน กับหลวงพ่อบุญมีมากมาย เมื่อครั้ง หลวงปู่แหวนท่านล้มในห้องน้ำ ต้องเข้ารับการรักษาอยู่ในโรงพยาบาล หลวงพ่อบุญ จะต้องไปนอนค้างเฝ้าหลวงปู่ มีอยู่วันหนึ่ง หลวงพ่อบุญ ต้องไปรับผ้าป่า และไปค้างที่วัดอื่น พอหลวงพ่อบุญกลับมาถึง ปรากฏว่า หลวงปู่ ท่านเมื่อน้ำหนักนี้ ไม่ยอมพูดกับหลวงพ่อบุญ ยาที่จัด ถวายก็ไม่ยอมฉัน หลวงพ่อบุญ ต้องอธิษฐานอยู่นาน

อีกครั้งหนึ่ง เมื่อหลวงปู่แหวน กลับจากโรงพยาบาลไปอยู่วัด ร่างกาย หลวงปู่ยังไม่แข็งแรง ดี ยังต้องฉันยาอยู่ เป็นช่วงออกพรรษา วัดบ้านเกิด ที่โยธธได้นิมนต์ หลวงพ่อบุญ ไปรับกฐิน ท่านเห็นว่า ดีเหมือนกัน จะได้ไปเยี่ยมบ้านสัก ๕-๖ วัน

พอหลวงพ่อบุญ ไปได้ ๒ วัน หลวงปู่แหวน ท่านไม่เห็นหลวงพ่อบุญ จึงได้ถามหา พอรู้ว่า หลวงพ่อบุญ ไปโดยไม่ได้ออกบอกท่าน (ทิ้งท่านไป) หลวงปู่ไม่ยอมพูด ไม่ฉันข้าว ไม่ฉันยา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทได้ เสด็จมาพระราชดำเนิน ไปยังวัดดอยแม่ปิ้ง ในพื้นที่ ทรงเยี่ยมทอดพระเนตรอาการของหลวงปู่ ทรงป้อนยา และป้อน อาหาร ถวายหลวงปู่ด้วยพระหัตถ์ของพระองค์เอง หลวงปู่ฉันอาหารได้ ๓ ถ้วย

ภายหลังหลวงพ่อบุญ ท่านเล่าว่า ในวันที่ล้นเกล้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ พระราชดำเนินสู่วัดดอยแม่ปิ้งนั้น หลังจากเสด็จกลับแล้ว ตกกลางคืน หลวงพ่อบุญ นั่งสมาธิ ภาวนาอยู่ที่โยธธนั่นเอง ท่านได้นิมิต เห็นพญาครุฑ บินเข้ามาในกุฏิ เป็นนิมิตที่แจ่มชัดมาก

วันรุ่งขึ้น หลวงพ่อบุญ รีบจัดแจงหาหนทางกลับดอยแม่ปิ้งทันที ทั้งที่คิดว่า จะอยู่โยธธ ๕-๖ วัน ท่านเดินทางไปถึงดอยแม่ปิ้ง เกือบ ๒ ยาม แล้วรีบกราบ หลวงปู่แหวน ในกุฏิทันที

หลวงปู่ยังไม่จำวัด ภัตตาหารและยา ก็ไม่ยอมฉัน ทั้งวันนั่งเฉยๆ ไม่พูดกับใคร พอ หลวงพ่อบุญ เข้าไปหาและถามว่า ทำไมพระอาจารย์ไม่ฉันยา ไม่ฉันอาหาร หลวงปู่ท่านหัวเราะ บอกไปเอา ยามา จะฉันเดี๋ยวนี้และเช้าวันรุ่งขึ้น หลวงปู่ ก็ฉันภัตตาหารตามปกติ

ตั้งแต่หลวงปู่ล้มในห้องน้ำคราวนั้นแล้ว ร่างกายของหลวงปู่ก็อ่อนแอ ออตะๆแอดๆ เรื่อยมา จนถึงกับมีผู้ปลอยข่าวว่า หลวงปู่มรณภาพแล้ว แต่ท่านก็ยังอยู่ได้ เพราะยังไม่ถึงเวลาที่ท่านจะละ สสังขารนั่นเอง

หลวงพ่อบุญ ท่านเล่าว่า หลวงปู่ ท่านสามารถขมเวทนาได้ดีเป็นเลิศ ถ้าเป็นคนธรรมดาทั่วไป อย่าวว่าแต่จะหกล้มจนกระดูกต้นขาหักเลย แต่ข้าบวมก็ร้องลั่นโอดโอยกันแล้ว แต่หลวงปู่ท่านยัง ทรงสังขารเป็นที่พึ่งทางใจให้กับบรรดาสาธุชนเรื่อยมา จนกระทั่งครั้งสุดท้าย หลวงปู่แหวน เข้าโรงพยาบาลอีกครั้งหนึ่ง นายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญต่างก็พยายามกันอย่างเต็มที่

"ใครเล่าจะรดน้ำตอที่ผุกร่อนแล้ว ให้มีดอกมีใบขึ้นมาได้อีก"

พระอาจารย์ใหญ่มั่น อาจารย์ของหลวงปู่แหวน ท่านเคยพูดไว้อย่างนี้ เมื่อครั้งที่ท่านอาพาธ หนักครั้งสุดท้าย ที่บ้านหนองผือ และคำพูดนี้ก็มาถึงหลวงปู่แหวน ทำให้เห็นชัดว่า คำพูดของ หลวงปู่มั่น เป็นสัจธรรมโดยแท้ ที่ใครๆ ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ก่อนหลวงปู่จะละสังขาร หลวงพ่อบุญ ท่านให้เรือศาลาส่งศพใหม่ที่ศาลา หลังเก่า ยังอยู่ในสภาพดี ท่านบอกว่า ถ้าไม่รีบสร้างเดี๋ยวนี้ หลวงปู่ไปก่อนจะไม่ทันการ

หลวงพ่อบุญบอกว่า หลวงปู่ท่านจะไปเมื่อไรหรือไม่ ไม่ใช่เรื่องสำคัญ แต่ศาลาหลังใหม่ต้อง สร้างเสร็จ และก่อสร้างเสร็จก่อนหลวงปู่ละสังขาร

หลวงปู่แหวน บอกกับหลวงพ่อบุญ ว่า เมื่อหลวงปู่มรณภาพ ให้รีบเผาท่านตามแบบของพระ ธรรมเนียม

หลวงปู่แหวน มรณภาพที่โรงพยาบาลมหาสารคามนครเชียงใหม่ เวลา ๓ ทุ่ม ๕๗ นาที ของวัน อังคารที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๒๘ เมื่อท่านอายุได้ ๙๘ ปีเศษ และบวชพระมา ๗๘ พรรษา

หลวงปู่แหวนละสังขารไปเมื่อทางวัดได้สร้างมณฑปพิพิธภัณฑ์บริหาร และศาลาหลังใหม่ เสร็จเรียบร้อยแล้ว

ในนิตยสารดังกล่าว ได้สรุปในตอนท้ายว่า :-

" ธรรมชาติของหลวงปู่แหวน คือธรรมชาติจากหลวงปู่แหวนนั่นเอง แม้สัมผัสจะไม่เหมือนกัน แต่ความผูกพันอันลึกซึ้งด้วยธรรมชั้นสูง หลวงปู่แหวน ก็คือส่วนหนึ่งของหลวงปู่แหวน ที่เดียวละครับ "

๑๖๗. รูปปั้นซีผึ้ง หลวงปู่แหวน

รูปปั้นซีผึ้งของหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ นับเป็นสิ่งมหัศจรรย์ชิ้นแรกของวงการพระสงฆ์ไทย

สืบเนื่องจาก นายแพทย์เฉลิม จันทราสุข นายแพทย์นิติกรกิจชื่อดัง ได้ล้มป่วยอาการหนัก มาก

วันหนึ่ง ขณะทีนอนอยู่ในโรงพยาบาล ได้เคลิ้มหลับฝันเห็นหลวงปู่แหวน มายืนข้างเตียง แล้วบอกว่าตนจะหาย ไม่ตายหรอก

เมื่อตื่น น.พ.เฉลิม ก็ตั้งใจอธิษฐานว่า หากเป็นจริงดังที่ฝัน ก็จะสนองในพระเดชพระคุณ แห่งความเมตตาของหลวงปู่แหวน โดยจะทำในสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน แล้วจะนำสิ่งนั้นถวาย หลวงปู่

แล้ว น.พ.เฉลิม ก็หายป่วยไข้อย่างจริงๆ จึงได้ว่าจ้าง สถาบันมาตามทูโฮต์ แห่งประเทศอังกฤษ ให้ปั้นรูปหุ่นซีผึ้ง ขนาดเท่าองค์จริงของหลวงปู่ ในราคา ๑ ล้านบาท

ทางสถาบันฯ นี้ ไม่เคยปั้นรูปพระสงฆ์ในพระพุทธรูปนามมาก่อน เพราะฉะนั้น การปั้นรูป หลวงปู่แหวน จึงเป็นครั้งแรก และองค์แรกของโลกเลยทีเดียว

เดือนธันวาคม ๒๕๒๑ ทางสถาบันฯ ได้ส่ง มิสจิน ปาเซอร์ ปฏิภากรรมาคองค์จริง และถ่าย รูปหลวงปู่ ๑๐๐ ภาพ แล้วจึงไปเริ่มปั้น ใช้เวลารวม ๑ ปี

เดือนสิงหาคม ๒๕๒๒ ทางสถาบันฯ ได้จัดส่งหุ่นหลวงปู่มาทางเครื่องบิน ได้นำไปให้ประชา ชนสักการะที่วัดสัมพันธวงศ์ กรุงเทพ ร่วมสืบวัน

ตอนเช้าวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๒๒ ได้อัญเชิญหุ่นหลวงปู่ไปเชียงใหม่ ทางเครื่องบินของ อารบินไทย จัดในรูปของคอนโดยาสาร โดยนั่งเก้าอี้โดยสารธรรมดา ถึงเชียงใหม่ ๙.๐๐ ย

กล่าวกันว่า ท้องฟ้าที่เชียงใหม่ ช่วงนั้นชุ่มฉ่ำด้วยสายฝนติดต่อกัน มา ๓ วัน ๓ คืน ก็ปรากฏ เหนิมหัตถ์จรรย์ อย่างปาฏิหารย์ทันทีที่เครื่องบินร่อนลงสู่ท่าอากาศยานเชียงใหม่ ท้องฟ้าแจ่มใส ฝนหยุดตก ชาวเชียงใหม่ไปรอต้อนรับมากมาย

ได้อัญเชิญหุ่นหลวงปู่ขึ้นรถแห่ไปรอบๆเมืองเชียงใหม่ แล้วนำไปประดิษฐานที่วัดดอยแม่ปิง ในตอนบ่าย ได้มอบถวายหลวงปู่แหวน องค์จริง

หลวงปู่หัวเราะชอบใจว่า" เออ... มันก็เหมือนกันนั่นแหละ ..."

หลวงปู่นั่งเคียงข้างรูปหุ่น ให้ประชาชนได้เปรียบเทียบกับแล้วก็นำไปประดิษฐานที่พลับพลา เรือนแก้ว ไว้เป็นที่สักการะบูชาของศรัทธาสาธุชน

ปัจจุบันรูปปั้นหุ่นซีผึ้งของหลวงปู่ประดิษฐานอยู่ในห้องกระจก ภายในพิพิธภัณฑ์บริหาร ของหลวงปู่ ที่วัดดอยแม่ปิง

๑๖๘. แผล เนื้องากรรมเก่า

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ท่านมีโรคเรื้อรังอยู่อย่างหนึ่ง ซึ่งแพทย์ไม่สามารถชี้สาเหตุของโรค และรักษาให้หายขาดได้ เพียงแต่ช่วยให้ทุเลาบ้างเท่านั้น

ไม่มีใครทราบว่ หลวงปู่เป็นแผลนี้มาแต่เมื่อไร และแผลนี้เองที่เป็นวิบากชั้นทรมาณท่าน ตลอดเวลา

แผลที่ว่านี้ เป็นแผลที่ก้นกบ ปากแผลกว้างยาวประมาณ ๑ เซนติเมตร ถ้ามีการอักเสบขึ้นมา จะมีอาการบวมแดง รอบๆปากแผล จะคันอย่างรุนแรง

หลวงปู่เล่าว่า แผลที่ว่านี้เป็นแผลมาจากอดีตกรรมของท่าน คือเมื่อท่านยังเด็ก ได้นำควาย ออกไปกินหญ้าในทุ่งนา เผลอควายคว่ำหนึ่งเกิดดิ้อขึ้นมา ตอนไปทางหนึ่ง กลับไปอีกทางหนึ่ง

เมื่อเหนื่อยเข้า หลวงปู่เกิดโมโห จึงใช้มดสับเข้าไปที่ก้นของควาย เกิดเป็นแผลเลือดไหล ขึ้นมา ท่านเสียใจและสงสารมัน แต่ไม่ทราบว่า จะหายอะไรมารักษาบาดแผลมันได้

เผลอควายถ่ายมูลออกมา หลวงปู่จึงเอามูลมาทาบาดแผลมัน ปรากฏว่าแผลนั้นหายได้ภายใน ๗ วัน

หลวงปู่ ว่าแผลที่ก้นกบของท่านนี้ เป็นแผลที่เนื่องมาจากกรรมเก่า แต่ท่านไม่ได้เรียกตรงที่ เป็นแผลก้นกบ ท่านเรียกว่า หางสุด เพราะเป็นตำแหน่งเดียวกับกับโคนหางของควาย ตรงที่โคน มีดฟืน

นอกจากแผลจากกรรมแล้ว หลวงปู่ยังเป็นต่อกระดูกที่นัยน์ตาซ้าย และเป็นต่อหินที่นัยน์ตา ขวา แต่ท่านไม่ยอมไปรักษาที่โรงพยาบาล เพราะท่านเคยตั้งสัจจะไว้ว่า ไม่ออกจากวัดไปไหน ทั้งสิ้น จึงทำให้การรักษาพยาบาล เป็นไปด้วยความลำบากยิ่ง

เพื่อเป็นการสนองพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จึงได้ส่งคณะแพทย์มาตรวจรักษาหลวงปู่ที่วัดเป็นประจำ

ถ้าในกรณีที่หลวงปู่อาพาธหนัก ทางคณะแพทยศาสตร์ จะนำวิทยุรับส่ง มาติดตั้งเพื่อรายงาน ผลการรักษาให้ทางสำนักพระราชวังทราบทุกระยะ เพื่อนำความขึ้นกราบบังคมทูลฝ่าละอองธุลี พระบาทให้ทรงทราบทุกระยะ จนกว่าจะหายเป็นปกติ

๑๖๙. รายงานการอาพาธ และมรณภาพของหลวงปู่

สรุปย่อมาจากรายงานของแพทย์ที่ถวายการรักษาหลวงปู่ มีดังนี้

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ เริ่มอาพาธในปี พ.ศ.๒๕๒๐ เมื่อท่านมีอายุ ๙๐ ปี ๖๐ ซึ่งอยู่ในวัย ชราภาพมากแล้ว เริ่มต้นเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม เวลา ๓ นาฬิกา หลวงปู่ให้พระสวดมนต์ ตามปกติ ตอนลุกขึ้นท่านเสียการทรงตัว เชไปแล้วล้มลง เกิดรอยช้ำที่แขนและไหล่ซ้าย เป็นผลให้ สุขภาพของท่านทรุดลงไปเรื่อย

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๒๐ ท่านท้องร่วงอย่างแรง มีไข้ ร่างกายอ่อนเพลีย

๓ ตุลาคม ๒๕๒๐ เวลา ๑๖.๔๐ น. หลวงปู่ล้มขณะที่ลุกขึ้นจะไปห้องน้ำ สีข้างด้านซ้ายไปถูก โคมตะเกียงน้ำมันก๊าดมีรอยแผลถลอก และรอยช้ำของผิวหนังด้านซ้าย แขนซ้ายได้รับบาดเจ็บ มีอาการแทรกซ้อนขึ้นมา คือ ปัสสาวะไม่ออก ถ่ายอุจจาระลำบาก

" ขณะหลวงปู่อาพาธอยู่นั้น ท่านมักจะสงบจิตเข้าอยู่ภายในเกือบตลอดวันตลอดคืน ดูอาการ ภายนอกของท่านจึงดูเหมือนว่าจะหมดหวังเอาทีเดียว บางครั้งท่านไม่ยอมพูด ไม่ยอมฉันเลย เป็นเวลาหลาย ๆ วัน ถึงเวลาฉันอาหาร ฉันยา ฉันน้ำ ปลุกท่านขึ้นมา ท่านลุกขึ้นนั่ง แต่งตท่าน ยังอยู่ในความสงบ เวลาป้อนอาหารใส่ปาก อาหารก็ค้างอยู่ในปาก เช่นนั้นเอง เพราะท่านไม่เคี้ยว เอาน้ำให้ดื่ม เอายาให้ฉัน ก็เหมือนกัน ตาของท่านลืมค้างอยู่ไม่กระพริบ ดูเหมือนไม่มีชีวิตชีวา ทั้งนี้เพราะท่านยังไม่ถอนจิตจากความสงบ ภายใยออกมา รับอารมณ์ภายนอก"

ล้มครั้งที่สอง เมื่อ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ ทางวัดจัดให้มีงานผูกพัทธสีมาพระอุโบสถ เวลา ๑๐.๐๐ น. ขณะยืนครองผ้า พอเอี้ยวตัวจะเดิน ชาวหลวงปู่ไปสะดุดชายจิว สดวิสัยที่ขณะศิษย์ จะรับไว้ทัน ท่านล้มลง ทำให้เจ็บซี่โครง เจ็บบั้นเอว เจ็บกระดูกสันหลัง ลุกขึ้นไม่ได้ หมอต้องใส่เฟือกให้ หลวงปู่ต้องนอนอยู่กับที่ ๑ เดือน จึงหายเป็นปกติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ เยี่ยมหลวงปู่เป็นการส่วนพระองค์

อาพาธหนักในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ อายุ ๙๖

หลวงปู่ล้มครั้งที่สาม เมื่อ ๑๓ กันยายน ๒๕๒๖ ประสบอุบัติเหตุ ล้มฟาดพื้นห้องน้ำในกุฏิ เป็นเหตุให้กระดูก บริเวณตะโพกซ้ายร้าว มีอาการนำวิตก แพทย์จึงนำท่านเข้ารักษาที่ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ด้วยการผ่าตัดด่วน ด้วยการเปลี่ยนกระดูกตะโพกขวา ซึ่งแตก ๓-๔ เลียง ต้องใช้หัวกระดูกเหล็กใส่แทน อยู่โรงพยาบาล ๒ สัปดาห์ แล้วกลับบ้าน

๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๖ อาการหลวงปู่ทรุดหนัก มีอาการอ่อนเพลียมาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ เสด็จเยี่ยมอาการที่วัด

ในปี พ.ศ.๒๕๒๗ หลวงปู่มีอาการโลหิตไปเลี้ยงที่สมอง คณะแพทย์ได้นิมนต์หลวงปู่เข้า รักษาอาการที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ มีนาคม โดยหลวงปู่เป็นคนไข้ ประเดิม ดึกสุจิณฺโณ จากการตรวจสมองด้วยเครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ พบเนื้อสมองด้านขวา ส่วนหนึ่งไม่ทำงาน เนื่องจากโลหิตไม่ไปหล่อเลี้ยงสมองส่วนนั้น แพทย์ให้การรักษานอนอาการดีขึ้น และได้กลับบ้านวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๒๗

อาพาธหนักอีกเมื่อปลายปี พ.ศ.๒๕๒๗ วันที่ ๒๗ ธันวาคม หลวงปู่มีอาการไข้ และท้องเดิน แพทย์ต้องให้น้ำเกลือทางเส้นเลือด แต่ต้องเจาะใหม่หลายครั้ง เพราะเส้นเลือดแตก

วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๒๘ เวลา ๑๖.๓๐ น . พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามมกุฎราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ เสด็จเยี่ยม หลวงปู่ที่วัดดอยแม่ปิง

วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘ เวลา ๑๖.๒๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จเยี่ยมหลวงปู่ที่วัด

เข้าโรงพยาบาลครั้งสุดท้าย

วันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ.๒๕๒๘ หลวงปู่มีอาการไข้สูง ออจาระสีดำ เข้าใจว่าเพราะโลหิตออก ในทางเดินอาหาร คณะแพทย์นำหลวงปู่เข้ารับการรักษา ที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๒๘ เวลา ๑๖.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงเยี่ยมอาการอาพาธของหลวงปู่

วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๒๘ หลวงปู่มีอาการอาเจียน ขณะฉันอาหาร ไอและหอบ ต้องให้ออกซิเจนช่วยหายใจ แพทย์ได้ผ่าตัดท่อน้ำลายยางสอดเข้าไปในกระเพาะ เพื่อให้อาหาร ใช้เวลาผ่าตัด ๒ ชั่วโมง

หลังจากนั้น หลวงปู่ได้อาพาะ ตลอดมา และถึงมรณภาพในที่สุด เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม พศ.๒๕๒๘ เวลา ๒๑.๕๓ น. ณ. โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ สิริรวมอายุของหลวงปู่ได้ ๙๘ ปี ๕ เดือน ๑๖ วัน

สำหรับพิธีศพ ที่ทางราชการจัดถวายหลวงปู่ นั้น เบื้องต้นในช่วงเช้า ของวันที่ ๓ กรกฎาคม พศ.๒๕๒๘ ได้จัดให้ประชาชนทั่วไป เข้ารดน้ำศพที่ศาลาอ่างแก้ว บริเวณมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ในช่วงบ่าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯสยามมกุฎราชกุมาร ได้เสด็จพระบดำเนนพระราชทานอาบน้ำศพ

หลังจากนั้น ได้อัญเชิญศพหลวงปู่ไปตั้งเพื่อบำเพ็ญกุศลที่วัดดอยแม่ปี่. เพื่อรอพระราชทานเพลิงศพต่อไป

(จากหนังสือเรื่อง หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ วัดดอยแม่ปี่ อําเภอฟ้าว จังหวัดเชียงใหม่ โครงการหนังสือบูรพาจารย์ เล่ม ๓ เรียบเรียงโดย รศ.ดร.ปฐุม -รศ.ภัทรา นิคมานนท์

มีนาคม ๒๕๔๘)

[HOME](#)

[<< HOME หน้าแรก](#)
[<< พระธรรมเทศนา](#)
[<< ประวัติหลวงปู่หนุ สุจิตฺโต](#)